

2024/2467

30.9.2024

ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2024/2467 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Φεβρουαρίου 2024

σχετικά με τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης SA.52162 (2019/C) (πρώην 2018/FC) — Δανία και κρατικής ενίσχυσης SA.52617 (2019/C) (πρώην 2018/FC) — Σουηδία τα οποία εφάρμοσαν η Δανία και η Σουηδία υπέρ της Øresundsbro Konsortiet

[κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2024) 959]

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), και ιδίως το άρθρο 108 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, και ιδίως το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α),

Αφού κάλεσε τους ενδιαφερομένους να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις ⁽¹⁾ και έχοντας υπόψη τις παρατηρήσεις αυτές,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1.1. Η επίσημη καταγγελία

- (1) Στις 16 Απριλίου 2013 η ForSea ⁽²⁾ (στο εξής: καταγγέλλουσα) υπέβαλε στην Επιτροπή καταγγελία με την οποία ισχυρίστηκε ότι οι κρατικές εγγυήσεις που χορήγησαν η Δανία και η Σουηδία (από κοινού στο εξής: κράτη) υπέρ της Øresundsbro Konsortiet I/S (στο εξής: κοινοπραξία) σε σχέση με τη μόνιμη ζεύξη του Øresund (στο εξής: μόνιμη ζεύξη) συνιστούν παράνομη κρατική ενίσχυση, η οποία δεν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά ⁽³⁾. Η καταγγέλλουσα παρέχει υπηρεσίες θαλάσσιας συγκοινωνίας μεταξύ του Helsingør, στη Δανία, και του Helsingborg, στη Σουηδία, στο βορειότερο και στενότερο τμήμα του στενού του Øresund.
- (2) Στις 13 Μαΐου 2013 η Επιτροπή απέστειλε στα κράτη αίτημα παροχής πληροφοριών. Τα κράτη υπέβαλαν κοινή απάντηση, η οποία πρωτοκολλήθηκε στις 28 Ιουνίου 2013. Στις 15 Οκτωβρίου 2013 η Επιτροπή ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες, αίτημα στο οποίο τα κράτη απάντησαν στις 11 Δεκεμβρίου 2013 και στις 12 Μαρτίου 2014.
- (3) Στις 2 Δεκεμβρίου 2013 η καταγγέλλουσα υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες. Με επιστολή της 8ης Ιανουαρίου 2014 η καταγγέλλουσα υπέβαλε περαιτέρω έγγραφα σχετικά με τις κρατικές εγγυήσεις και ισχυρίστηκε ότι, επιπλέον των εγγυήσεων, η κοινοπραξία ωφελήθηκε επίσης ευνοϊκού φορολογικού καθεστώτος στη Δανία ⁽⁴⁾. Την 21η Φεβρουαρίου 2014, μετά την υποβολή του υπομνήματος της καταγγέλλουσας, η Επιτροπή απέστειλε στα κράτη αίτημα παροχής πληροφοριών. Στις 11 Μαρτίου 2014 η Σουηδία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι δεν επρόκειτο να υποβάλει παρατηρήσεις επί των εικαζόμενων φορολογικών πλεονεκτημάτων. Στις 24 Απριλίου 2014 η Δανία υπέβαλε την απάντησή της.
- (4) Στις 15 Μαΐου 2014 η Επιτροπή απέστειλε στη Δανία νέο αίτημα παροχής πληροφοριών, στο οποίο η Δανία ανταποκρίθηκε στις 13 Ιουνίου 2014.

⁽¹⁾ ΕΕ C 109 της 22.3.2019, σ. 46 και ΕΕ C 109 της 22.3.2019, σ. 72.

⁽²⁾ Την καταγγελία υπέβαλε στην Επιτροπή, στις 16 Απριλίου 2013, η Scandlines Øresund I/S. Τον Ιανουάριο του 2015 η Scandlines Øresund I/S εξαγοράστηκε από τον όμιλο HH Ferries και μετονομάστηκε σε HH Ferries I/S. Στις 9 Νοεμβρίου 2018 ο όμιλος HH Ferries ανακοίνωσε ότι μετονομάστηκε σε ForSea.

⁽³⁾ Η καταγγελία πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό SA.36558 για τη Δανία και με τον αριθμό SA.36662 για τη Σουηδία.

⁽⁴⁾ Το τμήμα αυτό της καταγγελίας πρωτοκολλήθηκε με τον αριθμό SA.38371.

- (5) Στις 24 Μαρτίου καθώς και στις 2, 3, 24 και 28 Απριλίου 2014 η καταγγέλλουσα υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες, οι οποίες περιλάμβαναν ετήσια έκθεση της κοινοπραξίας, άρθρα που δημοσιεύθηκαν στον Τύπο και σημείωμα σχετικά με τα εικαζόμενα φορολογικά πλεονεκτήματα. Η Επιτροπή δεν διαβίβασε τα εν λόγω υπομνήματα στη Δανία ή στη Σουηδία.
- (6) Στις 20 Μαΐου 2014 η καταγγέλλουσα υπέβαλε περαιτέρω πληροφορίες. Στις 4 Ιουνίου 2014 η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με το υπόμνημα της καταγγέλλουσας της 20ής Μαΐου 2014. Τα κράτη υπέβαλαν κοινή απάντηση στις 26 Ιουνίου 2014.
- (7) Στις 30 Μαΐου καθώς και στις 3 και 17 Ιουνίου 2014 η καταγγέλλουσα υπέβαλε περαιτέρω πληροφορίες σχετικές με άρθρα στον Τύπο. Η Επιτροπή δεν διαβίβασε τα εν λόγω υπομνήματα στη Δανία ή στη Σουηδία.
- (8) Στις 18 Ιουνίου 2014 η καταγγέλλουσα υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες. Στις 30 Ιουνίου 2014 η Επιτροπή διαβίβασε το συγκεκριμένο υπόμνημα στα κράτη. Την 1η Σεπτεμβρίου 2014 τα κράτη υπέβαλαν κοινή απάντηση.
- (9) Στις 27 Αυγούστου καθώς και στις 8 και 9 Σεπτεμβρίου 2014 η καταγγέλλουσα υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικές με άρθρα στον Τύπο. Η Επιτροπή δεν διαβίβασε τα εν λόγω υπομνήματα στη Δανία ή στη Σουηδία.
- (10) Στις 15 Σεπτεμβρίου 2014 τα κράτη υπέβαλαν κοινή δήλωση.

1.2. Η απόφαση του 2014

- (11) Στις 15 Οκτωβρίου 2014 η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση⁽ⁱ⁾ (στο εξής: απόφαση του 2014), με την οποία διαπίστωσε, πρώτον, ότι η δημόσια χρηματοδότηση των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων της ενδοχώρας με τη μόνιμη ζεύξη και το δανικό «καθεστώς κοινής φορολογίας» δεν θα πρέπει να θεωρηθούν ως κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Δεύτερον, η Επιτροπή αποφάσισε να μη διατυπώσει αντιρρήσεις όσον αφορά «τα δανικά ειδικά φορολογικά μέτρα για την απόσβεση των στοιχείων ενεργητικού και τη μεταφορά των ζημιών καθώς και τις εγγυήσεις που η Δανία χορήγησε στην κοινοπραξία» για τον λόγο ότι, μολονότι τα εν λόγω μέτρα συνιστούσαν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, ήταν συμβατά με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ. Με την ίδια απόφαση, η Επιτροπή εκτίμησε ότι «η εγγύηση που η Σουηδία χορήγησε στην κοινοπραξία» ήταν υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β), σημείο i) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου⁽ⁱⁱ⁾ [στο εξής: κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999] και του άρθρου 144 της πράξης προσχώρησης της Νορβηγίας, της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας⁽ⁱⁱⁱ⁾ (στο εξής: πράξη προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας), σε σχέση με την οποία δεν συνέτρεχε λόγος κίνησης της διαδικασίας πρότασης κατάλληλων μέτρων σχετικά με υφιστάμενα καθεστώτα ενισχύσεων^(iv). Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ότι «τα κράτη και η κοινοπραξία μπορούσαν να διατηρούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι η Επιτροπή δεν θα έθετε υπό αμφισβήτηση τις κρατικές εγγυήσεις και τα φορολογικά μέτρα βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις». Η Επιτροπή στηρίξε τη διαπίστωση αυτή στις συγκεκριμένες περιστάσεις της υπόθεσης και στη γενική πολιτική της Επιτροπής κατά την οποία μέτρα χρηματοδότησης για την κατασκευή και την εκμετάλλευση υποδομών τα οποία λήφθηκαν οριστικά πριν από την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Δεκεμβρίου 2000 στην υπόθεση Aéroports de Paris^(v) (στο εξής: απόφαση Aéroports de Paris) δεν μπορούν πλέον να τεθούν υπό αμφισβήτηση βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, καθώς οι δημόσιες αρχές μπορούσαν να θεωρούν ευλόγως ότι τα εν λόγω μέτρα δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις και, επομένως, δεν χρήζουν κοινοποίησης στην Επιτροπή (βλ. κατωτέρω αιτιολογική σκέψη 504). Επιπλέον, με την απόφαση του 2014, η Επιτροπή έκρινε ότι, δεδομένου ότι «οι κρατικές εγγυήσεις και οι φορολογικές ελαφρύνσεις είναι, εν πάση περιπτώσει, συμβατές με την εσωτερική αγορά», δεν ήταν αναγκαίο να εξακριβωθεί αν η εν λόγω δικαιολογημένη εμπιστοσύνη εκτεινόταν και μετά την ημερομηνία της απόφασης Aéroports de Paris.

⁽ⁱ⁾ Απόφαση της Επιτροπής C(2014) 7358 final της 15ης Οκτωβρίου 2014 στην υπόθεση SA.36558 (2014/NN) και SA.38371 (2014/NN) — Δανία και SA.36662 (2014/NN) — Σουηδία — Ενίσχυση που χορηγήθηκε στην Øresundsbros Konsortiet (EE C 418 της 21.11.2014, σ. 1 και EE C 437 της 5.12.2014, σ. 1).

⁽ⁱⁱ⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EE L 83 της 27.3.1999, σ. 1).

⁽ⁱⁱⁱ⁾ Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως του Βασιλείου της Νορβηγίας, της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και των προσαρμογών των συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ένωση (EE C 241 της 29.8.1994, σ. 21).

^(iv) Το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 ορίζει τα εξής: «Εφόσον η Επιτροπή, με βάση τις πληροφορίες που υπέβαλε το οικείο κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 17, συνάγει ότι το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων δεν είναι συμβιβασίμο ή δεν είναι πλέον συμβιβασίμο με την κοινή αγορά, εκδίδει σύσταση με την οποία προτείνει κατάλληλα μέτρα στο οικείο κράτος μέλος.».

^(v) Απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Δεκεμβρίου 2000, Aéroports de Paris κατά Επιτροπής, T-128/98, ECLI:EU:T:2000:290.

1.3. Μερική ακύρωση της απόφασης του 2014

- (12) Στις 12 Φεβρουαρίου 2015 η καταγγέλλουσα άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή, δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της απόφασης του 2014. Με την απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 2018 το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε εν μέρει την απόφαση του 2014 (στο εξής: απόφαση Øresund) ⁽¹⁰⁾, στο μέτρο που η Επιτροπή αποφάσισε να μη διατυπώσει αντιρρήσεις σε σχέση με τις εγγυήσεις που τα κράτη χορήγησαν στην κοινοπραξία ή σε σχέση με την ενίσχυση που αφορούσε την απόσβεση των στοιχείων ενεργητικού και τη μεταφορά των ζημιών που η Δανία χορήγησε στην κοινοπραξία.
- (13) Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή κατά τα λοιπά. Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τα επιχειρήματα της καταγγέλλουσας που αφορούσαν τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι τα μέτρα για τη δημόσια χρηματοδότηση των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα καθώς και το δανικό «καθεστώς κοινής φορολογίας» δεν συνιστούσαν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε επίσης το επιχείρημα ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι η κοινοπραξία και τα κράτη μπορούσαν να επικαλεστούν το ευεργέτημα της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης που απέκλειε την ανάκτηση, σε περίπτωση που η χορηγηθείσα στην κοινοπραξία ενίσχυση θα έπρεπε να θεωρηθεί ως ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά για το διάστημα πριν από την απόφαση Aéroports de Paris.
- (14) Δεν ασκήθηκε αναίρεση κατά της απόφασης Øresund.

1.4. Ανταλλαγή πληροφοριών μετά την απόφαση Øresund

- (15) Στις 22 Οκτωβρίου 2018 η Επιτροπή απέστειλε στα κράτη αίτημα παροχής πληρωμής, και ειδικότερα πραγματικών στοιχείων και αποδείξεων σχετικά με τις εγγυήσεις που παρασχέθηκαν στην κοινοπραξία, στο οποίο τα κράτη απάντησαν στις 10 Δεκεμβρίου 2018.
- (16) Στις 10 Δεκεμβρίου 2018 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν συνάντηση με την καταγγέλλουσα.
- (17) Στις 11 Δεκεμβρίου 2018 τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή σημείωμα σχετικά με τις ενδεχόμενες συνέπειες της απόφασης Øresund και μελλοντικής απόφασης της Επιτροπής.
- (18) Στις 17 Δεκεμβρίου 2018 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν συνάντηση με τα κράτη και την κοινοπραξία για να συζητήσουν τις οικονομικές και χρηματοοικονομικές πτυχές της μόνιμης ζεύξης, σε σχέση με τις οποίες οι υπηρεσίες της Επιτροπής είχαν απευθύνει στα κράτη προπαρασκευαστικές ερωτήσεις στις 10 Δεκεμβρίου 2018.
- (19) Την 21η Δεκεμβρίου 2018 η Scandlines Danmark ApS και η Scandlines Deutschland GmbH (από κοινού στο εξής: Scandlines) υπέβαλαν στην Επιτροπή επιστολή σχετικά με την απόφαση Øresund και τη σχέση της με την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Scandlines κατά Επιτροπής, σχετικά με τη μόνιμη ζεύξη Fehmarn Belt (στο εξής: απόφαση Scandlines Fehmarn Belt) ⁽¹¹⁾.
- (20) Την 21η Δεκεμβρίου 2018 τα κράτη υπέβαλαν συμπληρωματικές πληροφορίες σε συνέχεια της συνάντησης που είχε πραγματοποιηθεί στις 17 Δεκεμβρίου 2018. Στις 17 Ιανουαρίου 2019 η Δανία υπέβαλε περαιτέρω πληροφορίες, τα δε κράτη υπέβαλαν περαιτέρω πληροφορίες συναφώς την 21η Ιανουαρίου 2019.
- (21) Στις 30 Ιανουαρίου και την 1η Φεβρουαρίου 2019, η Stena Line Scandinavia AB (στο εξής: Stena Line) υπέβαλε στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με την απόφαση Øresund και τη σχέση της με την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Stena Line κατά Επιτροπής, σχετικά με τη μόνιμη ζεύξη Fehmarn Belt (στο εξής: απόφαση Stena Line Fehmarn Belt) ⁽¹²⁾.
- (22) Στις 6 Φεβρουαρίου 2019, λαμβανομένων υπόψη της συνάντησης που είχε πραγματοποιηθεί στις 17 Δεκεμβρίου 2018 και των πληροφοριών που είχαν παρασχεθεί την 21η Δεκεμβρίου 2018, η Επιτροπή ζήτησε από τα κράτη περαιτέρω πληροφορίες, οι οποίες παρασχέθηκαν στις 29 Μαρτίου 2019.

⁽¹⁰⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, HH Ferries κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-68/15, ECLI:EU:T:2018:563.

⁽¹¹⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Scandlines Danmark ApS και Scandlines Deutschland GmbH κατά Επιτροπής, T-630/15, ECLI:EU:T:2018:942.

⁽¹²⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2018, Stena Line Scandinavia AB κατά Επιτροπής, T-631/15, ECLI:EU:T:2018:944.

1.5. Η απόφαση κίνησης της διαδικασίας

- (23) Με επιστολή της 28ης Φεβρουαρίου 2019 η Επιτροπή ενημέρωσε τα κράτη για την απόφασή της να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 108 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ σχετικά με τις κρατικές εγγυήσεις που τα κράτη χορήγησαν στην κοινοπραξία για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης και σχετικά με τους ειδικούς φορολογικούς κανόνες για την απόσβεση των στοιχείων ενεργητικού και τη μεταφορά των ζημιών που η Δανία εφάρμοσε στην κοινοπραξία (στο εξής: απόφαση κίνησης της διαδικασίας).
- (24) Η απόφαση κίνησης της διαδικασίας δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* στις 22 Μαρτίου 2019 ⁽¹³⁾. Η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους εντός προθεσμίας ενός μηνός.

1.6. Η επίσημη διαδικασία έρευνας

- (25) Στις 23 Απριλίου 2019 η προσφεύγουσα, η Scandlines και η Stena Line υπέβαλαν παρατηρήσεις σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Στις 2 και στις 8 Μαΐου 2019 η Επιτροπή διαβίβασε τις εν λόγω παρατηρήσεις στα κράτη. Στις 17 Μαΐου 2019 τρία άλλα ενδιαφερόμενα μέρη [Föreningen Svensk Sjöfart (στο εξής: FSS), όμιλος Grimaldi (στο εξής: όμιλος Grimaldi) και Trelleborgs Hamn AB (στο εξής: Trelleborgs Hamn AB)] υπέβαλαν παρατηρήσεις σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Στις 7 Ιουνίου 2019 η Επιτροπή διαβίβασε τις εν λόγω παρατηρήσεις στα κράτη. Τα κράτη περιέλαβαν την απάντησή τους στα ανωτέρω υπομνήματα στις από 8 Ιουλίου 2019 παρατηρήσεις τους σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας (αιτιολογική σκέψη 28).
- (26) Στις 24 Απριλίου 2019 τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή άτυπη πρόταση για ένα αμοιβαία αποδεκτό χρονοδιάγραμμα για την επίσημη διαδικασία έρευνας.
- (27) Στις 24 Ιουνίου 2019 η Stena Line υπέβαλε συμπληρωματικές παρατηρήσεις. Στις 25 Ιουνίου 2019 η Επιτροπή διαβίβασε τις εν λόγω συμπληρωματικές παρατηρήσεις στα κράτη. Τα κράτη δεν υπέβαλαν απάντηση όσον αφορά ειδικά το συγκεκριμένο υπόμνημα.
- (28) Στις 8 Ιουλίου 2019 τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας.
- (29) Στις 28 Αυγούστου και στις 9 Οκτωβρίου 2019 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν τηλεφωνικές διασκέψεις με τα κράτη και την κοινοπραξία.
- (30) Στις 18 Νοεμβρίου και στις 9 Δεκεμβρίου 2019 η καταγγέλλουσα υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες, τις οποίες η Επιτροπή διαβίβασε στη Δανία στις 16 Δεκεμβρίου και στη Σουηδία στις 20 Δεκεμβρίου 2019. Στις 20 Δεκεμβρίου 2019 η καταγγέλλουσα υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες. Στις 4 Φεβρουαρίου 2020 η Επιτροπή διαβίβασε τις εν λόγω συμπληρωματικές παρατηρήσεις στα κράτη. Τα κράτη δεν υπέβαλαν απάντηση όσον αφορά ειδικά τα υπομνήματα της 18ης Νοεμβρίου, της 9ης Δεκεμβρίου και της 20ής Δεκεμβρίου 2019.
- (31) Στις 22 Απριλίου 2020 τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή σημείωμα βάσει του οποίου οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν, στις 23 Απριλίου 2020, βιντεοδιάσκεψη με τα κράτη και την κοινοπραξία.
- (32) Στις 28 Μαΐου 2020 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν βιντεοδιάσκεψη με τα κράτη και την κοινοπραξία. Στις 29 Μαΐου 2020 η Επιτροπή έθεσε στα κράτη ερωτήσεις, στις οποίες τα κράτη απάντησαν στις 2, στις 17 και στις 18 Ιουνίου 2020. Στις 17 Ιουνίου 2020 τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή σημείωμα σχετικά με τις μελλοντικές ανάγκες αναχρηματοδότησης της κοινοπραξίας.
- (33) Στις 17 Ιουνίου 2020 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν βιντεοδιάσκεψη με την καταγγέλλουσα.
- (34) Την 1η Ιουλίου 2020 η καταγγέλλουσα υπέβαλε περαιτέρω παρατηρήσεις στην Επιτροπή.
- (35) Την 1η Ιουλίου 2020 τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη μελλοντική αναχρηματοδότηση της κοινοπραξίας.
- (36) Στις 13 Ιουλίου 2020 τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή περαιτέρω παρατηρήσεις βάσει των οποίων οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν, στις 17 Σεπτεμβρίου 2020, βιντεοδιάσκεψη με τα κράτη και την κοινοπραξία. Την 21η Σεπτεμβρίου 2020 η Δανία υπέβαλε συμπληρωματικές πληροφορίες.

⁽¹³⁾ Βλ. υποσημείωση 1 ανωτέρω.

- (37) Την 1η Σεπτεμβρίου 2020 τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη μελλοντική αναχρηματοδότηση της κοινοπραξίας.
- (38) Στις 17 Σεπτεμβρίου 2020 η καταγγέλλουσα υπέβαλε περαιτέρω παρατηρήσεις. Στις 18 Σεπτεμβρίου 2020 και στις 14 Οκτωβρίου 2020 η Επιτροπή διαβίβασε στα κράτη τις εν λόγω συμπληρωματικές παρατηρήσεις και τις παρατηρήσεις της 1ης Ιουλίου 2020 (αιτιολογική σκέψη 34), στις οποίες τα κράτη απάντησαν στις 11 Νοεμβρίου 2020.
- (39) Στις 28 Σεπτεμβρίου 2020 τα κράτη υπέβαλαν περαιτέρω πληροφορίες στην Επιτροπή.
- (40) Στις 14 Οκτωβρίου 2020 η Επιτροπή έθεσε ερωτήσεις στη Δανία. Στις 16 Δεκεμβρίου 2020 η Δανία απάντησε στις εν λόγω ερωτήσεις. Στις 29 Ιανουαρίου 2021 οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν από τη Δανία περαιτέρω διευκρινίσεις, οι οποίες συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια βιντεοδιάσκεψης, στις 3 Φεβρουαρίου 2021, με τη συμμετοχή των υπηρεσιών της Επιτροπής, των κρατών και της κοινοπραξίας. Στις 4 Φεβρουαρίου και στις 7 Απριλίου 2021 η Δανία υπέβαλε περαιτέρω πληροφορίες στην Επιτροπή.
- (41) Στις 29 Απριλίου 2021 η καταγγέλλουσα υπέβαλε περαιτέρω παρατηρήσεις στην Επιτροπή.
- (42) Στις 10 Μαΐου 2021 οι υπηρεσίες της Επιτροπής ζήτησαν από τη Δανία περαιτέρω διευκρινίσεις, οι οποίες συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια βιντεοδιάσκεψης, στις 27 Μαΐου 2021, με τη συμμετοχή των υπηρεσιών της Επιτροπής, της Δανίας και της κοινοπραξίας.
- (43) Στις 3 Ιουνίου 2021 η Επιτροπή έθεσε στα κράτη ερωτήσεις, στις οποίες τα κράτη απάντησαν στις 16 Ιουνίου 2021. Στις 23 Ιουνίου 2021 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν βιντεοδιάσκεψη με τα κράτη και την κοινοπραξία.
- (44) Στις 4 Ιουνίου 2021 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν βιντεοδιάσκεψη με την καταγγέλλουσα. Στις 10 Ιουνίου 2021 η καταγγέλλουσα υπέβαλε απαντήσεις στις ερωτήσεις που είχε θέσει η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της βιντεοδιάσκεψης της 4ης Ιουνίου 2021.
- (45) Στις 5 Οκτωβρίου 2021 η καταγγέλλουσα υπέβαλε πληροφορίες στην Επιτροπή.
- (46) Στις 22 Νοεμβρίου 2021 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν βιντεοδιάσκεψη με τα κράτη.
- (47) Στις 25 Νοεμβρίου 2021 τα κράτη υπέβαλαν περαιτέρω πληροφορίες.
- (48) Στις 20 Φεβρουαρίου 2022 η Επιτροπή έθεσε ερωτήσεις στη Δανία. Στις 28 Μαΐου 2022 η Δανία απάντησε στις εν λόγω ερωτήσεις.
- (49) Στις 28 Οκτωβρίου 2022 οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν στα κράτη ορισμένες προκαταρκτικές παρατηρήσεις σχετικά με την επίσημη έρευνα, οι οποίες συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια βιντεοδιάσκεψης που πραγματοποιήθηκε στις 5 Δεκεμβρίου 2022 με τη συμμετοχή των υπηρεσιών της Επιτροπής, της κοινοπραξίας και των κρατών. Στις 6 Δεκεμβρίου 2022, σε συνέχεια της βιντεοδιάσκεψης, οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν στη Δανία ορισμένες περαιτέρω πληροφορίες αναφοράς. Στις 3 και στις 16 Μαΐου 2023 τα κράτη απάντησαν στις προκαταρκτικές παρατηρήσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής της 28ης Οκτωβρίου 2022. Στις 9 Ιουνίου 2023 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν βιντεοδιάσκεψη με τα κράτη και την κοινοπραξία, σε συνέχεια της οποίας οι υπηρεσίες της Επιτροπής απέστειλαν στα κράτη περαιτέρω προκαταρκτικές παρατηρήσεις στις 20 Ιουλίου 2023.
- (50) Στις 3 Ιουλίου 2023 τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή πληροφορίες σχετικά με δυνητική ανάληψη δέσμευσης όσον αφορά τις μελλοντικές κρατικές εγγυήσεις.
- (51) Στις 22 Σεπτεμβρίου 2023 οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν βιντεοδιάσκεψη με τα κράτη και την κοινοπραξία.
- (52) Στις 2, στις 11 και στις 27 Οκτωβρίου 2023 η Επιτροπή ζήτησε περαιτέρω πληροφορίες από τα κράτη, τα οποία ανταποκρίθηκαν στο αίτημα στις 7 Νοεμβρίου 2023.
- (53) Στις 3 Ιανουαρίου 2024 η Trelleborgs Hamn AB υπέβαλε στην Επιτροπή επιστολή, με την οποία ανακοίνωσε ότι, εάν η Επιτροπή δεν καθόριζε τη θέση της εντός δύο μηνών, η Trelleborgs Hamn AB επρόκειτο να ασκήσει αμέσως προσφυγή κατά παραλείψεως κατά της Επιτροπής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (54) Στις 29 Ιανουαρίου 2024 τα κράτη υπέβαλαν δέσμευση κατά την οποία η κοινοπραξία θα χρηματοδοτήσει νέο χρέος, και θα αναχρηματοδοτήσει υφιστάμενο χρέος, υπό όρους της αγοράς.

- (55) Με επιστολές της 15ης Αυγούστου 2023 και της 22ας Σεπτεμβρίου 2023 τα κράτη συμφώνησαν, κατ' εξαίρεση, να παραιτηθούν των δικαιωμάτων τους που απορρέουν από το άρθρο 342 της ΣΛΕΕ, σε συνδυασμό με το άρθρο 3 του κανονισμού αριθ. 1/1958 ⁽¹⁴⁾, και να αποδεχθούν την έκδοση και την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης μόνον στην αγγλική γλώσσα.

2. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΙΚΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ

2.1. Η μόνιμη ζεύξη

- (56) Η μόνιμη ζεύξη έχει μήκος 16 χιλιομέτρων, εξυπηρετεί την οδική και σιδηροδρομική συγκοινωνία μεταξύ της σουηδικής ακτής και της δανικής νήσου Amager και αποτελείται από μια γέφυρα που χρηματοδοτείται από τα έσοδα διοδίων, την τεχνητή νήσο Peberholm και μια υποθαλάσσια σήραγγα. Συνδέει άμεσα την Κοπεγχάγη, στη Δανία, με το Μάλμϋ, στη Σουηδία, και κατασκευάστηκε ως η μεγαλύτερου μήκους γέφυρα συνδυασμένης οδικής και σιδηροδρομικής κυκλοφορίας στην Ευρώπη.
- (57) Η μόνιμη ζεύξη κατασκευάστηκε στο διάστημα από το 1995 έως το 2000 και λειτουργεί από τον Ιούλιο του 2000.
- (58) Η μόνιμη ζεύξη περιλαμβάνονταν στον πρώτο κατάλογο έργων προτεραιότητας του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (στο εξής: ΔΕΔ-Μ) που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 1994. Τα κράτη παρέπεμψαν σε ανάλυση του 2010 σχετικά με τα έργα προτεραιότητας ΔΕΔ-Μ, στην οποία η Επιτροπή ανέφερε ότι η μόνιμη ζεύξη «έχει συμβάλει σε μεγάλη αύξηση της κυκλοφορίας και έχει πολύ σημαντικό θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη των περιφερειών της Κοπεγχάγης και της Scania» ⁽¹⁵⁾. Η μόνιμη ζεύξη συνδέει τις «οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις του σκανδιναβικού τριγώνου» (έργο προτεραιότητας 12 του ΔΕΔ-Μ) μέσω της Δανίας και μέσω της «Fehmarn Belt» (έργο προτεραιότητας 20 του ΔΕΔ-Μ) με τη Γερμανία και την Κεντρική Ευρώπη.
- (59) Με τη μόνιμη ζεύξη τα κράτη επιδίωκαν να βελτιώσουν την οδική και σιδηροδρομική σύνδεση μεταξύ Δανίας και Σουηδίας και να δημιουργήσουν με τον τρόπο αυτόν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για εντονότερη και εκτενέστερη πολιτιστική και οικονομική συνεργασία καθώς και για την ανάπτυξη κοινής αγοράς εργασίας και στέγης στην περιφέρεια Øresund προς όφελος αμφοτέρων των κρατών. Η μόνιμη ζεύξη επρόκειτο να βελτιώσει επίσης σημαντικά την προσβασιμότητα στους αερολιμένες της Κοπεγχάγης και του Μάλμϋ, που βρίσκονται εκατέρωθεν του στενού του Øresund.
- (60) Επιπλέον, προκειμένου η μόνιμη ζεύξη να καταστεί λειτουργική, ήταν αναγκαία η κατασκευή οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα σε αμφότερα τα κράτη. Οι εν λόγω υποδομές στην ενδοχώρα συνδέουν τη μόνιμη ζεύξη με το αντίστοιχο εθνικό σύστημα οδικού και σιδηροδρομικού δικτύου στη Δανία και τη Σουηδία. Η Δανία και η Σουηδία συμφώνησαν ότι ήταν υπεύθυνες να κατασκευάσουν τις εν λόγω συνδέσεις στις αντίστοιχες επικράτειές τους ⁽¹⁶⁾.

2.1.1. Νομική μορφή και καθήκοντα της κοινοπραξίας

- (61) Στις 23 Μαρτίου 1991 τα κράτη καθόρισαν τις νομικές και επιχειρησιακές πτυχές της κατασκευής, της διαχείρισης και της εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης με τη «συνθήκη, της 23ης Μαρτίου 1991, μεταξύ της Κυβέρνησης της Δανίας και της Κυβέρνησης της Σουηδίας περί μόνιμης ζεύξης του στενού του Øresund» (στο εξής: διακυβερνητική συμφωνία). Στη διακυβερνητική συμφωνία προσαρτάται ένα πρόσθετο πρωτόκολλο στο οποίο καθορίζονται οι λεπτομέρειες της υποχρέωσης από κοινού και εις ολόκληρον εγγύησης που ανέλαβαν τα κράτη (βλ. κατωτέρω αιτιολογική σκέψη 85) (στο εξής: πρόσθετο πρωτόκολλο της διακυβερνητικής συμφωνίας). Η διακυβερνητική συμφωνία, συμπεριλαμβανομένου του πρόσθετου πρωτοκόλλου της διακυβερνητικής συμφωνίας, κυρώθηκε από τη Σουηδία στις 8 Αυγούστου 1991 και από τη Δανία στις 24 Αυγούστου 1991. Η διακυβερνητική συμφωνία και το πρόσθετο πρωτόκολλο της διακυβερνητικής συμφωνίας τέθηκαν σε ισχύ, με την ανταλλαγή των πράξεων κύρωσης στη Στοκχόλμη, στις 24 Αυγούστου 1991.

⁽¹⁴⁾ Κανονισμός αριθ. 1 περί καθορισμού του γλωσσικού καθεστώτος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας (ΕΕ 17 της 6.10.1958, σ. 385/58).

⁽¹⁵⁾ TEN-T Priority Projects — Progress Report 2010 (Έργα Προτεραιότητας ΔΕΔ-Μ — Έκθεση προόδου 2010), Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Κινητικότητα και Μεταφορές, 2010.

⁽¹⁶⁾ Άρθρο 8 της συνθήκης, της 23ης Μαρτίου 1991, μεταξύ της Κυβέρνησης της Δανίας και της Κυβέρνησης της Σουηδίας περί μόνιμης ζεύξης του στενού του Øresund.

- (62) Με τη διακυβερνητική συμφωνία, τα κράτη συμφώνησαν να χρηματοδοτήσουν, να κατασκευάσουν και να εκμεταλλεύονται από κοινού τη μόνιμη ζεύξη. Προς τούτο, το άρθρο 10 της διακυβερνητικής συμφωνίας προβλέπει ότι η Δανία και η Σουηδία πρέπει να συστήσουν έκαστη μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, οι οποίες θα ανήκουν καθεμία στο αντίστοιχο κράτος. Το άρθρο 10 της διακυβερνητικής συμφωνίας προβλέπει, περαιτέρω, ότι οι εν λόγω εταιρείες θα πρέπει, στη συνέχεια, να συστήσουν κοινοπραξία στην οποία θα ανήκει η μόνιμη ζεύξη και η οποία θα «φέρει, ως ενιαία οντότητα, για λογαριασμό αμοιτέρων, την ευθύνη του σχεδιασμού του έργου και κάθε άλλης προπαρασκευαστικής εργασίας για τη μόνιμη ζεύξη, περιλαμβανομένων της χρηματοδότησης, της κατασκευής και της εκμετάλλευσής της». Η συγκεκριμένη νομική μορφή επιλέχθηκε προκειμένου τα κράτη να παραμείνουν οι πραγματικοί κύριοι των εμπλεκόμενων εταιρειών και, επομένως, τα κέρδη και οι ζημίες που θα πραγματοποιήσει η μόνιμη ζεύξη να καταλογίζονται εξ ολοκλήρου τα κράτη.
- (63) Τα κράτη μετέφεραν τη διακυβερνητική συμφωνία στην εθνική νομοθεσία τους: i) στη Σουηδία, μέσω του νομοσχεδίου της Κυβέρνησης 1990/91:158, της 25ης Μαρτίου 1991, σχετικά με συμφωνία μεταξύ της Σουηδίας και της Δανίας περί μόνιμης ζεύξης του στενού του Øresund (στο εξής: νομοσχέδιο της Κυβέρνησης 1990/91:158) που εγκρίθηκε με την απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου της 12ης Ιουνίου 1991 ⁽¹⁷⁾ (στο εξής: απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου), και ii) στη Δανία, μέσω του «νόμου περί κατασκευής της μόνιμης ζεύξης του στενού του Øresund» (νόμου αριθ. 590 της 19ης Αυγούστου 1991) (στο εξής: νόμος περί κατασκευής) ⁽¹⁸⁾.
- (64) Το άρθρο 5 του νόμου περί κατασκευής προβλέπει ότι ο Δανός υπουργός Μεταφορών θα συστήσει μητρική εταιρεία. Στο άρθρο 6 του νόμου περί κατασκευής προσδιορίζεται ότι η μητρική εταιρεία θα συστήσει δημόσια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, υπεύθυνη για τις δανικές οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις με την ενδοχώρα. Η εν λόγω εταιρεία περιορισμένης ευθύνης επρόκειτο να συνάψει συμφωνία κοινοπραξίας με εταιρεία περιορισμένης ευθύνης συσταθείσα από τη Σουηδία. Η Sund & Bælt Holding A/S (στο εξής: Sund & Bælt) ιδρύθηκε, στις 4 Δεκεμβρίου 1991, ως μητρική εταιρεία ανήκουσα εξ ολοκλήρου στο Δανικό Δημόσιο. Στις 9 Δεκεμβρίου 1991 η Sund & Bælt ίδρυσε την εταιρεία περιορισμένης ευθύνης A/S Øresundsforbindelsen (στο εξής: A/S Øresund).
- (65) Το άρθρο 4 του νομοσχεδίου της Κυβέρνησης 1990/91:158, όπως εγκρίθηκε με την απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου, προβλέπει ότι η Σουηδική Εθνική Αρχή Οδικού Δικτύου και η Σουηδική Εθνική Αρχή Σιδηροδρόμων ⁽¹⁹⁾ θα συστήσουν σουηδική εταιρεία η οποία θα είναι υπεύθυνη για τις σουηδικές οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις με την ενδοχώρα και θα συνάψει συμφωνία κοινοπραξίας με δανική κρατική εταιρεία. Στις 30 Αυγούστου 1991 η Σουηδία ίδρυσε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης: τη Svensk-Danska Broförbindelsen AB (στο εξής: SVEDAB), η οποία ανήκει εξ ολοκλήρου στο Σουηδικό Δημόσιο, μέσω της Σουηδικής Εθνικής Αρχής Οδικού Δικτύου (50 %) και της Σουηδικής Εθνικής Αρχής Σιδηροδρόμων (50 %) ⁽²⁰⁾.
- (66) Μέσω συμφωνίας κοινοπραξίας και του πρόσθετου πρωτοκόλλου της, της 27ης Ιανουαρίου 1992 (στο εξής: συμφωνία κοινοπραξίας), η A/S Øresund και η SVEDAB σύστησαν την κοινοπραξία (ήτοι Øresundsbro Konsortiet I/S) ⁽²¹⁾ και καθόρισαν την ιδιοκτησιακή δομή της. Η συμφωνία κοινοπραξίας άρχισε να ισχύει με την έγκρισή της από τις κυβερνήσεις της Δανίας και της Σουηδίας στις 13 Φεβρουαρίου 1992. Σύμφωνα με τη διακυβερνητική συμφωνία, η συμφωνία κοινοπραξίας προβλέπει ότι η μόνιμη ζεύξη ανήκει στην κοινοπραξία, η οποία είναι υπεύθυνη για τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό του έργου, τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, την εκμετάλλευση και τη συντήρηση της μόνιμης ζεύξης και άλλες εργασίες σχετικές με αυτήν ⁽²²⁾. Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων και των δικαιωμάτων της κοινοπραξίας ανήκουν εξ ημισείας από κοινού στην A/S Øresund και την SVEDAB ⁽²³⁾. Τα κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από τις δραστηριότητες της κοινοπραξίας κατανέμονται εξίσου μεταξύ των δύο εταίρων εταιρειών, της A/S Øresund και της SVEDAB. Η A/S Øresund και η SVEDAB ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον έναντι κάθε τρίτου για τις υποχρεώσεις της κοινοπραξίας ⁽²⁴⁾.

⁽¹⁷⁾ Riksdagsskrivelse 1990/91:379.

⁽¹⁸⁾ Ο νόμος περί κατασκευής, μαζί με τον νόμο περί κατασκευής μόνιμης ζεύξης στο στενό του Storebælt (κωδικοποιημένος νόμος αριθ. 260, της 4ης Μαΐου 1998), αντικαταστάθηκε με τον νόμο αριθ. 588, της 24ης Ιουνίου 2005, σχετικά με την Sund & Bælt Holding A/S.

⁽¹⁹⁾ Το 2010 η Σουηδική Εθνική Αρχή Οδικού Δικτύου (Vägverket) και η Σουηδική Εθνική Αρχή Σιδηροδρόμων (Banverket) συγχωνεύθηκαν και σχημάτισαν την Trafikverket (Σουηδική Αρχή Μεταφορών).

⁽²⁰⁾ Με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2008, δυνάμει απόφασης της σουηδικής κυβέρνησης, η Σουηδική Εθνική Αρχή Οδικού Δικτύου και η Σουηδική Εθνική Αρχή Σιδηροδρόμων μεταβίβασαν την εντολή άσκησης των δικαιωμάτων κυριότητας της SVEDAB στο σουηδικό υπουργείο Επιχειρήσεων, Ενέργειας και Επικοινωνιών.

⁽²¹⁾ Συστάθηκε ως «Øresundskonsortiet» και μετονομάστηκε σε «Øresundsbro Konsortiet» με ισχύ από τον Ιανουάριο του 2000.

⁽²²⁾ Άρθρο 10 της διακυβερνητικής συμφωνίας και άρθρο 1 της συμφωνίας κοινοπραξίας.

⁽²³⁾ Άρθρο 11 της διακυβερνητικής συμφωνίας και άρθρο 3 της συμφωνίας κοινοπραξίας.

⁽²⁴⁾ Άρθρο 11 της διακυβερνητικής συμφωνίας και άρθρο 3 της συμφωνίας κοινοπραξίας.

- (67) Η κοινοπραξία δεν μπορεί να ασκεί δραστηριότητες πέραν εκείνων που σχετίζονται με τη μόνιμη ζεύξη, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 της συμφωνίας κοινοπραξίας. Η κοινοπραξία δεν είναι υπεύθυνη για την κατασκευή των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων της μόνιμης ζεύξης με την ενδοχώρα. Τα κράτη αναθέτουν το συγκεκριμένο καθήκον στις μητρικές εταιρείες της κοινοπραξίας, ήτοι την A/S Øresund και την SVEDAB, οι οποίες είναι υπεύθυνες για τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό του έργου, τη χρηματοδότηση, την κατασκευή, την εκμετάλλευση και τη συντήρηση των εν λόγω συνδέσεων στην αντίστοιχη χώρα τους ⁽²⁵⁾.
- (68) Όπως διευκρινίστηκε στην αιτιολογική σκέψη 48 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η επίσημη έρευνα και, επομένως, η παρούσα απόφαση, δεν αφορούν τα μέτρα υπέρ της A/S Øresund και της SVEDAB σχετικά με τη χρηματοδότηση των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα. Με την απόφαση του 2014 η Επιτροπή διαπίστωσε ότι τα εν λόγω μέτρα δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, το δε Γενικό Δικαστήριο απέρριψε, με την απόφαση Øresund, την προσφυγή ακυρώσεως που άσκησε η προσφεύγουσα σε σχέση με τα εν λόγω μέτρα. Συναφώς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η καταγγέλλουσα δεν άσκησε αναίρεση κατά της απόφασης Øresund.

2.1.2. Μοντέλο χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης

- (69) Το άρθρο 1 της διακυβερνητικής συμφωνίας κάνει λόγο για μόνιμη ζεύξη «χρηματοδοτούμενη από τα έσοδα διοδίων». Στο άρθρο 14 της διακυβερνητικής συμφωνίας προσδιορίζεται επίσης ότι η κοινοπραξία καλύπτει το σύνολο του κόστους του σχεδιασμού του έργου και άλλων προπαρασκευαστικών ενεργειών για τη μόνιμη ζεύξη, καθώς και της κατασκευής, της συντήρησης και της εκμετάλλευσής της, μέσω τελών διοδίων που καταβάλλονται από τους χρήστες. Το άρθρο 14 προβλέπει περαιτέρω ότι η Δανία και η Σουηδία συμφώνησαν ότι δεν θα πρέπει να χορηγηθεί καμία επιδότηση για τις δραστηριότητες της κοινοπραξίας από τους προϋπολογισμούς των αντίστοιχων κρατών.
- (70) Στο άρθρο 4 παράγραφος 6 της συμφωνίας κοινοπραξίας προβλέπεται, κατ' ουσίαν, ότι τα τέλη διοδίων που εισπράττονται από τους χρήστες της μόνιμης ζεύξης προορίζονται να καλύψουν το κόστος προγραμματισμού, σχεδιασμού του έργου, κατασκευής, εκμετάλλευσης και συντήρησης της μόνιμης ζεύξης. Η κοινοπραξία καθορίζει και εισπράττει τα τέλη διοδίων, σύμφωνα με τις αρχές που συμφωνήθηκαν μεταξύ της σουηδικής και της δανικής κυβέρνησης. Όπως αναφέρεται στις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής ⁽²⁶⁾ (στο εξής: προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής), και στο νομοσχέδιο της Κυβέρνησης 1990/91:158, τα έσοδα από την οδική και σιδηροδρομική κυκλοφορία που η κοινοπραξία εισπράττει για τη χρήση της μόνιμης ζεύξης προορίζονται να χρηματοδοτήσουν επίσης τις οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις με την ενδοχώρα. Στην πράξη, τούτο συμβαίνει μέσω της καταβολής μερισμάτων από την κοινοπραξία στις μητρικές εταιρείες.
- (71) Η χρηματοδότηση μέσω διοδίων περιλαμβάνει τέλη που καταβάλλουν οι χρήστες για τη χρήση της οδού με διόδια και τέλη που καταβάλλουν η Trafikverket (στο εξής: Σουηδική Αρχή Μεταφορών) και η Banedanmark (στο εξής: Δανική Κρατική Αρχή Σιδηροδρόμων) για τη χρήση της σιδηροδρομικής γραμμής στο στενό του Øresund. Η Σουηδική Αρχή Μεταφορών και η Δανική Κρατική Αρχή Σιδηροδρόμων καταβάλλουν στην κοινοπραξία πάγιο ετήσιο ποσό, το οποίο καθορίστηκε με το πρόσθετο πρωτόκολλο της διακυβερνητικής συμφωνίας και ανέρχεται σε 150 εκατ. DKK (20,10 εκατ. EUR ⁽²⁷⁾) ⁽²⁸⁾ ⁽²⁹⁾ για καθεμία εξ αυτών, και αναπροσαρμόζεται σύμφωνα με τη γενική εξέλιξη των τιμών.
- (72) Στις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής περιλαμβάνεται εκτίμηση του κόστους προγραμματισμού, σχεδιασμού του έργου και κατασκευής της μόνιμης ζεύξης και των δανικών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα, το οποίο ανέρχεται σε 11,7 δισ. DKK ⁽³⁰⁾ (1,57 δισ. EUR) και 3,2 δισ. DKK (0,43 δισ. EUR), αντίστοιχα. Στο νομοσχέδιο της Κυβέρνησης 1990/91:158 περιλαμβάνει ένα εύρος για το κόστος της μόνιμης ζεύξης, το οποίο κυμαίνεται από 10 έως 12 δισ. SEK ⁽³¹⁾ (1,33 δισ. EUR έως 1,60 δισ. EUR) ⁽³²⁾, και ένα ανώτατο ποσό για το κόστος των συνδέσεων με την ενδοχώρα, ύψους 1,9 δισ. SEK (0,25 δισ. EUR). Στο νομοσχέδιο της Κυβέρνησης 1990/91:158 διευκρινίζεται ότι η

⁽²⁵⁾ Άρθρο 2 παράγραφος 5 της συμφωνίας κοινοπραξίας.

⁽²⁶⁾ Πρόταση νόμου για την κατασκευή μόνιμης ζεύξης στο στενό του Øresund, LFF1990-1991.2.178, υποβληθείσα στις 2 Μαΐου 1991 από τον Δανό υπουργό Μεταφορών.

⁽²⁷⁾ Η Δανία εφαρμόζει πολιτική σταθερής συναλλαγματικής ισοτιμίας της δανικής κορόνας (DKK) έναντι του ευρώ, κατά την οποία 1 EUR = 7,46038 DKK. Η συγκεκριμένη συναλλαγματική ισοτιμία εφαρμόζεται σε όλη την έκταση της παρούσας απόφασης κατά τον υπολογισμό του κατά προσέγγιση ισοδύναμου ποσού σε ευρώ για τα ποσά που εκφράζονται σε δανικές κορόνες.

⁽²⁸⁾ Επίπεδο τιμών την 1η Ιανουαρίου 1991.

⁽²⁹⁾ Παράγραφος 4 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της διακυβερνητικής συμφωνίας.

⁽³⁰⁾ Επίπεδο τιμών του 1990.

⁽³¹⁾ Επίπεδο τιμών του 1990.

⁽³²⁾ Σύμφωνα με την Eurostat, το 1990, η μέση συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ECU και της σουηδικής κορόνας ήταν 1 ECU = 7,5205 SEK. Η εν λόγω συναλλαγματική ισοτιμία εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του κατά προσέγγιση ισοδύναμου ποσού σε ευρώ για τα ποσά που εκφράζονται σε σουηδικές κορόνες.

χαμηλότερη τιμή του εύρους αντιστοιχεί στη σουηδική εκτίμηση και η υψηλότερη τιμή στη δανική εκτίμηση. Στα ανωτέρω ποσά έπρεπε να προστεθεί το κόστος χρηματοδότησης. Η μόνιμη ζεύξη χρηματοδοτήθηκε εν μέρει από την Ένωση με μη επιστρεπτέα επιχορήγηση ύψους 127 εκατ. EUR στο πλαίσιο του ΔΕΔ-Μ. Μετά την αποπεράτωση της μόνιμης ζεύξης το 2000, το τοκοφόρο καθαρό χρέος της κοινοπραξίας ανερχόταν συνολικά σε 19,6 δισ. DKK ⁽³³⁾ (2,63 δισ. EUR). Τα κράτη εξήγησαν ότι, από την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης, τα έσοδα υπερέβησαν πάντοτε τα λειτουργικά έξοδα και ότι η εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης δεν χρηματοδοτήθηκε με χρέος.

- (73) Κατά την ίδρυση της κοινοπραξίας, οι μητρικές εταιρείες συνεισέφεραν αρχικό κεφάλαιο συνολικού ύψους 50 εκατ. DKK (6,70 εκατ. EUR), δυνάμει του άρθρου 4 παράγραφος 1 της συμφωνίας κοινοπραξίας και όπως προβλέπεται στο άρθρο 11 της διακυβερνητικής συμφωνίας. Στο άρθρο 11 της διακυβερνητικής συμφωνίας προβλέπεται επίσης ότι η κοινοπραξία συνάπτει δάνεια για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, στο δε άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας προβλέπεται ότι τα κράτη «αναλαμβάνουν την υποχρέωση να εγγυηθούν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα δάνεια της [κοινοπραξίας] καθώς και από τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση». Τούτο αντικατοπτρίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της απόφασης κοινοπραξίας, το οποίο προβλέπει ότι οι κεφαλαιακές απαιτήσεις της κοινοπραξίας θα «ικανοποιηθούν με τη λήψη δανείων ή την έκδοση χρηματοπιστωτικών μέσων στην ανοιχτή αγορά με εξασφαλίσεις υπό τη μορφή εγγυήσεων από τη σουηδική και τη δανική κυβέρνηση».
- (74) Η κοινοπραξία συνήψε δάνεια καθώς, κατά το στάδιο του προγραμματισμού και της κατασκευής, ανέκυψαν ανάγκες ρευστότητας. Το χρέος αναχρηματοδοτείται τακτικά με σκοπό, όπως εξήγησαν τα κράτη, τη μείωση του συνολικού κόστους χρηματοδότησης. Η κοινοπραξία κατάρτισε διάφορα είδη χρηματοοικονομικών συναλλαγών: έκδοση ομολόγων στο πλαίσιο ορισμένων προγραμμάτων ομολόγων (αιτιολογικές σκέψεις 75 έως 78), λήψη ατομικών δανείων (αιτιολογική σκέψη 79), λήψη πιστωτικών διευκολύνσεων (αιτιολογική σκέψη 80) και συναλλαγές παραγώγων (αιτιολογικές σκέψεις 81 έως 83). Κάθε συναλλαγή έχει τη δική της ημερομηνία λήξης.
- (75) Η κοινοπραξία κατάρτισε δύο τυποποιημένα προγράμματα ομολόγων για μεσοπρόθεσμους τίτλους (στο εξής: MTN), εκ των οποίων ένα απευθυνόταν στην ευρωπαϊκή αγορά ομολόγων (στο εξής: πρόγραμμα EMTN) και το άλλο στη σουηδική αγορά ομολόγων (στο εξής: σουηδικό πρόγραμμα MTN). Η κοινοπραξία κάλυψε το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαιακών αναγκών της μέσω των εν λόγω προγραμμάτων ομολόγων MTN. Τα κράτη εξήγησαν ότι το κύριο όφελος των προγραμμάτων ομολόγων είναι ότι η κοινοπραξία μπορεί να προβεί σε περισσότερες εκδόσεις χρεωστικών τίτλων στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος κατά τρόπο αποδοτικό από άποψη χρόνου και κόστους. Τα προγράμματα ομολόγων περιλαμβάνουν διάφορα έγγραφα, περιλαμβανομένου του ενημερωτικού δελτίου ⁽³⁴⁾, το οποίο είναι το βασικό έγγραφο του προγράμματος. Η κατάρτιση προγράμματος ομολόγων δεν συνεπάγεται καθεαυτήν τη δημιουργία οποιουδήποτε χρέους. Συγκεκριμένα, είναι δυνατή η κατάρτιση προγράμματος ομολόγων χωρίς υποκείμενα ομόλογα. Το χρέος δημιουργείται μόνον όταν εκδίδονται ομόλογα προς τους επενδυτές.
- (76) Το πρώτο πρόγραμμα ομολόγων της κοινοπραξίας ήταν ένα πρόγραμμα EMTN το οποίο καταρτίστηκε την 21η Σεπτεμβρίου 1995 και επικαιροποιείται σε ετήσια βάση. Τα κράτη εξήγησαν ότι οι επικαιροποιήσεις πραγματοποιούνται ώστε να αντικατοπτρίζουν την επικαιροποίηση των παραγόντων κινδύνου και να παρέχουν ορθές πληροφορίες στην αγορά σχετικά με την κοινοπραξία, τη διαχείρισή της, ορισμένα σημαντικά γεγονότα κ.λπ. Οι επικαιροποιήσεις απαιτούνται στο πλαίσιο των υποχρεώσεων συνεχούς ενημέρωσης που υπέχουν έναντι των χρηματοπιστωτικών αγορών. Το ανώτατο συνολικό ποσό κεφαλαίου του προγράμματος EMTN αυξήθηκε από 1 δισ. USD (0,76 δισ. EUR) ⁽³⁵⁾ σε 2 δισ. USD (2,17 δισ. EUR) ⁽³⁶⁾ το 2000 και σε 3 δισ. USD (2,41 δισ. EUR) ⁽³⁷⁾ το 2004.

⁽³³⁾ Κόστος κατασκευής και χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης ως καθαρό χρέος σε τιμές 2000.

⁽³⁴⁾ Το ενημερωτικό δελτίο περιγράφει το πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των όρων και προϋποθέσεων που εφαρμόζονται στους χρεωστικούς τίτλους που εκδίδονται στο πλαίσιο του προγράμματος, και περιέχει περιγραφικές πληροφορίες σχετικά με τον εκδότη (εν προκειμένω, την κοινοπραξία).

⁽³⁵⁾ Σύμφωνα με την Eurostat, το 1995, η μέση συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ECU και του δολαρίου ΗΠΑ ήταν 1 ECU = 1,3080 USD (πηγή: Eurostat). Η εν λόγω συναλλαγματική ισοτιμία εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του κατά προσέγγιση ισοδύναμου ποσού σε ευρώ για τα ποσά που εκφράζονται σε δολάρια ΗΠΑ.

⁽³⁶⁾ Σύμφωνα με την Eurostat, το 2000, η μέση συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ευρώ και του δολαρίου ΗΠΑ ήταν 1 EUR = 0,9236 USD. Η εν λόγω συναλλαγματική ισοτιμία εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του κατά προσέγγιση ισοδύναμου ποσού σε ευρώ για τα ποσά που εκφράζονται σε δολάρια ΗΠΑ.

⁽³⁷⁾ Σύμφωνα με την Eurostat, το 2004, η μέση συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ευρώ και του δολαρίου ΗΠΑ ήταν 1 EUR = 1,2439 USD. Η εν λόγω συναλλαγματική ισοτιμία εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του κατά προσέγγιση ισοδύναμου ποσού σε ευρώ για τα ποσά που εκφράζονται σε δολάρια ΗΠΑ.

- (77) Το σουηδικό πρόγραμμα MTN, στο πλαίσιο του οποίου η κοινοπραξία μπόρεσε να λάβει δάνεια σε σουηδικές κορόνες, καταρτίστηκε στις 2 Δεκεμβρίου 1996 με συνολικό ποσό κεφαλαίου 3 δισ. SEK (0,35 δισ. EUR) ⁽³⁸⁾. Το σουηδικό πρόγραμμα MTN έχει επικαιροποιηθεί σε ad hoc βάση. Οι επικαιροποιήσεις ⁽³⁹⁾ περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, την προσθήκη πιστωτικών ιδρυμάτων εκδοτών ομολόγων στο πλαίσιο του προγράμματος ή το δικαίωμα της κοινοπραξίας να εκδίδει ομόλογα σε ευρώ αντί σε σουηδικές κορόνες. Το συνολικό ποσό κεφαλαίου του σουηδικού προγράμματος MTN επικαιροποιήθηκε δύο φορές και, από το 2000, ανέρχεται σε 10 δισ. SEK (1,17 δισ. EUR) ⁽⁴⁰⁾.
- (78) Μέσω των ομολόγων, η κοινοπραξία εξασφάλισε δάνεια στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN και του σουηδικού προγράμματος MTN προκειμένου να χρηματοδοτήσει και να αναχρηματοδοτήσει το κόστος του προγραμματισμού και της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης. Όταν ένα ομόλογο, το οποίο εκδόθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN ή του σουηδικού προγράμματος MTN καθίσταται ληξιπρόθεσμο και πρέπει να αναχρηματοδοτηθεί, ξεκινούν η διαδικασία άντλησης του κεφαλαίου και η διαπραγμάτευση, με τη διοργανώτρια τράπεζα, των συγκεκριμένων λεπτομερειών του ομολόγου που καθορίζονται στο έγγραφο των όρων τιμολόγησης του ομολόγου (ποσό, επιτόκιο, λεπτομέρειες πληρωμής κ.λπ.).
- (79) Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 74, η κοινοπραξία έλαβε επίσης αρκετά δάνεια απευθείας, εκτός του πλαισίου των ανωτέρω προγραμμάτων MTN. Ειδικότερα, κατά το στάδιο της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης, η κοινοπραξία έλαβε διάφορα δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (στο εξής: ΕΤΕπ), μέσω της σύναψης συμβάσεων χρηματοδότησης που περιέχουν τους όρους και τις προϋποθέσεις του δανείου, καθώς και δάνεια απευθείας από ιδιώτες δανειστές, μέσω της σύναψης αυτοτελών συμβάσεων δανείου.
- (80) Επιπλέον, η κοινοπραξία είχε πιστωτικές διευκολύνσεις με ορισμένες τράπεζες για σκοπούς πληρωμών επόμενης ημέρας και για βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις ρευστότητας. Οι πιστωτικές διευκολύνσεις δημιουργήθηκαν το 1994 και ανανεώνονται ανά τετραετία.
- (81) Τέλος, τα δάνεια συνδυάζονται συνήθως, αλλά όχι κατ' ανάγκη, με συναλλαγή παραγώγων με σκοπό την ανακατανομή και τον μετριασμό του χρηματοοικονομικού κινδύνου που σχετίζεται με το δάνειο (όπως έκθεση σε κίνδυνο επιτοκίου ή συναλλαγματικό κίνδυνο) ή τη βελτιστοποίηση ολόκληρου του χαρτοφυλακίου χρηματοπιστωτικών συναλλαγών. Τέτοιες πράξεις, ως επί το πλείστον συναλλαγές ανταλλαγής, καταρτίζονται μεταξύ της κοινοπραξίας και των τραπεζών που προσφέρουν τέτοια χρηματοπιστωτικά προϊόντα. Συνήθως, η συναλλαγή παραγώγων πραγματοποιείται με την ίδια τράπεζα που διοργάνωσε το δάνειο, χωρίς τούτο να είναι υποχρεωτικό.
- (82) Για την πραγματοποίηση τέτοιας συναλλαγής, υπογράφεται με κάθε αντισυμβαλλόμενο σύμβαση-πλαίσιο της Διεθνούς Ένωσης Συμφωνιών Ανταλλαγής και Παραγώγων (International Swaps and Derivatives Association, στο εξής: ISDA) (στο εξής: σύμβαση-πλαίσιο ISDA). Η σύμβαση-πλαίσιο ISDA εκδίδεται από την ISDA. Το πλαίσιο περιλαμβάνει την τυποποιημένη βασική τεκμηρίωση, η οποία διασφαλίζει ότι όλες οι συναλλαγές μεταξύ της κοινοπραξίας και της συγκεκριμένης αντισυμβαλλόμενης τράπεζας υπόκεινται στην ίδια τεκμηρίωση και ότι όλες οι συναλλαγές υπόκεινται σε συμψηφισμό σε περίπτωση που ένας συμβαλλόμενος καταστεί αφερέγγυος ή περιέλθει σε αδυναμία πληρωμής με άλλον τρόπο.
- (83) Η κοινοπραξία έχει συνάψει επίσης παγκόσμιες συμβάσεις-πλαίσια επαναγοράς με ορισμένες τράπεζες, με στόχο την πραγματοποίηση συναλλαγών επαναγοράς ⁽⁴¹⁾, κυρίως για χρήση ως εξασφάλιση σε συναλλαγές παραγώγων. Ωστόσο, δεν πραγματοποιήθηκαν συναλλαγές δυνάμει τέτοιων συμβάσεων και, επομένως, οι συμφωνίες δεν χρησιμοποιήθηκαν ποτέ.

2.2. Περιγραφή των εικαζόμενων μέτρων ενίσχυσης

- (84) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 50 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η επίσημη διαδικασία έρευνας αφορά τα ακόλουθα μέτρα τα οποία λήφθηκαν για τη χρηματοδότηση της κατασκευής και της εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης: i) τις κρατικές εγγυήσεις που χορήγησαν η Δανία και η Σουηδία για δάνεια που έλαβε και χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποίησε η κοινοπραξία, ii) τους δανικούς κανόνες που εφαρμόζονται στην κοινοπραξία σε σχέση με τη μεταφορά των ζημιών και iii) τους δανικούς κανόνες που εφαρμόζονται στην κοινοπραξία σε σχέση με την απόσβεση των στοιχείων

⁽³⁸⁾ Σύμφωνα με την Eurostat, το 1996, η μέση συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ECU και της σουηδικής κορόνας ήταν 1 ECU = 8,5147 SEK. Η εν λόγω συναλλαγματική ισοτιμία εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του κατά προσέγγιση ισοδύναμου ποσού σε ευρώ για τα ποσά που εκφράζονται σε σουηδικές κορόνες.

⁽³⁹⁾ Πραγματοποιήθηκαν, για παράδειγμα, μέσω συμπληρωματικής συμφωνίας της 22ας Σεπτεμβρίου 1998 και μέσω συμπληρωματικής συμφωνίας της 3ης Φεβρουαρίου 2000.

⁽⁴⁰⁾ Ήταν επίσης δυνατή η έκδοση ομολόγων σε ευρώ έως το αντίστοιχο ανώτατο ποσό.

⁽⁴¹⁾ Η συμφωνία επαναγοράς είναι ένα είδος χρηματοοικονομικής συναλλαγής στην οποία ο δανειολήπτης πωλεί χρηματοπιστωτική κινητή αξία σε δανειστή με αντάλλαγμα μετρητά συμφωνώντας συγχρόνως να την επαναγοράσει βραχυπρόθεσμα.

ενεργητικού. Στο τμήμα 2.2.1 εξετάζεται περαιτέρω το στοιχείο i) και στο τμήμα 2.2.2 εξετάζονται περαιτέρω τα στοιχεία ii) και iii) ανωτέρω. Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 51 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η επίσημη διαδικασία έρευνας δεν αφορά άλλα ενδεχόμενα μέτρα τα οποία η Δανία ή η Σουηδία έλαβαν υπέρ της κοινοπραξίας, της A/S Øresund, της SVEDAB, της Sund & Bælt ή οποιασδήποτε άλλης συνδεδεμένης εταιρείας. Στην αιτιολογική σκέψη 48 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας διευκρινίζεται ότι τα μέτρα που λήφθηκαν υπέρ της SVEDAB και της A/S Øresund, σχετικά με τη χρηματοδότηση των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα, δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

2.2.1. Το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων

2.2.1.1. Νομική μορφή του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων

- (85) Σύμφωνα με το άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας, τα κράτη ανέλαβαν την υποχρέωση να εγγυηθούν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον τα δάνεια που έλαβε και άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποίησε η κοινοπραξία για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Στο πρόσθετο πρωτόκολλο της διακυβερνητικής συμφωνίας προβλέπεται ότι οι εν λόγω συμφωνίες εγγύησης θα πρέπει να συναφθούν χωρίς προμήθεια εγγύησης ⁽⁴²⁾. Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή χρησιμοποιεί τη φράση «μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων» για να παραπέμψει στη συνολική συμφωνία που περιλαμβάνει την από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωση κρατικής εγγύησης που απορρέει από το άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας και μεταφέρθηκε στη δανική και τη σουηδική νομοθεσία (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογικές σκέψεις 86 έως 90), τη διαχείριση της εν λόγω υποχρέωσης από τη Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Εθνικού Χρέους (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογικές σκέψεις 91 έως 102) και την εκπλήρωση της εν λόγω υποχρέωσης μέσω συγκεκριμένων συμφωνιών εγγύησης που αφορούσαν, για παράδειγμα, προγράμματα ομολόγων και ατομικά δάνεια (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογικές σκέψεις 103 έως 116).
- (86) Όπως περιγράφηκε στην αιτιολογική σκέψη 63, η από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωση κρατικής εγγύησης του δανεισμού της κοινοπραξίας, η οποία απορρέει από τη διακυβερνητική συμφωνία, μεταφέρθηκε στη σουηδική και τη δανική εθνική νομοθεσία το 1991, μέσω της απόφασης του σουηδικού κοινοβουλίου και του νόμου περί κατασκευής, αντιστοίχως.
- (87) Στη Δανία, η από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωση κρατικής εγγύησης του δανεισμού της κοινοπραξίας εκπληρώθηκε με το άρθρο 8 του νόμου περί κατασκευής. Η διάταξη αυτή αντικαταστάθηκε μεταγενέστερα με το άρθρο 11 του νόμου αριθ. 588 της 24ης Ιουνίου 2005 ⁽⁴³⁾ (στο εξής: νόμος Sund & Bælt). Οι δύο διατάξεις είναι ουσιαστικά πανομοιότυπες και προβλέπουν ότι το Δανικό Δημόσιο εγγυάται τις υποχρεώσεις που σχετίζονται με τα δάνεια και άλλα χρηματοδοτικά μέσα της κοινοπραξίας τα οποία χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης ⁽⁴⁴⁾.
- (88) Στις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής επισημαίνεται ότι το άρθρο 8 του νόμου περί κατασκευής συνεπάγεται ότι το Δανικό Δημόσιο εγγυάται τις πληρωμές τόκων και κεφαλαίου και άλλες δεσμεύσεις σχετικές με τα δάνεια και τα χρηματοδοτικά μέσα που η κοινοπραξία χρησιμοποιεί για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Στις εν λόγω προπαρασκευαστικές σημειώσεις διευκρινίζεται περαιτέρω ότι το άρθρο 8 του νόμου περί κατασκευής βασίζεται στο άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας, το οποίο συνεπάγεται ότι τα κράτη εγγυώνται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον τις ως άνω υποχρεώσεις και τα κράτη φέρουν εξίσου την ευθύνη. Στις εν λόγω προπαρασκευαστικές σημειώσεις αναφέρεται επίσης ότι, κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με την οργανωτική μορφή (αιτιολογική σκέψη 62), τα κράτη δεν είχαν την πρόθεση να περιορίσουν την ευθύνη τους ως οικονομικών εγγυητών της χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης.

⁽⁴²⁾ Η παράγραφος 1 του πρόσθετου πρωτοκόλλου της διακυβερνητικής συμφωνίας προβλέπει τα εξής: «Η Δανία και η Σουηδία συμφωνούν ότι καμία προμήθεια εγγύησης ή άλλη παρόμοια προμήθεια δεν εισπράττεται από το Δανικό και το Σουηδικό Δημόσιο έναντι των εγγυητικών δεσμεύσεων που ανέλαβαν όσον αφορά τα δάνεια της Κοινοπραξίας και τα άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για τη χρηματοδότηση».

⁽⁴³⁾ Νόμος αριθ. 588, της 24ης Ιουνίου 2005, σχετικά με την Sund & Bælt Holding A/S.

⁽⁴⁴⁾ Το άρθρο 8 του νόμου περί κατασκευής έχει ως εξής στη δανική γλώσσα: «Den danske stat garanterer for forpligtelser vedrørende konsortiets lån og andre finansielle instrumenter, som benyttes i forbindelse med finansieringen af Øresundsforbindelsen.». Το άρθρο 11 του νόμου Sund & Bælt έχει ως εξής στη δανική γλώσσα: «Den danske stat garanterer for forpligtelser vedrørende Øre sundsbro Konsortiet I/S lån og andre finansielle instrumenter, som benyttes i forbindelse med finansieringen af den faste forbindelse over Øresund.».

- (89) Στη Σουηδία, το άρθρο 7 του νομοσχεδίου της Κυβέρνησης 1990/91:158, όπως εγκρίθηκε με τη απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου, περιλαμβάνει αίτημα προς το κοινοβούλιο να εξουσιοδοτήσει την κυβέρνηση, ή την αρχή που θα ορίσει η κυβέρνηση, να αναλάβει, εξ ονόματος του Σουηδικού Δημοσίου, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με το Δανικό Δημόσιο, την υποχρέωση εγγύησης των δανείων και άλλων χρηματοδοτικών μέσων της κοινοπραξίας τα οποία χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του προγραμματισμού, του σχεδιασμού του έργου, της κατασκευής και της εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης. Το άρθρο 4 του νομοσχεδίου της Κυβέρνησης 1990/91:158, όπως εγκρίθηκε με την απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου, προβλέπει τη σχεδιαζόμενη οργανωτική διάρθρωση και τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης εγγύησης. Προβλέπει ότι η κοινοπραξία θα χρειαστεί, αρχικά, σημαντική χρηματοδότηση την οποία θα πρέπει να εξασφαλίσει μέσω δανεισμού από την αγορά. Το Δημόσιο των δύο κρατών εγγυάται τον εν λόγω δανεισμό αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, και τούτο συνεπάγεται ότι αμφότερα τα κράτη εγγυώνται μεμονωμένα το συνολικό ποσό, με δικαίωμα αναγωγής κάθε Δημοσίου έναντι του άλλου για το ήμισυ του ποσού. Το άρθρο 4 του νομοσχεδίου της Κυβέρνησης 1990/91:158, όπως εγκρίθηκε με την απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου, προβλέπει περαιτέρω ότι, με τον τρόπο αυτόν, η κοινοπραξία θα είναι σε θέση να χρηματοδοτήσει τη μόνιμη ζεύξη με ευνοϊκούς όρους. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις, οι συνολικές υποχρεώσεις εγγύησης σε σχέση με τη μόνιμη ζεύξη θα ανέρχονταν σε περίπου 15 δισ. SEK (2,01 δισ. EUR) ⁽⁴⁵⁾ ⁽⁴⁶⁾ κατά την αποπεράτωσή της, περιλάμβαναν δε το κόστος κατασκευής και το κόστος χρηματοδότησης. Επισημάνθηκε επίσης ότι, για έργα όπως η μόνιμη ζεύξη, με επενδύσεις μεγάλου ύψους σε ορίζοντα πολλών ετών, ήταν εξαιρετικά δύσκολο να εκτιμηθεί το ακριβές ποσό, δεδομένου ότι τα έξοδα του έργου σε τρέχουσες τιμές εξαρτώνταν, μεταξύ άλλων, από τα μελλοντικά επιτόκια και τις μελλοντικές τάσεις των τιμών γενικότερα. Επομένως, η κυβέρνηση επρόκειτο να υποβάλει στο κοινοβούλιο έκθεση σχετικά με την πρόοδο του έργου. Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι, κατά τα πρώτα έτη του σταδίου εκμετάλλευσης, η κοινοπραξία θα κατέγραφε αρνητικά αποτελέσματα, δεδομένου ότι τα έσοδα από τα διόδια δεν θα επαρκούσαν για την πλήρη κάλυψη των εξόδων της. Το έλλειμμα επρόκειτο να καλυφθεί είτε από τις μητρικές εταιρείες, μέσω εισφορών, είτε από την κοινοπραξία, μέσω δανεισμού. Στο νομοσχέδιο της Κυβέρνησης 1990/91:158 επισημαίνεται ότι η βέλτιστη λύση θα ήταν η κοινοπραξία να εξασφαλίσει τα αναγκαία κεφάλαια, με την από κοινού και εις ολόκληρον εγγύηση των κρατών. Ως εκ τούτου, εκτιμήθηκε ότι οι σχετικές συνολικές υποχρεώσεις εγγύησης θα ανέλθουν σε περίπου 1,8 δισ. SEK (0,24 δισ. EUR) ⁽⁴⁷⁾ ⁽⁴⁸⁾. Συναφώς, η κυβέρνηση επρόκειτο να υποβάλει έκθεση στο κοινοβούλιο σχετικά με την πρόοδο του έργου.
- (90) Η ανωτέρω από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωση εγγύησης του δανεισμού της κοινοπραξίας από τα κράτη υπενθυμίζεται στη συμφωνία κοινοπραξίας. Στο άρθρο της 4 παράγραφος 3 προβλέπονται τα εξής: «οι κεφαλαιακές απαιτήσεις της κοινοπραξίας για τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό του έργου και την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για την εξυπηρέτηση των δανείων, καθώς και για την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων που απορρέουν από τις λογιστικές ζημιές που προβλέπονται για ορισμένα έτη αφότου δοθεί στην κυκλοφορία η μόνιμη ζεύξη πρέπει, σύμφωνα με τους όρους της διακυβερνητικής συμφωνίας, να ικανοποιηθούν με τη λήψη δανείων ή την έκδοση χρηματοπιστωτικών μέσων στην ανοιχτή αγορά με εξασφαλίσεις υπό τη μορφή εγγυήσεων από τη σουηδική και τη δανική κυβέρνηση».

2.2.1.2. Διαχείριση του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων

- (91) Στη Σουηδία, η αρμοδιότητα και η υποχρέωση από κοινού εγγύησης όλων των χρηματοδοτικών αναγκών της κοινοπραξίας σε σχέση με τη μόνιμη ζεύξη ανατέθηκε στο Riksgäldskontoret (στο εξής: Σουηδικό Γραφείο Εθνικού Χρέους) με αποφάσεις της σουηδικής κυβέρνησης της 13ης Φεβρουαρίου 1992 (K91/1443/3, K92/320/3), της 1ης Απριλίου 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) και της 23ης Ιουνίου 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3).
- (92) Η συμφωνία κοινοπραξίας εγκρίθηκε με την απόφαση της σουηδικής κυβέρνησης της 13ης Φεβρουαρίου 1992 (K91/1443/3, K92/320/3).

⁽⁴⁵⁾ Σύμφωνα με την Eurostat, το 1991, η μέση συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ECU και της σουηδικής κορόνας ήταν 1 ECU = 7,4793 SEK. Η εν λόγω συναλλαγματική ισοτιμία εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του κατά προσέγγιση ισοδύναμου ποσού σε ευρώ για τα ποσά που εκφράζονται σε σουηδικές κορόνες.

⁽⁴⁶⁾ Επίπεδο τιμών του 1991.

⁽⁴⁷⁾ Βλ. υποσημείωση 45 ανωτέρω.

⁽⁴⁸⁾ Επίπεδο τιμών του 1991.

- (93) Με την απόφαση της σουηδικής κυβέρνησης της 1ης Απριλίου 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) το Σουηδικό Γραφείο Εθνικού Χρέους εξουσιοδοτήθηκε να χορηγήσει, από κοινού και εις ολόκληρον με το Δανικό Δημόσιο, εγγυήσεις ύψους 600 εκατ. SEK (65,78 εκατ. EUR)⁽⁴⁹⁾ και 600 εκατ. DKK (80,42 εκατ. EUR). Οι εν λόγω εγγυήσεις αφορούσαν τη χρηματοδότηση του προγραμματισμού και του σχεδιασμού του έργου της κοινοπραξίας.
- (94) Με την απόφαση της σουηδικής κυβέρνησης της 23ης Ιουνίου 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3) το Σουηδικό Γραφείο Εθνικού Χρέους εξουσιοδοτήθηκε και ανέλαβε την υποχρέωση να διαχειρίζεται και να χορηγεί εγγυήσεις εξ ονόματος του Σουηδικού Δημοσίου και αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με το Δανικό Δημόσιο για την κάλυψη όλων των χρηματοδοτικών αναγκών της κοινοπραξίας που σχετίζονται με έξοδα προγραμματισμού, σχεδιασμού του έργου κατασκευής και εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη διακυβερνητική συμφωνία. Η απόφαση της σουηδικής κυβέρνησης της 23ης Ιουνίου 1994 δεν έχει τροποποιηθεί.
- (95) Στη Δανία, ανάλογη ανάθεση πραγματοποιήθηκε προς την Nationalbanken (στο εξής: Δανική Εθνική Τράπεζα) μέσω του νόμου περί κατασκευής. Στη Δανία, η Δανική Εθνική Τράπεζα διαχειρίζεται το δημόσιο χρέος εξ ονόματος του υπουργείου Οικονομικών, μέσω πληρεξουσίου. Επομένως, όταν ο νόμος περί κατασκευής εξουσιοδότησε το δανικό υπουργείο Οικονομικών να αναλάβει —αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με το Σουηδικό Δημόσιο— την υποχρέωση εγγύησης, εξ ονόματος του Δανικού Δημοσίου, για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, εξουσιοδότησε επίσης τη Δανική Εθνική Τράπεζα να αναλάβει την ίδια από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωση κρατικής εγγύησης.
- (96) Όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 30 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Δημοσίου Χρέους καθορίζουν το γενικό πλαίσιο της πολιτικής χρηματοδότησης της κοινοπραξίας (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογικές σκέψεις 97 έως 102) και εποπτεύουν την υλοποίηση του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων, όταν η κοινοπραξία συνάπτει νέες συμφωνίες δανεισμού ή χρησιμοποιεί άλλα χρηματοδοτικά μέσα για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογικές σκέψεις 103 έως 116). Με τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας⁽⁵⁰⁾, τα κράτη έδωσαν περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τα προαναφερθέντα στοιχεία, οι οποίες περιλαμβάνονται στην επισκόπηση κατωτέρω.
- (97) Στις 16 Δεκεμβρίου 1997 η Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Εθνικού Χρέους (εξ ονόματος των κρατών) και η κοινοπραξία συνήψαν τριμερή συμφωνία συνεργασίας (στο εξής: συμφωνία συνεργασίας του 1997) για τη ρύθμιση ορισμένων συναλλαγών των μερών, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος αναγωγής της Δανικής Εθνικής Τράπεζας και του Σουηδικού Γραφείου Δημοσίου Χρέους έναντι της κοινοπραξίας, καθώς και των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων και ενημέρωσης που η κοινοπραξία υπείχε έναντι αυτών (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογική σκέψη 99). Η ανωτέρω συμφωνία συμπληρώθηκε με συμφωνία μεταξύ της κοινοπραξίας και του Σουηδικού Δημοσίου (μέσω του Σουηδικού Γραφείου Δημοσίου Χρέους), η οποία συνάφθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2000 (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογική σκέψη 100). Η συμφωνία συνεργασίας του 1997 αντικαταστάθηκε με νέα τριμερή συμφωνία συνεργασίας, η οποία συνάφθηκε στις 8 Νοεμβρίου 2004 (στο εξής: συμφωνία συνεργασίας του 2004) (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογική σκέψη 101). Η ανωτέρω συμφωνία συμπληρώθηκε με συμφωνία μεταξύ της κοινοπραξίας και του Σουηδικού Δημοσίου (μέσω του Σουηδικού Γραφείου Δημοσίου Χρέους), η οποία συνάφθηκε στις 14 Νοεμβρίου 2012 (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογική σκέψη 102).
- (98) Οι συμφωνίες συνεργασίας του 1997 και του 2004 περιέχουν ορισμένους τυπικούς όρους και προβλέπουν δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών. Τα κράτη εξήγησαν ότι οι εν λόγω πρακτικές διοικητικές ρυθμίσεις θεσπίστηκαν από το Σουηδικό Γραφείο Εθνικού Χρέους και τη Δανική Εθνική Τράπεζα προκειμένου να παρασχεθεί στα κράτη η δυνατότητα να παρακολουθούν και να επηρεάζουν την πολιτική χρηματοδότησης της κοινοπραξίας καθώς και να διασφαλίζουν ότι η κοινοπραξία δεν υπερβαίνει την εντολή της και ότι η εφαρμοζόμενη πολιτική χρηματοδότησης ελαχιστοποιεί τον μακροπρόθεσμο κίνδυνο για το Δημόσιο κάθε κράτους. Σύμφωνα με τα κράτη, ο εν λόγω μηχανισμός διασφάλισε περαιτέρω ότι η ενίσχυση που χορηγείται στην κοινοπραξία δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο.

⁽⁴⁹⁾ Σύμφωνα με την Eurostat, το 1993, η μέση συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του ECU και της σουηδικής κορόνας ήταν 1 ECU = 9,1215 SEK. Η εν λόγω συναλλαγματική ισοτιμία εφαρμόζεται για τον υπολογισμό του κατά προσέγγιση ισοδύναμου ποσού σε ευρώ για τα ποσά που εκφράζονται σε σουηδικές κορόνες.

⁽⁵⁰⁾ Με τις παρατηρήσεις τους σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, τα κράτη παραπέμπουν επίσης σε πληροφορίες τις οποίες οι σουηδικές και οι δανικές αρχές είχαν υποβάλει στο πλαίσιο των υποθέσεων SA.36558, SA.36662, SA.51262 και SA.52617, πριν από την κοινοποίηση της επίσημης διαδικασίας έρευνας στα κράτη.

- (99) Στη συμφωνία συνεργασίας του 1997 διευκρινίζεται ότι η Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Εθνικού Χρέους προτίθενται να περιορίσουν το δικαίωμα αναγωγής τους, σε περίπτωση κατάπτωσης των εγγυήσεων, στην κοινοπραξία και, επομένως, να μην το ασκήσουν έναντι των μητρικών εταιρειών. Η συμφωνία συνεργασίας του 1997 περιλαμβάνει σχέδιο αποπληρωμής, το οποίο μπορεί να αναπροσαρμόζεται κατά καιρούς, όρια κινδύνου για τις επενδύσεις σε ρευστότητα και για τις συναλλαγές παραγών της κοινοπραξίας, και προσδιορίζει ορισμένες υποχρεώσεις παροχής πληροφοριών και υποβολής εκθέσεων. Η εν λόγω συμφωνία περιέχει επίσης ορισμένες λεπτομέρειες σχετικά με τις συναλλαγές δανεισμού και παραγών τις οποίες εγγυάται το Δημόσιο κάθε κράτους. Συγκεκριμένα, η κοινοπραξία εξασφαλίζει την έγκριση της Δανικής Εθνικής Τράπεζας και του Σουηδικού Γραφείου Εθνικού Χρέους για όλες τις συναλλαγές της, όπως δάνεια και συμβάσεις-πλαίσια ISDA. Η κοινοπραξία δεν πραγματοποιεί συναλλαγές με αντισυμβαλλομένους που δεν έχουν λάβει την προηγούμενη έγκριση της Δανικής Εθνικής Τράπεζας και του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους. Η κοινοπραξία εξασφαλίζει την έγκριση της Δανικής Εθνικής Τράπεζας και του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους για το σύνολο των συμβατικών εγγράφων που σχετίζονται με τον δανεισμό της κοινοπραξίας. Η Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους θα αξιολογούν αν οι επιμέρους συμφωνίες είναι, ή μπορεί να καταστούν, σημαντικές σε σχέση με την έκταση της από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωσης κρατικής εγγύησης, τον κίνδυνο που ενέχουν και κάθε άλλη περίπτωση που μπορεί να επηρεάζει την υποχρέωση εγγύησης ή τους παρόχους της εγγύησης.
- (100) Στη συμπληρωματική συμφωνία του Οκτωβρίου του 2000 που συνάφθηκε μεταξύ της κοινοπραξίας και του Σουηδικού Δημοσίου καθορίζονται κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση του εγγυημένου από το Δημόσιο δανεισμού και του χαρτοφυλακίου της κοινοπραξίας, προσδιορίζεται δε ότι, εάν η κοινοπραξία συμμορφώνεται προς τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές, δεν θα απαιτείται η έγκριση των επιμέρους συναλλαγών από το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους πριν από τη πραγματοποίησή τους από την κοινοπραξία. Σε περίπτωση συναλλαγών στις οποίες η συμμόρφωση προς τις κατευθυντήριες γραμμές μπορεί να μην είναι σαφής, η κοινοπραξία θα πρέπει να επικοινωνεί πρώτα με το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους και να εξηγήει τους λόγους για τους οποίους μπορεί να θεωρηθεί ότι οι συγκεκριμένες συναλλαγές εμπίπτουν στη συμφωνία.
- (101) Στη συμφωνία συνεργασίας του 2004 απαριθμούνται ορισμένες υποχρεώσεις και κίνδυνοι που αφορούν τη χρηματοοικονομική διαχείριση της κοινοπραξίας. Η κοινοπραξία διαθέτει χρηματοοικονομική πολιτική η οποία περιέχει κατευθυντήριες γραμμές και κανόνες για τη χρηματοοικονομική διαχείριση και τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού κινδύνου. Η χρηματοοικονομική πολιτική και η χρηματοοικονομική στρατηγική εγκρίνονται κάθε έτος από το διοικητικό συμβούλιο της κοινοπραξίας και λαμβάνουν υπόψη τις παρατηρήσεις της Δανικής Εθνικής Τράπεζας και του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους. Η συμφωνία συνεργασίας του 2004 περιέχει ένα τμήμα σχετικά με την υποχρέωση παροχής πληροφοριών και υποβολής εκθέσεων, υπενθυμίζει το δικαίωμα αναγωγής της Δανικής Εθνικής Τράπεζας και του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους, υπενθυμίζει την υποχρέωση της κοινοπραξίας να λαμβάνει έγκριση για όλα τα συμβατικά έγγραφα που σχετίζονται με τον δανεισμό της και τη σύναψη συμβάσεων-πλαίσια ISDA καθώς και την αναγκαιότητα έγγραφης συγκατάθεσης της Δανικής Εθνικής Τράπεζας και του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους για τη μεταβολή όρων ή προϋποθέσεων εγγυημένης συναλλαγής. Σε περίπτωση που η κοινοπραξία πραγματοποιεί συναλλαγές οι οποίες δεν προβλέπονται στις κατευθυντήριες γραμμές που αναφέρονται στη χρηματοοικονομική πολιτική της, η Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους έχουν από κοινού και μεμονωμένα το δικαίωμα να απαιτήσουν από την κοινοπραξία να παύσει, να περιορίσει ή να απέχει από συναλλαγές στο πλαίσιο της χρηματοοικονομικής διαχείρισής της. Η κοινοπραξία καταρτίζει επίσης, και επικαιροποιεί συνεχώς, το σχέδιο για τη μακροπρόθεσμη εξέλιξη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της κοινοπραξίας, το οποίο περιλαμβάνει παρουσίαση της προγραμματισμένης αποπληρωμής και των προγραμματισμένων μερισμάτων.
- (102) Στη συμπληρωματική συμφωνία του Νοεμβρίου του 2012 που συνάφθηκε μεταξύ της κοινοπραξίας και του Σουηδικού Δημοσίου διευκρινίζεται ότι, εάν η κοινοπραξία συμμορφώνεται προς τη χρηματοοικονομική πολιτική της κατά την έννοια της συμφωνίας συνεργασίας του 2004, δεν απαιτείται η έγκριση των επιμέρους συναλλαγών από το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους πριν από την πραγματοποίησή τους από την κοινοπραξία. Για άλλες συναλλαγές, οι οποίες δεν συμμορφώνονται προς τη χρηματοοικονομική πολιτική, η κοινοπραξία θα πρέπει να λαμβάνει την έγκριση του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους προκειμένου να διασφαλίζεται ότι η συγκεκριμένη συναλλαγή εμπίπτει στην από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωση κρατικής εγγύησης.

2.2.1.3. Υλοποίηση του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων

- (103) Η Επιτροπή θα περιγράψει, καταρχάς, την υλοποίηση του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων όπως εφαρμόστηκε έως την απόφαση Øresund της 19ης Σεπτεμβρίου 2018 (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογικές σκέψεις 104 έως 115). Στην αιτιολογική σκέψη 116 παρέχονται περαιτέρω λεπτομέρειες για την επακόλουθη περίοδο.

- (104) Στο διάστημα πριν από την απόφαση Øresund, οι χρεωστικοί τίτλοι (όπως ομόλογα) που εκδίδονται στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN ⁽⁵¹⁾ ήταν εγγυημένοι στο σύνολό τους από τα κράτη. Τούτο επισημοποιήθηκε μέσω πράξης παροχής εγγύησης, την οποία τα κράτη υπέγραψαν την 21η Σεπτεμβρίου 1995 σε σχέση με το πρόγραμμα EMTN που καταρτίστηκε την ίδια ημέρα. Με την υπογραφή τους, τα κράτη εγγυήθηκαν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον στους κατόχους των χρηματοδοτικών μέσων ότι, εάν για οποιονδήποτε λόγο η κοινοπραξία δεν καταβάλει οποιοδήποτε εγγυημένο ποσό όταν καταστεί ληξιπρόθεσμο και απαιτητό, τα κράτη καταβάλλουν το ποσό ανεπιφύλακτα εντός τεσσάρων εργάσιμων ημερών από το γραπτό αίτημα του κατόχου προς αμφότερα τα κράτη και την κοινοπραξία. Η πράξη παροχής εγγύησης ήταν αναπόσπαστο μέρος του ενημερωτικού δελτίου. Η πράξη παροχής εγγύησης που υπογράφηκε την 21 Σεπτεμβρίου 1995 δεν περιείχε άμεση παραπομπή στη διακυβερνητική συμφωνία ή σε επακόλουθη νομοθεσία εφαρμογής, μολονότι το πρόγραμμα EMTN αναγνώριζε τη σύσταση της κοινοπραξίας δυνάμει της διακυβερνητικής συμφωνίας.
- (105) Οι επακόλουθες επικαιροποιήσεις του προγράμματος EMTN παρέπεμπαν επίσης στην πράξη παροχής εγγύησης της 21ης Σεπτεμβρίου 1995, τα δε κράτη επιβεβαίωσαν το κύρος της εν λόγω πράξης με επιστολές της 10ης Φεβρουαρίου 2000. Στις 22 Μαΐου 2001, υπογράφηκε νέα πράξη παροχής εγγύησης σε σχέση με την επικαιροποίηση του προγράμματος EMTN, που δημοσιεύθηκε την ίδια ημέρα. Η πράξη παροχής εγγύησης, την οποία τα κράτη υπέγραψαν στις 22 Μαΐου 2001, περιείχε ουσιαστικά τις ίδιες προϋποθέσεις με εκείνες της πράξης παροχής εγγύησης που τα κράτη είχαν υπογράψει την 21η Σεπτεμβρίου 1995. Οι επακόλουθες ετήσιες επικαιροποιήσεις του προγράμματος EMTN παρέπεμπαν στο σύνολό τους στην πράξη παροχής εγγύησης της 22ας Μαΐου 2001.
- (106) Κάθε φορά που η κοινοπραξία εξέδωσε ομόλογα στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN, η Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους επιβεβαίωσαν ότι τα οικεία ομόλογα υπόκεινται στην πράξη παροχής εγγύησης. Η πράξη παροχής εγγύησης της 21ης Σεπτεμβρίου 1995 εφαρμόστηκε στα ομόλογα που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN έως το 2000, ενώ η πράξη παροχής εγγύησης της 22ας Μαΐου 2001 εφαρμόστηκε στα ομόλογα που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN από το 2001.
- (107) Τα κράτη εξήγησαν ότι τούτο σημαίνει ότι η Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους δεν χορήγησαν ειδική εγγύηση για κάθε επιμέρους ομόλογο, αλλά επιβεβαίωσαν ότι μια ήδη καταρτισθείσα πράξη παροχής εγγύησης κάλυπτε το επιμέρους ομόλογο που εκδόθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN, μέσω συγκατάθεσης στους όρους τιμολόγησης του δανείου και επιβεβαίωσης της αποδοχής τους.
- (108) Τα ομόλογα που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του σουηδικού προγράμματος MTN ήταν επίσης εγγυημένα από τα κράτη. Στις 2 Δεκεμβρίου 1996 καταρτίστηκε πράξη παροχής εγγύησης προς όφελος των κατόχων χρεωστικών τίτλων που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του σουηδικού προγράμματος MTN. Τα επιμέρους ομόλογα που εκδόθηκαν στο πλαίσιο του σουηδικού προγράμματος MTN υπέκειντο στην εν λόγω συμφωνία εγγύησης. Το σουηδικό πρόγραμμα MTN παρέπεμπε στη διακυβερνητική συμφωνία. Κάθε φορά που ένα επιμέρους ομόλογο εκδόθηκε στο πλαίσιο του σουηδικού προγράμματος MTN, τα ομόλογα εγκρίθηκαν από τη Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους, χωρίς να αναφέρεται ρητώς ότι η πράξη παροχής εγγύησης κάλυπτε το επιμέρους ομόλογο.
- (109) Για τις συμφωνίες αυτοτελών δανείων, όπως τα δάνεια της ΕΤΕπ, η κοινοπραξία συνήψε συμβάσεις χρηματοδότησης με το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα. Σε κάθε σύμβαση χρηματοδότησης προσαρτήθηκε έγγραφο συμφωνίας εγγύησης. Οι εν λόγω συμφωνίες εγγύησης μεταξύ των κρατών και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων αφορούσαν το σύνολο της δανειακής διευκόλυνσης που παρεχόταν δυνάμει της αντίστοιχης σύμβασης χρηματοδότησης. Η συμφωνία εγγύησης παρέπεμπε στη διακυβερνητική συμφωνία. Η τελευταία συμφωνία εγγύησης σχετικά με δάνεια της ΕΤΕπ συνάφθηκε από τη Σουηδία και τη Δανία στις 22 Οκτωβρίου 2001.
- (110) Η κοινοπραξία έλαβε επίσης δάνεια απευθείας από ιδιώτες δανειστές, μέσω της σύναψης συμφωνιών αυτοτελών δανείων. Τα κράτη εγγυήθηκαν όλα τα εν λόγω δάνεια βάσει επιμέρους συμφωνιών εγγύησης και σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απέρρεαν από τη διακυβερνητική συμφωνία και τη συμφωνία κοινοπραξίας.

⁽⁵¹⁾ Ως «πρόγραμμα» νοείται το πρόγραμμα έκδοσης χρεωστικών τίτλων που καταρτίζει η κοινοπραξία.

- (111) Όσον αφορά τις πιστωτικές διευκολύνσεις που χορηγήθηκαν στην κοινοπραξία από τράπεζα για σκοπούς πληρωμών επόμενης ημέρας και για βραχυπρόθεσμες διακυμάνσεις ρευστότητας, η Δανία και η Σουηδία συνήψαν νέα συμφωνία εγγύησης για κάθε αναχρηματοδότηση. Οι πιστωτικές διευκολύνσεις δημιουργήθηκαν το 1994 και ανανεώνονται ανά τετραετία. Οι ως άνω συμφωνίες εγγύησης παρέπεμψαν στη διακυβερνητική συμφωνία, στον νόμο περί κατασκευής, στην απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου και στις αποφάσεις της κυβέρνησης της 1ης Απριλίου 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) και της 23ης Ιουνίου 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3).
- (112) Επιπλέον, κάθε σύμβαση-πλαίσιο ISDA συνοδεύεται από συμφωνία εγγύησης συναφθείσα μεταξύ του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους και της Δανικής Εθνικής Τράπεζας και του αντίστοιχου αντισυμβαλλομένου, κατ' εφαρμογή της διακυβερνητικής συμφωνίας, του νόμου περί κατασκευής, της απόφασης του σουηδικού κοινοβουλίου και των αποφάσεων της κυβέρνησης της 1ης Απριλίου 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) και της 23ης Ιουνίου 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3). Η εν λόγω συμφωνία εγγύησης αφορούσε τις επιμέρους συναλλαγές που προβλέπονται στη σύμβαση-πλαίσιο ISDA. Το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους και η Δανική Εθνική Τράπεζα δεν συνήψαν επιμέρους συμφωνίες εγγύησης σε επίπεδο συναλλαγής και δεν επιβεβαίωσαν ρητά ότι η εγγύηση που σχετιζόταν με τη σύμβαση-πλαίσιο ISDA είχε εφαρμογή.
- (113) Τέλος, οι παγκόσμιες συμβάσεις-πλαίσια επαναγοράς συνοδεύονταν επίσης από συμφωνία εγγύησης συναφθείσα μεταξύ του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους και της Δανικής Εθνικής Τράπεζας και του αντίστοιχου αντισυμβαλλομένου, κατ' εφαρμογή της διακυβερνητικής συμφωνίας, του νόμου περί κατασκευής, της απόφασης του σουηδικού κοινοβουλίου και των αποφάσεων της κυβέρνησης της 1ης Απριλίου 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) και της 23ης Ιουνίου 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3). Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 83, καμία συναλλαγή δεν πραγματοποιήθηκε δυνάμει των εν λόγω συμβάσεων και, επομένως, δεν συνάφθηκε καμία επιμέρους συμφωνία εγγύησης.
- (114) Οι διάφορες συμφωνίες εγγύησης δημιούργησαν στο σύνολό τους άμεσα εφαρμοστέες και γενικές υποχρεώσεις για τη Σουηδία και τη Δανία, κατατάσσονται δε *pari passu* με όλες τις άλλες μη εξασφαλισμένες μη διαβαθμισμένες υποχρεώσεις και χρέη του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους και της Δανικής Εθνικής Τράπεζας. Οι συμφωνίες εγγύησης είναι ανεπιφύλακτες· οι επενδυτές δεν υποχρεούνται να ασκήσουν την αξίωσή τους έναντι της κοινοπραξίας, αλλά, σε περίπτωση αθέτησης πληρωμής, μπορούν να ασκήσουν τις αξιώσεις τους απευθείας έναντι του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους και της Δανικής Εθνικής Τράπεζας.
- (115) Οι εγγυήσεις είναι συνεχείς εγγυήσεις, αλλά περιορίζονται εκ των πραγμάτων στη διάρκεια του δανείου ή της συναλλαγής που εξασφαλίζεται με την εγγύηση. Εάν δεν πραγματοποιήθηκαν συναλλαγές στο πλαίσιο σύμβασης-πλαισίου, για παράδειγμα, με συγκεκριμένο αντισυμβαλλόμενο, ο εν λόγω αντισυμβαλλόμενος δεν έχει αξίωση έναντι του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους ή της Δανικής Εθνικής Τράπεζας, παρά την ύπαρξη εγγύησης· επομένως, η εγγύηση μπορεί να καλύπτει μόνον πραγματικό χρέος της κοινοπραξίας έως τον χρόνο της ολοσχερούς αποπληρωμής του.
- (116) Σε σχέση με το χρονικό διάστημα μετά την απόφαση Øresund, τα κράτη ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι δεν λήφθηκαν περαιτέρω δάνεια εγγυημένα από το Δημόσιο. Επομένως, η τελευταία αναχρηματοδότηση με εγγύηση του Δημοσίου πραγματοποιήθηκε στις 24 Αυγούστου 2018. Τούτο συνέβη επειδή το διοικητικό συμβούλιο της κοινοπραξίας αποφάσισε να αποφύγει, στον βαθμό του δυνατού, τον δανεισμό με εγγύηση του Δημοσίου στο διάστημα έως την οριστική απόφαση της Επιτροπής. Για την αναχρηματοδότηση που απαιτήθηκε έως το τέλος του 2020, προς αποφυγή αυτόματης υπαγωγής της εν λόγω αναχρηματοδότησης στις υφιστάμενες συμφωνίες εγγύησης, η κοινοπραξία προέβη, τον Ιούνιο του 2020, σε τροποποιήσεις της ετήσιας επικαιροποίησης του προγράμματος EMTN. Για παν ενδεχόμενο, στους σχετικούς όρους τιμολόγησης του προγράμματος προσδιορίζεται πλέον αν τα μέσα που πρόκειται να εκδοθούν είναι ή δεν είναι εγγυημένα.

2.2.2. Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση

2.2.2.1. Το δανικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών

- (117) Στη Δανία, ο φόρος εισοδήματος εταιρειών εισπράττεται σύμφωνα με τον δανικό νόμο περί φόρου εισοδήματος εταιρειών⁽⁵²⁾. Άλλοι κανόνες που έχουν σημασία για σκοπούς φορολογίας εισοδήματος εταιρειών περιέχονται σε άλλους δανικούς νόμους, όπως τον δανικό νόμο περί βεβαιώσεως φόρου⁽⁵³⁾, τον δανικό νόμο περί φορολογίας εισοδήματος και ακινήτων⁽⁵⁴⁾ και τον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων⁽⁵⁵⁾. Ο δανικός νόμος περί βεβαιώσεως φόρου περιέχει κανόνες σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της φορολογικής νομοθεσίας σε φυσικά πρόσωπα και εταιρείες. Ο δανικός νόμος

⁽⁵²⁾ «Selskabsskatteloven» (δανικός νόμος περί φόρου εισοδήματος εταιρειών).

⁽⁵³⁾ «Ligningsloven» (δανικός νόμος περί βεβαιώσεως φόρου).

⁽⁵⁴⁾ «Statsskatteloven» (δανικός νόμος περί φορολογίας εισοδήματος και ακινήτων).

⁽⁵⁵⁾ «Afskrivningsloven» (δανικός νόμος περί φορολογικών αποσβέσεων).

περί φόρου εισοδήματος εταιρειών καθορίζει τον φορολογικό συντελεστή που εφαρμόζεται στις εταιρείες και περιγράφει κανόνες που έχουν σημασία ειδικά για τη φορολογία των εταιρειών. Ο δανικός νόμος περί φορολογικών αποσβέσεων περιέχει κανόνες σχετικά με την απόσβεση στοιχείων ενεργητικού που χρησιμοποιούνται για εμπορικούς σκοπούς.

- (118) Οι νομικές οντότητες οι οποίες υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών παρατίθενται στο άρθρο 1 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών. Το δανικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών διαφοροποιεί μεταξύ της φορολογίας χωριστών οντοτήτων και της φορολογίας διαφανών οντοτήτων. Κατά κανόνα, μόνον κεφαλαιουχικές εταιρείες υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών (ήτοι χωριστές οντότητες για φορολογικούς σκοπούς), καθώς οι προσωπικές εταιρείες αντιμετωπίζονται ως διαφανείς οντότητες για φορολογικούς σκοπούς. Οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, όπως η A/S Øresund, ο Δανός εταίρος της κοινοπραξίας, αναφέρονται στο άρθρο 1 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών. Οι προσωπικές εταιρείες, όπως η κοινοπραξία, δεν αναφέρονται στο άρθρο 1 και αντιμετωπίζονται ως διαφανείς οντότητες για φορολογικούς σκοπούς. Τούτο σημαίνει ότι οι δανικοί κανόνες για τη φορολογία εισοδήματος εταιρειών εφαρμόζονται μόνον στον Δανό εταίρο της κοινοπραξίας, την A/S Øresund, και όχι στην ίδια την κοινοπραξία. Στο άρθρο 12.4 της συμφωνίας κοινοπραξίας επιβεβαιώνεται ότι απόκειται στην A/S Øresund και στην SVEDAB να δηλώσουν τα κέρδη ή τις ζημιές της κοινοπραξίας για φορολογικούς σκοπούς.
- (119) Για τις νομικές οντότητες που υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών, οι κανόνες που αφορούν τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση καθορίζονται, αντιστοίχως, στον δανικό νόμο περί βεβαιώσεως φόρου, τον δανικό νόμο περί φόρου εισοδήματος εταιρειών και τον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων.
- (120) Στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης της A/S Øresund και της SVEDAB εντός της κοινοπραξίας, κάθε εταίρος αναγνωρίζει το μερίδιό του (50 %) επί του φορολογητέου εισοδήματος ή των ζημιών της προσωπικής εταιρείας. Η A/S Øresund, η οποία υπόκειται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών, έχει αναλογικό δικαίωμα i) απόσβεσης βάσει των στοιχείων ενεργητικού της προσωπικής εταιρείας και ii) έκπτωσης και μεταφοράς (για μελλοντική έκπτωση) του μεριδίου της επί των ζημιών της προσωπικής εταιρείας, για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος.
- (121) Για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος (στο εξής: φορολογητέα βάση), πρέπει να γίνει παραπομπή στο άρθρο 4 του δανικού νόμου περί φορολογίας εισοδήματος και ακινήτων. Στο εν λόγω άρθρο παρατίθενται τα στοιχεία που συνιστούν φορολογητέο εισόδημα. Η διατύπωση του άρθρου είναι ευρεία και περιλαμβάνει σχεδόν κάθε εισόδημα, κύριο ή παρεπόμενο χαρακτήρα, ανεξαρτήτως του αν λαμβάνεται σε χρήμα ή χρηματική αξία. Για τον υπολογισμό του ακαθάριστου φορολογητέου εισοδήματος, αθροίζονται όλα τα εισοδήματα. Γενικά, δεν εφαρμόζεται κανένα σύστημα κατηγοριοποίησης ή ομαδοποίησης για τον σκοπό της έκπτωσης δαπανών ή του συμψηφισμού ζημιών από μια πηγή εισοδήματος με κέρδη από άλλη πηγή εισοδήματος για τον σκοπό της μεταφοράς ζημιών.
- (122) Γενικά, ο λογαριασμός κερδών ή ζημιών στην ετήσια έκθεση αποτελεί την αφετηρία για τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος, μολονότι πρέπει να καταρτίζεται χωριστός λογαριασμός κερδών ή ζημιών για φορολογικούς σκοπούς. Το εισόδημα και οι δαπάνες αναγνωρίζονται γενικά σε δεδουλευμένη βάση. Για το εισόδημα, τούτο σημαίνει ότι το εισόδημα φορολογείται στο έτος κατά το οποίο ο φορολογούμενος αποκτά δικαίωμα στο εισόδημα. Οι δαπάνες εκπίπτουν κανονικά στο έτος κατά το οποίο επήλθε η υποχρέωση πληρωμής τους.
- (123) Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται κατά την κτήση, την εξασφάλιση ή τη διατήρηση εισοδήματος είναι εκπεστές [άρθρο 6 στοιχείο α) του δανικού νόμου περί φορολογίας εισοδήματος και ακινήτων]. Οι κανόνες του φόρου εισοδήματος εταιρειών επιτρέπουν τη μεταφορά φορολογικών ζημιών. Ωστόσο, οι προϋποθέσεις και οι περιορισμοί των κανόνων για τη μεταφορά ζημιών μεταβλήθηκαν κατά την κρίσιμη περίοδο (1991-2016) (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογικές σκέψεις 135 έως 142). Δεν επιτρέπεται μεταφορά ζημιών σε παλαιότερη χρήση.
- (124) Βάσει του δανικού συστήματος φόρου εισοδήματος εταιρειών, η απόσβεση που αφαιρείται για φορολογικούς σκοπούς δεν είναι απαραίτητο να συμφωνεί με την απόσβεση που εμφανίζεται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Ο συντελεστής και η μέθοδος απόσβεσης για φορολογικούς σκοπούς εξαρτώνται από την κατηγορία στοιχείων ενεργητικού που αποσβέννυνται (ακίνητα, εγκαταστάσεις, μηχανήματα, εξοπλισμός κ.λπ.).
- (125) Οι δανικοί κανόνες για τις φορολογικές αποσβέσεις δεν επιβάλλουν υποχρέωση φορολογικής απόσβεσης. Αντιθέτως, οι κανόνες του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων καθορίζουν την ανώτατη ετήσια απόσβεση η οποία επιτρέπεται για φορολογικούς σκοπούς. Συνεπώς, οι εταιρείες που υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος εταιρειών στη Δανία μπορούν να καθυστερούν την εφαρμογή της απόσβεσης για φορολογικούς σκοπούς, χωρίς να χάνουν το δικαίωμά τους στην

απόσβεση. Για τα κτίρια, η απόσβεση μπορεί να πραγματοποιηθεί για πρώτη φορά κατά το έτος κτήσης ή το έτος αποπεράτωσης της κατασκευής. Τα αποσβέσιμα στοιχεία ενεργητικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσης για σκοπούς απόσβεσης.

(126) Στη Δανία το ψηφιακό σύστημα υποβολής φορολογικών δηλώσεων ονομάζεται DIAS ⁽⁵⁶⁾ και εφαρμόζεται από το 2014.

(127) Λόγω του υποχρεωτικού καθεστώτος κοινής φορολογίας της Δανίας, η επικεφαλής εταιρεία του ομίλου κοινής φορολόγησης (η εταιρεία διαχείρισης) υποβάλλει πληροφορίες σχετικά με το φορολογητέο εισόδημα και τις φορολογικές ζημιές για όλα τα μέλη του ομίλου κοινής φορολόγησης. Τα επιμέρους μέλη του ομίλου κοινής φορολόγησης εξακολουθούν να υποβάλλουν ατομική φορολογική δήλωση η οποία περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις διεταιρικές συναλλαγές. Όταν η εταιρεία διαχείρισης υποβάλει φορολογική δήλωση για συγκεκριμένο φορολογικό έτος η οποία περιλαμβάνει ζημιές για ένα ή περισσότερα μέλη του ομίλου κοινής φορολόγησης, η εταιρεία διαχείρισης πρέπει να προσδιορίζει τα εξής στοιχεία: το φορολογητέο εισόδημα (θετικό ή αρνητικό) κάθε μέλους του ομίλου κοινής φορολόγησης, τούτο δε σημαίνει ότι η ζημία εγγράφεται στο έτος στο οποίο πραγματοποιείται· τη χρήση από κάθε μέλος των δικών του μεταφερόμενων ζημιών· τον συμψηφισμό για το έτος μεταξύ οντοτήτων που κατέγραψαν κέρδη και οντοτήτων που κατέγραψαν ζημιές· τη χρήση από κάθε οντότητα μεταφερόμενων ζημιών από άλλες οντότητες οι οποίες τίθενται στη διάθεσή τους (ζημιές κοινής φορολόγησης)· και τις εναπομένουσες φορολογικές ζημιές στο τέλος του φορολογικού έτους οι οποίες προσδιορίζονται ανά μέλος του ομίλου κοινής φορολόγησης και ανά έτος πραγματοποίησης των φορολογικών ζημιών. Για τη χρήση των φορολογικών ζημιών, ισχύει η αρχή «first in, first out» (στο εξής: FIFO), υπό την έννοια ότι οι παλαιότερες ζημιές πρέπει να χρησιμοποιούνται πρώτες. Μεταφερθείσα φορολογική ζημία η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε δεδομένο φορολογικό έτος, πρέπει να χρησιμοποιηθεί στο συγκεκριμένο έτος, άλλως η δυνατότητα χρήσης της χάνεται ⁽⁵⁷⁾. Ως εκ τούτου, η χρήση μεταφερόμενων ζημιών στις ετήσιες φορολογικές δηλώσεις μιας εταιρείας γίνεται ουσιαστικά αυτομάτως.

(128) Εντός του συστήματος DIAS υπάρχουν επικυρώσεις που διασφαλίζουν ότι τα στοιχεία που καταχωρίζονται ανταποκρίνονται στις προσδοκίες του συστήματος.

(129) Η κανονική προθεσμία ⁽⁵⁸⁾ υποβολής φορολογικής δήλωσης λήγει έξι μήνες μετά το τέλος του φορολογικού έτους ⁽⁵⁹⁾. Μετά την υποβολή φορολογικής δήλωσης, οι φορολογικές αρχές εκδίδουν βεβαίωση φόρου. Δεν υπάρχει καθορισμένη προθεσμία για την έκδοση βεβαίωσης φόρου, καθώς η έκδοσή της εξαρτάται από την υποβληθείσα φορολογική δήλωση. Ωστόσο, η βεβαίωση εκδίδεται κανονικά κατά τη διάρκεια του Οκτωβρίου του επόμενου έτους, ο δε τελικός διακανονισμός πραγματοποιείται στις 20 Νοεμβρίου. Ο καταβλητέος φόρος εμφανίζεται ήδη στην υποβληθείσα φορολογική δήλωση. Η βεβαίωση φόρου συνιστά απλώς και μόνον αποδοχή των στοιχείων που υποβάλλονται με τη φορολογική δήλωση. Η βεβαίωση φόρου παράγεται αυτομάτως, με την επιφύλαξη μεταγενέστερης τροποποίησης κατόπιν μη ηλεκτρονικού ελέγχου από τις φορολογικές αρχές.

2.2.2.2. Νομική μορφή των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση

(130) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 84, η επίσημη διαδικασία έρευνας —και, συνεπώς, η παρούσα απόφαση— αφορά τους ειδικούς δανικούς κανόνες που εφαρμόζονται στην κοινοπραξία σε σχέση με τη μεταφορά ζημιών και την απόσβεση. Επομένως, στην παρούσα απόφαση, θα εξεταστούν οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά ζημιών και την απόσβεση λόγω της θέσης της A/S Øresund ως εταίρου της κοινοπραξίας. Οι ίδιες δραστηριότητες της A/S Øresund, οι οποίες είναι ανεξάρτητες της συμμετοχής της στην κοινοπραξία, αφορούν τις δανικές οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις με την ενδοχώρα, και δεν θεωρούνται ότι συνιστούν κρατική ενίσχυση (αιτιολογική σκέψη 48 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας)· επομένως, οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, οι οποίοι εφαρμόζονται στις ίδιες δραστηριότητες της A/S Øresund, δεν εμπίπτουν στο αντικείμενο της παρούσας απόφασης.

(131) Στην αιτιολογική σκέψη 49 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας αναφέρεται επίσης το καθεστώς κοινής φορολογίας με την Sund & Bælt. Ωστόσο, δεδομένου ότι, με την απόφαση του 2014, η Επιτροπή έκρινε ότι το συγκεκριμένο μέτρο δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, το δε Γενικό Δικαστήριο επικύρωσε, με την απόφαση Øresund, την απόφαση του 2014 όσον αφορά το συγκεκριμένο μέτρο, το καθεστώς κοινής φορολογίας δεν περιλαμβάνεται στο αντικείμενο της επίσημης διαδικασίας έρευνας.

⁽⁵⁶⁾ Πριν από το 2014, οι φορολογικές δηλώσεις ήταν έγχαρτες, αλλά εφαρμόζονταν οι ίδιες αρχές.

⁽⁵⁷⁾ Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 3 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών.

⁽⁵⁸⁾ Υπάρχει δυνατότητα υποβολής αίτησης για τη χορήγηση παράτασης της κανονικής προθεσμίας υποβολής της δήλωσης, εάν συντρέχει βάσιμος λόγος για κάτι τέτοιο. Οι δανικές φορολογικές αρχές εξετάζουν μεμονωμένα τη σχετική αίτηση και, εάν ο λόγος που προβάλλεται με αυτήν θεωρείται βάσιμος, χορηγείται παράταση. Κανονικά, παράταση δεν χορηγείται πέραν της 30ής Σεπτεμβρίου του επόμενου έτους. Σε ορισμένα έτη, οι δανικές φορολογικές αρχές χορήγησαν γενική παράταση της κανονικής προθεσμίας υποβολής φορολογικής δήλωσης για όλες τις οντότητες, για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.

⁽⁵⁹⁾ Ως εκ τούτου, για την A/S Øresund, η προθεσμία λήγει στις 30 Ιουνίου του επόμενου έτους.

- (132) Κατά την ίδρυσή της, και μολονότι υπόκειται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών, η A/S Øresund δεν υπέκειτο στους δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά ζημιών και την απόσβεση δυνάμει του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου και του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων. Αντιθέτως, το άρθρο 11 του νόμου περί κατασκευής προέβλεπε ειδικό κανόνα σχετικά με το εφαρμοστέο χρονικό διάστημα για τη μεταφορά των ζημιών, τα δε άρθρα 12 και 13 του νόμου περί κατασκευής προέβλεπαν ειδικό κανόνα σχετικά με τους ανώτατους συντελεστές απόσβεσης. Οι εν λόγω ειδικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση εφαρμόζονταν τόσο στο φορολογητέο εισόδημα από τις ίδιες δραστηριότητες της A/S Øresund (που δεν καλύπτεται από την παρούσα απόφαση, βλ. αιτιολογική σκέψη 130) όσο και στο φορολογητέο εισόδημα από την κατά 50 % συμμετοχή της στην κοινοπραξία.
- (133) Το 2005 ο νόμος περί κατασκευής, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, ενσωματώθηκε στον νόμο Sund & Bælt. Ο ειδικός κανόνας σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών περιλήφθηκε στο άρθρο 12 του νόμου Sund & Bælt και ο ειδικός κανόνας σχετικά με την απόσβεση περιλήφθηκε στα άρθρα 13 και 14 του νόμου Sund & Bælt. Αμφότεροι οι κανόνες παρέμειναν αμετάβλητοι σε σχέση με τις διατάξεις του νόμου περί κατασκευής.
- (134) Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση καταργήθηκαν με τον νόμο αριθ. 581 της 4ης Μαΐου 2015, ο οποίος άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2016 και τροποποίησε τον νόμο Sund & Bælt, με αποτέλεσμα, από την 1η Ιανουαρίου 2016, η A/S Øresund να υπάγεται στο κανονικό δανικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών, μεταξύ άλλων σε σχέση με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση κατά τον δανικό νόμο περί φόρου εισοδήματος εταιρειών, τον δανικό νόμο περί βεβαιώσεως φόρου και τον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων.

2.2.2.3. Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών

- (135) Κατά το άρθρο 11 του νόμου περί κατασκευής, η A/S Øresund μπορούσε να μεταφέρει τις ζημίες της για διάστημα 15 φορολογικών ετών, τις δε ζημίες που πραγματοποίησε πριν από τη θέση σε λειτουργία της μόνιμης ζεύξης, για διάστημα 30 φορολογικών ετών⁽⁶⁰⁾. Ο συγκεκριμένος κανόνας αναφέρεται στην παρούσα απόφαση ως «κανόνας LCF 1991-2001». Για το διάστημα από την έναρξη ισχύος του νόμου περί κατασκευής, το 1991, μέχρι και το φορολογικό έτος 2001, δυνάμει του άρθρου 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου⁽⁶¹⁾, ο γενικός κανόνας που εφαρμόζονταν στις νομικές οντότητες που υπέκειντο στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών ήταν ότι μπορούσαν να μεταφέρουν τις ζημίες που πραγματοποίησαν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένου φορολογικού έτους και να τις αφαιρέσουν από το φορολογητέο εισόδημά τους για τα πέντε επόμενα έτη⁽⁶²⁾. Ωστόσο, εντός των χρονικών διαστημάτων που αναφέρονταν σε αμφότερους τους νόμους, οι ζημίες μπορούσαν να μεταφερθούν σε επόμενο φορολογικό έτος μόνον εάν δεν μπορούσαν να αφαιρεθούν από το φορολογητέο εισόδημα σε προηγούμενο φορολογικό έτος. Σύμφωνα με αμφότερους τους νόμους, οι φορολογικές ζημίες δεν μπορούσαν να μεταφερθούν για χρήση σε προηγούμενα φορολογικά έτη.
- (136) Το άρθρο 8 του νόμου αριθ. 313 της 21ης Μαΐου 2002 τροποποίησε το άρθρο 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου⁽⁶³⁾ και κατήργησε τον γενικά εφαρμοστέο πενταετή περιορισμό για τη μεταφορά ζημιών⁽⁶⁴⁾. Το άρθρο 14 του νόμου αριθ. 313 της 21ης Μαΐου 2002 τροποποίησε επίσης τον νόμο περί κατασκευής⁽⁶⁵⁾ και κατήργησε τον 15ετή περιορισμό⁽⁶⁶⁾. Οι τροποποιήσεις είχαν αντίκτυπο στις ζημίες που πραγματοποιήθηκαν κατά το φορολογικό έτος 2002 ή αργότερα, όπως προβλεπόταν στο άρθρο 19 παράγραφος 3 του νόμου αριθ. 313 της 21ης Μαΐου 2002. Ο προκύπτων κανόνας για τις μεταφορές των ζημιών ο οποίος εφαρμόζεται στην A/S Øresund από το φορολογικό έτος 2002 αναφέρεται στην παρούσα απόφαση ως «κανόνας LCF 2002-2012».

⁽⁶⁰⁾ Στην αιτιολογική σκέψη 37 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας αναφέρεται εσφαλμένως ότι το άρθρο 11 του νόμου περί κατασκευής επέτρεπε στην κοινοπραξία να συμπεριλάβει, στο συνολικό ποσό των ζημιών που μπορούσαν να μεταφερθούν σε επόμενη χρήση, ζημίες που προέκυπταν από την αφαίρεση λειτουργικών δαπανών που πραγματοποιήθηκαν πριν από την έναρξη της λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης.

⁽⁶¹⁾ Πρόκειται για τον δανικό νόμο περί βεβαιώσεως φόρου που είχε εφαρμογή κατά το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα: νόμος αριθ. 660 της 19ης Οκτωβρίου 1989.

⁽⁶²⁾ Κατά το άρθρο 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου, «[ε]άν το φορολογητέο εισόδημα που υπολογίστηκε για ένα φορολογικό έτος είναι αρνητικό, η συγκεκριμένη ζημία μπορεί να αφαιρεθεί από το φορολογητέο εισόδημα των πέντε επόμενων επακόλουθων ετών. Ωστόσο, κατά το διάστημα αυτό, η αφαίρεση μπορεί να μεταφερθεί σε επόμενο έτος μόνον εάν δεν είναι δυνατόν να περιληφθεί στο φορολογητέο εισόδημα προηγούμενου έτους».

⁽⁶³⁾ Κωδικοποιημένος νόμος αριθ. 887 της 8ης Οκτωβρίου 2001, όπως τροποποιήθηκε τελευταία με το άρθρο 5 του νόμου αριθ. 271 της 8ης Μαΐου 2002, στον οποίο το άρθρο 15 παρέμεινε αμετάβλητο όσον αφορά τον περιορισμό της πενταετούς περιόδου σε σχέση με τον νόμο αριθ. 660 της 19ης Οκτωβρίου 1989.

⁽⁶⁴⁾ Το άρθρο 8 του νόμου αριθ. 313 της 21ης Μαΐου 2002 αντικατέστησε τη φράση «πέντε επόμενων επακόλουθων» με τον όρο «επόμενων».

⁽⁶⁵⁾ Ο νόμος αριθ. 313 της 21ης Μαΐου 2002 τροποποίησε τον νόμο αριθ. 353 της 16ης Μαΐου 2001, ο οποίος αποτελούσε το κωδικοποιημένο κείμενο του νόμου περί κατασκευής, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο αριθ. 894 της 3ης Δεκεμβρίου 1997, τον νόμο αριθ. 986 της 20ής Δεκεμβρίου 1999 και τον νόμο αριθ. 217 της 28ης Μαρτίου 2001. Οι προαναφερθείσες τροποποιήσεις δεν αφορούσαν το άρθρο 11.

⁽⁶⁶⁾ Ο νόμος αριθ. 313 της 21ης Μαΐου 2002 δεν τροποποίησε τη δεύτερη περίοδο του άρθρου 11 σχετικά με τις ζημίες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης ή των δανικών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα.

- (137) Επομένως, οι νομικές οντότητες που υπέκειντο στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών, συμπεριλαμβανομένης της A/S Øresund, μπορούσαν να μεταφέρουν τις ζημίες που πραγματοποιήσαν κατά το φορολογικό έτος 2002 μέχρι και το φορολογικό έτος 2012 ⁽⁶⁷⁾ (αιτιολογική σκέψη 138) χωρίς οποιονδήποτε χρονικό ή ποσοτικό περιορισμό.
- (138) Ο νόμος αριθ. 591 της 18ης Ιουνίου 2012 ⁽⁶⁸⁾ κατάργησε το άρθρο 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου. Συγχρόνως, ο νόμος αριθ. 591 της 18ης Ιουνίου 2012 θέσπισε περιορισμό στη χρήση της μεταφοράς ζημιών, μέσω της προσθήκης του άρθρου 12 στον δανικό νόμο περί φόρου εισοδήματος εταιρειών ⁽⁶⁹⁾. Το άρθρο 12 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών εφαρμόζονταν στα φορολογικά έτη που ξεκινούσαν από την 1η Ιουλίου 2012.
- (139) Ο περιορισμός που τέθηκε με το νέο άρθρο 12 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών σήμαινε ότι οι νομικές οντότητες που υπέκειντο στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών εξακολουθούσαν να μπορούν να αφαιρέσουν ζημίες προηγούμενων φορολογικών ετών από το μελλοντικό φορολογητέο εισόδημά τους για απεριόριστο χρονικό διάστημα· ωστόσο, σε ένα δεδομένο έτος, επιτρεπόταν μόνον η αφαίρεση ζημίας ύψους έως 7 500 000 DKK (1 005 311 EUR) ⁽⁷⁰⁾ ⁽⁷¹⁾ και, σε περίπτωση εναπομένουσας περαιτέρω ζημίας, η αφαίρεση ποσού έως το ανώτατο όριο του 60 % του φορολογητέου εισοδήματος πέραν των 7 500 000 DKK (1 005 311 EUR) ⁽⁷²⁾. Συνεπώς, οι νομικές οντότητες που υπέκειντο στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών δεν είχαν το δικαίωμα να συμψηφίσουν το σύνολο των κερδών τους σε ένα δεδομένο έτος με ζημίες. Ο περιορισμός δεν συνεπαγόταν, πάντως, την εκποίηση της δυνατότητας χρήσης των ζημιών τους· οι εναπομένουσες ζημίες μπορούσαν να αφαιρεθούν σε μελλοντικά φορολογικά έτη. Για τις νομικές οντότητες που υπέκειντο σε φορολογία ομίλου, το ανωτέρω όριο εφαρμόζονταν για το σύνολο του ομίλου σε ενοποιημένη βάση, δηλαδή όχι για κάθε οντότητα χωριστά.
- (140) Σε σχέση με την A/S Øresund, ο κανόνας για τη μεταφορά των ζημιών, ο οποίος προβλεπόταν στο άρθρο 12 του νόμου Sund & Bælt ⁽⁷³⁾ και τροποποιήθηκε την 21η Μαΐου 2002 (αιτιολογική σκέψη 136), δεν μεταβλήθηκε και εξακολούθησε να εφαρμόζεται στην A/S Øresund ακόμη και μετά τη θέσπιση του νέου άρθρου 12 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών ⁽⁷⁴⁾. Ο εν λόγω κανόνας δεν προέβλεπε κανέναν περιορισμό όσον αφορά τη χρήση της μεταφοράς ζημιών. Το πρώτο φορολογικό έτος της A/S Øresund κατά το οποίο εφαρμόστηκε ο κανόνας LCF 2013-2015 ήταν το φορολογικό έτος 2013.
- (141) Ο νόμος αριθ. 581 της 4ης Μαΐου 2015 κατάργησε το άρθρο 12 του νόμου Sund & Bælt με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2016 και η A/S Øresund υπάχθηκε στους κανονικούς κανόνες του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών.
- (142) Σύνοψη των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών παρατίθεται στον πίνακα 1.

Πίνακας 1

Ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών

Έτος	Ονομασία του μέτρου	A/S Øresund	Άλλες οντότητες υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών
1991	Κανόνας LCF 1991-2001	Η δυνατότητα χρήσης των ζημιών λήγει ύστερα από i) 15 έτη ii) 30 έτη για τα έξοδα που πραγματοποιήθηκαν πριν από την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης Κανένας περιορισμός όσον αφορά τη χρήση των ζημιών Εφαρμοστέος κανόνας: άρθρο 11 του νόμου περί κατασκευής	Η δυνατότητα χρήσης των ζημιών λήγει ύστερα από πέντε έτη Κανένας περιορισμός όσον αφορά τη χρήση των ζημιών Εφαρμοστέος κανόνας: άρθρο 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου

⁽⁶⁷⁾ Υπό τον όρο ότι το φορολογικό έτος 2012 ξεκινούσε πριν από την 1η Ιουλίου 2012.

⁽⁶⁸⁾ Νόμος ο οποίος τροποποίησε τον δανικό νόμο περί φόρου εισοδήματος εταιρειών, τον νόμο περί παρακράτησης φόρου, τον νόμο περί φορολογικού ελέγχου, τον νόμο περί φορολογικής διοίκησης και διάφορους άλλους νόμους (συμπεριλαμβανομένου του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου).

⁽⁶⁹⁾ Το άρθρο 12 παράγραφος 1 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών είχε ως εξής: «[ε]άν το φορολογητέο εισόδημα είναι αρνητικό, η συγκεκριμένη ζημία μπορεί να αφαιρεθεί κατά τον υπολογισμό του φορολογητέου εισοδήματος των επόμενων φορολογικών ετών, σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στις παραγράφους 2 και 3».

⁽⁷⁰⁾ Ποσό το οποίο αναπροσαρμόζεται ετησίως.

⁽⁷¹⁾ Σε τιμές 2012.

⁽⁷²⁾ Σε τιμές 2012.

⁽⁷³⁾ Ο νόμος περί κατασκευής αντικαταστάθηκε με τον νόμο Sund & Bælt το 2005 (αιτιολογική σκέψη 87).

⁽⁷⁴⁾ Δεδομένου ότι ο γενικά εφαρμοστέος κανόνας μεταβλήθηκε στις 18 Ιουνίου 2012 (και παρέμεινε σε ισχύ έως το 2016, όπως εξηγήθηκε στην αιτιολογική σκέψη 141), η Επιτροπή θα αναφέρεται στον εφαρμοστέο στην A/S Øresund κανόνα κατά το συγκεκριμένο διάστημα ως «κανόνα LCF 2013-2015».

Έτος	Ονομασία του μέτρου	A/S Øresund	Άλλες οντότητες υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών
2002	Κανόνας LCF 2002-2012	Η δυνατότητα χρήσης των ζημιών δεν λήγει. Κανένας περιορισμός όσον αφορά τη χρήση των ζημιών. Εφαρμοστέος κανόνας: άρθρο 11 του νόμου περί κατασκευής, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 14 του νόμου αριθ. 313 της 21ης Μαΐου 2002.	Η δυνατότητα χρήσης των ζημιών δεν λήγει. Κανένας περιορισμός όσον αφορά τη χρήση των ζημιών. Εφαρμοστέος κανόνας: άρθρο 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 8 του νόμου αριθ. 313 της 21ης Μαΐου 2002.
2013	Κανόνας LCF 2013-2015	Καμία μεταβολή. Εφαρμοστέος κανόνας: άρθρο 12 του νόμου Sund & Bælt (το οποίο αντικατέστησε το άρθρο 11 του νόμου περί κατασκευής).	Η δυνατότητα χρήσης των ζημιών δεν λήγει. Περιορισμός όσον αφορά τη χρήση των ζημιών: i) μεταφερθείσες ζημιές ύψους 7,5 εκατ. DKK μπορούν πάντοτε να αφαιρεθούν από το φορολογητέο εισόδημα ii) περαιτέρω ζημιές δεν μπορούν να μειώσουν το φορολογητέο εισόδημα κατά περισσότερο από 60 % σε οποιοδήποτε επόμενο έτος. Εφαρμοστέος κανόνας: άρθρο 12 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών (κατάργηση του προαναφερθέντος άρθρου 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου).
2016	Α.Α.	Η δυνατότητα χρήσης των ζημιών δεν λήγει. Περιορισμός όσον αφορά τη χρήση των ζημιών: i) μεταφερθείσες ζημιές ύψους 7,5 εκατ. DKK μπορούν πάντοτε να αφαιρεθούν από το φορολογητέο εισόδημα ii) περαιτέρω ζημιές δεν μπορούν να μειώσουν το φορολογητέο εισόδημα κατά περισσότερο από 60 % σε οποιοδήποτε επόμενο έτος. Εφαρμοστέος κανόνας: κατάργηση του άρθρου 12 του νόμου Sund & Bælt.	Καμία μεταβολή. Εφαρμοστέος κανόνας: άρθρο 12 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών.

2.2.2.4. Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με την απόσβεση

- (143) Δυνάμει των άρθρων 12 και 13 του νόμου περί κατασκευής, ο ανώτατος ετήσιος συντελεστής γραμμικής απόσβεσης, προς εφαρμογή σε όλα τα στοιχεία ενεργητικού της A/S Øresund, καθορίστηκε στο 6 % του αρχικού κόστους κτήσης⁽⁷³⁾. Όταν η συνολική απόσβεση έφθανε το 60 % του κόστους κτήσης, ο συντελεστής απόσβεσης θα μειωνόταν κατ' ανώτατο όριο σε 2 % του κόστους κτήσης ετησίως. Το κόστος κτήσης ορίστηκε ως το συνολικό κόστος κατασκευής. Ο ειδικός δανικός κανόνας σχετικά με την απόσβεση εφαρμόστηκε τόσο στα ίδια στοιχεία ενεργητικού της A/S Øresund⁽⁷⁴⁾ όσο και στο δικαίωμά της για απόσβεση επί του 50 % των στοιχείων ενεργητικού της κοινοπραξίας⁽⁷⁵⁾. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 84, η επίσημη διαδικασία έρευνας —και, επομένως, η παρούσα απόφαση— περιορίζονται, συναφώς, στην εξέταση των συνεπειών του δικαιώματος της A/S Øresund για απόσβεση επί του 50 % των στοιχείων ενεργητικού της κοινοπραξίας (αιτιολογική σκέψη 48 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας). Η απόσβεση, με ανώτατο συντελεστή 6 %, μπορούσε να ξεκινήσει από το φορολογικό έτος έναρξης λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης —δεν επιτρεπόταν καμία απόσβεση πριν από την έναρξη λειτουργίας.

⁽⁷³⁾ Βάσει της γραμμικής μεθόδου, τα στοιχεία ενεργητικού αποσβέννυνται κατά ένα σταθερό ποσό κάθε έτος, έως την πλήρη απόσβεσή τους.

⁽⁷⁴⁾ Τα έξοδα κατασκευής των δανικών οδών και σιδηροδρομικών εγκαταστάσεων στην ενδοχώρα εγγράφονται ως στοιχεία ενεργητικού στον ισολογισμό της A/S Øresund.

⁽⁷⁵⁾ Τα έξοδα κατασκευής της μόνιμης ζεύξης εγγράφονται ως στοιχεία ενεργητικού στον ισολογισμό της κοινοπραξίας.

- (144) Όταν θεσπίστηκε ο νόμος περί κατασκευής, μέχρι και το φορολογικό έτος 1998, ο συντελεστής 6 % / 2 % αντιστοιχούσε στους συντελεστές απόσβεσης 6 % / 2 % και στη γραμμική μέθοδο που εφαρμόζονταν στην κατηγορία «κτίρια και εγκαταστάσεις», δυνάμει του άρθρου 22 του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων ⁽⁷⁸⁾, το οποίο εφαρμόζονταν σε νομικές οντότητες υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών κατά την περίοδο εκείνη. Ο δανικός νόμος περί φορολογικών αποσβέσεων επιβάλλει στις νομικές οντότητες που υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών την υποχρέωση να εφαρμόζουν, ανάλογα με την κατηγορία στοιχείων ενεργητικού, συγκεκριμένη μέθοδο απόσβεσης, συμπεριλαμβανομένων ανώτατων συντελεστών απόσβεσης ⁽⁷⁹⁾. Κατά τον δανικό νόμο για τις φορολογικές αποσβέσεις, η κατηγορία «κτίρια και εγκαταστάσεις» είχε, σε σύγκριση με άλλες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού, χαμηλότερο ανώτατο συντελεστή απόσβεσης, προκειμένου να αντικατοπτρίζεται η μεγάλη διάρκεια ζωής «κτιρίων και εγκαταστάσεων». Ωστόσο, ο νόμος περί κατασκευής θέσπισε ενιαίο ανώτατο ετήσιο συντελεστή γραμμικής απόσβεσης 6 % / 2 %, ο οποίος εφαρμόζονταν σε όλα τα στοιχεία ενεργητικού της A/S Øresund, χωρίς καμία διαφοροποίηση ανάλογα με την κατηγορία στοιχείων ενεργητικού. Ο κανόνας που εφαρμόζεται στην A/S Øresund αναφέρεται στην παρούσα απόφαση ως «κανόνας DEP 1991-1998».
- (145) Για τα φορολογικά έτη από το 1999 και έπειτα, ο κανονικός συντελεστής απόσβεσης για «κτίρια και εγκαταστάσεις» ο οποίος προβλεπόταν στον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων μειώθηκε στο 5 % ⁽⁸⁰⁾, για δε τα φορολογικά έτη από την 1η Ιουλίου 2007 και έπειτα στο 4 % ⁽⁸¹⁾. Οι προαναφερθέντες ανώτατοι συντελεστές απόσβεσης εφαρμόζονταν μέχρι την πλήρη απόσβεση του στοιχείου ενεργητικού (κανένας περιορισμός στο 2 % ύστερα από 10 έτη, όπως προβλεπόταν στον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων ο οποίος εφαρμόζονταν έως τότε ⁽⁸²⁾). Ο συντελεστής απόσβεσης παρέμεινε 6 % / 2 % για την A/S Øresund, δυνάμει των άρθρων 12 και 13 του νόμου περί κατασκευής και των άρθρων 13 και 14 του νόμου Sund & Bælt ⁽⁸³⁾ ⁽⁸⁴⁾.
- (146) Η απόσβεση είναι γενικά προαιρετική για τις νομικές οντότητες που υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών, καθώς δεν προβλέπεται υποχρέωση αξίωσης απόσβεσης για φορολογικούς σκοπούς. Ο συντελεστής απόσβεσης μπορεί να διαφέρει από ένα έτος σε άλλο, κατ' επιλογή του φορολογουμένου, εντός των ορίων του ανώτατου συντελεστή που έχει θεσπιστεί. Η ευελιξία αυτή ίσχυε επίσης για την A/S Øresund.
- (147) Ο νόμος αριθ. 581 της 4ης Μαΐου 2015 κατήργησε το άρθρο 12 του νόμου Sund & Bælt με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2016 και η A/S Øresund υπάχθηκε στους κανονικούς κανόνες του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων.
- (148) Σύνοψη των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με την απόσβεση παρατίθεται στον πίνακα 2.

Πίνακας 2

Ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με την απόσβεση

Έτος	Ονομασία του μέτρου	A/S Øresund	Άλλες οντότητες υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών
1991	Κανόνας DEP 1991-1998	Όλα τα στοιχεία ενεργητικού αποσβέννυνται με συντελεστή έως 6 % βάσει γραμμικής απόσβεσης έως ότου το συνολικό ποσό των αποσβέσεων να ανέλθει στο 60 % του κόστους κτήσης και, στη συνέχεια, με συντελεστή έως 2 % βάσει γραμμικής απόσβεσης. Εφαρμοστέος κανόνας: άρθρα 12 και 13 του νόμου περί κατασκευής	«Κτίρια και εγκαταστάσεις» αποσβέννυνται με συντελεστή έως 6 % βάσει γραμμικής απόσβεσης έως ότου το συνολικό ποσό των αποσβέσεων να ανέλθει στο 60 % του κόστους κτήσης και, στη συνέχεια, με συντελεστή έως 2 % βάσει γραμμικής απόσβεσης. «Μηχανήματα και εξοπλισμός» αποσβέννυνται με συντελεστή έως 30 % βάσει φθίνουσας απόσβεσης. Εφαρμοστέος κανόνας (για κτίρια και εγκαταστάσεις): άρθρο 22 του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων.

⁽⁷⁸⁾ Κωδικοποιημένος νόμος αριθ. 597 της 16ης Αυγούστου 1991.

⁽⁷⁹⁾ Η μόνη άλλη κατηγορία που σχετίζεται με τη μόνιμη ζεύξη ήταν «μηχανήματα και εξοπλισμός». Σύμφωνα με τον κωδικοποιημένο νόμο αριθ. 597 της 16ης Αυγούστου 1991, ο ανώτατος συντελεστής φθίνουσας απόσβεσης για τη συγκεκριμένη κατηγορία ήταν 30 % (μειώθηκε στο 25 % από το 2001). Βάσει της μεθόδου φθίνουσας απόσβεσης, τα στοιχεία ενεργητικού αποσβέννυνται κατά ένα ποσοστό της αξίας τους, μείον την απόσβεση, κάθε έτος, τούτο δε σημαίνει ότι η απόσβεση μειώνεται καθώς η καθαρή αξία του στοιχείου ενεργητικού προσεγγίζει το μηδέν. Οι δανικές αρχές εξήγησαν περαιτέρω ότι, μέχρι το φορολογικό έτος 2008, σιδηροδρομικές εγκαταστάσεις, όπως σιδηρογραμμές, σηματοδότες και εναέρια σύρματα, αντιμετωπίζονταν γενικά ως «μηχανήματα και εξοπλισμός». Από το εισοδηματικό έτος 2008, ο συντελεστής για τις σιδηροδρομικές εγκαταστάσεις ο οποίος προβλεπόταν στον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων μεταβλήθηκε σε 7 %, βάσει φθίνουσας απόσβεσης.

⁽⁸⁰⁾ Άρθρο 17 του νόμου αριθ. 433 της 26ης Ιουνίου 1998, που τροποποίησε τον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων (κωδικοποιημένος νόμος αριθ. 932 της 24ης Οκτωβρίου 1996).

⁽⁸¹⁾ Άρθρο 2 του νόμου αριθ. 540 της 6ης Ιουνίου 2007, που τροποποίησε τον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων (κωδικοποιημένος νόμος αριθ. 856 της 8ης Αυγούστου 2006).

⁽⁸²⁾ Βλ. υποσημείωση 78.

⁽⁸³⁾ Μολονότι ο ανώτατος συντελεστής απόσβεσης που εφαρμόζονταν στην A/S Øresund παρέμεινε στο 6 % μέχρι και το φορολογικό έτος 2015, η Επιτροπή χρησιμοποιεί, στην παρούσα απόφαση, τη φράση «κανόνας DEP 1999-2007» όταν αναφέρεται στον κανόνα που εφαρμόστηκε στην A/S Øresund, στο διάστημα κατά το οποίο ο κανονικός συντελεστής απόσβεσης ήταν 5 %, και τη φράση «κανόνας DEP 2008-2015» όταν αναφέρεται στον κανόνα που εφαρμόστηκε στην A/S Øresund στο διάστημα κατά το οποίο ο κανονικός συντελεστής απόσβεσης ήταν 4 %.

⁽⁸⁴⁾ Κατά τη διάρκεια της ως άνω περιόδου, θεσπίστηκαν επίσης ορισμένες τροποποιήσεις για την κατηγορία «μηχανήματα και εξοπλισμός». Ωστόσο, οι συντελεστές παρέμειναν υψηλότεροι του 6 % που εφαρμόζονταν στην A/S Øresund.

Έτος	Ονομασία του μέτρου	A/S Øresund	Άλλες οντότητες υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών
1999	Κανόνας DEP 1999-2007	Καμία μεταβολή Εφαρμοστέος κανόνας: άρθρα 12 και 13 του νόμου περί κατασκευής και, στη συνέχεια, άρθρα 13 και 14 του νόμου Sund & Bælt	«Κτίρια και εγκαταστάσεις» αποσβέννυνται με συντελεστή έως 5 % βάσει γραμμικής απόσβεσης. «Μηχανήματα και εξοπλισμός» αποσβέννυνται με συντελεστή έως 30 % βάσει φθίνουσας απόσβεσης. (Ο συγκεκριμένος συντελεστής μειώθηκε στο 25 % βάσει φθίνουσας απόσβεσης το 2001). Εφαρμοστέος κανόνας (για κτίρια και εγκαταστάσεις): άρθρο 17 του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο αριθ. 433 της 26ης Ιουνίου 1998
2007	Κανόνας DEP 2008-2015	Καμία μεταβολή Εφαρμοστέος κανόνας: άρθρα 13 και 14 του νόμου Sund & Bælt	«Κτίρια και εγκαταστάσεις» αποσβέννυνται με συντελεστή έως 4 % βάσει γραμμικής απόσβεσης. «Μηχανήματα και εξοπλισμός που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για εμπορικές δραστηριότητες» αποσβέννυνται με συντελεστή 25 % βάσει φθίνουσας απόσβεσης, οι εγκαταστάσεις υποδομών (όπως σιδηροδρομικές εγκαταστάσεις) με συντελεστή 7 %. Εφαρμοστέος κανόνας (για κτίρια και εγκαταστάσεις): άρθρο 17 του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο αριθ. 540 της 6ης Ιουνίου 2007.
2016	Α.Α.	Εφαρμόζονται οι κανονικοί κανόνες του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων: «Κτίρια και εγκαταστάσεις» αποσβέννυνται με συντελεστή έως 4 % βάσει γραμμικής απόσβεσης. «Μηχανήματα και εξοπλισμός που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για εμπορικές δραστηριότητες» αποσβέννυνται με συντελεστή 25 % βάσει φθίνουσας απόσβεσης, οι εγκαταστάσεις υποδομών (όπως σιδηροδρομικές εγκαταστάσεις) με συντελεστή 7 %. Εφαρμοστέος κανόνας (για κτίρια και εγκαταστάσεις): άρθρο 17 του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων, όπως τροποποιήθηκε με τον νόμο αριθ. 540 της 6ης Ιουνίου 2007 (κατάργηση των άρθρων 13 και 14 του νόμου Sund & Bælt).	Καμία μεταβολή

2.3. Παλαιότερες επικοινωνίες μεταξύ της Επιτροπής και της κοινοπραξίας

- (149) Με επιστολή της 1ης Αυγούστου 1995, η κοινοπραξία ενημέρωσε την Επιτροπή για το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων τις οποίες τα κράτη χορήγησαν ατελώς υπέρ της κοινοπραξίας για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Η κοινοπραξία ζήτησε από την Επιτροπή να επιβεβαιώσει ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση ή, εάν η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες όσον αφορά την ορθότητα της ερμηνείας αυτής, να εγκρίνει το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων ως συμβατή κρατική ενίσχυση.
- (150) Με επιστολές της 27ης Οκτωβρίου 1995 προς τις δανικές και τις σουηδικές αρχές (στο εξής: επιστολές του 1995), οι υπηρεσίες της Επιτροπής ⁽⁸⁵⁾ επιβεβαίωσαν ότι η κατασκευή και η εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης δεν συνιστούσε οικονομική δραστηριότητα και ότι δεν απαιτούνταν κοινοποίηση του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων ως κρατικής ενίσχυσης ⁽⁸⁶⁾.
- (151) Μετά τις ανωτέρω επιστολές, τα κράτη δεν προέβησαν σε οποιαδήποτε περαιτέρω ενέργεια προκειμένου να εξασφαλίσουν την έγκριση της Επιτροπής για το μοντέλο χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης.

3. ΛΟΓΟΙ ΠΟΥ ΟΔΗΓΗΣΑΝ ΣΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

- (152) Η Επιτροπή κίνησε την επίσημη διαδικασία έρευνας στις 28 Φεβρουαρίου 2019. Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας που εκδόθηκε κατά την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή εξέθεσε την προκαταρκτική αξιολόγησή της όσον αφορά τα μέτρα και διατύπωσε αμφιβολίες ως προς τη συμβατότητά τους με την εσωτερική αγορά.

3.1. Χαρακτηρισμός των εικαζόμενων μέτρων ενίσχυσης

- (153) Βάσει της προκαταρκτικής εξέτασης, η Επιτροπή συμπέρανε προκαταρκτικώς ότι η Δανία και η Σουηδία χορήγησαν κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, υπέρ της κοινοπραξίας για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, με τη μορφή κρατικών εγγυήσεων, και ότι η Δανία χορήγησε περαιτέρω κρατική ενίσχυση υπέρ της κοινοπραξίας, με τη μορφή ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση στοιχείων ενεργητικού (αιτιολογική σκέψη 100 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).
- (154) Ωστόσο, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να προβεί σε οριστική εκτίμηση όσον αφορά τον χαρακτηρισμό των μέτρων ως μεμονωμένης ενίσχυσης ή ως καθεστώτος ενισχύσεων και δεν μπορούσε να εξακριβώσει τον αριθμό των μέτρων ή την/τις ημερομηνία/-ες χορήγησής τους (αιτιολογική σκέψη 108 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).
- (155) Ειδικότερα, η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες σχετικά με το αν οι κρατικές εγγυήσεις έπρεπε να θεωρηθούν ως καθεστώτος ενισχύσεων ή ως μεμονωμένης ενίσχυσης χορηγηθείσα κατά τη σύσταση της κοινοπραξίας ή ως μεμονωμένης ενίσχυσης χορηγηθείσα κάθε φορά που οι εθνικές αρχές ενέκριναν χρηματοοικονομική συναλλαγή της κοινοπραξίας (αιτιολογική σκέψη 110 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

⁽⁸⁵⁾ Γενικός διευθυντής της Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών.

⁽⁸⁶⁾ Στις επιστολές του 1995 αναφέρονταν τα εξής:

«Μετά την εξέταση των μέτρων που έλαβαν αμφότερα τα κράτη σε σχέση με τη ζεύξη του στενού του Øresund, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θεωρούν ότι η εγγύηση συνδέεται με έργο υποδομής δημόσιου ενδιαφέροντος, το οποίο βελτιώνει τις υποδομές και τις υπηρεσίες μεταφορών των χωρών. Η παροχή εγγυήσεων για επενδύσεις σε δημόσια αγαθά δεν μπορεί, καταρχήν, να θεωρηθεί ως κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 1: οι κυβερνήσεις παρέχουν πολλά τέτοια αγαθά και υπηρεσίες λόγω της αδυναμίας του συστήματος της αγοράς να παράσχει τα εν λόγω αγαθά με αποτελεσματικό τρόπο. Τα εν λόγω αγαθά είναι κατά κανόνα αδιαίρετα και μπορούν να τα χρησιμοποιούν όλοι οι πολίτες από κοινού με ή χωρίς αντίτιμο.

Ένα δημόσιο αγαθό, όπως το παρόν έργο υποδομής που εγγυώνται οι δύο κυβερνήσεις, ωφελεί την κοινωνία συνολικά. Δεδομένου ότι δεν παρέχεται σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη επιχείρηση ή κλάδο, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 1, αλλά συνιστά γενικό μέτρο οικονομικής πολιτικής και χωροταξικού σχεδιασμού.

Ως εκ τούτου, βάσει των πληροφοριών που έχουν στη διάθεσή τους, οι υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης Μεταφορών εκτιμούν ότι η εγγύηση που χορηγήθηκε από την κυβέρνηση σας για την κατασκευή της ζεύξης του στενού του Øresund δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 92 παράγραφος 1, και [...] δεν θα πρέπει να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή».

- (156) Όσον αφορά τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, η Επιτροπή εκτίμησε προκαταρκτικά ότι τα εν λόγω μέτρα χορηγήθηκαν με τον ίδιο σκοπό και το ίδιο αντικείμενο με τις κρατικές εγγυήσεις και, επομένως, δεν μπορούσε να καταλήξει σε συμπεράσματα σχετικά με τη συγκεκριμένη φύση, τον αριθμό ή την/τις ημερομηνία/-ες χορήγησής τους (αιτιολογικές σκέψεις 109 και 110 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).
- (157) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διατηρούσε επίσης αμφιβολίες σχετικά με το αν όλα ή ορισμένα από τα εν λόγω μέτρα συνιστούσαν υφιστάμενη ή νέα ενίσχυση (αιτιολογική σκέψη 117 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

3.2. Εκτίμηση της συμβατότητας

- (158) Τα κράτη είχαν υποστηρίξει ότι, εάν η Επιτροπή θεωρήσει ότι τα μέτρα συνιστούν κρατική ενίσχυση, θα πρέπει να εκτιμήσει τη συμβατότητά τους βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, το οποίο επιτρέπει τις ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικού έργου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Το 2014 η Επιτροπή διατύπωσε τις αρχές σύμφωνα με τις οποίες η Επιτροπή αξιολογεί τη δημόσια χρηματοδότηση τέτοιων έργων στην ανακοίνωση που εξέδωσε σχετικά με τα κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος⁽⁸⁷⁾ (στο εξής: ανακοίνωση ΣΕΚΕΕ)⁽⁸⁸⁾. Μολονότι κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης, η Επιτροπή δεν κατέληξε σε συμπέρασμα σχετικά με την ημερομηνία χορήγησης των μέτρων, η Επιτροπή θεώρησε ότι είναι πρόδηλο ότι οι κρατικές εγγυήσεις και οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση θεσπίστηκαν για πρώτη φορά πριν από την έναρξη ισχύος της ανακοίνωσης ΣΕΚΕΕ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτίμησε ότι η ανακοίνωση ΣΕΚΕΕ καθεαυτήν δεν είχε εφαρμογή, έκρινε, όμως ότι, δεδομένου ότι ενοποιεί την πρακτική της Επιτροπής όσον αφορά την εκτίμηση της συμβατότητας ενισχύσεων βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, οι βασικές κατευθυντήριες αρχές που διατυπώνονται σε αυτήν θα ήταν χρήσιμες για την εκτίμηση της Επιτροπής (αιτιολογική σκέψη 129 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).
- (159) Προκαταρκτικά, η Επιτροπή εκτίμησε ότι σκοπός των μέτρων ήταν να προωθήσουν σημαντικό έργο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (αιτιολογική σκέψη 127 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας). Ωστόσο, λαμβανομένης υπόψη της απόφασης Øresund, η Επιτροπή θεώρησε ενδεδειγμένο να αξιολογήσει τον βαθμό στον οποίο τα μέτρα ενείχαν μόνον επενδυτική ενίσχυση, ή τόσο επενδυτική ενίσχυση όσο και ενίσχυση λειτουργίας, ζήτημα επί του οποίου η Επιτροπή δεν μπόρεσε να καταλήξει σε συμπέρασμα κατά την προκαταρκτική εξέταση (αιτιολογική σκέψη 134 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας). Επιπλέον, η Επιτροπή διατηρούσε αμφιβολίες όσον αφορά την αναγκαιότητα (αιτιολογική σκέψη 143 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας) και την αναλογικότητα (αιτιολογική σκέψη 152 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας) των μέτρων, καθώς δεν διέθετε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για να εξακριβώσει τα εύλογα όρια όσον αφορά το ποσό και τη διάρκεια των κρατικών εγγυήσεων και των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν ήταν σε θέση να καταλήξει σε οριστικό συμπέρασμα όσον αφορά το αν τα μέτρα προκάλεσαν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού οι οποίες δεν μπορούν να αντισταθμιστούν από τα θετικά αποτελέσματά τους (αιτιολογική σκέψη 157 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας), και δεν μπορούσε να αξιολογήσει την ύπαρξη ή τους όρους κατάπτωσης των εγγυήσεων (αιτιολογική σκέψη 160 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

3.3. Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη

- (160) Τέλος, η Επιτροπή επισήμανε ότι επρόκειτο να εξετάσει περαιτέρω, στο πλαίσιο της επίσημης διαδικασίας έρευνας, το ακριβές χρονικό διάστημα κατά το οποίο η κοινοπραξία, η Σουηδία και/ή Δανία μπορούσαν να επικαλεστούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, σε περίπτωση που διαπίστωνε ότι τα μέτρα συνιστούσαν μη συμβατή κρατική ενίσχυση (αιτιολογική σκέψη 181 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).

4. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

- (161) Στο παρόν τμήμα συνοψίζονται οι παρατηρήσεις που υπέβαλαν στην Επιτροπή σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας έξι ενδιαφερόμενα μέρη⁽⁸⁹⁾. Τα εν λόγω ενδιαφερόμενα μέρη δραστηριοποιούνται όλα στον κλάδο της ναυτιλίας (φορείς εκμετάλλευσης πορθμείων, λιμένες και ενώσεις). Τα ενδιαφερόμενα μέρη εξέφρασαν τον προβληματισμό τους σχετικά με την εικαζόμενη κρατική ενίσχυση υπέρ της κοινοπραξίας. Συνολικά, θεωρούν ότι τα μέτρα συνιστούν μεμονωμένη και, εν μέρει, νέα ενίσχυση η οποία δεν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά, σε σχέση με την οποία τα κράτη δεν μπορούν να επικαλεστούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη.

⁽⁸⁷⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος» (ΕΕ C 188 της 20.6.2014, σ. 4).

⁽⁸⁸⁾ Αντικαταστάθηκε από την ανακοίνωση της Επιτροπής C(2021)8481 της 25ης Νοεμβρίου 2021.

⁽⁸⁹⁾ Η καταγγέλλουσα, η Scandlines, η Stena Line, η FSS, ο όμιλος Grimaldi και η Trelleborgs Hamn AB.

- (162) Ορισμένα από τα προαναφερθέντα ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξαν ότι, με την απόφαση Øresund, το Γενικό Δικαστήριο περιόρισε τη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής όσον αφορά την έκβαση της επίσημης διαδικασίας έρευνας, διότι η συλλογιστική του Γενικού Δικαστηρίου συνιστά εκ πρώτης όψεως διαπίστωση του παράνομου χαρακτήρα της ενίσχυσης. Κατά τα εν λόγω ενδιαφερόμενα μέρη, οι συγκεκριμένοι περιορισμοί αφορούν τόσο τον χαρακτηρισμό των μέτρων ενίσχυσης ως μεμονωμένων ενισχύσεων ή καθεστώτων ενισχύσεων όσο και τη συμβατότητά τους με την εσωτερική αγορά. Συναφώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη υπενθυμίζουν ότι οι αποφάσεις του Δικαστηρίου δεσμεύουν την Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 266, πρώτο εδάφιο, της ΣΛΕΕ.
- (163) Δεδομένου ότι θεωρούν ότι το μοντέλο χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης είναι παρεμφερές με εκείνο της μόνιμης ζεύξης Fehmarn Belt μεταξύ Δανίας και Γερμανίας, ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν περαιτέρω ότι η Επιτροπή πρέπει επίσης να λάβει υπόψη τη συλλογιστική του Γενικού Δικαστηρίου στην απόφαση Scandlines Fehmarn Belt και στην απόφαση Stena Line Fehmarn Belt, καθώς οι εν λόγω υποθέσεις αφορούν τα ίδια ζητήματα.
- (164) Οι παρατηρήσεις της Scandlines, της Stena Line, της FSS, του ομίλου Grimaldi και της Trelleborgs Hamn AB αλληλεπικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό. Επομένως, προς διευκόλυνση των παραπομπών, οι εν λόγω παρατηρήσεις θα αναφέρονται στη συνέχεια ως παρατηρήσεις των «Scandlines κ.ά.».

4.1. Ύπαρξη ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ

- (165) Η καταγγέλλουσα επιβεβαίωσε ότι θεωρεί ότι τόσο το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων όσο και οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση συνιστούν κρατική ενίσχυση, δεδομένου ότι η κοινοπραξία θα πρέπει να θεωρηθεί επιχείρηση, τα δε μέτρα καταλογίζονται στο Δανικό Δημόσιο και/ή στο Σουηδικό Δημόσιο (ανάλογα με την περίπτωση), μπορούν να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, παρέχουν επιλεκτικό πλεονέκτημα στον αποδέκτη και στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό. Χάριν σαφήνειας, η καταγγέλλουσα υπενθυμίζει ότι το χρηματοοικονομικό αποτέλεσμα της κοινοπραξίας φορολογείται στο επίπεδο των δύο μητρικών εταιρειών της και συγκεκριμένα, στη δανική πλευρά, στο επίπεδο της A/S Øresund.
- (166) Μολονότι το ζήτημα αυτό δεν περιλαμβάνεται στο αντικείμενο της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η καταγγέλλουσα διευκρίνισε επίσης ότι ήδη το γεγονός ότι η Δανία και η Σουηδία όρισαν απευθείας την κοινοπραξία ως τον μόνο κατασκευαστή και φορέα εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης, χωρίς τη διεξαγωγή διαδικασίας δημόσιας σύμβασης για την ανάθεση παραχώρησης για την εκμετάλλευση της υποδομής, συνιστά καθεαυτό και αφ' εαυτού οικονομικό πλεονέκτημα και συνεπάγεται κρατική ενίσχυση.
- (167) Επιπροσθέτως, η Stena Line, η Scandlines, ο όμιλος Grimaldi και η FSS υποστήριξαν σαφώς ότι θεωρούν ότι η κοινοπραξία είναι επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, καθώς ασκεί οικονομική δραστηριότητα μέσω της προσφοράς υπηρεσιών μεταφορών έναντι αμοιβής. Συναφώς, υποστηρίζουν ότι θεωρούν αλυσιτελές, για τον σκοπό της εξακρίβωσης του αν η κοινοπραξία ασκεί οικονομική δραστηριότητα, το γεγονός ότι η κοινοπραξία καθορίζει τις τιμές της.

4.2. Χαρακτηρισμός της ενίσχυσης ως καθεστώτος ενισχύσεων ή μεμονωμένης ενίσχυσης

- (168) Η καταγγέλλουσα και οι Scandlines κ.ά. υπέβαλαν παρατηρήσεις σχετικά με τη συλλογιστική της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, στην οποία διατυπώνεται η εκτίμηση ότι υπάρχουν τρεις ενδεχόμενοι τρόποι χαρακτηρισμού της εικαζόμενης ενίσχυσης που σχετίζεται με το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, συγκεκριμένα i) ως καθεστώτος ενισχύσεων, ii) ως μεμονωμένης ενίσχυσης, χορηγηθείσας κατά τη σύσταση της κοινοπραξίας ή iii) ως μεμονωμένης ενίσχυσης, χορηγηθείσας κάθε φορά που οι εθνικές αρχές ενέκριναν χρηματοοικονομική συναλλαγή της κοινοπραξίας.
- (169) Η καταγγέλλουσα και οι Scandlines κ.ά. υποστηρίζουν ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων και οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά ζημιών και την απόσβεση δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως καθεστώτα ενισχύσεων κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁽⁹⁰⁾ [στο εξής: κανονισμός (ΕΕ) 2015/1589], διότι η ενίσχυση χορηγείται ρητά στην κοινοπραξία, για συγκεκριμένο έργο και επιπλέον, διότι, η προϋπόθεση ότι η ενίσχυση πρέπει να μπορεί να χορηγηθεί «χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω μέτρα εκτέλεσης» δεν πληρούται, δεδομένου ότι κάθε κρατική εγγύηση πρέπει να εγκρίνεται ειδικώς, πριν από τη χορήγησή της, είτε από το Δανικό Δημόσιο είτε από το Σουηδικό Δημόσιο. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση θα πρέπει να θεωρηθεί μεμονωμένη ενίσχυση (δηλαδή ad hoc ενίσχυση). Συναφώς, η καταγγέλλουσα και οι Scandlines κ.ά. παραπέμπουν στην απόφαση Øresund⁽⁹¹⁾, η δε καταγγέλλουσα επισημαίνει ότι με τη σκέψη 83 της απόφασης Øresund «διαβιβάστηκε στην Επιτροπή μόνον η ανάλυση σχετικά με τον χρόνο χορήγησης των κρατικών εγγυήσεων, τον αριθμό τους και το αν θα έπρεπε να χαρακτηριστούν ως νέα ή ως υφιστάμενη ενίσχυση, και όχι το αν συνιστούσαν καθεστώτα ενισχύσεων».

⁽⁹⁰⁾ ΕΕ L 248 της 24.9.2015, σ. 9.

⁽⁹¹⁾ Σκέψεις 77, 80 και 83.

- (170) Η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι από το τμήμα 2.1 της ανακοίνωσης της Επιτροπής για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων ⁽⁹²⁾ (στο εξής: ανακοίνωση του 2008 για τις εγγυήσεις) προκύπτει ότι το ύψος της κρατικής ενίσχυσης που περιέχεται σε εγγύηση πρέπει να εκτιμάται κατά τον χρόνο χορήγησής της, ο οποίος είναι ο χρόνος κατά τον οποίο το Δημόσιο αναλαμβάνει τον κίνδυνο που συνδέεται με την εγγύηση. Η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι το Δημόσιο των δύο κρατών δεν ανέλαβε, μέσω της διακυβερνητικής συμφωνίας ή της συμφωνίας κοινοπραξίας, οποιονδήποτε κίνδυνο που συνδέεται με εγγύηση, ότι το άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας δεν συνιστά νομικά ισχυρό δικαίωμα και ότι, προκειμένου να θεωρηθεί ότι μια εγγύηση χορηγήθηκε, η εμβέλεια της πρέπει να μπορεί να μετρηθεί, κάτι το οποίο δεν είναι δυνατό βάσει των ανωτέρω συμφωνιών, δεδομένου ότι δεν περιέχουν κανένα χρονικό και ποσοτικό όριο ⁽⁹³⁾.
- (171) Συναφώς, η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι η κοινοπραξία υποχρεούται να λαμβάνει τη συγκατάθεση των κρατών για όλες τις συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τις συναλλαγές που αφορούν δάνεια και εξασφαλίσεις οι οποίες πρόκειται να καλυφθούν από τις εγγυήσεις που χορηγούν τα κράτη ⁽⁹⁴⁾. Για παράδειγμα, η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι στα προγράμματα MTN προβλέπεται ρητώς ότι κάθε συναλλαγή χρέους που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των εν λόγω προγραμμάτων, η οποία πρόκειται να καλυφθεί με εγγύηση, επιβάλλει στην κοινοπραξία την υποχρέωση να εξασφαλίζει μεμονωμένη έγκριση από κάθε εγγυητή για τη συγκεκριμένη συναλλαγή χρέους. Επομένως, μολονότι η καταγγέλλουσα αναγνωρίζει ότι η διακυβερνητική συμφωνία συνιστά δεσμευση, ή ανάληψη υποχρέωσης, από τα κράτη και μεταξύ των κρατών σχετικά με τη χορήγηση εγγυήσεων, η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι η εν λόγω δεσμευση ή ανάληψη υποχρέωσης δεν είναι ανεπιφύλακτη. Η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι τα προγράμματα MTN καθορίζουν τις προϋποθέσεις-πλαίσιο για τη χορήγηση εγγυήσεων με σκοπό τη διευκόλυνση της λήψης δανείων από την κοινοπραξία, παρέχουν δε τη δυνατότητα στην κοινοπραξία να παρουσιάζει σε δυνητικούς πιστωτές τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να χορηγηθεί εγγύηση. Η καταγγέλλουσα υποστηρίζει, περαιτέρω, ότι η πράξη εγγύησης που συνάφθηκε από τα κράτη το 1996 προβλέπει ότι τα κράτη εγγυώνται μόνον χρεωστικούς τίτλους οι οποίοι εγκρίθηκαν από τα κράτη πριν από την αντίστοιχη έκδοσή τους —τέτοιες εγκρίσεις παρασχέθηκαν σε σχέση με κάθε έκδοση χρεωστικών τίτλων στο πλαίσιο του σουηδικού προγράμματος MTN.
- (172) Ως άλλο παράδειγμα, η καταγγέλλουσα αναφέρει ότι, προκειμένου οι διατάξεις της πράξης εγγύησης της 22ας Μαΐου 2001 να εφαρμόζονται σε οποιαδήποτε δόση χρεωστικών τίτλων που εκδόθηκαν από την κοινοπραξία στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN, η συγκεκριμένη δόση χρεωστικών τίτλων πρέπει να έχει εγκριθεί εγγράφως από κάθε κράτος πριν από την έκδοσή της οικείας δόσης χρεωστικών τίτλων.
- (173) Η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι, έως τον Νοέμβριο του 2019, τα κράτη είχαν χορηγήσει σχεδόν 250 συγκεκριμένες εγγυήσεις. Ο αριθμός αυτός περιλαμβάνει 96 εγγυήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN, 34 εγγυήσεις στο πλαίσιο του σουηδικού προγράμματος MTN, 44 εγγυήσεις για δάνεια από ιδιώτες δανειστές, 14 εγγυήσεις σχετικά με πιστωτικές διευκολύνσεις για βραχυπρόθεσμα δάνεια από εμπορικές τράπεζες, 60 εγγυήσεις για υποχρεώσεις στο πλαίσιο συμβάσεων-πλασίων ISDA και 1 εγγύηση στο πλαίσιο παγκόσμιας σύμβασης-πλασίου επαναγοράς. Η καταγγέλλουσα υπέβαλε λεπτομερή επισκόπηση των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων και των διαφόρων κρατικών εγγυήσεων που σχετίζονταν με αυτά.
- (174) Στο πλαίσιο της ως άνω επισκόπησης, η καταγγέλλουσα υποστηρίζει επίσης ότι οι πράξεις εγγύησης περιέχουν διατάξεις που προβλέπουν ότι τα κράτη έχουν το δικαίωμα να ανακαλέσουν την εγγύηση. Συναφώς, η καταγγέλλουσα παραπέμπει, για παράδειγμα, στο τμήμα 2.3 της πράξης εγγύησης της 22ας Μαΐου 2001, στο οποίο προβλέπεται ότι τα κράτη έχουν το δικαίωμα να ανακαλέσουν την εγγύηση σε ορισμένες περιπτώσεις, μολονότι η εν λόγω ανάκληση δεν απαλλάσσει τα κράτη από τις αντίστοιχες υποχρεώσεις που υπέχουν από την πράξη εγγύησης του 2001 που υφίστατο πριν από την ημερομηνία ανάκλησης.
- (175) Επιπλέον, η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι, εάν γίνει δεκτό ότι το άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας παρέχει έννομο δικαίωμα σε ενίσχυση με τη μορφή κρατικών εγγυήσεων, το συγκεκριμένο μέτρο ενίσχυσης έχει μεταβληθεί έκτοτε, διότι οι προϋποθέσεις που συνδέονται με τις εγγυήσεις έχουν μεταβληθεί ουσιαστικά. Για παράδειγμα, οι προϋποθέσεις των εγγυήσεων στο πλαίσιο του σουηδικού προγράμματος MTN μετέβαλαν τις δεσμεύσεις των κρατών από δευτερεύουσες εγγυήσεις σε προσωπικές εγγυήσεις. Εάν γίνει δεκτό ότι η διακυβερνητική συμφωνία παρέχει στην κοινοπραξία κρατική εγγύηση, η εγγύηση θα θεωρηθεί ως δευτερεύουσα εγγύηση σύμφωνα με το σουηδικό δίκαιο, διότι δεν υπάρχει σαφής βάση προκειμένου η εγγύηση να θεωρηθεί ως προσωπική εγγύηση. Σύμφωνα με γενική αρχή του σουηδικού δικαίου, η εγγύηση θεωρείται ως δευτερεύουσα εγγύηση, εκτός εάν υπάρχει σαφής βάση προκειμένου να θεωρηθεί

⁽⁹²⁾ ΕΕ C 155 της 20.6.2008, σ. 10.

⁽⁹³⁾ Η καταγγέλλουσα παραπέμπει, συναφώς, στο τμήμα 3.2 της ανακοίνωσης του 2008 για τις εγγυήσεις.

⁽⁹⁴⁾ Η καταγγέλλουσα παραπέμπει στη συμφωνία συνεργασίας του 1997 και στην επακόλουθη συμφωνία συνεργασίας του 2004, οι οποίες, κατ' αυτήν, περιέχουν αμφότερες τέτοια διάταξη.

ως προσωπική εγγύηση. Ο χαρακτηρισμός της εγγύησης ως δευτερεύουσας σημαίνει ότι η ευθύνη του εγγυητή είναι επικουρική και ότι η υποχρέωση πληρωμής ανακύπτει μόνον όταν ο ίδιος ο οφειλέτης αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του. Επομένως, ο πιστωτής πρέπει να αποδείξει την αδυναμία πληρωμής του οφειλέτη προτού ασκήσει την αξίωσή του έναντι του εγγυητή. Επίσης, βάσει του σουηδικού δικαίου, δεν θεωρείται γενικά ότι η δευτερεύουσα εγγύηση εμποδίζει την πτώχευση. Η προσωπική εγγύηση απαιτεί σαφή έγγραφη ή προφορική δέσμευση, στην οποία αναφέρεται συνήθως ότι ο εγγυητής ευθύνεται για «ίδιο χρέος» και έχει, επομένως, πρωτογενή ευθύνη. Ο πιστωτής δεν υποχρεούται να αποδείξει την αδυναμία πληρωμής του οφειλέτη. Βάσει του σουηδικού δικαίου, η προσωπική εγγύηση θεωρείται ότι εμποδίζει την πτώχευση, καθώς οι προϋποθέσεις που διέπουν την εγγύηση απαγορεύουν στον πιστωτή να ζητήσει την κήρυξη της πτώχευσης του οφειλέτη. Η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι οι εγγυήσεις που σχετίζονται με το σουηδικό πρόγραμμα MTN είναι προσωπικές εγγυήσεις. Ως εκ τούτου, εάν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι η διακυβερνητική συμφωνία παρέχει στην κοινοπραξία έννομο δικαίωμα σε κρατική εγγύηση, οι προϋποθέσεις χορήγησης της εν λόγω κρατικής εγγύησης μεταβλήθηκαν ουσιαστικά μέσω του σουηδικού προγράμματος MTN. Επομένως, οι εγγυήσεις που σχετίζονται με το σουηδικό πρόγραμμα MTN, όπως όλες οι εγγυήσεις που χορηγούνται από τα κράτη υπό τέτοιες τροποποιημένες προϋποθέσεις, συνιστούν νέα ενίσχυση.

- (176) Επιπλέον, μετά την έκδοση της τελικής απόφασης της Επιτροπής στην υπόθεση Fehmarn Belt στις 20 Μαρτίου 2020 ⁽⁹⁵⁾ (στο εξής: τελική απόφαση Fehmarn Belt), η καταγγέλλουσα υπέβαλε ανάλυση των συνεπειών της εν λόγω υπόθεσης για την εκτίμηση της μόνιμης ζεύξης. Η καταγγέλλουσα εκτιμά ότι, αντίθετα προς την υπόθεση Fehmarn Belt, τα εθνικά καθεστώτα τα οποία παρέχουν στην κοινοπραξία δικαίωμα σε κρατικές εγγυήσεις δεν συνίστανται απλώς και μόνον σε ένα νομοθετικό κείμενο και μία συμφωνία, αλλά σε περισσότερες διαφορετικές πράξεις και συμφωνίες, οι οποίες συνιστούν από κοινού τις προϋποθέσεις που διέπουν τις εγγυήσεις. Επιπλέον, η διακυβερνητική συμφωνία αποτελεί διεθνή συμφωνία μεταξύ δύο κρατών που εφαρμόζουν δυσιστική προσέγγιση, η οποία δεν αναγνωρίζει την καθ'αυτὸν άμεση εφαρμογή των διεθνών συμφωνιών. Επίσης, η κοινοπραξία δεν είχε συσταθεί ακόμη όταν η διακυβερνητική συμφωνία συνάφθηκε στις 23 Μαρτίου 1991 ούτε όταν η συμφωνία κοινοπραξίας υπογράφηκε στις 27 Ιανουαρίου 1992. Η κοινοπραξία καταχωρίστηκε στο σουηδικό μητρώο εταιρειών μόλις στις 23 Ιουλίου 1993. Ελλείψει δικαιούχου, δεν μπορεί να παρασχεθεί οποιοδήποτε έννομο δικαίωμα. Ούτε η εθνική εφαρμογή των ανωτέρω συμφωνιών οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η έναρξη ισχύος των πράξεων εφαρμογής παρείχε στην κοινοπραξία το έννομο δικαίωμα να χρηματοδοτήσει τη μόνιμη ζεύξη μέσω δανείων εγγυημένων από το Δημόσιο. Η καταγγέλλουσα υποστηρίζει, περαιτέρω, ότι η συμφωνία συνεργασίας του 1997 διαφέρει από τη συμφωνία της 29ης Μαΐου 2017 μεταξύ της Femern A/S και της Κεντρικής Τράπεζας της Δανίας, του Υπουργείου Οικονομικών και του Υπουργείου Μεταφορών ⁽⁹⁶⁾ κατά το ότι η πρώτη περιέχει λεπτομερείς διατάξεις ⁽⁹⁷⁾ για τις σχέσεις των συμβαλλομένων όσον αφορά τη χορήγηση εγγυήσεων.

- (177) Επομένως, η καταγγέλλουσα θεωρεί ότι κάθε μεμονωμένη συμφωνία κρατικής εγγύησης συνιστά χωριστή ad hoc ενίσχυση.

- (178) Κατά τη γνώμη των Scandlines κ.ά., η Επιτροπή δεν λαμβάνει υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1589 και παραβιάζει την αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις επί του εθνικού δικαίου, όταν αναφέρει, στην αιτιολογική σκέψη 107 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, ότι η θέση της καταγγέλλουσας πρέπει να σταθμιστεί με το επιχείρημα των κρατών ότι οι αρχές των κρατών θέτουν σε εφαρμογή τις κρατικές εγγυήσεις κατά τα προβλεπόμενα στη διακυβερνητική συμφωνία, τη συμφωνία κοινοπραξίας και το εθνικό δικαίο τους. Κατά τις Scandlines κ.ά., η Επιτροπή πρέπει να εφαρμόσει αυστηρά τις νομικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

⁽⁹⁵⁾ Απόφαση (ΕΕ) 2020/1472 της Επιτροπής, της 20ής Μαρτίου 2020, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.39078 - 2019/C (πρώην 2014/N) την οποία έθεσε σε εφαρμογή η Δανία υπέρ της Femern A/S (ΕΕ L 339 της 15.10.2020, σ. 1).

⁽⁹⁶⁾ Βλ. αιτιολογική σκέψη 256 της τελικής απόφασης Fehmarn Belt.

⁽⁹⁷⁾ Η καταγγέλλουσα παράθεσε τα ακόλουθα χωρία: Άρθρο 14: «η κοινοπραξία εξασφαλίζει, το συντομότερο δυνατόν, την έγκριση αμφοτέρων των εγγυητών για όλες τις συναλλαγές της κοινοπραξίας, όπως δάνεια, συμπεριλαμβανομένων τραπεζικών πιστώσεων και συναλλαγών παραγωγών. Οι εγγυητές εκτιμούν συναφώς αν οι συναλλαγές έχουν ή μπορεί να αποκτήσουν σημασία για την εμβέλεια της ευθύνης από την εγγύηση, τον κίνδυνο για τους εγγυητές και όλες τις περιστάσεις που μπορεί να επηρεάσουν την εγγύηση / τους εγγυητές. Οι εγγυητές διατηρούν την αναγκαία ετοιμότητα ώστε να διασφαλίζεται ότι μπορούν να εγκρίνουν τη συναλλαγή πριν από τη λήξη της προθεσμίας αποδοχής, εκτός εάν συντρέχουν έκτακτες περιστάσεις». Άρθρο 15: «[η] κοινοπραξία δεν πραγματοποιεί συναλλαγές παραγωγών με αντισυμβαλλομένους που δεν έχουν εγκριθεί εκ των προτέρων από τους εγγυητές». Άρθρο 16: «η κοινοπραξία εξασφαλίζει την έγκριση των εγγυητών για όλα τα συμβατικά έγγραφα που σχετίζονται με τα δάνεια και τις συναλλαγές παραγωγών».

- (179) Επιπλέον, οι Scandlines κ.ά. εκτιμούν ότι η Επιτροπή αντιμετωπίζει την ενίσχυση ωσάν να εμπίπτει σε καθεστώς ενισχύσεων και δεν λαμβάνει υπόψη τον ad hoc χαρακτήρα της, όταν ισχυρίζεται ότι τα μέτρα ενίσχυσης μπορεί να συνιστούν μεμονωμένη ενίσχυση η οποία χορηγήθηκε εφάπαξ, το 1992, κάτι το οποίο συνιστά παράβαση του άρθρου 1 στοιχεία δ) και ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 και της απόφασης Øresund. Κατά τη γνώμη τους, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι τόσο πολλές χωριστές κρατικές εγγυήσεις, οι οποίες υπερβαίνουν τις 100 και χορηγήθηκαν για διαφορετικές χρηματοπιστωτικές συναλλαγές, διαφορετικά ποσά και διαφορετικές διάρκειες σε χρονικό διάστημα άνω των 25 ετών, των οποίων οι όροι ή η αναγκαιότητα δεν μπορούσαν να προβλεφθούν το 1992, χορηγήθηκαν εφάπαξ. Τέτοιο συμπέρασμα θα προϋπέθετε την ύπαρξη γενικής διάταξης με την οποία θα εξουσιοδοτούνταν η χορήγηση πολλαπλών μέτρων ενίσχυσης, κάτι το οποίο, κατά τις Scandlines κ.ά., θα μπορούσε να συμβεί μόνον στο πλαίσιο καθεστώτος ενισχύσεων. Η FSS και η Trelleborgs Hamn AB παραπέμπουν επίσης στην κρίση του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-438/16 P ⁽⁹⁸⁾, με την οποία απέρριψε την έννοια του «καθεστώτος καθεστώτων ενισχύσεων».

4.3. Χαρακτηρισμός της ενίσχυσης ως νέας ενίσχυσης ή υφιστάμενης ενίσχυσης

- (180) Κατά την καταγγέλλουσα, όσον αφορά το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, η προθεσμία παραγραφής διακόπηκε στις 13 Μαΐου 2013, όταν, μετά την υποβολή της καταγγελίας, η Επιτροπή ζήτησε πληροφορίες από τη Δανία και τη Σουηδία. Επομένως, δεδομένου ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων αποτελείται από περισσότερα μέτρα μεμονωμένης ενίσχυσης, όλες οι εγγυήσεις που χορηγήθηκαν μετά τις 13 Μαΐου 2003 συνιστούν νέα ενίσχυση. Η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι ο χρόνος χορήγησης είναι το χρονικό σημείο κατά το οποίο τα κράτη αναλαμβάνουν τον κίνδυνο που συνδέεται με τις εγγυήσεις. Πριν από το συγκεκριμένο χρονικό σημείο δεν υπάρχει μεταφορά κρατικών πόρων. Επομένως, η καταγγέλλουσα συμπεραίνει ότι νέα εγγύηση χορηγείται κάθε φορά που τα κράτη παρέχουν έγκριση για συγκεκριμένο δάνειο ή χρηματοδοτικό μέσο. Κατά την καταγγέλλουσα, σχεδόν 90 τέτοιες εγκρίσεις (βλ. αιτιολογική σκέψη 173) παρασχέθηκαν μετά τις 13 Μαΐου 2003 και, επομένως, συνιστούν νέα ενίσχυση.
- (181) Επιπλέον, η ενίσχυση που περιέχεται στους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, η οποία άρχισε να χορηγείται 10 έτη πριν από τη διακοπή της προθεσμίας παραγραφής, συνιστά νέα ενίσχυση.
- (182) Η Stena Line, η Scandlines και ο όμιλος Grimaldi εκκινούν επίσης από την παραδοχή ότι υφίσταται ad hoc ενίσχυση κάθε φορά που συμφωνείται ένα νέο δάνειο ή μια νέα συναλλαγή πιστωτικής διευκόλυνσης. Στο πλαίσιο αυτό, παραπέμπουν στην απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση France Télécom (στο εξής: απόφαση France Télécom) ⁽⁹⁹⁾, κατά την οποία το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 «παραπέμπει στον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης στον δικαιούχο και όχι στον χρόνο θεσπίσεως του καθεστώτος ενισχύσεων. Συναφώς, υπογραμμίζεται ότι ο καθορισμός της ημερομηνίας χορήγησης μιας ενισχύσεως μπορεί να ποικίλλει αναλόγως της φύσεως της επίμαχης ενισχύσεως. Επομένως, στην περίπτωση πολυετούς καθεστώτος που χαρακτηρίζεται από καταβολές ή από περιοδική χορήγηση πλεονεκτημάτων, η ημερομηνία εκδόσεως της πράξεως που αποτελεί τη νομική βάση για τη χορήγηση της ενισχύσεως και η ημερομηνία κατά την οποία το πλεονέκτημα θα χορηγηθεί πράγματι στους δικαιούχους ενδέχεται να απέχουν πολύ χρονικά. Σε μια τέτοια περίπτωση, για τον υπολογισμό της προθεσμίας παραγραφής, η ενίσχυση πρέπει να λογίζεται χορηγηθείσα στον δικαιούχο μόνον κατά τον χρόνο που αυτός πραγματικά τη λαμβάνει». Κατά την Stena Line, την Scandlines και τον όμιλο Grimaldi, είναι πρόδηλο ότι η ως άνω αρχή εφαρμόζεται επίσης στην ad hoc ενίσχυση. Θεωρούν ότι η ενίσχυση με τη μορφή κρατικών εγγυήσεων χορηγείται με δύο τρόπους: πρώτον, κάθε φορά που η κοινοπραξία λαμβάνει δάνειο το οποίο καλύπτεται από κρατική εγγύηση και, δεύτερον, κάθε φορά που η κοινοπραξία δεν καταβάλλει την προμήθεια της αγοράς για τέτοια δάνεια. Η ενίσχυση που περιέχεται στους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση χορηγείται κάθε φορά που οι δανικές αρχές κάνουν χρήση των ειδικών διατάξεων για την εκ νέου παροχή των πλεονεκτημάτων που προβλέπονται από αυτές. Ως εκ τούτου, κατά την Stena Line, την Scandlines και τον όμιλο Grimaldi, όλες οι κρατικές εγγυήσεις καθώς και τα πλεονεκτήματα που περιέχονται στους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, που χορηγήθηκαν μετά το 2003, συνιστούν νέα ενίσχυση.

4.4. Συμβατότητα των μέτρων ενίσχυσης

4.4.1. Χαρακτηρισμός του έργου υπό το πρίσμα της ανακοίνωσης ΣΕΚΕΕ

- (183) Η καταγγέλλουσα δεν διατυπώνει αντιρρήσεις στη χρήση, από την Επιτροπή, των βασικών κατευθυντήριων αρχών που καθορίζονται στην ανακοίνωση ΣΕΚΕΕ για την εκτίμηση της συμβατότητας. Υπενθυμίζει ότι το στοιχείο ενίσχυσης πρέπει να προσδιοριστεί ποσοτικά, ότι κάθε ενίσχυση λειτουργεί πρέπει να διαχωριστεί από την επενδυτική ενίσχυση, ότι η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα των μέτρων πρέπει να εξακριβωθούν και ότι οι όροι κατάρπωσης πρέπει να προσδιοριστούν και να αποδειχθούν επαρκείς.

⁽⁹⁸⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 2018, Επιτροπή κατά Γαλλίας και IFP Energies Nouvelles, C-438/16 P, ECLI:EU:C:2018:737, σκέψη 71.

⁽⁹⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Δεκεμβρίου 2011, France Télécom SA κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υπόθεση C-81/10 P, ECLI:EU:C:2011:811, σκέψεις 80-82.

4.4.2. Επί του προσδιορισμού του στοιχείου ενίσχυσης

- (184) Η καταγγέλλουσα υπογραμμίζει ότι το στοιχείο ενίσχυσης πρέπει να προσδιοριστεί, τόσο για τις κρατικές εγγυήσεις όσο και για τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, και ότι η γνώση του τρόπου προσδιορισμού του στοιχείου ενίσχυσης, μολονότι δεν απαιτείται ο προσδιορισμός τελικού επακριβούς ποσού, αποτελεί βασικό προαπαιτούμενο για την εκτίμηση του αναγκαίου και του αναλογικού χαρακτήρα της ενίσχυσης.
- (185) Η Stena Line, η Scandlines και ο όμιλος Grimaldi ισχυρίζονται ότι δυσκολεύονται να υπολογίσουν το ύψος της ενίσχυσης που χορηγήθηκε βάσει του μοντέλου κρατικών εγγυήσεων και των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση. Όσον αφορά τις κρατικές εγγυήσεις, η ενίσχυση δεν συνίσταται απλώς και μόνον στην απουσία υποχρέωσης καταβολής προμήθειας (της αγοράς), αλλά περιλαμβάνει επίσης το συνολικό ποσό των εγγυημένων δανείων, δεδομένου ότι δεν είναι πιθανό ότι οποιοσδήποτε ιδιώτης θα παρείχε τέτοιες εγγυήσεις λόγω του ιδιαίτερου υψηλού κινδύνου που ενέχει το έργο.
- (186) Η Trelleborgs Hamn AB υποστηρίζει ότι το ύψος της ενίσχυσης δεν μπορεί να προσδιοριστεί, δεδομένου ότι η απόφαση του 2014 δεν περιέχει παραμέτρους που να καθιστούν δυνατό τον ποσοτικό προσδιορισμό της. Δεδομένου ότι, κατά τον χρόνο χορήγησης των κρατικών εγγυήσεων, οι προοπτικές κερδοφορίας της κοινοπραξίας ήταν τέτοιες ώστε κανείς να μην είναι διατεθειμένος να χορηγήσει στην κοινοπραξία οποιαδήποτε εγγύηση, το στοιχείο ενίσχυσης δεν συνίσταται απλώς και μόνον στη διαφορά μεταξύ της προμήθειας της αγοράς για την εγγύηση και της πραγματικά καταβληθείσας προμήθειας, αλλά περιλαμβάνει επίσης την ίδια την κρατική εγγύηση. Η αξία της κρατικής εγγύησης αντιστοιχεί στην αξία του υποκείμενου δανείου. Η Trelleborgs Hamn AB επισημαίνει επίσης ότι, όσον αφορά τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, το στοιχείο ενίσχυσης αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ του ποσού που η κοινοπραξία θα είχε καταβάλει αν είχαν εφαρμοστεί οι κανονικοί φορολογικοί κανόνες και εκείνου που πραγματικά κατέβαλε.

4.4.3. Η χορήγηση ενίσχυσης λειτουργίας

- (187) Η καταγγέλλουσα παραπέμπει στην απόφαση Øresund ⁽¹⁰⁰⁾, στο άρθρο 10 της διακυβερνητικής συμφωνίας, στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της συμφωνίας κοινοπραξίας, στην αιτιολογική σκέψη 50 της απόφασης του 2014 ⁽¹⁰¹⁾ και στις συμφωνίες συνεργασίας του 1997 και του 2004 για να υποστηρίξει ότι δεν χωρεί αμφιβολία ότι οι κρατικές εγγυήσεις καλύπτουν τόσο το κόστος κατασκευής όσο και το κόστος λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης. Η καταγγέλλουσα και η Stena Line εκτιμούν ότι οι κρατικές εγγυήσεις παρέχουν στην κοινοπραξία τη δυνατότητα να μην λαμβάνει υπόψη το κόστος κατά τον καθορισμό των τιμών της ⁽¹⁰²⁾. Η καταγγέλλουσα θεωρεί ότι είναι αναγκαίο, τόσο για τις κρατικές εγγυήσεις όσο και για τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, να γίνει διάκριση μεταξύ της ενίσχυσης για την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης και της ενίσχυσης για την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης.
- (188) Η καταγγέλλουσα παραπέμπει επίσης στην απόφαση Scandlines Fehmarn Belt ⁽¹⁰³⁾ και υπενθυμίζει ότι ενίσχυση η οποία χορηγήθηκε μετά το χρονικό σημείο κατά το οποίο το ποσό του χρέους του αποδέκτη έχει μειωθεί σε επίπεδο στο οποίο τα έσοδά του είναι πιθανό να υπερβαίνουν το λειτουργικό κόστος και την αποπληρωμή του χρέους υπό τις συνθήκες της αγοράς, και, επομένως, πριν από την ολοσχερή αποπληρωμή του χρέους, μπορεί να θεωρηθεί ως ενίσχυση λειτουργίας. Η καταγγέλλουσα σχολίασε, επίσης, την αιτιολογική σκέψη 124 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας και παρατήρησε ότι οι κίνδυνοι του έργου της μόνιμης ζεύξης ήταν περιορισμένοι από τη στιγμή που η μόνιμη ζεύξη τέθηκε σε λειτουργία. Η καταγγέλλουσα θεωρεί ότι οι κρατικές εγγυήσεις για δάνεια που λήφθηκαν για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων της κοινοπραξίας δεν ήταν κατάλληλες και δεν ήταν αναγκαίες για την πραγματοποίηση της επένδυσης στη μόνιμη ζεύξη (και τούτο διαφοροποιεί την παρούσα υπόθεση από το έργο Hinkley Point C ⁽¹⁰⁴⁾). Προκειμένου να δικαιολογείται, η ενίσχυση λειτουργίας πρέπει να είναι επίσης χρονικά περιορισμένη και να βαίνει φθίνουσα.

⁽¹⁰⁰⁾ Σκέψεις 108, 111 και 116.

⁽¹⁰¹⁾ Συναφώς, η καταγγέλλουσα παραπέμπει επίσης στη σκέψη 107 της απόφασης Øresund.

⁽¹⁰²⁾ Για παράδειγμα, η καταγγέλλουσα θεωρεί ότι η μείωση της τιμής της κοινοπραξίας στο τμήμα της μεταφοράς φορτίων, η οποία θεσπίστηκε στις 29 Νοεμβρίου 2019, δεν θα ήταν δυνατή χωρίς την ύπαρξη των κρατικών εγγυήσεων. Το παράδειγμα αφορούσε ειδικότερα όλα τα οχήματα μήκους 9 μέτρων και άνω, στα οποία, κατά την καταγγέλλουσα, παρασχέθηκε μείωση τιμής κατά 15 % επί της κανονικής τιμής κατά τη διάρκεια της νύχτας, και όλα τα οχήματα μήκους άνω των 20 μέτρων, για τα οποία καθορίστηκε τιμή ίδια με εκείνη των οχημάτων μήκους μεταξύ 9 και 20 μέτρων. Επομένως, η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι μοναδικός σκοπός της μείωσης της τιμής είναι η εκτροπή εμπορευματικής κυκλοφορίας από την υπηρεσία θαλάσσιας συγκοινωνίας της καταγγέλλουσας στη μόνιμη ζεύξη. Η Stena Line ισχυρίζεται ότι, λίγο μετά την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης το 2000, η κοινοπραξία μείωσε δραστικά τις τιμές διόδων για αυτοκίνητα και φορτηγά κατά 40 % και 50 %, αντιστοίχως.

⁽¹⁰³⁾ Σκέψη 242.

⁽¹⁰⁴⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 2018, Δημοκρατία της Αυστρίας κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, T-356/15, ECLI:EU:T:2018:439.

- (189) Η Stena Line, η Scandlines και ο όμιλος Grimaldi εκτιμούν ότι η ενίσχυση λειτουργίας, η οποία απαγορεύεται, δεν είναι απλώς και μόνον ενίσχυση η οποία χορηγείται κατά τη διάρκεια του σταδίου εκμετάλλευσης του έργου, αλλά κάθε ενίσχυση σχετική με τα λειτουργικά έξοδα μεταξύ άλλων κατά τη διάρκεια του σταδίου κατασκευής του έργου ⁽¹⁰⁵⁾. Τούτο σημαίνει ότι η ενίσχυση που χορηγείται στην κοινοπραξία δεν επιτρέπεται να περιλαμβάνει οποιαδήποτε αναχρηματοδότηση δανείων, δεδομένου ότι τέτοια δάνεια, κατά την ερμηνεία της σκέψης 111 της απόφασης Øresund από τα ανωτέρω ενδιαφερόμενα μέρη, συνιστά απαγορευμένη ενίσχυση λειτουργίας. Η καταγγέλλουσα θεωρεί ότι, όπως και για τις κρατικές εγγυήσεις, στην περίπτωση της κρατικής ενίσχυσης που απορρέει από τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ ενίσχυσης για την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης και ενίσχυσης για την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης.
- (190) Η Stena Line, η Scandlines και ο όμιλος Grimaldi δεν θεωρούν ότι έργα υποδομής όπως η μόνιμη ζεύξη δικαιολογούν τη σύγκριση της διάκρισης μεταξύ επενδυτικής ενίσχυσης και ενίσχυσης λειτουργίας, όπως, κατά τη γνώμη τους, συνάγεται από την αιτιολογική σκέψη 131 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας. Επιπλέον, έργα μεγάλης κλίμακας, ειδικότερα, δεν θα πρέπει να μπορούν να επωφελούνται λειτουργίας ενίσχυσης ⁽¹⁰⁶⁾. Η Stena Line, η Scandlines και ο όμιλος Grimaldi προβάλλουν επίσης ορισμένα επιχειρήματα προκειμένου να καταδείξουν ότι η απόφαση Hinkley Point C δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση. Τέλος, αντιτάσσονται σθεναρά στο ενδεχόμενο που διατύπωσε η Επιτροπή, στην αιτιολογική σκέψη 132 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, να ισοδυναμούν οι κρατικές εγγυήσεις με αρχική εισφορά κεφαλαίου.
- (191) Σύμφωνα με την καταγγέλλουσα, οικονομική εκτίμηση του εσωτερικού συντελεστή απόδοσης (στο εξής: ΕΣΑ) και της καθαρής παρούσας αξίας (στο εξής: ΚΠΑ) της κοινοπραξίας ⁽¹⁰⁷⁾ (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογική σκέψη 201) δείχνει ότι η κοινοπραξία θα ήταν σε θέση να χρηματοδοτήσει τη μόνιμη ζεύξη με εμπορικούς όρους χωρίς τις κρατικές εγγυήσεις από το 2003, στοιχείο το οποίο καταδεικνύει επίσης, κατά την καταγγέλλουσα, ότι η ενίσχυση από το χρονικό αυτό σημείο και έπειτα συνιστά ενίσχυση λειτουργίας.

4.4.4. Αναγκαιότητα της ενίσχυσης

- (192) Η καταγγέλλουσα θεωρεί ότι, προκειμένου να εκτιμηθεί ο αναγκαίος χαρακτήρας της ενίσχυσης, η Επιτροπή θα πρέπει να πραγματοποιήσει έναν υπολογισμό παρόμοιο με εκείνον που περιέχεται στην απόφαση του 2015 σχετικά με το έργο Fehmarn Belt ⁽¹⁰⁸⁾ ⁽¹⁰⁹⁾, όπου υπολόγισε τον ΕΣΑ του έργου και τον σύγκρισε με το μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (στο εξής: ΜΣΚΚ). Υπ' αυτή την έννοια, η ενίσχυση μπορεί να είναι αναγκαία μόνον εάν ο ΕΣΑ είναι κατώτερος του ΜΣΚΚ. Για τον σκοπό του ανωτέρω υπολογισμού, η καταγγέλλουσα επισημαίνει ότι η ίδια η κοινοπραξία θεωρεί ότι η διάρκεια ζωής της μόνιμης ζεύξης είναι τουλάχιστον 100 έτη. Πρέπει να διενεργηθεί χωριστή ανάλυση της αναγκαιότητας της ενίσχυσης όσον αφορά το στάδιο εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης. Κατά τη γνώμη της καταγγέλλουσας, είναι αλυσιτελές, για την εκτίμηση της αναγκαιότητας της ενίσχυσης, να αξιολογηθεί αν τα μέτρα λήφθηκαν ή δεν λήφθηκαν σε χρονικό σημείο κατά το οποίο θεωρούνταν γενικά ότι η δημόσια χρηματοδότηση των έργων υποδομής δεν ενέπιπτε στους κανόνες της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις. Όσον αφορά το ζήτημα του αν έργα υποδομής μεγάλης κλίμακας όπως η μόνιμη ζεύξη μπορούν να υλοποιηθούν χωρίς δημόσια στήριξη, η καταγγέλλουσα επισημαίνει ότι η ανάπτυξη, η χρηματοδότηση, η κατασκευή και η εκμετάλλευση της σήραγγας υπό τη Μάγχη ⁽¹¹⁰⁾ πραγματοποιήθηκαν στο σύνολό τους από ιδιωτικές εταιρείες, κατόπιν δημόσιου διαγωνισμού στο πλαίσιο του οποίου ιδιωτικές εταιρείες κατέστησαν παραχωρησιούχοι.

⁽¹⁰⁵⁾ Στο πλαίσιο αυτό, τα προαναφερθέντα ενδιαφερόμενα μέρη παραπέμπουν στις σκέψεις 106 και 108 της απόφασης Øresund.

⁽¹⁰⁶⁾ Τα ενδιαφερόμενα μέρη παραπέμπουν συγκεκριμένα στο σημείο 14 των κατευθυντήριων γραμμών της Επιτροπής για τις ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα 2014-2020 (ΕΕ C 209 της 23.7.2013, σ. 1), κατά το οποίο «οι μεγάλες επιχειρήσεις είναι πιθανότερο να αποτελούν σημαντικούς παράγοντες στην οικεία αγορά και, επομένως, η επένδυση για την οποία χορηγείται η ενίσχυση μπορεί να προκαλέσει στρέβλωση στον ανταγωνισμό και τις συναλλαγές στην εσωτερική αγορά».

⁽¹⁰⁷⁾ Έκθεση την οποία εκπόνησαν ο δρ Sten Nyberg, καθηγητής οικονομικών στο πανεπιστήμιο Στοκχόλμης και πρόεδρος του Center for European Law and Economics (Κέντρου Ευρωπαϊκού Δικαίου και Οικονομικών), Στοκχόλμη, και ο δρ Mattias Ganslandt, αναπληρωτής καθηγητής οικονομικών στη Σχολή Οικονομικών και Διοίκησης στο πανεπιστήμιο Lund και διευθυντής του Center for European Law and Economics, Στοκχόλμη.

⁽¹⁰⁸⁾ Απόφαση της Επιτροπής, της 23ης Ιουλίου 2015, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.39078 (2014/N) (Δανία) για τη χρηματοδότηση του έργου μόνιμης ζεύξης Fehmarn Belt, C(2015) 5023 final (ΕΕ C 325 της 2.10.2015, σ. 1), αιτιολογική σκέψη 103, και απόφαση Scandlines Fehmarn Belt, σκέψη 211.

⁽¹⁰⁹⁾ Αρχικά η καταγγέλλουσα παρέπεμψε στην απόφαση που αναφέρεται στην υποσημείωση 108, όταν, όμως, εκδόθηκε η τελική απόφαση στην εν λόγω υπόθεση, η καταγγέλλουσα υπέβαλε περαιτέρω παρατηρήσεις (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογική σκέψη 199).

⁽¹¹⁰⁾ Απόφαση 88/568/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 24ης Οκτωβρίου 1988, σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ (IV/32.437/8 — Eurotunnel) (ΕΕ L 311 της 17.11.1988, σ. 36) και απόφαση της Επιτροπής C(2015)1816 final, της 22ας Ιουνίου 2005, στην υπόθεση κρατική ενίσχυση N 159/2005 — Ηνωμένο Βασίλειο — Χρηματοδότηση της στήριξης της μεταφοράς εμπορευμάτων μέσω της σήραγγας υπό τη Μάγχη EWSI (ΕΕ C 314 της 10.12.2005, σ. 2).

- (193) Τα συμπεράσματα της οικονομικής εκτίμησης της μόνιμης ζεύξης, η οποία εκπονήθηκε κατόπιν σχετικής ανάθεσης από την καταγγέλλουσα τον Σεπτέμβριο του 2019 (αιτιολογική σκέψη 191), και, ειδικότερα, τα αποτελέσματα του ΕΣΑ και του ΜΣΚΚ της κοινοπραξίας στο πλαίσιο διαφορετικών σεναρίων, συνοψίζονται στις αιτιολογικές σκέψεις 201 έως 206.

4.4.5. Αναλογικότητα της ενίσχυσης

- (194) Παραπέμποντας στην απόφαση Øresund ⁽¹¹¹⁾, η καταγγέλλουσα και οι Scandlines κ.ά. υποστηρίζουν ότι η ενίσχυση δεν είναι αναλογική, διότι οι κρατικές εγγυήσεις και οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση δεν περιορίζονται από απόψεως χρόνου, ποσού ή αριθμού και δεν συνδέονται με συγκεκριμένες χρηματοοικονομικές συναλλαγές. Επιπλέον, η περίοδος αποπληρωμής του χρέους είναι ασαφής και παρουσιάζει διακυμάνσεις.
- (195) Περαιτέρω, η καταγγέλλουσα και οι Scandlines κ.ά. θεωρούν ότι είναι σημαντικό να επισημάνουν ότι το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε με την απόφαση Scandlines Fehmarn Belt ⁽¹¹²⁾ και την απόφαση Stena Line Fehmarn Belt ⁽¹¹³⁾ ότι η ενίσχυση μπορεί να είναι αναγκαία και αναλογική μόνον έως ότου «η αποδέκτης θα ήταν σε θέση, βάσει των ταμειακών ροών της, να δανείζεται στην ανταγωνιστική αγορά χωρίς τη συνδρομή κρατικών εγγυήσεων ή δανείων». Το χρονικό αυτό σημείο επέρχεται συνήθως όταν το ποσό της οφειλής του αποδέκτη έχει μειωθεί σε τέτοιο επίπεδο που τα έσοδα μπορούν να υπερβούν το λειτουργικό κόστος και την αποπληρωμή της οφειλής υπό τις συνθήκες της αγοράς, άρα πριν από την ολοσχερή εξόφληση της οφειλής». Ορισμένα ενδιαφερόμενα μέρη επισημαίνουν επιπλέον ότι «[ε]νίσχυση η οποία υπερβαίνει το επίπεδο αυτό μπορεί, επομένως, να θεωρηθεί ως ενίσχυση λειτουργίας, για την οποία η Επιτροπή δεν παρείχε κανέναν δικαιολογητικό λόγο με την επίμαχη απόφαση». Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, είναι πρόδηλο ότι η ενίσχυση πρέπει να περιοριστεί στο χρονικό σημείο κατά το οποίο ο αποδέκτης είναι σε θέση να δανείζεται, χωρίς άλλη στήριξη, στην ανταγωνιστική αγορά.
- (196) Η καταγγέλλουσα παραπέμπει στις διαπιστώσεις του Γενικού Δικαστηρίου με την απόφαση Scandlines Fehmarn Belt ⁽¹¹⁴⁾ και υποστηρίζει ότι η ενίσχυση είναι αναλογική έως το ποσό στο οποίο το έργο καθίσταται κερδοφόρο. Επιπλέον, με την απόφαση Øresund το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι είναι αλυσιτελές, για την εκτίμηση της αναλογικότητας, το γεγονός ότι άλλες μορφές χρηματοδότησης από τα κράτη θα συνεπάγονταν μεγαλύτερη οικονομική επιβάρυνση για τον κρατικό προϋπολογισμό ⁽¹¹⁵⁾ ή ότι αμεσότερες μορφές ενισχύσεων μπορούσαν ενδεχομένως να συνιστούν σημαντικότερες ενισχύσεις ⁽¹¹⁶⁾. Περαιτέρω, παραπέμποντας στην ετήσια έκθεση της SVEDAB για το 2014, η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι, το αργότερο έως το 2012, η κοινοπραξία είχε φθάσει στο νεκρό σημείο εκμετάλλευσης, στο οποίο δεν υπήρχαν ούτε καθαρά κέρδη ούτε καθαρές ζημιές, και ότι το επόμενο έτος η κοινοπραξία θα ήταν σε θέση να διανέμει μείρισμα, ή μερίδιο στα κέρδη, στις μητρικές εταιρείες της. Η καταγγέλλουσα παραπέμπει, περαιτέρω, σε επικαιροποιημένη έρευνα της S& Global Ratings της 18ης Νοεμβρίου 2016 και επισημαίνει ότι η κοινοπραξία άρχισε να αποπληρώνει το χρέος της το 2004, πέντε έτη νωρίτερα από ό,τι είχε προγραμματιστεί, και ότι, από το 2000, τα λειτουργικά κέρδη της κοινοπραξίας ήταν, και παραμένουν, θετικά. Η καταγγέλλουσα επισημαίνει ότι η καθαρή θέση της κοινοπραξίας παρέμεινε θετική το 2016 και ότι, σύμφωνα με την ίδια την κοινοπραξία, άρχισε να διανέμει μερίσματα στις μητρικές εταιρείες της το 2018, όταν για το φορολογικό έτος 2017 καταβλήθηκε μείρισμα ύψους 1,1 δισ. DKK (0,15 δισ. EUR), και ότι, το 2018, οι μητρικές εταιρείες αποφάσισαν να αυξήσουν την ετήσια καταβολή μερίσματος, με αποτέλεσμα να αναμένεται πλέον ότι το χρέος της κοινοπραξίας θα εξοφληθεί μόλις το 2050, δηλαδή σημαντικά αργότερα από το 2033, έτος αποπληρωμής το οποίο είχε προβλεφθεί προηγουμένως. Επιπλέον, το Δανικό Δημόσιο λαμβάνει από την A/S Øresund χρήματα για σκοπούς διαφορετικούς από την αποπληρωμή του χρέους που σχετίζεται με τα έξοδα των δανικών οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα. Ως εκ τούτου, η περίοδος αποπληρωμής εκ μέρους της κοινοπραξίας έχει επιμικνυνθεί. Βάσει των ανωτέρω παρατηρήσεων, η καταγγέλλουσα θεωρεί ότι είναι πρόδηλο ότι τα έσοδα της κοινοπραξίας είναι πολύ υψηλά, αρκούν, όπως διαφαίνεται, ακόμη και για τη χρηματοδότηση άλλων έργων και είναι πιθανό να υπερβαίνουν το λειτουργικό κόστος και την αποπληρωμή του χρέους υπό τις συνθήκες της αγοράς.

⁽¹¹¹⁾ Σκέψεις 118 έως 139.

⁽¹¹²⁾ Σκέψη 242.

⁽¹¹³⁾ Σκέψη 213.

⁽¹¹⁴⁾ Σκέψη 224.

⁽¹¹⁵⁾ Σκέψεις 191 και 153.

⁽¹¹⁶⁾ Σκέψη 153.

- (197) Συναφώς, η καταγγέλλουσα υπενθυμίζει επίσης ότι, από τις μεγάλες δανικές δημόσιες εταιρείες στις οποίες το Δανικό Δημόσιο έχει χορηγήσει εγγυήσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που είναι υπεύθυνες για την κατασκευή και την εκμετάλλευση της γέφυρας Great Belt και για τη μόνιμη ζεύξη Fehmarn Belt, μόνον η κοινοπραξία δεν καταβάλλει οποιαδήποτε προμήθεια για τις κρατικές εγγυήσεις, ενώ σχεδόν όλες οι άλλες εταιρείες καταβάλλουν προμήθεια ύψους 0,15 % επί του ανεξόφλητου χρέους. Κατά την καταγγέλλουσα, τούτο καταδεικνύει σαφώς ότι η κατασκευή και η εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης θα μπορούσε να επιτευχθεί με ενίσχυση μικρότερη από προμήθεια 0 %.
- (198) Η καταγγέλλουσα παραπέμπει ρητώς στην αιτιολογική σκέψη 150 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, όπου η Επιτροπή ανέφερε ότι, όπως διαφαινόταν, οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση επρόκειτο να συμβάλουν στη βιωσιμότητα του έργου, με αποτέλεσμα να δημιουργείται σχέση αλληλεξάρτησης μεταξύ των συνεπειών των εγγυήσεων και του πλεονεκτήματος που απορρέει από τους εν λόγω κανόνες. Η καταγγέλλουσα εκτιμά ότι η παρατήρηση αυτή δεν είναι ορθή. Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση συνιστούν πλεονεκτήματα επιπρόσθετα των κρατικών εγγυήσεων και δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι τελούν σε σχέση αλληλεξάρτησης για τους σκοπούς των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Η καταγγέλλουσα κάλεσε την Επιτροπή να ζητήσει τις φορολογικές δηλώσεις της κοινοπραξίας προκειμένου να υπολογιστεί ορθά το μέγεθος του πλεονεκτήματος που οι εν λόγω ειδικοί κανόνες παρέχουν στην κοινοπραξία.
- (199) Η καταγγέλλουσα υπέβαλε επίσης παρατηρήσεις αφού εξέτασε την ανάλυση αναλογικότητας που περιέχεται στην τελική απόφαση Fehmarn Belt. Ειδικότερα, η καταγγέλλουσα επισημαίνει τη διαφορά μεταξύ εκ των προτέρων κινδύνου (προ της κατασκευής) και εκ των υστέρων κινδύνου (μετά την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης), την αναγκαιότητα επαναξιολόγησης της κρατικής ενίσχυσης μετά την κατασκευή καθώς και τους περιορισμούς (αντικείμενο το οποίο περιορίζεται στην κατασκευή, προτεραιότητα στην αποπληρωμή δανείων επιδοτούμενων από το Δημόσιο και προμήθεια εγγυήσεων), που είναι επίσης αναγκαίοι για τη διασφάλιση της αναλογικότητας της κρατικής ενίσχυσης που χορηγήθηκε για τη μόνιμη ζεύξη.
- (200) Η Stena Line υποστήριξε περαιτέρω ότι, λαμβανομένων υπόψη της κερδοφορίας της μόνιμης ζεύξης και των θετικών ταμειακών ροών της κοινοπραξίας οι οποίες υπερέβαιναν τα λειτουργικά έξοδα και τα έξοδα αποπληρωμής του χρέους της από το 2004, η κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε στην κοινοπραξία δεν υπήρξε αναλογική τουλάχιστον από το 2004.
- (201) Όπως επισημάνθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 191 και 193, η καταγγέλλουσα ανέθεσε τη διενέργεια οικονομικής εκτίμησης σχετικά με τον ΕΣΑ και το ΜΣΚΚ της κοινοπραξίας, προκειμένου να αναλύσει αν, και πότε, η κοινοπραξία μπορούσε να έχει χρηματοδοτήσει τη μόνιμη ζεύξη με όρους της αγοράς, χωρίς κρατικές εγγυήσεις. Η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι οι κρατικές εγγυήσεις επηρεάζουν διττώς τη χρηματοδότηση. Πρώτον, οι εγγυήσεις έδωσαν στην κοινοπραξία τη δυνατότητα να δανειστεί σε ποσοστό ανώτερο του 100 % των ιδίων κεφαλαίων και των χρεών της κατά τη διάρκεια των πρώτων 17 ετών λειτουργίας της (αρνητική καθαρή θέση έως το 2016). Δεύτερον, οι εγγυήσεις έδωσαν στην κοινοπραξία τη δυνατότητα να δανειστεί με κόστος χαμηλότερο από ό,τι συγκρίσιμες εταιρείες (η κοινοπραξία είχε αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας AAA). Η καταγγέλλουσα επισημαίνει επίσης ότι οι κρατικές εγγυήσεις είχαν ως αποτέλεσμα πραγματική μέση λήξη (σχεδόν πέντε ετών) του χρέους της κοινοπραξίας, η οποία είναι πολύ βραχεία σε σύγκριση με την οικονομική διάρκεια ζωής των στοιχείων ενεργητικού (άνω των 100 ετών). Το συμπέρασμα της εκτίμησης είναι ότι το 2003 ή το 2004, δηλαδή μόλις λίγα έτη μετά την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης, η κοινοπραξία μπορούσε να έχει χρηματοδοτήσει τη μόνιμη ζεύξη με εμπορικούς όρους, χωρίς τις κρατικές εγγυήσεις. Σε όλα τα σενάρια (τα οποία παραπέμπουν στα σενάρια ευαισθησίας που εξετάστηκαν), η κρατική ενίσχυση δεν ήταν πλέον αναγκαία από το 2009 ή το 2010 και έπειτα. Προκειμένου να καταλήξουν στο συμπέρασμα αυτό, οι συντάκτες της μελέτης διενήργησαν σειρά αναλύσεων, συμπεριλαμβανομένης σύγκρισης του ΕΣΑ της κοινοπραξίας με υπολογισμό του ΜΣΚΚ βασισμένη σε 37 συγκρίσιμες εταιρείες, των όρων της αγοράς για το χρέος και τα ίδια κεφάλαια στη Δανία (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογική σκέψη 202), και εκτίμησης της αγοραίας αξίας της κοινοπραξίας κατά τα έτη 2000 έως 2018 (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογική σκέψη 203).
- (202) Η οικονομική εκτίμηση περιλαμβάνει ανάλυση των ετήσιων εκδόσεων της κοινοπραξίας, από την οποία προκύπτει ότι ο ΕΣΑ της κοινοπραξίας, βάσει γραμμικής πρόβλεψης των λειτουργικών αποτελεσμάτων σε διάστημα 100 ετών, είναι 7,2 % (προ φόρων) και, σε περίπτωση μείωσης του διαστήματος αυτού σε 40 έτη, 6,2 %. Στο 100ετές σενάριο, το ΜΣΚΚ συγκρίσιμων μη επιδοτούμενων εταιρειών μειώθηκε κάτω του ΕΣΑ της κοινοπραξίας το 2004 ⁽¹¹⁷⁾. Επομένως, κατά την καταγγέλλουσα, από το χρονικό αυτό σημείο, η κρατική ενίσχυση δεν ήταν πλέον αναγκαία (κατά τη διάρκεια της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, το ΜΣΚΚ ξεπέρασε προσωρινά τον ΕΣΑ στο 100ετές σενάριο, αλλά, από το 2009, το ΜΣΚΚ παραμένει κατώτερο του ΕΣΑ). Στο 40ετές σενάριο, το ΜΣΚΚ συγκρίσιμων εταιρειών παρέμεινε κατώτερο του ΕΣΑ από το 2010.

⁽¹¹⁷⁾ Σύμφωνα με την έκθεση, από την ανάλυση των συγκρίσιμων εταιρειών και των όρων αγοράς για το χρέος και τα ίδια κεφάλαια στη Δανία προκύπτει ότι, κατά το διάστημα 2000-2018, το ΜΣΚΚ συγκρίσιμων εταιρειών μειώθηκε από 9,3 % σε 3,0 %. Για τη Σουηδία, οι τιμές ήταν 8,7 % και 3,3 %, αντίστοιχως.

- (203) Εκτίμηση της αγοραίας αξίας της κοινοπραξίας (βάσει προεξοφλημένων ταμειακών ροών) κατά τη διάρκεια των ετών 2000 έως 2018 δείχνει ότι η αξία των προεξοφλημένων ταμειακών ροών υπερβαίνει το κόστος του έργου από το 2003 (υπολογισμένο με το μέσο επιτόκιο της κοινοπραξίας βάσει γραμμικής πρόβλεψης των λειτουργικών αποτελεσμάτων σε διάστημα 100 ετών). Η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι από περαιτέρω ανάλυση ευαισθησίας προκύπτει ότι τα συμπεράσματα είναι αξιόπιστα, τόσο για τις βραχύτερες όσο και για τις μεγαλύτερες περιόδους ταμειακών ροών. Ειδικότερα, η ανάλυση δείχνει ότι, σε όλα τα σενάρια, το προεξοφλημένο ποσό των μελλοντικών ταμειακών ροών είναι υψηλότερο από το συνολικό κόστος από το 2009. Βάσει των ανωτέρω, η καταγγέλλουσα συμπεραίνει ότι η εξαγορά της κοινοπραξίας θα παρουσίαζε ενδιαφέρον για έναν εμπορικό φορέα από το 2003 ή, εν πάση περιπτώσει, από το 2009. Κατά τη γνώμη της καταγγέλλουσας, τούτο σημαίνει ότι η κοινοπραξία θα μπορούσε να έχει χρηματοδοτήσει τη μόνιμη ζεύξη με όρους της αγοράς, χωρίς κρατικές εγγυήσεις, από το 2003 ή το αργότερο από το 2009.
- (204) Η καταγγέλλουσα υπέβαλε επίσης ανάλυση, από τους ίδιους συντάκτες, του ελλείμματος χρηματοδότησης της κοινοπραξίας. Το 1999, πριν από την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης, το ΜΣΚΚ συγκρίσιμων εταιρειών ήταν ελαφρώς υψηλότερο (8,0 %) από τον ΕΣΑ (7,2 %) του έργου της μόνιμης ζεύξης. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα έλλειμμα χρηματοδότησης ύψους 2,9 δισ. DKK (0,39 δισ. EUR) το 1999, το οποίο δικαιολογούσε τη χορήγηση περιορισμένης κρατικής ενίσχυσης. Χάριν πληρότητας, η καταγγέλλουσα επισημαίνει ότι το έλλειμμα χρηματοδότησης ήταν 5,9 δισ. DKK (0,79 δισ. EUR) το 2000, λόγω υψηλότερου ΜΣΚΚ συγκρίσιμων εταιρειών (9,3 %), τονίζει όμως ότι, ήδη από την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης, οι κρατικές εγγυήσεις ήταν υπέρ το δέον γενναϊώδεις.
- (205) Σύμφωνα με την ανάλυση, χάρη στις κρατικές εγγυήσεις, η κοινοπραξία μπόρεσε να χρηματοδοτήσει τα έξοδα της εξ ολοκλήρου με δανεισμό με επιτόκιο μόλις 3 % το 1999 και 3,5 % το 2000. Τούτο σημαίνει ότι το ΜΣΚΚ της κοινοπραξίας ήταν μόλις 3 % έως 3,5 % (χρηματοδότηση μέσω δανεισμού κατά 100 %). Επομένως, ο ΕΣΑ ύψους 7,2 % ήταν σημαντικά υψηλότερος από το ΜΣΚΚ της κοινοπραξίας, το δε μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων είναι δυσανάλογο και αδικαιολόγητο. Η κρατική ενίσχυση θα έπρεπε να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του ΜΣΚΚ μόνον κατά 0,8 ποσοστιαία μονάδα (από 8 % σε 7,2 %), ώστε το ΜΣΚΚ της κοινοπραξίας να είναι ίσο με τον ΕΣΑ του έργου της μόνιμης ζεύξης. Σύμφωνα με την έκθεση, η δυσανάλογη κρατική ενίσχυση, σε όρους ΚΠΑ, ανερχόταν σε 54,3 δισ. DKK (7,28 δισ. EUR), υπολογισμένη με το επιτόκιο της κοινοπραξίας το 1999, και σε 41,8 δισ. DKK (5,60 δισ. EUR), υπολογισμένη με το επιτόκιο της κοινοπραξίας το 2000.
- (206) Οι συντάκτες της έκθεσης ανέλυσαν επίσης περαιτέρω την ΚΠΑ της κοινοπραξίας, βάσει σύγκρισης του επιτοκίου που εφαρμόστηκε στην κοινοπραξία και του επιτοκίου εταιρείας με χρηματοδότηση μέσω δανεισμού κατά 100 % και αξιολόγηση πιστοληπτικής ικανότητας ΑΑΑ. Σκοπός της ανάλυσης ήταν να προσδιοριστεί το ποσό της δυσανάλογης κρατικής ενίσχυσης. Η ανάλυση βασίζεται στην παραδοχή ότι, εάν ο ΕΣΑ είναι υψηλότερος από το μέσο ετήσιο επιτόκιο της κοινοπραξίας, η μόνιμη ζεύξη θα έχει θετική ΚΠΑ, ή η απόδοση του έργου είναι υψηλότερη από τα έξοδα. Στη βάση αυτή επίσης, η καταγγέλλουσα τονίζει ότι οι κρατικές εγγυήσεις ήταν υπέρ το δέον γενναϊώδεις και συνεπάγονταν δυσανάλογη κρατική ενίσχυση ήδη από την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης. Το συμπέρασμα αυτό επιρρωννύεται περαιτέρω από την ανάλυση των ετησιοποιημένων αποδόσεων και των ετήσιων προσόδων.
- (207) Επιπλέον, η καταγγέλλουσα υπέβαλε υπόμνημα σχετικά με ορισμένες διαπιστώσεις της Επιτροπής στην τελική απόφαση Fehmarn Belt όσον αφορά τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, ειδικότερα σε σχέση με την αναλογικότητα.
- (208) Τέλος, η καταγγέλλουσα υπέβαλε παρατηρήσεις σχετικά με την ετήσια έκθεση της κοινοπραξίας για το 2020, καθώς, την άνοιξη του 2020, η κοινοπραξία ανέλαβε ορισμένες πρωτοβουλίες, στο πλαίσιο των οποίων μετέφερε το χρέος της από δανεισμό εγγυημένο από το Δημόσιο σε δανεισμό χωρίς κρατικές εγγυήσεις. Η καταγγέλλουσα παρατήρησε τις σχετικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας και συμπέρανε ότι οι κρατικές οντότητες απολαμβάνουν ήδη πλεονεκτήματος για τον λόγο ότι το Δημόσιο είναι ο κύριος του έργου, στοιχείο το οποίο συνεπάγεται μεγαλύτερη εξασφάλιση για τους πιστωτές τους. Η καταγγέλλουσα επισημαίνει επίσης ότι το ποσό που αντλήθηκε από δανεισμό χωρίς κρατικές εγγυήσεις το 2020 αντιπροσωπεύει περίπου το 28 % του ακαθάριστου δανεισμού της κοινοπραξίας, τούτο δε καταδεικνύει περαιτέρω ότι οι κρατικές εγγυήσεις ήταν ήδη δυσανάλογες κατά τη διάρκεια των πρώτων ετών εκμετάλλευσης.
- (209) Η Stena Line παραπέμπει στην ανακοίνωση ΣΕΚΕΕ και υπενθυμίζει ότι ο υπολογισμός του ελλείμματος χρηματοδότησης μπορεί να περιλαμβάνει μόνον επιλέξιμες δαπάνες. Δεδομένου ότι οι οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις με την ενδοχώρα θεωρούνται ως χωριστό έργο, η Stena Line ισχυρίζεται ότι το κόστος τέτοιων εγκαταστάσεων είναι αλυσιτελές για τον υπολογισμό του ύψους της ενίσχυσης που μπορεί να λάβει η μόνιμη ζεύξη. Συναφώς, η Stena Line επισημαίνει ότι η κοινοπραξία αναπροσάρμοσε την πολιτική μερισμάτων της το 2018, προκειμένου να επικεντρωθεί πρωτίτως στη μέγιστη μείωση του χρέους των ιδιοκτητριών εταιρειών, A/S Øresund και SVEDAB, οι οποίες είναι υπεύθυνες για τις οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις με την ενδοχώρα. Η Stena Line υποστηρίζει ότι τούτο αποδεικνύει σαφώς ότι η κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε στην κοινοπραξία για τη μόνιμη ζεύξη χρηματοδοτεί μη επιλέξιμες δαπάνες.

4.4.6. Πρόληψη αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και κριτήριο εξισορρόπησης

- (210) Κατά την καταγγέλλουσα, η ενίσχυση που περιέχεται στις κρατικές εγγυήσεις και στους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση προκαλεί αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού.
- (211) Η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι στόχος του έργου της μόνιμης ζεύξης δεν υπήρξε ποτέ να αντικαταστήσει τις υπηρεσίες θαλάσσιας συγκοινωνίας μεταξύ Helsingborg και Helsingør, ούτε η αντικατάσταση αυτή θεωρήθηκε αναγκαία ή αναπόφευκτη συνέπεια του έργου. Περαιτέρω, η καταγγέλλουσα υπενθυμίζει ότι η ζεύξη των λιμένων Helsingborg και Helsingør, που περιλαμβάνονται αμφότεροι στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ, συνδέει τις οδούς E47, E4 και E20 του ΔΕΔ-Μ και, επομένως, την Κεντρική Ευρώπη με τις σκανδιναβικές χώρες. Η καταγγέλλουσα αναφέρεται σε έναν από τους κύριους στόχους του ΔΕΔ-Μ, ο οποίος είναι να συμβάλει σε χαμηλές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, καθαρές μεταφορές και χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, παρατηρεί δε ότι τα πορθημεία της, τα οποία έχουν μηδενικές εκπομπές, αποτελούν πράσινη εναλλακτική δυνατότητα στη μόνιμη ζεύξη. Τέλος, η καταγγέλλουσα παραπέμπει στη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής σχετικά με τον χάρτη πορείας για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών ⁽¹¹⁸⁾, στην οποία η Επιτροπή επισήμανε ότι «η εξάλειψη των φορολογικών στρεβλώσεων και των αδικαιολόγητων επιδοτήσεων, και ο ελεύθερος και ανόθευτος ανταγωνισμός [...] είναι αναγκαία [στοιχεία για την] καθιέρωση ισότιμων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των τρόπων μεταφοράς που βρίσκονται σε άμεσο ανταγωνισμό». Η καταγγέλλουσα εκτιμά ότι η εξαφάνιση της υπηρεσίας θαλάσσιας συγκοινωνίας που παρέχει θα έχει καταστροφικό κοινωνικοοικονομικό αποτέλεσμα. Στο πλαίσιο αυτό, η καταγγέλλουσα υπενθυμίζει ότι οι κρατικές εγγυήσεις παρέχουν στην κοινοπραξία τη δυνατότητα να καθορίζει τα τέλη διοδίων στη μόνιμη ζεύξη σε τεχνητά χαμηλά επίπεδα, τούτο δε παρέχει στην κοινοπραξία τη δυνατότητα να αυξάνει τον όγκο κυκλοφορίας και το μερίδιό της στην αγορά. Χάρη στις κρατικές εγγυήσεις, η κοινοπραξία μπορεί να αναλαμβάνει μεγαλύτερους κινδύνους, ενώ ο κίνδυνος πτώχευσης αποκλείεται εν τοις πράγμασι. Η καταγγέλλουσα επισημαίνει επίσης έναν άλλο μηχανισμό που προκαλεί στρέβλωση της αγοράς, ο οποίος συνδέεται με τους στόχους των κρατών να προωθήσουν την κυκλοφορία στη μόνιμη ζεύξη. Δεδομένου ότι η κοινοπραξία στηρίζεται από τα κράτη, ο στόχος της κοινοπραξίας θα μετατοπιστεί επίσης από την αυστηρή μεγιστοποίηση του κέρδους στην αύξηση του όγκου κυκλοφορίας. Τούτο καθίσταται δυνατό χάρη στις κρατικές εγγυήσεις.

4.4.7. Όροι κατάπτωσης των κρατικών εγγυήσεων

- (212) Διά παραπομπής στην ανακοίνωση του 2008 για τις εγγυήσεις, η καταγγέλλουσα υπενθυμίζει ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να εγκρίνει ενισχύσεις υπό μορφή κρατικών εγγυήσεων, εκτός εάν γνωρίζει εκ των προτέρων τους όρους για την ενεργοποίηση των εν λόγω εγγυήσεων. Κατά την καταγγέλλουσα, οι συμφωνίες δανείων που συνάφθηκαν μεταξύ της κοινοπραξίας και των οικείων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων δεν περιέχουν όρους για την κατάπτωση των εγγυήσεων και, ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να διαπιστώσει ότι οι κρατικές εγγυήσεις είναι συμβατές με την εσωτερική αγορά.

4.5. Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη

- (213) Η καταγγέλλουσα και οι Scandlines κ.ά. ισχυρίζονται ότι η απόφαση Øresund θα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της κοινοπραξίας και των κρατών πρέπει να αποκλειστεί μετά την απόφαση Aéroports de Paris.
- (214) Επομένως, η καταγγέλλουσα και οι Scandlines κ.ά. υποστηρίζουν ότι, με την απόφαση Øresund ⁽¹¹⁹⁾, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ρητώς ότι δικαιολογημένη εμπιστοσύνη μπορούσε να υφίσταται μόνον για το διάστημα πριν από την απόφαση Aéroports de Paris και όχι, όπως φαίνεται να υποδηλώνει η Επιτροπή στην αιτιολογική σκέψη 178 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, τουλάχιστον έως το 2000.
- (215) Η καταγγέλλουσα παραπέμπει στη νομολογία που παρατίθεται στην απόφαση Øresund ⁽¹²⁰⁾, όπου απαριθμούνται οι τρεις σωρευτικές προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να πληρούνται προκειμένου να είναι δυνατή η επίκληση του δικαιώματος προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης: i) πρέπει να έχουν δοθεί, από τη διοίκηση στον ενδιαφερόμενο, συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις, προερχόμενες από αρμόδιες και αξιόπιστες πηγές· ii) οι διαβεβαιώσεις αυτές πρέπει να είναι ικανές να δημιουργήσουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο πρόσωπο προς το οποίο απευθύνονται· και iii) οι παρασχεθείσες διαβεβαιώσεις πρέπει να είναι σύμφωνες προς τους ισχύοντες κανόνες.

⁽¹¹⁸⁾ Λευκή Βίβλος, Χάρτης πορείας για έναν Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Μεταφορών — Για ένα ανταγωνιστικό και ενεργειακά αποδοτικό σύστημα μεταφορών [COM(2011) 144 final], παράγραφος 59.

⁽¹¹⁹⁾ Σκέψη 322.

⁽¹²⁰⁾ Σκέψη 306: απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Ιουνίου 2005, Branco κατά Επιτροπής, T-347/03, ECLI:EU:T:2005:265, σκέψη 102 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· απόφαση του Πρωτοδικείου της 23ης Φεβρουαρίου 2006, Cementbouw Handel & Industrie κατά Επιτροπής, T-282/02, ECLI:EU:T:2006:64, σκέψη 77· απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Ιουνίου 2009, CPEM κατά Επιτροπής, T-444/07, ECLI:EU:T:2009:227, σκέψη 126.

- (216) Μολονότι η καταγγέλλουσα και οι Scandlines κ.ά. δέχονται την ύπαρξη δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έως την απόφαση Aéroports de Paris, θεωρούν ότι οι διαβεβαιώσεις της οποίες έδωσε η Επιτροπή με τις επιστολές του 1995 δεν είναι πλέον σύμφωνες προς τους ισχύοντες κανόνες μετά την εν λόγω απόφαση. Οι Scandlines κ.ά. υποστηρίζουν ότι, εν πάση περιπτώσει, το δικαίωμα επίκλησης της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης θα έπαινε να ισχύει στο τέλος μεταβατικής περιόδου τριών ετών, στη διάρκεια της οποίας ο δικαιούχος μπορεί να προσαρμόσει τη συμπεριφορά του στις νέες νομικές συνθήκες ⁽¹²¹⁾.
- (217) Επιπλέον, η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι, μετά την απόφαση Aéroports de Paris, δεν χωρεί αμφιβολία ότι ένας συνετός και ενημερωμένος οικονομικός φορέας μπορούσε να έχει προβλέψει ότι η Επιτροπή θα εκδώσει δυνητικά απόφαση με την οποία θα διαπιστώσει ότι τα οικεία μέτρα ενίσχυσης υπόκεινται στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Η καταγγέλλουσα και οι Scandlines κ.ά. εκτιμούν ότι τα κράτη και η κοινοπραξία θα έπρεπε να έχουν προσαρμόσει τη συμπεριφορά τους στην απόφαση και ότι το διάστημα που μεσολάβησε από την απόφαση Aéroports de Paris έως την εικαζόμενη διακοπή της περιόδου παραγραφής πρέπει να θεωρηθεί επαρκές για την προσαρμογή και την κοινοποίηση των οικείων μέτρων ενίσχυσης στην Επιτροπή.
- (218) Τέλος, η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι, έστω και αν η Επιτροπή θεωρήσει ότι τα κράτη χορήγησαν δύο κρατικές εγγυήσεις το 1992, οι οποίες συνιστούν μεμονωμένη ad hoc ενίσχυση, είναι σαφές ότι δεν είναι δυνατή η επίκληση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης για το διάστημα μετά τις 13 Μαΐου 2003. Σε αντίθετη περίπτωση, τα κράτη θα μπορούσαν να επικαλεστούν την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προκειμένου να συνεχίσουν να χορηγούν κρατικές εγγυήσεις στην κοινοπραξία, χωρίς την καταβολή οποιασδήποτε προμήθειας και χωρίς οποιονδήποτε περιορισμό όσον αφορά τα προς εγγύηση ποσά και το χρονικό διάστημα χορήγησης των εγγυήσεων, για όσο διάστημα το θεωρούν αναγκαίο.

4.6. Ανάκτηση της ενίσχυσης

- (219) Οι Scandlines κ.ά. θεωρούν ότι η ενίσχυση που περιέχεται στους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση και οι κρατικές εγγυήσεις που χορηγήθηκαν από το 2003 θα πρέπει να ανακτηθούν. Τούτο αφορά, ειδικότερα, τις κρατικές εγγυήσεις για όλα τα δάνεια που λήφθηκαν για την αναχρηματοδότηση του αρχικού χρέους καθώς και την ενίσχυση για όλα τις λοιπές λειτουργικές δαπάνες που καλύπτονται από δάνεια. Η Trelleborgs Hamn AB υπογραμμίζει ότι οι τρέχουσες κρατικές εγγυήσεις πρέπει να ανακληθούν, η δε κοινοπραξία πρέπει να υποχρεωθεί να επιστρέψει τις διαφορές μεταξύ της προμήθειας της αγοράς και της προμήθειας που κατέβαλε. Η Stena Line ισχυρίστηκε ότι πρέπει να ζητηθεί η ανάκτηση i) κάθε ενίσχυσης που χορηγήθηκε μετά το 2004 (δεδομένου ότι η κοινοπραξία ήταν σε θέση να δανειζόταν με όρους της αγοράς τουλάχιστον από το 2004)· ii) της ενίσχυσης λειτουργίας που χορηγήθηκε από το 2003 έως το 2004· και iii) για την περίοδο 2003-2004, της διαφοράς μεταξύ των τιμών της μόνιμης ζεύξης που βασίζονται στο πραγματικό κόστος και της κάτω του κόστους τιμολόγησης, καθώς και των κρατικών εγγυήσεων και των κρατικών δανείων ⁽¹²²⁾ που καλύπτουν τυχόν δαπάνες λειτουργίας.
- (220) Η καταγγέλλουσα επισημαίνει επίσης ότι, έστω και αν η Επιτροπή κηρύξει την ενίσχυση συμβατή με την εσωτερική αγορά, τούτο δεν θα έχει ως αποτέλεσμα την εκ των υστέρων νομιμοποίηση των μέτρων, τα οποία εφαρμόστηκαν κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, οι δε τόκοι θα πρέπει να αρχίσουν να προσμετρώνται από την ημερομηνία χορήγησης κάθε νέας ενίσχυσης.
- (221) Η FSS, η Trelleborgs Hamn AB και ο όμιλος Grimaldi υποστηρίζουν ότι οι κρατικές εγγυήσεις και οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση δεν κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και, επομένως, συνιστούν παράνομη ενίσχυση. Τούτο περιλαμβάνει τις κρατικές εγγυήσεις και την ενίσχυση που περιέχεται στους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση η οποία χορηγήθηκε μετά την έκδοση της απόφασης του 2014, που ακυρώθηκε μεταγενέστερα. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν στοιχεία που να υποδηλώνουν ότι η Δανία και η Σουηδία έπαυσαν να χορηγούν κρατικές εγγυήσεις και ενίσχυση απορρέουσα από τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, η Επιτροπή θα πρέπει να εκδώσει απόφαση με την οποία θα διατάσσει τη Δανία και τη Σουηδία να παύσουν τη χορήγηση νέων εγγυήσεων και τη Δανία να παύσει να χορηγεί ενίσχυση που σχετίζεται με τους ειδικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση και να αναστείλει τις υφιστάμενες κρατικές εγγυήσεις και τα πλεονεκτήματα που σχετίζονται με τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση έως ότου η Επιτροπή αποφασίσει σχετικά με τη συμβατότητά τους με την εσωτερική αγορά.

⁽¹²¹⁾ Γίνεται παραπομπή στην απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 16ης Οκτωβρίου 2014, Alcoa Trasformazioni κατά Επιτροπής, T-177/10, ECLI:EU:T:2014:897, σκέψη 72.

⁽¹²²⁾ Η Stena Line δεν υπέβαλε περαιτέρω ή συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τα κρατικά δάνεια στα οποία αναφέρεται.

- (222) Η καταγγέλλουσα θεωρεί ότι η δυσανάλογη κρατική ενίσχυση που χορηγήθηκε στην κοινοπραξία είχε διαρκείς συνέπειες, οι οποίες πρέπει να επανορθωθούν με μελλοντοστρεφή μέτρα. Η παύση απλώς και μόνον της κρατικής ενίσχυσης, μέσω της ανάκλησης και της παύσης χορήγησης των κρατικών εγγυήσεων, δεν θα επαρκούσε για τη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού για τη μόνιμη ζεύξη και τα πορθμεία. Στο πλαίσιο αυτό, η καταγγέλλουσα παραπέμπει στη σκέψη 96 της απόφασης Øresund, στην οποία το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι η Επιτροπή είχε υπονοήσει ότι η εκκαθάριση της κοινοπραξίας θα ήταν νομικά αδύνατη, βάσει της διακυβερνητικής συμφωνίας. Δεδομένου ότι κατά την ανακοίνωση του 2008 για τις εγγυήσεις, οι ευνοϊκότεροι όροι χρηματοδότησης τους οποίους εξασφαλίζουν επιχειρήσεις με νομική μορφή που συνεπάγεται εξαίρεση από τους κανονικούς κανόνες περί πτώχευσης ή άλλες διαδικασίες αφερεγγυότητας μπορεί να συνιστούν κρατική ενίσχυση, η κοινοπραξία θα συνεχίσει να απολαύει σημαντικού πλεονεκτήματος, ακόμη όταν τα κράτη θα παύσουν να συνάπτουν συγκεκριμένες συμφωνίες χορήγησης κρατικής εγγυήσης.
- (223) Η καταγγέλλουσα θεωρεί ότι τα προαναφερθέντα μελλοντοστρεφή μέτρα πρέπει να αποκαταστήσουν το κανονικό κόστος, τους κανονικούς στόχους και τους κανονικούς εμπορικούς κινδύνους του φορέα εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης. Ειδικότερα, η καταγγέλλουσα εξετάζει τρεις ενδεχόμενες λύσεις για την αποκατάσταση κανονικών συνθηκών αγοράς για την κυκλοφορία στο στενό του Øresund, και συγκεκριμένα την ιδιωτικοποίηση της μόνιμης ζεύξης, τη σύσταση της μόνιμης ζεύξης ως δημόσιας επιχείρησης με μετοχές κυμαινόμενης αξίας εισηγμένες στα χρηματιστήρια της Κοπεγχάγης και/ή της Στοκχόλμης ή την παραχώρηση της μόνιμης ζεύξης σε ανεξάρτητο φορέα εκμετάλλευσης υπό εμπορικούς όρους.

5. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

- (224) Στο παρόν τμήμα περιγράφονται οι παρατηρήσεις των κρατών σχετικά με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας. Πρόκειται για τις παρατηρήσεις των κρατών επί των παρατηρήσεων των ενδιαφερόμενων μερών που διαβιβάστηκαν στις αρχές των κρατών σε μη εμπιστευτική έκδοση. Το παρόν τμήμα περιλαμβάνει επίσης περαιτέρω πληροφορίες τις οποίες τα κράτη υπέβαλαν ως απάντηση σε συγκεκριμένες ερωτήσεις της Επιτροπής.

5.1. Διευκρινίσεις σχετικά με πραγματικά στοιχεία της απόφασης κίνησης της διαδικασίας

- (225) Τα κράτη παρείχαν διευκρινίσεις όσον αφορά πραγματικά στοιχεία που περιέχονται στο περιγραφικό μέρος της απόφασης κίνησης της διαδικασίας.
- (226) Ειδικότερα, τα κράτη διευκρινίζουν ότι δεν υπάρχει νομική βάση για τη χορήγηση κρατικών δανείων στην κοινοπραξία, ούτε στο σουηδικό ούτε στο δανικό δίκαιο. Η διευκρίνιση αυτή αφορά την αιτιολογική σκέψη 31 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, στην οποία αναφέρεται ότι η κοινοπραξία μπορεί να λάβει κρατικά δάνεια από τη Δανική Εθνική Τράπεζα με ετήσια προμήθεια 0,15 % επί των ανεξόφλητων ποσών των δανείων και με ετήσιο επιτόκιο το οποίο καθορίζει ο υπουργός Οικονομικών. Τα κράτη διευκρινίζουν ότι η αναφορά αυτή μπορεί να οφείλεται σε σύγχυση μεταξύ της χρηματοδότησης της κοινοπραξίας και της χρηματοδότησης της A/S Øresund, της δανικής μητρικής εταιρείας της κοινοπραξίας. Σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 του νόμου περί κατασκευής (πλέον άρθρο 10 παράγραφος 4 του νόμου Sund & Bælt), όταν το κρίνει σκόπιμο, ο Δανός υπουργός Οικονομικών εξουσιοδοτείται να καλύπτει τις ανάγκες χρηματοδότησης της A/S Øresund μέσω κρατικών δανείων.
- (227) Τα κράτη υπογραμμίζουν ότι άμεση συνέπεια της διακυβερνητικής συμφωνίας, της σουηδικής και της δανικής νομοθεσίας εφαρμογής καθώς και της συμφωνίας κοινοπραξίας είναι ότι, από την ημερομηνία σύστασης της κοινοπραξίας, τα κράτη έχουν την υποχρέωση να εγγυώνται όλα τα δάνεια που λαμβάνει και άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποιεί η κοινοπραξία για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Μολονότι το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους και η Δανική Εθνική Τράπεζα είναι υπεύθυνοι για την πρακτική διαχείριση των εγγυήσεων, σε σχέση με συγκεκριμένα δάνεια και ρυθμίσεις χρηματοδότησης, δεν έχουν την αρμοδιότητα να αρνηθούν να χορηγήσουν στην κοινοπραξία τις αναγκαίες εγγυήσεις για τη χρηματοδότηση του έργου.
- (228) Η συμφωνία κοινοπραξίας εγκρίθηκε από τη Δανία στις 4 Φεβρουαρίου 1992 και από τη Σουηδία στις 13 Φεβρουαρίου 1992. Επομένως, η συμφωνία κοινοπραξίας άρχισε να ισχύει στις 13 Φεβρουαρίου 1992. Τα κράτη διευκρίνισαν περαιτέρω ότι η κοινοπραξία δεν είναι καταχωρισμένη στο σουηδικό μητρώο εταιρειών, όπως ισχυρίστηκε η καταγγέλλουσα (αιτιολογική σκέψη 176), διότι έχει μοναδική νομική προσωπικότητα. Ωστόσο, είναι εγγεγραμμένη όσον αφορά τον ΦΠΑ και τις κοινωνικοασφαλιστικές εισφορές από τις 23 Ιουλίου 1993. Η καταχώριση στο σουηδικό μητρώο εταιρειών δεν είναι αναγκαία προκειμένου η κοινοπραξία να έχει δικαιώματα και υποχρεώσεις.

- (229) Τα κράτη υπέβαλαν περαιτέρω στοιχεία σχετικά με το περιεχόμενο της απόφασης του σουηδικού κοινοβουλίου όσον αφορά την από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωση κρατικής εγγύησης (αιτιολογική σκέψη 89) και όσον αφορά την πρακτική διαχείριση της από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωσης κρατικής εγγύησης από το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους (αιτιολογικές σκέψεις 91 έως 94). Όσον αφορά την εκπλήρωση της υποχρέωσης κρατικής εγγύησης στη Δανία, τα κράτη παρέπεμψαν στο άρθρο 8 του νόμου περί κατασκευής και στις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής σχετικά με το άρθρο 8 (αιτιολογική σκέψη 95).
- (230) Τα κράτη διευκρίνισαν ότι οι πρακτικές διαχειριστικές ρυθμίσεις του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους και της Δανικής Εθνικής Τράπεζας (μέσω των συμφωνιών συνεργασίας) θεσπίστηκαν προκειμένου να παρασχεθεί στη Σουηδία και στη Δανία η δυνατότητα να παρακολουθούν και να επηρεάζουν τη χρηματοδοτική πολιτική της κοινοπραξίας. Ο μηχανισμός παρέχει στα κράτη τη δυνατότητα να διασφαλίζουν ότι η κοινοπραξία δεν υπερβαίνει την εντολή της και ότι εφαρμόζει χρηματοδοτική πολιτική η οποία ελαχιστοποιεί τον μακροπρόθεσμο κίνδυνο για τα κράτη. Επομένως, ο μηχανισμός παρέχει στα κράτη τη δυνατότητα να διασφαλίζουν ότι η ενίσχυση που χορηγείται στην κοινοπραξία δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο.
- (231) Τα κράτη υπέβαλαν επικαιροποιημένη επισκόπηση του ανεξόφλητου χρέους της κοινοπραξίας.

5.2. Υπαρξη ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ

5.2.1. Η κοινοπραξία ως αποδέκτης των μέτρων

- (232) Τα κράτη αναγνωρίζουν την κοινοπραξία ως οντότητα που επωφελείται του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων. Ωστόσο, οι δανικές αρχές δεν δέχονται ότι η κοινοπραξία είναι οντότητα που επωφελείται των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση. Επισημαίνουν, συναφώς, ότι η κοινοπραξία είναι προσωπική εταιρεία και, όσον αφορά τους δανικούς φορολογικούς κανόνες, χαρακτηρίζεται από διαφάνεια. Επομένως, από τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση θα μπορούσε να έχει επωφεληθεί μόνον η A/S Øresund, και όχι η κοινοπραξία, και, επιπλέον, μόνον όσον αφορά το ήμισυ των εσόδων και των εξόδων της κοινοπραξίας.
- (233) Σύμφωνα με τη δανική φορολογική νομοθεσία, όλες οι προσωπικές εταιρείες είναι διαφανείς από φορολογικής απόψεως. Επομένως, η A/S Øresund δεν επωφελείται από το γεγονός ότι η κοινοπραξία θεωρείται διαφανής από φορολογικής απόψεως· αντίθετως, επωφελείται από τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση. Οι εν λόγω κανόνες κατάρτιστηκαν ειδικά για την A/S Øresund, ως εταίρο της κοινοπραξίας. Η A/S Øresund δεν ασκεί ίδιες δραστηριότητες σε ανταγωνιστική αγορά και, επομένως, η A/S Øresund δεν λαμβάνει κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Περαιτέρω, οι δανικές αρχές υποστηρίζουν ότι η παρούσα υπόθεση πρέπει να διαφοροποιηθεί από την υπόθεση C-128/16 P⁽¹²³⁾, στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι μια φορολογικά διαφανής οντότητα ήταν η οντότητα που επωφελήθηκε φορολογικών μέτρων, διότι η φορολογική διαφάνεια της κοινοπραξίας σημαίνει ότι οποιοδήποτε ενδεχόμενο φορολογικό πλεονέκτημα ωφελεί τους ιδιοκτήτες της.
- (234) Για τους ανωτέρω λόγους, οι δανικές αρχές εμμένουν στην άποψή τους ότι η κοινοπραξία δεν αποκόμισε οποιοδήποτε οικονομικό πλεονέκτημα ως αποτέλεσμα των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση.

5.2.2. Ανυπαρξία οικονομικής δραστηριότητας της κοινοπραξίας

- (235) Τα κράτη εμμένουν στη θέση που περιγράφεται στο τμήμα 4.2.1 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας ότι ο προγραμματισμός, η κατασκευή και η εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης δεν μπορούν να θεωρηθούν ως οικονομική δραστηριότητα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Κατά τη γνώμη των κρατών, η κατασκευή και η εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα της άσκησης δημόσιας εξουσίας σχεδιασμού, τα οποία δεν εμπίπτουν, και δεν πρέπει να εμπίπτουν, στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Ως εκ τούτου, το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων και οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις.

⁽¹²³⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 25ης Ιουλίου 2018, Επιτροπή κατά Ισπανίας κ.λπ., C-128/16 P, ECLI:EU:C:2018:591.

- (236) Απαντώντας στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, τα κράτη παραπέμπουν στα παλαιότερα υπομνήματά τους, τα οποία υπέβαλαν στο πλαίσιο της διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης στις υποθέσεις SA.36558, SA.38371 και SA.36559, και επιβεβαιώνουν ότι εμμένουν στις θέσεις που αναπτύσσονται σε αυτά. Συναφώς, τα κράτη υποστήριξαν ότι, έως τις αρχές της δεκαετίας του 2000, βάσει μακροχρόνιας πρακτικής λήψης αποφάσεων, η Επιτροπή είχε επανειλημμένως κρίνει ότι η κατασκευή, από δημόσια αρχή, υποδομών, ανοικτών σε όλους τους δυνητικούς χρήστες χωρίς διακρίσεις, δεν συνιστά οικονομική δραστηριότητα η οποία εμπίπτει στους κανόνες της Ένωσης για τον ανταγωνισμό. Αντιθέτως, τέτοιες δραστηριότητες θεωρούνταν ως άσκηση δημόσιας εξουσίας (σχεδιασμού), με σκοπό την παροχή γενικών υποδομών μεταφορών.
- (237) Τα κράτη υποστήριξαν ότι οι στόχοι τους οποίους επιδίωκαν να επιτύχουν, μέσω της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης, ήταν σαφώς και αποκλειστικώς στόχοι δημόσιας πολιτικής, οι οποίοι συνίστατο, ειδικότερα, στην περαιτέρω πολιτιστική, περιφερειακή και οικονομική ανάπτυξη και συνεργασία των δύο χωρών. Τα κράτη ισχυρίστηκαν ότι η απόφαση Aéroports de Paris και η απόφαση Leipzig-Halle του Γενικού Δικαστηρίου της 24ης Μαρτίου 2011, την οποία το Δικαστήριο επικύρωσε στις 19 Δεκεμβρίου 2012 ⁽¹²⁴⁾ (στο εξής: αποφάσεις Leipzig-Halle), δεν εφαρμόζονται οπωσδήποτε σε έργα υποδομών, όπως η μόνιμη ζεύξη. Αντίθετα προς ό,τι συμβαίνει με τους αερολιμένες, η ανάπτυξη και η εκμετάλλευση διασυννοριακών γεφυρών απαιτούν τη σύναψη διεθνών συμφωνιών και δεν μπορούν να υλοποιηθούν από συνήθεις επενδυτές. Η κατασκευή και η εκμετάλλευση γεφυρών δεν έχουν ελευθερωθεί όπως ο τομέας των αερολιμένων. Τα κράτη ισχυρίζονται ότι η μόνιμη ζεύξη διαφέρει από την κατάσταση στις αποφάσεις Leipzig-Halle, καθώς η κατασκευή της μόνιμης ζεύξης δεν απέβλεπε ποτέ στην επέκταση των εμπορικών δραστηριοτήτων της κοινοπραξίας· η κοινοπραξία συστάθηκε με μοναδικό σκοπό την υλοποίηση στόχων δημόσιας πολιτικής και όχι την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων.
- (238) Τα κράτη υποστηρίζουν περαιτέρω ότι οι δραστηριότητες της κοινοπραξίας αφορούν αποκλειστικά και μόνον την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης, δηλαδή δημόσια καθήκοντα, τα οποία είναι άμεση συνέπεια μέτρων δημόσιου σχεδιασμού. Οι βασικές προϋποθέσεις για τις οικονομικές πράξεις της κοινοπραξίας είναι προκαθορισμένες και είναι αποτέλεσμα της άσκησης δημόσιας εξουσίας από τα κράτη. Η κοινοπραξία εκτελεί τα δημόσια καθήκοντά της σε ένα κλειστό οικονομικό κύκλωμα· επομένως, δεν υπάρχει κίνδυνος οι χρηματοδοτικές δραστηριότητές της, βάσει του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων, να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διεπίδωξη άλλων δραστηριοτήτων, οι οποίες δεν σχετίζονται με τα δημόσια καθήκοντά της. Υπ' αυτή την έννοια, οι δραστηριότητες και τα μέσα χρηματοδότησης της κοινοπραξίας είναι συγκρίσιμα με εκείνα (άλλων) δημόσιων αρχών που επιβάλλουν τέλος βασισμένο στο κόστος για την παροχή συγκεκριμένων δημόσιων αγαθών ή υπηρεσιών στους χρήστες τους, όπως η έκδοση ορισμένων δημόσιων εγγράφων, για παράδειγμα, διαβατηρίων και αδειών οδήγησης, και οι έλεγχοι της υγείας και της καλής μεταχείρισης των ζώων από κτηνιατρικές υπηρεσίες. Όταν κρατικές οντότητες διαθέτουν αποκλειστική εξουσιοδότηση για την άσκηση τέτοιων δημόσιων καθηκόντων σε κλειστό οικονομικό κύκλωμα, οι δραστηριότητές τους θα πρέπει να θεωρούνται άσκηση δημόσιας εξουσίας. Συναφώς, τα κράτη υπενθυμίζουν ότι η κοινοπραξία ανήκει εξ ολοκλήρου (100 %) στο Δημόσιο και ότι κανένας ιδιώτης φορέας εκμετάλλευσης δεν μπορούσε να επωφεληθεί από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων.
- (239) Τα κράτη υποστήριξαν περαιτέρω ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η κοινοπραξία ανταγωνίζεται τις υπηρεσίες θαλάσσιας συγκοινωνίας που παρέχει η καταγγέλλουσα. Μολονότι η τιμολογιακή πολιτική της κοινοπραξίας μπορεί να επηρεάζει την επιχειρηματική δραστηριότητα της καταγγέλλουσας, τούτο δεν είναι συνέπεια ανταγωνιστικής σχέσης μεταξύ δύο συγκρίσιμων φορέων που παρέχουν εναλλάξιμες υπηρεσίες στην ίδια αγορά. Αντιθέτως, ενώ η καταγγέλλουσα παρέχει εμπορική υπηρεσία θαλάσσιας συγκοινωνίας, η κοινοπραξία παρέχει ένα δημόσιο αγαθό, με τη μορφή πρόσβασης σε συγκεκριμένο τμήμα των οδικών και σιδηροδρομικών υποδομών. Όταν η κοινοπραξία καθορίζει την τιμή του εν λόγω δημόσιου αγαθού, ενεργεί στο πλαίσιο της απόφασης δημόσιας πολιτικής που αφορά τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, συμπεριλαμβανομένων των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα. Επομένως, η σχέση μεταξύ της κοινοπραξίας και της καταγγέλλουσας διαφέρει ουσιαστικά από τις συνήθεις σχέσεις ανταγωνισμού.
- (240) Παρά ταύτα, τα κράτη πρόβαλαν περαιτέρω επιχειρήματα σχετικά με τον χαρακτηρισμό του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων και των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση ως καθεστώτων ενισχύσεων ή ως μεμονωμένων ενισχύσεων και τον χαρακτηρισμό τους ως νέας ενίσχυσης ή υφιστάμενης ενίσχυσης, καθώς και σχετικά με την ύπαρξη δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

⁽¹²⁴⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 24ης Μαρτίου 2011, Freistaat Sachsen και Land Sachsen-Anhalt κ.λπ. κατά Επιτροπής, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-443/08 και T-455/08, ECLI:EU:T:2011:117· επικυρώθηκε κατόπιν αναιρέσης με την απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Mitteldeutsche Flughafen AG και Flughafen Leipzig-Halle GmbH κατά Επιτροπής, C-288/11 P, ECLI:ECLI:EU:C:2012:821.

5.3. Χαρακτηρισμός του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων ως καθεστώτος ενισχύσεων ή ως μεμονωμένης ενίσχυσης

- (241) Κατά τη γνώμη των κρατών, ο χαρακτηρισμός του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων είναι ουσιώδες ζήτημα, η δε αξιολόγηση πρέπει να λάβει δεόντως υπόψη τον σκοπό του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 και τις πρακτικές συνέπειες του χαρακτηρισμού τόσο για τη μόνιμη ζεύξη όσο και για άλλες παρόμοιες περιπτώσεις.
- (242) Κατά τη γνώμη των κρατών, από τη διατύπωση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 συνάγεται ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων συνιστά *ad hoc* ενίσχυση και όχι καθεστώς ενισχύσεων. Συγκεκριμένα, τα κράτη εκτιμούν ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων δεν στοχεύει «επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται στην εν λόγω πράξη κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο» και, επιπλέον, ότι «συνδέεται με συγκεκριμένο έργο». Σύμφωνα με τα κράτη, η εκτίμηση αυτή επιρρωννύεται από το γεγονός ότι η κοινοπραξία είναι φορέας ειδικού σκοπού του οποίου τα καθήκοντα σχετίζονται με τη μόνιμη ζεύξη καθώς και από το γεγονός ότι οι κρατικές εγγυήσεις που χορηγούνται στην κοινοπραξία συνδέονται άρρηκτα με δραστηριότητες που σχετίζονται με την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης και περιορίζονται σε αυτές. Ως εκ τούτου, τα κράτη υποστηρίζουν ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων συνιστά μεμονωμένη ενίσχυση.
- (243) Τα κράτη εκτιμούν ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων στην παρούσα υπόθεση διαφέρει ουσιωδώς, για παράδειγμα, από τις έμμεσες εγγυήσεις που χορηγούνται σε δημόσιες επιχειρήσεις με τη μορφή εθνικής νομοθεσίας που αποκλείει την πτώχευση ⁽¹²⁵⁾.
- (244) Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη παραπέμπουν στη νομική βιβλιογραφία η οποία περιέχει παραδείγματα καθεστώτων ενισχύσεων που εμπίπτουν στον ορισμό του δεύτερου σκέλους του άρθρου 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, όπως καθεστώς δυνάμει του οποίου συγκεκριμένη επιχείρηση λαμβάνει ετήσια αποζημίωση για ζημιές που πραγματοποιεί κατά την παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος ⁽¹²⁶⁾ και φορολογικά κίνητρα, απεριόριστα από απόψεως ποσού και χρονικής διάρκειας, τα οποία χορηγούνται σε συγκεκριμένες επιχειρήσεις ⁽¹²⁷⁾. Κατά τη γνώμη των κρατών, τέτοια καθεστώτα διαφέρουν επίσης ουσιωδώς, από απόψεως σκοπού και φύσης, από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων που προβλέφθηκε υπέρ της κοινοπραξίας.
- (245) Επιπλέον, σύμφωνα με τα κράτη, η διακυβερνητική συμφωνία και η νομοθεσία εφαρμογής της στη Σουηδία και στη Δανία καταδεικνύουν σαφώς ότι οι από κοινού και εις ολόκληρον κρατικές εγγυήσεις χορηγήθηκαν στην κοινοπραξία επ' αόριστον και αμετάκλητα το 1992, ως νομικό και οικονομικό προαπαιτούμενο της υποχρέωσης της κοινοπραξίας να δημιουργήσει και να εκμεταλλευθεί τη μόνιμη ζεύξη. Επομένως, αμφοτέρωτα τα κράτη είχαν σαφή και μη αμφίσημη νομική υποχρέωση, το ένα έναντι του άλλου και έναντι της κοινοπραξίας, να διασφαλίζουν ότι το αντίστοιχο Δημόσιο τους εγγυάται επακόλουθες χρηματοδοτικές συναλλαγές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διακυβερνητικής συμφωνίας και της νομοθεσίας εφαρμογής της. Τα κράτη ισχυρίζονται ότι το γεγονός ότι τούτο απαιτεί επακόλουθες πράξεις διαχείρισης από το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους και τη Δανική Εθνική Τράπεζα δεν σημαίνει ότι τα κράτη έχουν οποιαδήποτε διακριτική ευχέρεια να αρνηθούν να εγγυηθούν τέτοιες συναλλαγές.
- (246) Επομένως, κατά τη γνώμη των κρατών μελών, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων περιλαμβάνει δύο μεμονωμένες *ad hoc* ενισχύσεις, οι οποίες χορηγήθηκαν κατά τη σύσταση της κοινοπραξίας στις 13 Φεβρουαρίου 1992. Από την ημερομηνία αυτή, τα κράτη υπέχουν νομική υποχρέωση να εγγυώνται κάθε χρηματοδότηση την οποία η κοινοπραξία χρειάζεται για να δημιουργήσει και να θέσει σε λειτουργία τη μόνιμη ζεύξη. Τα κράτη εκτιμούν ότι το ανωτέρω συμπέρασμα επιρρωννύεται τόσο από τις νομικές ρυθμίσεις όσο και από την οικονομική λογική του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων.
- (247) Σε σχέση με τις νομικές ρυθμίσεις, τα κράτη ισχυρίζονται ότι, μολονότι το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους και η Δανική Εθνική Τράπεζα είναι υπεύθυνοι για την πρακτική διαχείριση των συμφωνιών εγγύησης, σε σχέση με συγκεκριμένα δάνεια και ρυθμίσεις χρηματοδότησης, δεν έχουν οποιαδήποτε αρμοδιότητα να αρνηθούν στην κοινοπραξία την εγγύηση για τη χρηματοδότηση του έργου. Περαιτέρω, μολονότι το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους και η Δανική Εθνική Τράπεζα εκδίδουν, επανεκδίδουν ή επιβεβαιώνουν, κατά καιρούς, τις αρχικές εγγυήσεις έναντι συγκεκριμένου δανειστή, τούτο δεν μεταβάλλει τη νομική υποχρέωση των κρατών, έναντι της κοινοπραξίας, να εγγυώνται τις χρηματοοικονομικές δεσμεύσεις που η κοινοπραξία αναλαμβάνει σχετικά με το έργο.

⁽¹²⁵⁾ Παραπέμπουν στο πλαίσιο αυτό στην απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Απριλίου 2014, Γαλλική Δημοκρατία κατά Ευρωπαϊκής Επιτροπής, C-559/12, ECLI:EU:C:2014:217.

⁽¹²⁶⁾ Mederer, W., Pesaresi, N. και Van Hoof, N., EU Competition law: τόμος IV, State aid, βιβλίο 1, Claeys & Casteels, 2008, σ. 566.

⁽¹²⁷⁾ Heidenhain, M., επιμ., European State Aid Law: A Handbook, Beck/Hart, 2010, σ. 587-588· και Sinnaeve, A. και Slot, P. J., «The new regulation on State aid procedures», Common Market Law Review 36, τεύχος 6, 1999, σ. 1153-1194, ιδίως σ. 1161.

- (248) Τα κράτη επισημαίνουν ότι η διατύπωση των κρίσιμων διατάξεων της διακυβερνητικής συμφωνίας, το ουσιαστικό περιεχόμενο της εθνικής νομοθεσίας εφαρμογής και η συμφωνία κοινοπραξίας δεν έχουν τροποποιηθεί από την έκδοσή τους. Δεδομένου ότι η νομική βάση από την οποία η κοινοπραξία αντλεί το δικαίωμα εγγύησης της χρηματοδότησής από το Δημόσιο δεν έχει μεταβληθεί, τα κράτη θεωρούν ότι οι κρατικές εγγυήσεις χορηγήθηκαν οριστικά και αμετάκλητα στην κοινοπραξία κατά τον χρόνο που απέκτησε έννομο δικαίωμα χρηματοδότησης εγγυημένης από το Δημόσιο, δηλαδή από την ημερομηνία ίδρυσής της.
- (249) Τα κράτη υπέβαλαν περαιτέρω στοιχεία σχετικά με την εκπλήρωση της σουηδικής από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωσης κρατικής εγγύησης στο πλαίσιο του ισχυρισμού της καταγγέλλουσας ότι οι σουηδικές εγγυήσεις μεταβλήθηκαν από δευτερεύουσες σε προσωπικές εγγυήσεις (αιτιολογικές σκέψεις 175). Τα κράτη υποστήριξαν ότι η αρχική από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωση κρατικής εγγύησης ουδέποτε μεταβλήθηκε. Η υποχρέωση κρατικής εγγύησης έναντι της κοινοπραξίας θεσπίστηκε με την απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου, σε συνέχεια της διακυβερνητικής συμφωνίας. Στη συνέχεια, η απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου εφαρμόστηκε με την απόφαση της σουηδικής κυβέρνησης της 1ης Απριλίου 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) και την απόφαση της σουηδικής κυβέρνησης της 23ης Ιουνίου 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3), με τις οποίες ανατέθηκε στο Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους η χορήγηση εγγυήσεων. Καμία από τις ως άνω αποφάσεις δεν ρυθμίζει λεπτομερώς τον τρόπο με τον οποίο θα καθορίζονταν οι όροι των επιμέρους συμφωνιών εγγύησης. Αντιθέτως, οι όροι επρόκειτο να αποφασιστούν και να εφαρμόζονται από το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους. Δεν υπήρξε επακόλουθη απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου στο πλαίσιο αυτό, ούτε οποιαδήποτε απόφαση της σουηδικής κυβέρνησης, η οποία να μετέβαλε την υποχρέωση κρατικής εγγύησης που θεσπίστηκε με την απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου. Οι επιμέρους πράξεις εγγύησης υλοποιούν το δικαίωμα το οποίο είχε ήδη παρασχεθεί στην κοινοπραξία. Οι πράξεις εγγύησης πρέπει όντως να θεωρούνται ως προσωπικές εγγυήσεις. Τούτο δεν μεταβάλλει, όμως, τη σουηδική υποχρέωση εγγύησης έναντι της κοινοπραξίας και δεν βαινει πέραν των δικαιωμάτων που παρασχεθήκαν στην κοινοπραξία με τη διακυβερνητική συμφωνία ή την απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου. Επιπλέον, τα κράτη επισημαίνουν ότι το Σουηδικό Γραφείο Εθνικού Χρέους δεν έχει νομική εξουσία ή εντολή να τροποποιήσει ή να επεκτείνει την αρχική από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωση κρατικής εγγύησης —ή να εκδώσει νέα εγγύηση— χωρίς νέα απόφαση της κυβέρνησης. Οι διαφορές στη διατύπωση που χρησιμοποιείται στα έγγραφα επανέκδοσης εγγυήσεων σε σχέση με τα επιμέρους δάνεια πρέπει να θεωρηθούν ως διαφορετικές εκπληρώσεις της αρχικής από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωσης κρατικής εγγύησης και όχι ως νέες επιμέρους εγγυήσεις.
- (250) Όσον αφορά την εκπλήρωση της δανικής από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωσης κρατικής εγγύησης, τα κράτη εξήγησαν ότι η υποχρέωση κρατικής εγγύησης η οποία προβλέπεται στον νόμο περί κατασκευής δεν έχει μεταβληθεί από την έναρξη ισχύος του. Οι προϋποθέσεις κατάπτωσης δεν προβλέπονται ρητώς στην εν λόγω νομοθεσία και, επομένως, εξ ορισμού, η συγκεκριμένη υποχρέωση εγγύησης θα θεωρηθεί ως «simpler kaution». Στη δανική νομοθεσία για τις εγγυήσεις γίνεται διάκριση μεταξύ των όρων «simpler kaution» και «selvskyldnerkaution». Ο όρος «simpler kaution» σημαίνει ότι το πρόσωπο που ζητεί την κατάπτωση της εγγύησης πρέπει να αποδείξει στον εγγυητή ότι ο κύριος υπόχρεος (ο οφειλέτης) δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του. Κανονικά τούτο προϋποθέτει είτε i) ότι διαπιστώθηκε στο πλαίσιο εκτέλεσης (δηλαδή κατά την απόπειρα του εν λόγω προσώπου να εισπράξει την απαίτησή του από τα περιουσιακά στοιχεία του κύριου υποχρέου) ότι ο κύριος υπόχρεος δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις όταν καθίστανται ληξιπρόθεσμες· είτε ii) ότι ο κύριος υπόχρεος αποτελεί αντικείμενο διαδικασίας πτώχευσης ή παρόμοιας διαδικασίας αφερεγγυότητας. Ο όρος «selvskyldnerkaution» σημαίνει ότι το πρόσωπο που ζητεί την κατάπτωση της εγγύησης μπορεί να ζητήσει από τον εγγυητή καταβάλει την πληρωμή εάν ο κύριος υπόχρεος δεν κατέβαλε εμπρόθεσμα την πληρωμή. Σύμφωνα με τη δανική νομολογία σχετικά με τις εγγυήσεις, η εγγύηση ερμηνεύεται συνήθως ως «simpler kaution», εκτός αν υπάρχει σαφής βάση για την ερμηνεία της εγγύησης ως «selvskyldnerkaution». Επομένως, εκτός αν η εγγύηση περιγράφεται σαφώς ως «selvskyldnerkaution», το πρόσωπο που ζητεί την κατάπτωση της εγγύησης θα πρέπει να αποδείξει στον εγγυητή ότι ο κύριος υπόχρεος αδυνατεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν καθίστανται ληξιπρόθεσμες.
- (251) Στην πράξη, οι προϋποθέσεις κατάπτωσης προσδιορίζονται περαιτέρω στις συμφωνίες εγγύησης που καταρτίζονται στο πλαίσιο των διαφόρων χρηματοοικονομικών συναλλαγών. Από τη διατύπωση των συμφωνιών εγγύησης προκύπτει ότι είναι ανεπιφύλακτες και, επομένως, οι επενδυτές δεν υποχρεούνται να επιδώσουν την εκτέλεση απαίτησης κατά της κοινοπραξίας, αλλά μπορούν να απευθύνονται απευθείας στους εγγυητές σε περίπτωση αθέτησης πληρωμής. Οι πιστωτές δεν υποχρεούνται να κινήσουν οποιαδήποτε διαδικασία αφερεγγυότητας. Εξάλλου, το πρόγραμμα EMTN, τα δάνεια της ΕΤΕπ και οι συμβάσεις-πλαίσια ISDA περιέχουν συγκεκριμένη διάταξη η οποία ρυθμίζει ενδεχόμενη κατάσταση αφερεγγυότητας. Σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη, όλοι οι πιστωτές δεσμεύονται να μην επισπεύσουν οποιαδήποτε προετοιμασία ή διαδικασία αφερεγγυότητας και να μην κινήσουν ή συμμετάσχουν σε διαδικασία κήρυξης πτώχευσης, εξυγίανσης, αναγκαστικής διαχείρισης, λύσης κ.λπ., ενόσω οι υποχρεώσεις της κοινοπραξίας καλύπτονται από τις εγγυήσεις.

- (252) Τα κράτη αναφέρθηκαν επίσης στην τελική απόφαση Fehmarn Belt και επισήμαναν ότι, στην αιτιολογική σκέψη 253 της εν λόγω απόφασης, η Επιτροπή τόνισε ότι η πράξη που διέπει την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης Fehmarn Belt περιέχει σαφή δέσμευση του Δημοσίου να χρηματοδοτήσει το κόστος κατασκευής μέσω κρατικών δανείων και/ή κρατικών εγγυήσεων, στο πλαίσιο της οποίας ο υπουργός Οικονομικών εξουσιοδοτείται μόνον να αποφασίζει σχετικά με τον συνδυασμό κρατικών δανείων έναντι κρατικών εγγυήσεων. Τα κράτη επισήμαναν επίσης την αιτιολογική σκέψη 256 της τελικής απόφασης Fehmarn Belt, στην οποία αναφέρεται ότι ο υπουργός Οικονομικών διαθέτει περιορισμένη μόνον διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την χορήγηση κρατικών δανείων και κρατικών εγγυήσεων. Στην υπόθεση Øresund, η Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους είναι υπεύθυνοι για την πρακτική διαχείριση των εγγυήσεων, σε σχέση με συγκεκριμένα δάνεια και ρυθμίσεις χρηματοδότησης, χωρίς καμία αρμοδιότητα να αρνούνται να χορηγήσουν στην κοινοπραξία τις αναγκαίες εγγυήσεις για τη χρηματοδότηση του έργου. Επομένως, τα κράτη υποστηρίζουν ότι στην υπόθεση Øresund η διακριτική ευχέρεια των κρατών είναι ακόμη πιο περιορισμένη από ό,τι στην υπόθεση Fehmarn Belt.
- (253) Περαιτέρω, τα κράτη παρατηρούν ότι η Επιτροπή τόνισε ότι η ενίσχυση που χορηγήθηκε στην Femern A/S —τον φορέα ειδικού σκοπού που ήταν υπεύθυνος για την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης Fehmarn Belt— σχετίζεται αποκλειστικά και μόνον με τη χρηματοδότηση του προγραμματισμού και της κατασκευής της συγκεκριμένης μόνιμης ζεύξης, αποκλεισμένων άλλων έργων και δραστηριοτήτων. Τα κράτη υποστηρίζουν ότι το ίδιο συμβαίνει στην υπόθεση Øresund. Η κοινοπραξία είναι «φορέας ειδικού σκοπού» η οποία δεν επιτρέπεται να ασκεί δραστηριότητες πλην εκείνων που συνδέονται με τη μόνιμη ζεύξη. Κατά τη γνώμη των κρατών, από τη συνολική εκτίμηση του αντικείμενου των εγγυήσεων, η οποία λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι η κοινοπραξία δεν μπορεί να ασκεί άλλες δραστηριότητες, μπορεί να συναχθεί μόνον το συμπέρασμα ότι οι εγγυήσεις συνδέονται με συγκεκριμένο έργο.
- (254) Τα κράτη συμπεραίνουν ότι, για τους ίδιους λόγους με εκείνους που ίσχυαν στην υπόθεση Fehmarn Belt, είναι σαφές ότι δεν χορηγείται νέα ενίσχυση στην κοινοπραξία κάθε φορά που πραγματοποιείται μια νέα εγγυημένη συναλλαγή. Ως εκ τούτου, η τελική απόφαση Fehmarn Belt επιρρωννύει την άποψη των κρατών ότι οι κρατικές εγγυήσεις θα πρέπει να χαρακτηριστούν ως δύο μεμονωμένες ad hoc ενισχύσεις οι οποίες χορηγήθηκαν κατά την ίδρυση της κοινοπραξίας το 1992.
- (255) Η οικονομική λογική του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων είναι η ελαχιστοποίηση του συνολικού κόστους χρηματοδότησης του έργου. Ο στόχος αυτός θα υπονομευόταν αν κάθε κράτος διέθετε διακριτική ευχέρεια σχετικά με το αν θα συνάψει συγκεκριμένη συμφωνία εγγύησης έναντι της κοινοπραξίας. Το μοντέλο δεν θα μπορούσε να λειτουργήσει ως μηχανισμός χρηματοδότησης εάν η κοινοπραξία έπρεπε να «υποβάλλει αίτηση» στο Δημόσιο των κρατών για τη χορήγηση κρατικής εγγύησης κάθε φορά που η κοινοπραξία επρόκειτο να συνάψει νέο δάνειο. Επίσης, δεν θα ήταν εύλογο, από απόψεως οικονομίας της αγοράς, να γίνει δεκτό, αφενός, ότι η κοινοπραξία έχει τα χαρακτηριστικά «επιχείρησης» η οποία βρίσκεται σε σχέση ανταγωνισμού με άλλους φορείς της αγοράς, και, αφετέρου, ότι η εν λόγω επιχείρηση θα είχε αποδεχθεί την ευθύνη για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης χωρίς να εξασφαλίσει, πρώτα και εξ αρχής, σαφές έννομο δικαίωμα χρηματοδότησης του κόστους κατασκευής με κρατικές εγγυήσεις. Επιπλέον, τα κράτη ισχυρίζονται ότι το γεγονός ότι η εγγύηση χορηγήθηκε το 1992 επιβεβαιώνεται επίσης από την οικονομική πραγματικότητα και, ειδικότερα, τις χρηματαγορές. Στη σύνοψη της πιστωτικής ανάλυσης της κοινοπραξίας που κατάρτισε η Standard & Poor's στις 18 Νοεμβρίου 2016 αναφέρεται ότι «[ο]ι εν λόγω εγγυήσεις καλύπτουν, σύμφωνα με τη διατύπωσή τους, αμετάκλητα και ανεπιφύλακτα κάθε πληρωμή χρέους και τόκων της Øresundsbron». Για τον λόγο αυτόν, η Standard & Poor's συνδέει την αξιολόγηση του χρέους της κοινοπραξίας με τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση που αποδίδει στη Σουηδία και στη Δανία, δηλαδή ΑΑΑ.
- (256) Τέλος, τα κράτη ισχυρίζονται ότι οι γενικές αρχές του δικαίου και της νομολογίας της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις επιρρωννύουν το συμπέρασμα ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων χορηγήθηκε κατά την ίδρυση της κοινοπραξίας. Κατά τη γνώμη τους, οι δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν σχετικά με την εγγύηση των δανείων της κοινοπραξίας για τη μόνιμη ζεύξη ήταν σαφείς, συγκεκριμένες και ανεπιφύλακτες κατά την ίδρυση της κοινοπραξίας. Επομένως, η ενίσχυση που προκύπτει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων χορηγήθηκε το 1992, όταν η κοινοπραξία απέκτησε ανεπιφύλακτο και αμετάκλητο έννομο δικαίωμα να κάνει χρήση του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων για τη χρηματοδότηση των δεσμευμένων της σε σχέση με το συγκεκριμένο έργο, μολονότι οι συγκεκριμένες μελλοντικές χρηματοδοτικές ρυθμίσεις δεν είχαν ακόμη καταρτιστεί (δηλαδή μολονότι οι εγγυήσεις δεν είχαν ακόμη «καταβληθεί» πραγματικά).

5.4.

Χαρακτηρισμός του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων ως νέας ενίσχυσης ή ως υφιστάμενης ενίσχυσης

- (257) Τα κράτη παραπέμπουν στο άρθρο 17 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, κατά το οποίο η δεκαετής προθεσμία παραγραφής (για την ανάκτηση) αρχίζει να προσμετράται από την ημέρα κατά την οποία η παράνομη ενίσχυση χορηγείται στον δικαιούχο ως μεμονωμένη ενίσχυση.

- (258) Τα κράτη εκτιμούν ότι η δεκαετής προθεσμία παραγραφής έληξε στις 13 Φεβρουαρίου 2002, δηλαδή δέκα έτη μετά την ίδρυση της κοινοπραξίας στις 13 Φεβρουαρίου 1992. Επομένως, κάθε ενίσχυση που σχετίζεται με το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων είναι υφιστάμενη ενίσχυση και δεν μπορεί να ανακτηθεί.
- (259) Επιπλέον, οι σουηδικές αρχές υποστηρίζουν ότι οποιαδήποτε ενδεχόμενη ενίσχυση χορηγήθηκε οριστικά πριν από την προσχώρηση στην Ένωση και πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας για τον ΕΟΧ ⁽¹²⁸⁾, την 1η Ιανουαρίου 1994. Ως εκ τούτου, η από κοινού και εις ολόκληρον κρατική εγγύηση που χορήγησε η Σουηδία είναι υφιστάμενη ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 1 στοιχείο β) σημείο i) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 και το άρθρο 144 της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας.
- (260) Κατά τη γνώμη των κρατών, στόχος των ουσιωδών διακρίσεων μεταξύ «νέας ενίσχυσης» και «υφιστάμενης ενίσχυσης» και μεταξύ «καθεστώτων ενισχύσεων» και «ad hoc ενίσχυσης» είναι η επίτευξη ισορροπίας μεταξύ δύο σημαντικών παραγόντων: i) της αποτελεσματικής επιβολής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις· και ii) της ασφάλειας δικαίου για τα κράτη μέλη, τον αποδέκτη της ενίσχυσης και τους αντισυμβαλλομένους του, οι οποίοι έχουν προσαρμόσει την κατάστασή τους στηριζόμενοι στην ενίσχυση.
- (261) Τα κράτη επισημαίνουν επίσης ότι, από την άποψη αυτή, αποτελούσε θεμελιώδη νομική και οικονομική παραδοχή για τη δρομολόγηση του έργου, καθώς και για την πραγματοποίηση των δαπανών που σχετίζονται με την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης, η χορήγηση στην κοινοπραξία των κρατικών εγγυήσεων από αμφότερα τα συμμετέχοντα κράτη και η διατήρηση των εν λόγω κρατικών εγγυήσεων σε ισχύ έως την ολοσχερή αποπληρωμή του χρέους της κοινοπραξίας.
- (262) Τα κράτη επισημαίνουν, περαιτέρω, ότι κάθε ενδιαφερόμενο μέρος ή δυνητικός ανταγωνιστής μπορούσε να έχει υποβάλει καταγγελία στην Επιτροπή ή να έχει επικαλεστεί το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ απευθείας ενώπιον εθνικών δικαστηρίων ήδη από την ίδρυση της κοινοπραξίας και εντός των αντίστοιχων προθεσμιών παραγραφής του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου. Μετά την εκπνοή των εν λόγω προθεσμιών, η Επιτροπή δεν έχει αρμοδιότητα να διατάξει την ανάκτηση ή να επιβάλει κατάλληλα μέτρα για το μέλλον. Τα κράτη ισχυρίζονται ότι, εάν γίνει δεκτό ότι η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα αυτή αρκετές δεκαετίες μετά την έναρξη του έργου και τη δημιουργία του χρέους, τούτο θα συνεπάγεται απαράδεκτη ανασφάλεια δικαίου για την κοινοπραξία και τα κράτη.
- (263) Τα κράτη παρατηρούν επίσης ότι η πρακτική της αναχρηματοδότησης δανείων σε συνεχή βάση έχει εξασφαλίσει μηδαιμινό συνολικό κόστος δανεισμού και ότι τα εγγυημένα από το Δημόσιο δάνεια τα οποία λαμβάνονται, επομένως, σε συνεχή βάση δεν θα πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα, για την κοινοπραξία, μεταχείριση διαφορετική από εκείνη την οποία θα είχε εάν το 1992 είχε επιλέξει, αντιθέτως, να αναλάβει χρέος υπό μορφή μακροπρόθεσμων εγγυημένων από το Δημόσιο δανείων τα οποία δεν θα έχριζαν αναχρηματοδότησης.
- (264) Βάσει των ανωτέρω επιχειρημάτων, τα κράτη υποστηρίζουν ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων χορηγήθηκε οριστικά και αμετάκλητα στην κοινοπραξία στις 13 Φεβρουαρίου 1992.
- (265) Παρά ταύτα, και λαμβανομένης υπόψη της άποψης των κρατών ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων είναι υφιστάμενη ενίσχυση και, επομένως, δεν μπορεί να ανακτηθεί, τα κράτη δεσμεύθηκαν να διασφαλίσουν ότι η κοινοπραξία θα χρηματοδοτήσει νέο χρέος, και θα αναχρηματοδοτήσει υφιστάμενο χρέος, με όρους της αγοράς. Ως εκ τούτου, η υφιστάμενη ενίσχυση υπέρ της κοινοπραξίας η οποία απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων θα καταργηθεί σταδιακά καθώς θα λήγουν οι ανεξόφλητοι χρεωστικοί τίτλοι της κοινοπραξίας. Τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή επισκόπηση της μετάβασης σε όρους της αγοράς για το εναπομένον χρέος καθώς και την αναμενόμενη πορεία της αποπληρωμής. Το εν λόγω χρέος θα αναχρηματοδοτηθεί με όρους της αγοράς καθώς θα φθάνει στη λήξη του και θα ανακύπτει ανάγκη αναχρηματοδότησης. Επομένως, η μελλοντική χρηματοδότηση με όρους της αγοράς θα εφαρμοστεί σταδιακά όταν θα ανακύπτουν μελλοντικές ανάγκες αναχρηματοδότησης. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη επιβεβαίωσαν ότι η κοινοπραξία δεν έχει λάβει οποιαδήποτε νέα χρηματοδότηση ή αναχρηματοδότηση εγγυημένη από το Δημόσιο μετά την απόφαση Øresund (αιτιολογική σκέψη 116). Κατά συνέπεια, στην πράξη, η σταδιακή κατάργηση έχει ήδη ξεκινήσει.

⁽¹²⁸⁾ Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ) (ΕΕ L 1 της 3.1.1994, σ. 3).

5.5. Παρατηρήσεις σχετικά με τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση

- (266) Όσον αφορά τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, η Δανία ισχυρίζεται ότι, εάν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι υπόκεινται στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, τα μέτρα θα πρέπει να θεωρηθούν κυρίως ως «υφιστάμενη ενίσχυση».
- (267) Η Δανία ισχυρίζεται [παραπέμποντας επίσης στα επιχειρήματα που είχαν προβληθεί στο πλαίσιο της υπόθεσης SA.38371 (2014/CP)] ότι ο νόμος περί κατασκευής πρόβλεψε, εξ αρχής και λαμβανομένων υπόψη των ειδικών περιστάσεων λόγω των οποίων το κόστος κατασκευής υποδομής συνεπαγόταν πρόδηλη ανάγκη μακροπρόθεσμου προγραμματισμού της χρηματοδότησης της A/S Øresund, ότι η A/S Øresund θα υπόκειται σε ευνοϊκότερους κανόνες για τη μεταφορά ζημιών από τους προβλεπόμενους στον γενικό δανικό νόμο περί βεβαιώσεως φόρου (άρθρο 15). Συγκεκριμένα, στις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής, ο Δανός νομοθέτης ανέφερε ρητώς ότι ο λόγος χορήγησης μεγαλύτερης περιόδου μεταφοράς ζημιών το 1991 ήταν ότι η A/S Øresund δεν θα ήταν σε θέση να επωφεληθεί των γενικά εφαρμοστέων κανόνων για τη μεταφορά ζημιών (με όριο πέντε ετών), λόγω σημαντικών δαπανών, σε συνδυασμό με την έλλειψη κερδών κατά τη διάρκεια της περιόδου κατασκευής. Η Δανία επισημαίνει ότι οι ζημίες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης οφείλονταν, κατά βάση, στους τόκους επί των δανείων που ήταν αναγκαία για την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης. Το κόστος χρηματοδότησης (τόκοι) δεν περιλαμβάνεται στο κόστος κτήσης το οποίο μπορεί να κεφαλαιοποιηθεί ως στοιχείο ενεργητικού στον ισολογισμό της κοινοπραξίας, βάσει του οποίου μπορεί να εφαρμοστεί απόσβεση. Ωστόσο, το κόστος των τόκων είναι εκπεστέο ως δαπάνη σύμφωνα με τον γενικό κανόνα σχετικά με την έκπτωση τόκων που προβλέπεται στον γενικό δανικό νόμο περί φορολογίας εισοδήματος και ακινήτων ⁽¹²⁹⁾ και, επομένως, παρήγαγε ζημίες κατά το αρχικό στάδιο του έργου.
- (268) Όσον αφορά τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με την απόσβεση, η Δανία ισχυρίζεται ότι, δυνάμει του άρθρου 12 του νόμου περί κατασκευής, η A/S Øresund υπαγόταν σε χωριστή νομική βάση σε σχέση με την απόσβεση του αρχικού κόστους κτήσης έργου. Η Δανία επισημάνει ότι οι κανονικοί κανόνες απόσβεσης (δηλαδή οι γενικά εφαρμοστέοι κανόνες) προβλέπονται στον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων. Στο πλαίσιο αυτό, η Δανία παρέπεμψε στις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής, στις οποίες αναφέρεται ότι οι συγκεκριμένες διατάξεις αντιστοιχούν στις παρόμοιες διατάξεις που εφαρμόζονταν σε σχέση με «κτίρια και άλλες εγκαταστάσεις» βάσει του τότε ισχύοντος δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων, δηλαδή του άρθρου 22 του κωδικοποιημένου νόμου αριθ. 597 της 16ης Αυγούστου 1991. Η Δανία εξήγησε ότι οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με την απόσβεση πρέπει να θεωρηθούν ως πρακτικός κανόνας που καθιστά δυνατή την εφαρμογή ομοιόμορφου καθεστώτος για όλα τα στοιχεία ενεργητικού, το οποίο ήταν, αν μη τι άλλο, επιζήμιο για την κοινοπραξία, δεδομένου ότι σε όλα τα στοιχεία ενεργητικού εφαρμόζονταν ο λιγότερο ευνοϊκός συντελεστής (άλλα στοιχεία, όπως μηχανήματα, μπορούσαν κανονικά να αποσβεστούν ταχύτερα από ό,τι με τον συντελεστή 6 % / 2 %, πλην όμως, για την A/S Øresund, ο συντελεστής 6 % / 2 % αποτελούσε ανώτατο συντελεστή).
- (269) Κατά τη γνώμη των δανικών αρχών, οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών δεν μπορούν να θεωρηθούν ως πλεονεκτήματα τα οποία πρέπει να εξεταστούν χωριστά από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων. Οι κανόνες που εφαρμόζονται στην A/S Øresund επιδιώκουν τον ίδιο στόχο με εκείνον του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων, συγκεκριμένα, τη διασφάλιση της χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης με το ελάχιστο κόστος. Επιπλέον, τα ποσά των εν λόγω φορολογικών πλεονεκτημάτων συνδέονται άρρηκτα με το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, το δε συνδυασμένο καθαρό αποτέλεσμα εξουδετερώνει κάθε φορολογικό πλεονέκτημα το οποίο μπορεί να έλαβε η A/S Øresund. Ειδικότερα, το συνολικό ποσό ενίσχυσης (ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης) που χορηγήθηκε μέσω του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων μειώνεται στο μέτρο που οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών συνεπάγονται χαμηλότερη φορολογική υποχρέωση και, επομένως, χαμηλότερη δανειακή επιβάρυνση για την κοινοπραξία. Αντιστρόφως, εάν η A/S Øresund δεν υπέκειτο στους ειδικούς κανόνες, η κοινοπραξία θα είχε υψηλότερη δανειακή επιβάρυνση και, επομένως, θα είχε χορηγηθεί υψηλότερο ποσό ενίσχυσης μέσω του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων. Με άλλα λόγια, βασικός στόχος των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών που εφαρμόζονται στην A/S Øresund ήταν η βελτίωση της χρηματοοικονομικής ευρωστίας του έργου ώστε να μειωθεί ο κίνδυνος που σχετίζεται με τη χορήγηση δανείων στην κοινοπραξία.
- (270) Η Δανία υποστηρίζει περαιτέρω ότι, εάν οποιοσδήποτε από τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών θα πρέπει να υπόκειται στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, η σχετική περίοδος εξέτασης δυνητικών πλεονεκτημάτων ως αποτέλεσμα των κανόνων για τη μεταφορά των ζημιών περιορίζεται στο διάστημα από την 1η Ιανουαρίου 2013 έως την 31η Δεκεμβρίου 2015, δηλαδή τρία έτη. Για το χρονικό διάστημα από το φορολογικό έτος 2002 και μέχρι και το φορολογικό έτος 2012 δεν υφίστατο κανένα πλεονέκτημα, δεδομένου ότι όλες οι νομικές οντότητες που υπέκειντο στον δανικό νόμο περί φόρου εισοδήματος εταιρειών μπορούσαν να μεταφέρουν τις ζημίες τους σε μελλοντικά φορολογικά έτη χωρίς κανέναν περιορισμό. Ο ειδικός κανόνας σχετικά με τη μεταφορά

⁽¹²⁹⁾ Άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του «Statsskatteloven».

των ζημιών, όπως ίσχυε πριν από το ως άνω χρονικό διάστημα, θα πρέπει να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση η οποία χορηγήθηκε με την έναρξη ισχύος του νόμου περί κατασκευής. Στο πλαίσιο αυτό, η Δανία επισημαίνει ότι ο κανόνας LCF 1991-2001 διαφέρει σημαντικά από την κατάσταση που εξετάστηκε με την απόφαση France Télécom. Ο νόμος περί κατασκευής πρόβλεψε εξαρχής, και λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων της A/S Øresund, ότι η A/S Øresund θα υπόκειται σε ευνοϊκότερους κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών λόγω του μακροπρόθεσμου προγραμματισμού της χρηματοδότησης μιας επένδυσης σε υποδομές. Θα πρέπει να θεωρηθεί ότι το δυνητικό πλεονέκτημα χορηγήθηκε, το αργότερο, όταν πραγματοποιήθηκαν οι ζημιές, το δε γεγονός ότι οι ζημιές χρησιμοποιούνται σε μεταγενέστερη ημερομηνία είναι αλυσιτελές για τον καθορισμό του χρονικού σημείου χορήγησης του πλεονεκτήματος και, επομένως, για την αξιολόγηση του αν η ενίσχυση είναι πλέον υφιστάμενη ενίσχυση. Επομένως, το εν λόγω πλεονέκτημα δεν καθορίστηκε βάσει ετήσιας ρύθμισης της φορολογικής εισφοράς, ούτε εξαρτιόταν από τέτοια ετήσια ρύθμιση, όπως στην υπόθεση France Télécom, μπορούσε δε να καταργηθεί μόνον μέσω τροποποίησης της νομοθεσίας.

- (271) Η Δανία υπέβαλε επίσης περαιτέρω στοιχεία σχετικά με τις ετήσιες φορολογικές δηλώσεις της A/S Øresund, ειδικότερα όσον αφορά τις μεταφορές ζημιών που χρησιμοποιήθηκαν από το 1992, και σχετικά με τα ετήσια ποσά απόσβεσης. Η Δανία επιβεβαίωσε ότι χρησιμοποιήθηκαν ζημιές οι οποίες είχαν πραγματοποιηθεί πριν από περισσότερα από πέντε έτη (των οποίων η δυνατότητα μεταφοράς θα είχε, επομένως, λήξει σύμφωνα με τους κανονικούς κανόνες). Επιπλέον, για το χρονικό διάστημα 2013-2015, το 100 % των κερδών συμψηφίστηκε με μεταφερθείσες ζημιές, κάτι το οποίο δεν θα ήταν δυνατό βάσει των κανονικών κανόνων φορολογίας, λόγω του ισχύοντος ορίου. Περαιτέρω, η Δανία επιβεβαίωσε ότι η πρώτη απόσβεση στοιχείων ενεργητικού της μόνιμης ζεύξης πραγματοποιήθηκε σε σχέση με το φορολογικό έτος 2004, με συντελεστή 6 % την εποχή εκείνη, ο συντελεστής απόσβεσης, βάσει των κανονικών κανόνων φορολογίας, ήταν 5 %. Η A/S Øresund έκανε επίσης χρήση της δυνατότητας απόσβεσης με συντελεστή 6 % στο χρονικό διάστημα που ξεκίνησε από το φορολογικό έτος 2008, όταν ο συντελεστής απόσβεσης, βάσει των κανονικών κανόνων φορολογίας, ήταν 4 %. Επιπλέον, η Δανία επιβεβαίωσε ότι το συνολικό σωρευτικό ποσό απόσβεσης παρέμεινε κάτω του 60 % μέχρι και το φορολογικό έτος 2015, μετά το οποίο οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση καταργήθηκαν.

5.6. Συμβατότητα των μέτρων ενίσχυσης

- (272) Τα κράτη δεν θεώρησαν σκόπιμο ή αναγκαίο να υποβάλουν λεπτομερείς παρατηρήσεις σχετικά με τις αμφιβολίες που διατύπωσε η Επιτροπή με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας όσον αφορά τη συμβατότητα οποιασδήποτε ενδεχόμενης ενίσχυσης υπέρ της κοινοπραξίας, λαμβανομένης υπόψη της άποψής τους όσον αφορά την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης και τον χαρακτηρισμό της ως υφιστάμενης ενίσχυσης, όπως περιγράφηκε στα τμήματα 5.2 έως 5.5.

5.7. Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη

- (273) Κατά την άποψη των κρατών, με την απόφαση Øresund, το Γενικό Δικαστήριο δεν αποφάνθηκε σχετικά με τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο διάστημα μετά την απόφαση Aéroports de Paris. Επομένως, τα κράτη διαφωνούν με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τα οποία υποστήριξαν στο σύνολό τους ότι η απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου θα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της κοινοπραξίας και των κρατών αποκλείεται μετά τις 12 Δεκεμβρίου 2000.
- (274) Εάν η εκτίμηση της κρατικής ενίσχυσης από την Επιτροπή έχει ως αποτέλεσμα να καταστεί κρίσιμη η εξακρίβωση του ακριβούς χρονικού σημείου από το οποίο τα κράτη και η κοινοπραξία δεν μπορούσαν πλέον να επικαλεστούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, τα κράτη ζητούν από την Επιτροπή να λάβει υπόψη τις συγκεκριμένες περιστάσεις του έργου.
- (275) Συγκεκριμένα, τα κράτη εκτιμούν, πρώτον, ότι πρέπει να αναγνωριστεί ότι η κοινοπραξία και τα κράτη διατηρούσαν όντως δικαιολογημένη εμπιστοσύνη σε σχέση με τα μέτρα στο διάστημα πριν από την απόφαση Aéroports de Paris και, επομένως, καθ' όλο το στάδιο της κατασκευής κατά το οποίο δημιουργήθηκε το χρέος της κοινοπραξίας. Μετά την έκδοση της προαναφερθείσας απόφασης, τα κράτη και η κοινοπραξία είχαν ελάχιστες δυνατότητες τροποποίησης του μοντέλου χρηματοδότησης. Τα κράτη υποστηρίζουν ότι, σε τέτοια περίπτωση, προκειμένου να είναι αποτελεσματική, η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που δημιουργήθηκε πριν από την ως άνω απόφαση πρέπει να συνεχίσει να παράγει αποτελέσματα μετά την ημερομηνία της απόφασης. Συγκεκριμένα, έστω και αν τα κράτη και η κοινοπραξία δεν μπορούν να επικαλεστούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη μετά τον Δεκέμβριο του 2000, η εμπιστοσύνη της κοινοπραξίας όσον αφορά τον τρόπο χρηματοδότησης και αναχρηματοδότησης του χρέους κατασκευής διαμορφώθηκε πριν από την απόφαση Aéroports de Paris. Εάν η εν λόγω απόφαση αναίρουμε τη δυνατότητα της κοινοπραξίας να (ανα)χρηματοδοτηθεί με κρατικές εγγυήσεις, θα απειλούσε στην πραγματικότητα τη συνεχιζόμενη λειτουργία της κοινοπραξίας και, στην πράξη, θα αναίρουμε αναδρομικά τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των κρατών και της κοινοπραξίας στο διάστημα πριν από τον Δεκέμβριο του 2000.

- (276) Δεύτερον, για περισσότερα από 20 έτη μετά τη συμφωνία κοινοπραξίας το 1992 και για περισσότερα από 12 έτη μετά την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης, κανένα από τα ενδιαφερόμενα μέρη (συμπεριλαμβανομένης της καταγγέλλουσας) δεν παραπονέθηκε όσον αφορά τις κρατικές εγγυήσεις που τέθηκαν στη διάθεση της κοινοπραξίας ή τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση.
- (277) Τρίτον, η απόφαση Aéroports de Paris δεν περιείχε κανένα στοιχείο το οποίο να οδηγήσει την κοινοπραξία ή τα κράτη στο συμπέρασμα ότι η μόνιμη ζεύξη υπαγόταν στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Η απόφαση ήταν πολύ συγκεκριμένη και αντιμετώπιστηκε, κατά τον χρόνο έκδοσής της, ως απόφαση που αφορούσε τον κλάδο των αερολιμένων και την ελευθέρωση του συγκεκριμένου κλάδου. Επιπλέον, όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 276, για περισσότερα από 12 έτη από την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης, ούτε η Επιτροπή ούτε οποιοσδήποτε τρίτος πρόβαλε οποιονδήποτε λόγο ο οποίος θα έκανε την κοινοπραξία ή τα κράτη να αμφιβάλλει για τη νομιμότητα της χρηματοδότησης της κοινοπραξίας.
- (278) Ως εκ τούτου, λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω επιχειρημάτων, και υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων περιστάσεων της παρούσας υπόθεσης, τα κράτη υποστηρίζουν, πρώτον, ότι τα μέτρα ενίσχυσης που λήφθηκαν υπέρ της κοινοπραξίας μετά την απόφαση Aéroports de Paris και μέχρι την ολοσχερή αποπληρωμή του χρέους κατασκευής θα πρέπει επίσης να καλύπτονται από δικαιολογημένη εμπιστοσύνη. Διαφορετικά, η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της κοινοπραξίας και των κρατών στο διάστημα πριν από τον Δεκέμβριο του 2000 θα καταστεί άνευ σημασίας.
- (279) Δεύτερον, και εν πάση περιπτώσει, τα κράτη θεωρούν ότι η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη διατηρήθηκε έως ότου το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση του 2014 στις 19 Σεπτεμβρίου 2018, δεδομένου ότι ούτε η κοινοπραξία ούτε τα κράτη γνώριζαν, πριν από την ημερομηνία αυτή, ότι η εξέταση της Επιτροπής στην απόφαση του 2014 υπήρξε ανεπαρκής.
- (280) Τρίτον, και εν πάση περιπτώσει, τα κράτη θεωρούν ότι η κοινοπραξία και τα κράτη διατηρούσαν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη μέχρι την έκδοση από την Επιτροπή της απόφασης του 2014, η οποία προσβλήθηκε στη συνέχεια ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, καθώς οι επιστολές του 1995 παρήγαγαν το ίδιο έννομο αποτέλεσμα με απόφαση περί ανυπαρξίας ενίσχυσης. Δεδομένου ότι οι εν λόγω επιστολές δεν προσβλήθηκαν, ούτε αμφισβητήθηκαν από την Επιτροπή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο πριν από την απόφαση του 2014, τα κράτη διατηρούσαν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη.
- (281) Τέταρτον, και εν πάση περιπτώσει, τα κράτη εκτιμούν ότι η κοινοπραξία και τα κράτη διατηρούσαν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη τουλάχιστον μέχρι την παραλαβή της επιστολής της Επιτροπής της 13ης Μαΐου 2013, με την οποία διαβιβάστηκε η καταγγελία.

5.8. Μελλοντοστρεφή μέτρα

- (282) Τα κράτη εκτιμούν ότι κανένα από τα μελλοντοστρεφή μέτρα ή τα μέτρα διαρθρωτικού χαρακτήρα που πρότείνει η καταγγέλλουσα δεν έχει νομική βάση στο δίκαιο της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις και, ως εκ τούτου, τα εν λόγω μέτρα δεν θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη επισημαίνουν ότι το άρθρο 345 της ΣΛΕΕ προβλέπει ότι η ΣΛΕΕ δεν προδικάζει με κανένα τρόπο το καθεστώς της ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη. Κατά τη νομολογία⁽¹³⁰⁾, τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να καθορίζουν, στο πλαίσιο της εσωτερικής έννομης τάξης τους, το καθεστώς ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της ενδεχόμενης σύστασης κρατικών εταιρειών.
- (283) Στο πλαίσιο του ισχυρισμού της καταγγέλλουσας ότι η κοινοπραξία θα συνεχίσει να απολαύει σημαντικού πλεονεκτήματος, ακόμη και όταν τα κράτη θα παύσουν να χορηγούν συγκεκριμένες κρατικές εγγυήσεις, λόγω μη υπαγωγής στους κανόνες περί πτώχευσης (αιτιολογική σκέψη 222), τα κράτη υποστηρίζουν ότι καμία διάταξη δεν εμποδίζει, καταρχήν, την υπαγωγή της κοινοπραξίας στις συνήθεις πτωχευτικές διαδικασίες δυνάμει του δανικού ή του σουηδικού δικαίου. Τούτο προκύπτει σαφώς από την παρατήρηση ότι το πρόγραμμα EMTN, τα δάνεια της ΕΤΕπ και οι συμβάσεις-πλαίσια ISDA περιέχουν συγκεκριμένη αναφορά σε ενδεχόμενη κατάσταση αφερεγγυότητας (αιτιολογική σκέψη 251).

⁽¹³⁰⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Μαρτίου 1985, Ιταλία κατά Επιτροπής, C-41/83, ECLI:EU:C:1985:120, σκέψη 22 και απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Απριλίου 1974, Sacchi, C-155/73, ECLI:EU:C:1974:40, σκέψη 14.

6. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΡΩΝ

6.1. Αξιολόγηση της ύπαρξης ενίσχυσης κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ

- (284) Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ορίζει ότι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές».
- (285) Βάσει της ως άνω διάταξης, για να χαρακτηριστεί ένα μέτρο ως κρατική ενίσχυση πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις: i) ο αποδέκτης του μέτρου είναι επιχείρηση· ii) το μέτρο καταλογίζεται στο κράτος και χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους· iii) το μέτρο παρέχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στους αποδέκτες του· και iv) το μέτρο νοθεύει ή να απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό και ενδέχεται να επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών.
- (286) Στην αιτιολογική σκέψη 100 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε την προκαταρκτική άποψη ότι οι κρατικές εγγυήσεις που τα κράτη χορηγούν στην κοινοπραξία για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, καθώς και οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

6.1.1. Οικονομική δραστηριότητα και έννοια της επιχείρησης

- (287) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνον όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένα ορίσει τις επιχειρήσεις ως οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους ⁽¹³¹⁾. Οικονομική δραστηριότητα είναι κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην προσφορά αγαθών και/ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά ⁽¹³²⁾. Εάν μια οντότητα ασκεί και οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, πρέπει να θεωρείται επιχείρηση μόνον σε σχέση με τις πρώτες ⁽¹³³⁾.
- (288) Επιπλέον, προκειμένου ορισμένη δραστηριότητα να χαρακτηριστεί ως οικονομική δραστηριότητα, δεν έχει σημασία αν ένας ιδιώτης επενδυτής θα είχε ασκήσει την ίδια δραστηριότητα ⁽¹³⁴⁾. Εφόσον μια οντότητα ασκεί οικονομικές δραστηριότητες, ανεξαρτήτως του νομικού καθεστώτος που τη διέπει ή του τρόπου χρηματοδότησής της, συνιστά επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι δε κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις μπορούν να εφαρμόζονται στα οικονομικά πλεονεκτήματα που χορηγούνται στην εν λόγω οντότητα από το κράτος ή μέσω κρατικών πόρων ⁽¹³⁵⁾.
- (289) Επιπλέον, ο δικαστής της Ένωσης έχει αποφανθεί ότι οι υπηρεσίες που κατά κανόνα παρέχονται έναντι αμοιβής πρέπει να χαρακτηρίζονται ως οικονομικές δραστηριότητες και ότι το ουσιώδες χαρακτηριστικό της αμοιβής έγκειται στο γεγονός ότι αποτελεί την οικονομική αντιπαροχή της επίμαχης υπηρεσίας ⁽¹³⁶⁾. Κατά συνέπεια, η φύση της ασκούμενης δραστηριότητας είναι αυτή που καθορίζει αν η οντότητα είναι επιχείρηση για τους σκοπούς του δικαίου των κρατικών ενισχύσεων.

⁽¹³¹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Σεπτεμβρίου 2000, Pavlov κ.λπ. κατά Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-180/98 έως C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, σκέψη 74· απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιανουαρίου 2006, Ministero dell'Economia e delle Finanze κατά Cassa di Risparmio di Firenze SpA, Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato και Cassa di Risparmio di San Miniato SpA, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, σκέψη 107.

⁽¹³²⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 1987, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-118/85, ECLI:EU:C:1987:283, σκέψη 7· απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουνίου 1998, Επιτροπή κατά Ιταλίας, C-35/96, ECLI:EU:C:1998:303, σκέψη 36· απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Σεπτεμβρίου 2000, Pavlov κ.λπ. κατά Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-180/98 έως C-184/98, ECLI:EU:C:2000:428, σκέψη 75.

⁽¹³³⁾ Απόφαση Aéroports de Paris, σκέψη 108.

⁽¹³⁴⁾ Βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Φεβρουαρίου 2002, Wouters, Savelbergh και Price Waterhouse Belastingadviseurs BV κατά Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten, C-309/99, ECLI:EU:C:2002:98, σκέψη 58.

⁽¹³⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Φεβρουαρίου 1993, Christian Poucet κατά Assurances Générales de France και Caisse Mutuelle Régionale du Languedoc-Roussillon, και Daniel Pistre κατά Cancave, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-159/91 και C-160/91, ECLI:EU:C:1993:63, σκέψη 17.

⁽¹³⁶⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 20ής Σεπτεμβρίου 2019, Havenbedrijf Antwerpen και Maatschappij van de Brugse Zeehaven κατά Επιτροπής, T-696/17, ECLI:EU:T:2019:652, σκέψη 75.

- (290) Με την απόφαση *Aéroports de Paris* ⁽¹³⁷⁾, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η εκμετάλλευση ενός αεροδρομίου έπρεπε να θεωρηθεί οικονομική δραστηριότητα. Μεταγενέστερα, με τις αποφάσεις *Leipzig-Halle* συνάχθηκε το συμπέρασμα ότι εάν ένας διάδρομος απογείωσης και προσγείωσης ενός αεροδρομίου θα χρησιμοποιηθεί για οικονομικές δραστηριότητες, η κατασκευή του συνιστά επίσης οικονομική δραστηριότητα και, ως εκ τούτου, η χρηματοδότησή του μπορεί να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Μολονότι οι προαναφερθείσες υποθέσεις αφορούν ειδικώς αερολιμένες, φαίνεται ότι οι αρχές που διαμόρφωσε ο δικαστής της Ένωσης έχουν επίσης εφαρμογή στην κατασκευή άλλων υποδομών οι οποίες συνδέονται άρρηκτα με οικονομική δραστηριότητα ⁽¹³⁸⁾· ⁽¹³⁹⁾, όπως επιβεβαίωσε το Γενικό Δικαστήριο με την απόφαση για τους βελγικούς λιμένες ⁽¹⁴⁰⁾.
- (291) Στις αιτιολογικές σκέψεις 74 έως 76 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή επισήμανε ήδη ότι, εκ πρώτης όψεως, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι η κοινοπραξία ασκεί οικονομική δραστηριότητα και θα πρέπει να θεωρηθεί επιχείρηση. Τα κράτη υποστηρίζουν ότι η κοινοπραξία δεν είναι επιχείρηση, καθώς δεν ασκεί οικονομική δραστηριότητα (τμήμα 5.2.2). Κατά τη γνώμη των κρατών, η κατασκευή και η εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης είναι χαρακτηριστικά παραδείγματα της άσκησης δημόσιας εξουσίας, τα οποία δεν εμπίπτουν, και δεν πρέπει να εμπίπτουν, στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
- (292) Είναι αληθές ότι το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζεται όταν το Δημόσιο ενεργεί «ασκώντας δημόσια εξουσία» ⁽¹⁴¹⁾ ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιων αρχών ⁽¹⁴²⁾. Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η οικεία δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιαστικές λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσης, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται ⁽¹⁴³⁾.
- (293) Η Επιτροπή εκτιμά ότι η συνολική αξιολόγηση είναι αναγκαία και ότι, προκειμένου να πληρούνται τα κριτήρια ώστε να θεωρηθεί ότι η κοινοπραξία ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία, η δραστηριότητά της θα πρέπει να συνδέεται με τις ουσιαστικές λειτουργίες του κράτους λόγω της φύσης, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Μόνον μη οικονομικές δραστηριότητες μπορούν να εμπίπτουν στην έννοια της άσκησης δημόσιας εξουσίας ⁽¹⁴⁴⁾.
- (294) Κατά πάγια νομολογία ⁽¹⁴⁵⁾, ο χαρακτηρισμός της οικονομικής δραστηριότητας θα πρέπει να βασίζεται σε πραγματικά στοιχεία, και συγκεκριμένα στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά. Ως ιδιοκτήτης και φορέας εκμετάλλευσης της υποδομής της μόνιμης ζεύξης, η κοινοπραξία δραστηριοποιείται στην αγορά παροχής υπηρεσιών μεταφορών έναντι αμοιβής σε ιδιώτες και επιχειρήσεις: η κοινοπραξία ζητεί, από τους χρήστες του οδικού τμήματος της μόνιμης ζεύξης, την καταβολή τέλους (διοδίων) για τη διέλευση του στενού του *Øresund*- επιπλέον, η Σουηδική Αρχή Μεταφορών και η Δανική Κρατική Αρχή Σιδηροδρόμων καταβάλλουν αμοιβή για τη χρήση της σιδηροδρομικής υποδομής επί της μόνιμης ζεύξης. Τα έσοδα της κοινοπραξίας από το οδικό και το σιδηροδρομικό δίκτυο προορίζονται για τη χρηματοδότηση του συνολικού κόστους προγραμματισμού, σχεδιασμού του έργου, κατασκευής, συντήρησης και εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης καθώς και του κόστους κατασκευής των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα, μέσω της διανομής μερισμάτων στις μητρικές εταιρείες (αιτιολογική σκέψη 70).

⁽¹³⁷⁾ Σκέψη 125, επικυρώθηκε από το Δικαστήριο με την απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2002, *Aéroports de Paris* κατά Επιτροπής, C-82/01 P, ECLI:EU:C:2002:617.

⁽¹³⁸⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 2015, *Eventech* κατά *The Parking Adjudicator*, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, σκέψη 42· απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 15ης Μαρτίου 2018, *Naviera Armas* κατά Επιτροπής, T-108/16, ECLI:EU:T:2018:145, σκέψη 119.

⁽¹³⁹⁾ Βλ., επίσης, παράγραφο 202 της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ C 262 της 19.7.2016, σ. 1).

⁽¹⁴⁰⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 20ής Σεπτεμβρίου 2019, *Havenbedrijf Antwerpen* και *Maatschappij van de Brugse Zeehaven* κατά Επιτροπής, T-696/17, ECLI:EU:T:2019:652, σκέψεις 98-107.

⁽¹⁴¹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 1987, *Επιτροπή* κατά *Ιταλίας*, C-118/85, ECLI:EU:C:1987:283, σκέψεις 7 και 8.

⁽¹⁴²⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Μαΐου 1988, *Bodson*, C-30/87, ECLI:EU:C:1988:225, σκέψη 18.

⁽¹⁴³⁾ Βλ., ειδικότερα, απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Ιανουαρίου 1994, *SAT Fluggesellschaft mbH* κατά *Eurocontrol*, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, σκέψη 30 και απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαρτίου 1997, *Calì & Figli*, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, σκέψεις 22 και 23.

⁽¹⁴⁴⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Μαρτίου 2009, *SELEX Sistemi Integrati SpA* κατά Επιτροπής, C-113/07 P, ECLI:EU:C:2009:191, σκέψη 70.

⁽¹⁴⁵⁾ Για παράδειγμα, απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 1987, *Επιτροπή* κατά *Ιταλίας*, C-118/85, ECLI:EU:C:1987:283, σκέψη 7.

- (295) Επισημαίνεται ότι δεν έχουν ανατεθεί ειδικές δημόσιες εξουσίες στην κοινοπραξία σε σχέση με την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης και ότι η κοινοπραξία θα κατασκευάσει και θα εκμεταλλεύεται την υποδομή ως οικονομικός φορέας. Η κατασκευή και η εμπορική εκμετάλλευση μεγάλων έργων υποδομής δεν συνιστά, αυτή καθαυτή, άσκηση δημόσιας εξουσίας, ενώ η κατασκευή και η λειτουργία της μόνιμης ζεύξης διέπονται από οικονομική λογική, δεδομένου ότι χρηματοδοτείται σε πολύ μεγάλο βαθμό από τα τέλη χρήσης ⁽¹⁴⁶⁾. Πράγματι, οι δραστηριότητες της κοινοπραξίας είναι πολύ διαφορετικές από ό,τι θεωρούνταν στο παρελθόν μέρος των δραστηριοτήτων δημόσιας εξουσίας, όπως ο στρατός ή η αστυνομία, η ασφάλεια και ο έλεγχος της αεροπορίας, ο έλεγχος και η ασφάλεια της θαλάσσιας κυκλοφορίας, η επιτήρηση προς αποφυγή της ρύπανσης, η οργάνωση, η χρηματοδότηση και η επιβολή ποινών φυλάκισης, η ανάπτυξη και η αναζωογόνηση δημόσιων εκτάσεων από τις δημόσιες αρχές και η συλλογή στοιχείων που χρησιμοποιούνται για δημόσιους σκοπούς βάσει εκ του νόμου υποχρέωσης που επιβάλλεται στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις για τη γνωστοποίηση των στοιχείων αυτών ⁽¹⁴⁷⁾.
- (296) Υπάρχει αγορά για τη διέλευση του στενού του Øresund, ιδίως επειδή η υπηρεσία παρεχόταν ήδη έναντι αμοιβής από υφιστάμενο φορέα εκμετάλλευσης πορθμείων, ο οποίος είναι ιδιωτική επιχείρηση που λειτουργεί υπό τις συνθήκες της αγοράς. Ως εκ τούτου, οι υπηρεσίες μεταφορών που παρέχει η κοινοπραξία ανταγωνίζονται τις υπηρεσίες μεταφορών που παρέχονται από τους φορείς εκμετάλλευσης πορθμείων. Η Επιτροπή δεν δέχεται το επιχείρημα των κρατών, το οποίο συνοψίστηκε στην αιτιολογική σκέψη 239, ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η κοινοπραξία τελεί σε σχέση ανταγωνισμού με τους παρόχους υπηρεσιών θαλάσσιας συγκοινωνίας. Όπως αναγνωρίζουν τα κράτη, η τιμολογιακή πολιτική της κοινοπραξίας μπορεί να επηρεάσει σημαντικά την επιχειρηματική δραστηριότητα της καταγγέλλουσας. Ανεξάρτητα από το αν η κοινοπραξία σχεδιάστηκε με σκοπό να ανταγωνίζεται τους παρόχους υπηρεσιών θαλάσσιας συγκοινωνίας ή όχι ⁽¹⁴⁸⁾, η κοινοπραξία παρέχει υπηρεσία διέλευσης του στενού του Øresund, η οποία επηρεάζει άμεσα την ανταγωνιστική θέση των φορέων που δραστηριοποιούνται ήδη στην αγορά. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι, εκμεταλλευόμενη τη μόνιμη ζεύξη, η κοινοπραξία ασκεί οικονομική δραστηριότητα.
- (297) Επιπλέον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι δραστηριότητα η οποία συνίσταται στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών σε μια αγορά δεν αποκτά τον χαρακτήρα άσκησης δημόσιας εξουσίας απλώς και μόνον επειδή ένα κράτος μέλος επέλεξε να αναθέσει σε δημόσια οντότητα μονοπώλιο παροχής των επίμαχων αγαθών ή υπηρεσιών ⁽¹⁴⁹⁾. Συναφώς, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι το ζήτημα του αν υφίσταται αγορά για ορισμένες υπηρεσίες μπορεί να εξαρτάται από τον τρόπο με τον οποίο οι υπηρεσίες αυτές οργανώνονται στο οικείο κράτος μέλος και ότι, λόγω πολιτικών επιλογών ή οικονομικών εξελίξεων, ο χαρακτηρισμός ορισμένης δραστηριότητας μπορεί να μεταβληθεί με την πάροδο του χρόνου ⁽¹⁵⁰⁾. Ωστόσο, το γεγονός και μόνον ότι μια δημόσια εταιρεία υπάγεται στην αρμοδιότητα ενός υπουργείου δεν αποκλείει τη δυνατότητα να θεωρηθεί ότι ασκεί οικονομική δραστηριότητα ⁽¹⁵¹⁾. Επιπλέον, το γεγονός και μόνον ότι μια οντότητα συστήνεται βάσει διεθνούς συμφωνίας δεν σημαίνει ότι η δραστηριότητα που ασκεί η εν λόγω οντότητα συνιστά άσκηση δημόσιας εξουσίας· τούτο πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση, υπό το πρίσμα της δραστηριότητας που ασκεί η εν λόγω οντότητα ⁽¹⁵²⁾. Κατά την Επιτροπή, το κρίσιμο ζήτημα είναι αν, μέσω της εκμετάλλευσης της μόνιμης ζεύξης, η κοινοπραξία παρέχει ένα αγαθό ή μια υπηρεσία σε μια αγορά. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, όπως προεκτέθηκε, όντως τούτο συμβαίνει.

⁽¹⁴⁶⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Οκτωβρίου 1980, Van Landewyck, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 209/78 έως 215/78 και 218/78, ECLI:EU:C:1980:248, σκέψη 88· απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Νοεμβρίου 1995, FFSA κ.λπ., C-244/94, ECLI:EU:C:1995:392, σκέψη 21· απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 2008, MOTOE, C-49/07, ECLI:EU:C:2008:376, σκέψεις 27 και 28.

⁽¹⁴⁷⁾ Απόφαση της Επιτροπής της 7ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.32820 (2011/NN) — Ηνωμένο Βασίλειο — Ενίσχυση στη Forensic Science Services (EE C 29 της 2.2.2012, σ. 4), αιτιολογική σκέψη 8· απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Ιανουαρίου 1994, SAT Fluggesellschaft mbH κατά Eurocontrol, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, σκέψη 27· απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Μαρτίου 2009, Selex Sistemi Integrati κατά Επιτροπής, C-113/07 P, ECLI:EU:C:2009:191, σκέψη 71· απόφαση της Επιτροπής της 16ης Οκτωβρίου 2002 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 438/02 — Βέλγιο — Ενίσχυση στις λιμενικές αρχές, EE C 284 της 21.11.2002, σ. 2· απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαρτίου 1997, Calì & Figli, C-343/95, ECLI:EU:C:1997:160, σκέψη 22· απόφαση της Επιτροπής της 19ης Ιουλίου 2006 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 140/06 — Λιθουανία — Παροχή χορηγήσεων σε κρατικές επιχειρήσεις σε σωφρονιστικά καταστήματα (EE C 244 της 11.10.2006, σ. 12)· απόφαση της Επιτροπής της 27ης Μαρτίου 2014 σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.36346 — Γερμανία — Πρόγραμμα ανάπτυξης γης στο πλαίσιο GRW για βιομηχανική και εμπορική χρήση (EE C 141 της 9.5.2014, σ. 1)· απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 2012, Compass-Datenbank GmbH, C-138/11, ECLI:EU:C:2012:449, σκέψη 40.

⁽¹⁴⁸⁾ Βλ., επίσης, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 20ής Σεπτεμβρίου 2019, Havenbedrijf Antwerpen και Maatschappij van de Brugse Zeehaven κατά Επιτροπής, T-696/17, ECLI:EU:T:2019:652, σκέψη 100, όπου το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τον ισχυρισμό ότι η ανυπαρξία ανταγωνισμού υποδηλώνει ότι η δραστηριότητα δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως οικονομική.

⁽¹⁴⁹⁾ Βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Απριλίου 1991, Höfner και Elser κατά Macrotron, C-41/90, ECLI:EU:C:1991:161, σκέψεις 22-23.

⁽¹⁵⁰⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EE C 262 της 19.7.2016, σ. 1), παράγραφος 13 (και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

⁽¹⁵¹⁾ Απόφαση Aéroports de Paris, σκέψη 109.

⁽¹⁵²⁾ Βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Ιανουαρίου 1994, SAT Fluggesellschaft mbH κατά Eurocontrol, C-364/92, ECLI:EU:C:1994:7, ιδίως σκέψη 19.

- (298) Η Επιτροπή επισημαίνει, περαιτέρω, ότι, έστω και αν θα μπορούσε να διαπιστωθεί ότι η κοινοπραξία ασκεί ορισμένες εξουσίες ως δημόσια αρχή, τούτο δεν αποκλείει καθ'αυτό τη δυνατότητα άλλα σκέλη της δραστηριότητάς της να συνιστούν οικονομική δραστηριότητα. Κατά πάγια νομολογία, μια οντότητα μπορεί να ασκεί παράλληλα οικονομική δραστηριότητα και δημόσια εξουσία ⁽¹⁵³⁾.
- (299) Εν πάση περιπτώσει, είναι σαφές ότι οι αρχές των κρατών αποφάσισαν να θεσπίσουν έναν μηχανισμό της αγοράς, καθώς είχαν πάντοτε την πρόθεση να εκμεταλλευθούν εμπορικά τη μόνιμη ζεύξη ως υποδομή χρηματοδοτούμενη από διόδια ⁽¹⁵⁴⁾. Τούτο δεν συνάδει με το επιχείρημα ότι η δραστηριότητα της κοινοπραξίας θα συνίστατο στην άσκηση δημόσιας εξουσίας.
- (300) Συνεπώς, η Επιτροπή εκτιμά ότι η εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης συνιστά οικονομική δραστηριότητα.
- (301) Υπό το πρίσμα της νομολογίας που αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 290, η κατασκευή υποδομής η οποία συνδέεται άρρηκτα με την προαναφερθείσα οικονομική δραστηριότητα συνιστά επίσης οικονομική δραστηριότητα. Από τη διακυβερνητική συμφωνία (αιτιολογική σκέψη 61) προκύπτει σαφώς ότι η κατασκευή της μόνιμης ζεύξης δεν μπορεί να διαχωριστεί από τη μελλοντική εκμετάλλευσή της. Επιπλέον, κατά τη συμφωνία κοινοπραξίας (αιτιολογική σκέψη 66), η κατασκευή και η εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης αποτελούν ενιαίο έργο. Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η κατασκευή της μόνιμης ζεύξης συνδέεται άρρηκτα με την εκμετάλλευσή της. Δεδομένου ότι η εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης συνιστά οικονομική δραστηριότητα, το ίδιο συμβαίνει με την κατασκευή της.
- (302) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι, με την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης, η κοινοπραξία ασκεί οικονομικές δραστηριότητες. Συνεπώς, η κοινοπραξία πρέπει να θεωρηθεί ως επιχείρηση για τους σκοπούς του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ όσον αφορά τις εν λόγω δραστηριότητες.

6.1.2. Κρατικοί πόροι και δυνατότητα καταλογισμού στο κράτος

- (303) Όσον αφορά την κρατική προέλευση των πλεονεκτημάτων που απορρέουν από την εφαρμογή των μέτρων, η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι ευρύτερη από την έννοια της επιδότησης. Τούτο συμβαίνει επειδή καλύπτει όχι μόνο τις θετικές παροχές, όπως είναι οι επιδοτήσεις και η εισφορές κεφαλαίου, αλλά και τις παρεμβάσεις εκείνες οι οποίες, ανεξαρτήτως μορφής, ελαφρύνουν τις συνθήκες επιβαρύνσεις του προϋπολογισμού μιας επιχείρησης οι οποίες, κατά συνέπεια, χωρίς να είναι επιδοτήσεις υπό τη στενή έννοια του όρου, είναι της ίδιας φύσης ή έχουν το ίδιο αποτέλεσμα ⁽¹⁵⁵⁾.
- (304) Στην αιτιολογική σκέψη 79 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή συμπέρανε προκαταρκτικώς ότι οι κρατικές εγγυήσεις, τις οποίες η Δανία και η Σουηδία χορήγησαν χωρίς να απαιτήσουν την καταβολή οποιασδήποτε προμήθειας, καθώς και οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, τους οποίους η Δανία εφάρμοσε υπέρ της κοινοπραξίας, ενέχουν κρατικούς πόρους και μπορούν να καταλογιστούν στα κράτη. Το προκαταρκτικό αυτό συμπέρασμα δεν αμφισβητήθηκε από τα κράτη ούτε από οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο μέρος.
- (305) Ένα μέτρο με το οποίο δημόσιες αρχές επιφυλάσσουν σε ορισμένες επιχειρήσεις ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση, μολονότι δεν συνεπάγεται θετική μεταφορά κεφαλαίων, περιάγει τους δικαιούχους σε ευνοϊκότερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με τους λοιπούς φορολογουμένους, και συνιστά μεταφορά κρατικών πόρων ⁽¹⁵⁶⁾.

⁽¹⁵³⁾ Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Οκτωβρίου 2002, Aéroports de Paris κατά Επιτροπής, C-82/01 P, ECLI:EU:C:2002:617, σκέψεις 76 έως 78, και, συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Mitteldeutsche Flughafen AG και Flughafen Leipzig-Halle GmbH κατά Επιτροπής, C-288/11, ECLI:EU:C:2012:821, σκέψη 43.

⁽¹⁵⁴⁾ Σε αντίθεση προς μια υπηρεσία η οποία παρέχεται δωρεάν, βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 2015, Eventech κατά Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, σκέψη 43.

⁽¹⁵⁵⁾ Βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 2001, Adria-Wien Pipeline GmbH και Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH κατά Finanzlandesdirektion für Kärnten, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598, σκέψη 38· απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 15ης Ιουλίου 2004, Ισπανία κατά Επιτροπής, C-501/00, ECLI:EU:C:2004:438, σκέψη 90 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Δεκεμβρίου 2005, Ιταλία κατά Επιτροπής, C-66/02 ECLI:EU:C:2005:768, σκέψη 77· απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιανουαρίου 2006, Ministero dell'Economia e delle Finanze κατά Cassa di Risparmio di Firenze, C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, σκέψη 131 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

⁽¹⁵⁶⁾ Βλ., για παράδειγμα, απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Μαρτίου 1994, Banco Exterior de España, C-387/92, ECLI:EU:C:1994:100, σκέψη 14· απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Οκτωβρίου 2014, Ministerio de Defensa και Navantia, C-522/13, ECLI:EU:C:2014:2262.

- (306) Επιπλέον, η δημιουργία κινδύνου πρόσθετης επιβάρυνσης του Δημοσίου στο μέλλον, μέσω της σύστασης εγγύησης με όρους που δεν αντιστοιχούν στους όρους της αγοράς, αρκεί για να θεωρηθεί ως μεταφορά κρατικών πόρων ⁽¹⁵⁷⁾. Το ίδιο ισχύει, για παράδειγμα, όταν χορηγούνται εγγυήσεις από κράτος μέλος χωρίς να απαιτείται η καταβολή προμήθειας υπό τους όρους της αγοράς από τον δικαιούχο της εγγύησης.
- (307) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ρύθμιση του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων, βάσει του οποίου το Δημόσιο των κρατών υποχρεούται να εγγυάται τα χρηματοδοτικά μέσα για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, χωρίς να απαιτεί την καταβολή οποιασδήποτε προμήθειας, ενέχει δανικούς και σουηδικούς κρατικούς πόρους και ότι οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση ενέχουν δανικούς κρατικούς πόρους. Δεδομένου ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων θεσπίστηκε από τη Δανία και τη Σουηδία, μπορεί να καταλογιστεί στα κράτη. Ομοίως, οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση απορρέουν από τον νόμο περί κατασκευής, ο οποίος είναι νομοθετική πράξη που εξέδωσε η Δανία· ως εκ τούτου, μπορούν να καταλογιστούν στη Δανία.

6.1.3. Επιλεκτικό οικονομικό πλεονέκτημα

- (308) Κατά πάγια νομολογία, για να εκτιμηθεί αν ένα κρατικό μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση, πρέπει να προσδιοριστεί αν η ωφελούμενη επιχείρηση αντλεί οικονομικό όφελος το οποίο δεν θα είχε αποκομίσει υπό τις συνήθεις συνθήκες της αγοράς, ήτοι ελλείψει κρατικής παρέμβασης ⁽¹⁵⁸⁾. Σημασία έχει μόνον το αποτέλεσμα του μέτρου για την επιχείρηση· η αιτία ή ο στόχος της κρατικής παρέμβασης είναι αλυσιτελείς ⁽¹⁵⁹⁾. Για να εκτιμηθεί αυτό, θα πρέπει να συγκριθεί η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης μετά το μέτρο με την οικονομική κατάσταση στην οποία θα βρισκόταν εάν δεν είχε εφαρμοστεί το μέτρο.
- (309) Επιπλέον, προκειμένου να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, ένα κρατικό μέτρο πρέπει να ευνοεί «ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής». Ως εκ τούτου, στην έννοια της ενίσχυσης δεν εμπίπτουν όλα τα μέτρα που ευνοούν τους οικονομικούς φορείς, αλλά μόνο εκείνα που παρέχουν πλεονέκτημα με επιλεκτικό τρόπο σε ορισμένες επιχειρήσεις ή κατηγορίες επιχειρήσεων ή σε ορισμένους κλάδους της οικονομίας.
- (310) Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης ότι ενιαία ενίσχυση μπορεί να αποτελείται από συνδυασμό στοιχείων, εάν παρουσιάζουν, λόγω ιδίως της χρονολογικής αλληλουχίας τους, του σκοπού τους και της κατάστασης της επιχείρησης κατά τον χρόνο των παρεμβάσεων, τόσο στενούς δεσμούς ώστε να είναι αδύνατο να διαχωριστούν. Στο πλαίσιο αυτό, συνδυασμός στοιχείων δύναται να χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση όταν το κράτος ενεργεί ώστε να προστατεύσει έναν ή περισσότερους επιχειρηματίες, ήδη παρόντες στην αγορά ⁽¹⁶⁰⁾.

6.1.3.1. Το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων

- (311) Δημόσια εγγύηση, η οποία χορηγείται με προνομιακούς όρους, μπορεί να παρέχει στον δανειζόμενο πλεονέκτημα καθώς του παρέχει τη δυνατότητα να δανειζεται με επιτόκιο το οποίο δεν θα μπορούσε να εξασφαλίσει στην αγορά χωρίς την εγγύηση ⁽¹⁶¹⁾. Δυνάμει του άρθρου 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας, τα κράτη ανέλαβαν την υποχρέωση να εγγυηθούν αλληλεγγύως και εις ολόκληρον τα δάνεια που έλαβε και άλλα χρηματοδοτικά μέσα που χρησιμοποίησε η κοινοπραξία για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Η κοινοπραξία δεν υποχρεούται να καταβάλλει ετήσια προμήθεια εγγύησης επί του ανεξόφλητου χρέους που καλύπτεται από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, όπως προβλέπεται στο πρόσθετο πρωτόκολλο της διακυβερνητικής συμφωνίας (αιτιολογική σκέψη 85). Η ανωτέρω από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωση εγγύησης του Δημοσίου, για τον δανεισμό της κοινοπραξίας, υπενθυμίζεται στη συμφωνία κοινοπραξίας (αιτιολογική σκέψη 90). Τα κράτη δεν υπέβαλαν οποιοδήποτε στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η ανυπαρξία

⁽¹⁵⁷⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Δεκεμβρίου 1998, Ecotrade Srl κατά Altiforni e Ferriere di Servola SpA (AFS), C-200/97, ECLI:EU:C:1998:579, σκέψη 41· απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Μαρτίου 2013, Bouygues και Bouygues Télécom κατά Επιτροπής κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-399/10 P και C-401/10 P, ECLI:EU:C:2013:175, σκέψεις 137, 138 και 139.

⁽¹⁵⁸⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιουλίου 1996, Syndicat français de l'Express international (SFEI) κ.λπ. κατά La Poste κ.λπ., C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, σκέψη 60· απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 1999, Ισπανία κατά Επιτροπής, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, σκέψη 41.

⁽¹⁵⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Ιουλίου 1974, Ιταλία κατά Επιτροπής, C-173/73, ECLI:EU:C:1974:71, σκέψη 13.

⁽¹⁶⁰⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Νοεμβρίου 2013, MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. κατά Επιτροπής, T-499/10, ECLI:EU:T:2013:592, σκέψη 67.

⁽¹⁶¹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Residex Capital κατά Gemeente Rotterdam, C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814, σκέψη 39.

προμήθειας εγγύησης είναι σύμφωνη με τους όρους της αγοράς· δεν ισχυρίζονται καν ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο. Δεδομένου ότι το όφελος της εγγύησης συνίσταται στο γεγονός ότι ο εγγυητής φέρει τον κίνδυνο που συνδέεται με την εγγύηση, ο εν λόγω εγγυητής αμείβεται κανονικά με κατάλληλη προμήθεια για την ανάληψη του κινδύνου. Η ύπαρξη κινδύνου ο οποίος συνδέεται με τις εγγυήσεις για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης είναι σαφής και, ως εκ τούτου, οι εν λόγω εγγυήσεις δεν θα ήταν διαθέσιμες στην αγορά χωρίς την απαίτηση καταβολής προμήθειας. Με την απόφαση Øresund ⁽¹⁶²⁾, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η χορήγηση εγγύησης υπό όρους που δεν αντιστοιχούν σε αυτούς της αγοράς είναι, γενικώς, σε θέση να παράσχει πλεονέκτημα στο πρόσωπο που επωφελείται αυτής. Επιπλέον, στην προκειμένη περίπτωση, τα κράτη δεν περιορίστηκαν απλώς και μόνον στη χορήγηση εγγύησης στην κοινοπραξία υπό όρους που δεν αντιστοιχούν σε αυτούς της αγοράς, αλλά, στην πραγματικότητα, ανέλαβαν νομική υποχρέωση να εγγυηθούν το σύνολο του δανεισμού της κοινοπραξίας σε σχέση με τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, χωρίς να απαιτήσουν οποιαδήποτε αντιστάθμιση για την ανάληψη των κινδύνων που συνδέονται με την εν λόγω υποχρέωση. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, ως αποδέκτης της συγκεκριμένης υποχρέωσης, η κοινοπραξία επωφελήθηκε άμεσου πλεονεκτήματος, από το χρονικό σημείο ανάληψης της υποχρέωσης, στο μέτρο που διέθετε νομικά ισχυρό δικαίωμα σε κρατικές εγγυήσεις σε σχέση με το σύνολο των δανειακών αναγκών της όσον αφορά τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, μέσω της θέσπισης του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων και της ανάληψης υποχρέωσης εγγύησης των χρηματοδοτικών μέσων για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, χωρίς να απαιτήσουν την καταβολή προμήθειας εγγύησης υπό όρους της αγοράς, τα κράτη παρείχαν πλεονέκτημα στην κοινοπραξία με τη μορφή χαμηλότερου κόστους χρηματοδότησης.

- (312) Κατά πάγια νομολογία, όταν τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα που ωφελούν συγκεκριμένες οντότητες, ο προσδιορισμός πλεονεκτήματος καθιστά, καταρχήν, δυνατό να τεκμαίρεται ο επιλεκτικός χαρακτήρας του μέτρου ⁽¹⁶³⁾. Τούτο συμβαίνει διότι είναι συνήθως εύκολο να συναχθεί το συμπέρασμα ότι μέτρα του είδους αυτού είναι επιλεκτικού χαρακτήρα, δεδομένου ότι επιφυλάσσουν ευνοϊκή μεταχείριση σε μία ή σε λίγες επιχειρήσεις ⁽¹⁶⁴⁾. Στην παρούσα υπόθεση, δεδομένου ότι το πλεονέκτημα αφορά συγκεκριμένα την κοινοπραξία, το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων συνιστά επιλεκτικό πλεονέκτημα υπέρ της κοινοπραξίας κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

6.1.3.2. Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση

- (313) Στη Δανία, προσωπικές εταιρείες, όπως η κοινοπραξία, αντιμετωπίζονται ως διαφανείς οντότητες για φορολογικούς σκοπούς. Τούτο σημαίνει ότι οι δανικοί φορολογικοί κανόνες εφαρμόζονται μόνον στον Δανό εταίρο της κοινοπραξίας, την A/S Øresund, και όχι στην ίδια την κοινοπραξία (αιτιολογική σκέψη 118). Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή πρέπει να εκτιμήσει, πρώτον, αν η κοινοπραξία θα πρέπει να θεωρηθεί ως οντότητα που επωφελείται των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογικές σκέψεις 314 έως 319). Δεύτερον, η Επιτροπή πρέπει να εκτιμήσει το μέτρο στο οποίο οι εν λόγω κανόνες παρείχαν επιλεκτικό πλεονέκτημα στην οντότητα που επωφελείται από αυτούς, το οποίο η εν λόγω οντότητα δεν θα είχε εξασφαλίσει υπό κανονικούς κανόνες φορολογίας (βλ. αναλυτικότερα αιτιολογικές σκέψεις 320 έως 347).

6.1.3.2.1. Η οντότητα που επωφελείται των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση

- (314) Προκειμένου να προσδιοριστεί η οντότητα η οποία θα πρέπει να θεωρηθεί ότι επωφελείται των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, για τους σκοπούς της εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, μπορεί να θεωρηθεί ότι χωριστές νομικές οντότητες αποτελούν οικονομική μονάδα σε σχέση με μια οικονομική δραστηριότητα. Η εν λόγω οικονομική μονάδα λογίζεται στη συνέχεια ως η σχετική επιχείρηση. Για τον σκοπό αυτό, το Δικαστήριο θεωρεί συναφή την ύπαρξη πλειοψηφικής συμμετοχής και άλλων λειτουργικών, οικονομικών και οργανικών δεσμών ⁽¹⁶⁵⁾.

⁽¹⁶²⁾ Σκέψη 120.

⁽¹⁶³⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 13ης Δεκεμβρίου 2017, Ελληνική Δημοκρατία κατά Επιτροπής, T-314/15, ECLI:EU:T:2017:903, σκέψεις 78 και 79.

⁽¹⁶⁴⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 4ης Ιουνίου 2015, Επιτροπή κατά MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, σκέψη 60 επ.: προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Mengozzi της 27ης Ιουνίου 2013, Deutsche Lufthansa, C-284/12, ECLI:EU:C:2013:442, σημείο 52.

⁽¹⁶⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 2010, AceaElectrabel Produzione SpA κατά Επιτροπής, C-480/09 P, ECLI:EU:C:2010:787, σκέψεις 47 έως 55· απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιανουαρίου 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA κ.λπ., C-222/04, ECLI:EU:C:2006:8, σκέψη 112.

- (315) Η Επιτροπή εκτιμά ότι, για τους σκοπούς της οικονομικής δραστηριότητας της μόνιμης ζεύξης, η A/S Øresund, στο μέτρο που συμμετέχει στη συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα, και η κοινοπραξία αποτελούν ενιαία επιχείρηση. Η κοινοπραξία είναι εταιρική σχέση μεταξύ μιας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης την οποία σύστησε το Δανικό Δημόσιο (A/S Øresund) και μιας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης την οποία σύστησε το Σουηδικό Δημόσιο (SVEDAB) (αιτιολογικές σκέψεις 64 και 65). Η A/S Øresund κατέχει το 50 % των μετοχών της κοινοπραξίας και ευθύνεται, από κοινού με την SVEDAB, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον έναντι των τρίτων για κάθε υποχρέωση που ενδέχεται να ανακύψει για την κοινοπραξία σε σχέση με τις εργασίες της· ορίζει επίσης τέσσερα από τα οκτώ μέλη του διοικητικού συμβουλίου ⁽¹⁶⁶⁾.
- (316) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η οικονομική δραστηριότητα της μόνιμης ζεύξης συνίσταται στον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό του έργου, την κατασκευή, τη συντήρηση και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης. Η κοινοπραξία καλύπτει το κόστος του σχεδιασμού του έργου και άλλων προπαρασκευαστικών ενεργειών για τη μόνιμη ζεύξη, καθώς και της κατασκευής, της συντήρησης και της εκμετάλλευσής της, μέσω τελών διόδων που καταβάλλονται από τους χρήστες (αιτιολογική σκέψη 69). Το εν λόγω κόστος της μόνιμης ζεύξης περιλαμβάνει το κόστος που σχετίζεται με τον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Ωστόσο, όπως προεκτέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 118, η ίδια η κοινοπραξία δεν υπόκειται σε φορολογία, καθώς είναι προσωπική εταιρεία η οποία χαρακτηρίζεται από φορολογική διαφάνεια. Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση περιέχονται στον νόμο περί κατασκευής (και ενσωματώθηκαν στον νόμο Sund & Bælt το 2005), εφαρμόζονται δε στο φορολογητέο εισόδημα της A/S Øresund. Δεδομένου ότι η A/S Øresund είναι κατά 50 % ιδιοκτήτρια της κοινοπραξίας, τούτο περιλαμβάνει το 50 % του φορολογητέου εισοδήματος που προκύπτει από τις δραστηριότητες της κοινοπραξίας. Ως εκ τούτου, το χρηματοοικονομικό μοντέλο (δηλαδή το σύνολο των χρηματοοικονομικών ροών, συμπεριλαμβανομένων όλων των εξόδων και εσόδων) της οικονομικής δραστηριότητας της μόνιμης ζεύξης, στη δανική πλευρά, αφορά όχι μόνον την κοινοπραξία, αλλά και την A/S Øresund, στο μέτρο που η A/S Øresund είναι υπεύθυνη για την καταβολή φόρων σχετικά με τη συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα.
- (317) Η Επιτροπή εκτιμά ότι η καταβολή των ανωτέρω φόρων δεν μπορεί να διαχωριστεί από την οικονομική δραστηριότητα της μόνιμης ζεύξης. Τούτο συμβαίνει επειδή το συνολικό κόστος της μόνιμης ζεύξης (και το κόστος των οδικών και σιδηροδρομικών συνδέσεων με την ενδοχώρα) πρόκειται να χρηματοδοτηθεί από τα τέλη που καταβάλλουν οι χρήστες και εισπράττει η κοινοπραξία. Τα εν λόγω τέλη συνιστούν εισόδημα το οποίο υπόκειται σε φόρο εισοδήματος εταιρειών —πληρωτέο από την A/S Øresund— βάσει του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών. Επομένως, μολονότι τα τέλη τα οποία η κοινοπραξία εισπράττει για τη χρήση της μόνιμης ζεύξης συνιστούν εισόδημα, συνεπάγονται επίσης έξοδο, με τη μορφή των σχετικών πληρωμών φόρου. Στην πράξη, η οργανωτική και χρηματοοικονομική ρύθμιση προβλέπει την καταβολή μερισμάτων από την κοινοπραξία στις μητρικές εταιρείες, οι οποίες δεν χρηματοδοτούν μόνον το κόστος των συνδέσεων με την ενδοχώρα, αλλά και τις φορολογικές υποχρεώσεις που σχετίζονται με τη μόνιμη ζεύξη. Ως εκ τούτου, κάθε μείωση του ύψους της φορολογικής υποχρέωσης που σχετίζεται με τη δραστηριότητα της μόνιμης ζεύξης είναι επωφελής για την επιχείρηση που ασκεί τη συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα. Κατά συνέπεια, είναι επωφελής για την κοινοπραξία, καθώς μειώνει μια χρηματοοικονομική επιβάρυνση την οποία θα έπρεπε διαφορετικά να αναλάβει η κοινοπραξία, δεδομένου ότι, για την εκπλήρωση της φορολογικής υποχρέωσης της A/S Øresund που απορρέει από το εισόδημα που παράγει η μόνιμη ζεύξη, χρησιμοποιείται η εισοδηματική ροή της κοινοπραξίας.
- (318) Επιπλέον, οι δανικές αρχές παρατήρησαν (αιτιολογική σκέψη 269) ότι το συνολικό ποσό ενίσχυσης (ακαθάριστο ισοδύναμο επιχορήγησης) που χορηγήθηκε μέσω του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων μειώνεται στο μέτρο που οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση συνεπάγονται χαμηλότερη δανειακή επιβάρυνση για την κοινοπραξία. Εξ αντιδιαστολής, επομένως, εάν οι ως άνω ειδικοί κανόνες δεν είχαν εφαρμοστεί στην A/S Øresund, λόγω της συμμετοχής της στην κοινοπραξία σε ποσοστό 50 %, η κοινοπραξία θα είχε υψηλότερη δανειακή επιβάρυνση και, συνεπώς, κατά τον συλλογισμό των δανικών αρχών, θα είχε χορηγηθεί μεγαλύτερο ποσό ενίσχυσης μέσω του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων. Τούτο επιβεβαιώνει την άποψη της Επιτροπής ότι η κοινοπραξία και η A/S Øresund θα πρέπει να θεωρηθούν ως ενιαία επιχείρηση για τους σκοπούς της οικονομικής δραστηριότητας της μόνιμης ζεύξης και ότι θα πρέπει να θεωρηθεί ότι η συγκεκριμένη ενιαία επιχείρηση είναι η οντότητα που επωφελήθηκε των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση και, κατά συνέπεια, ότι η κοινοπραξία επωφελήθηκε επίσης των εν λόγω κανόνων.

⁽¹⁶⁶⁾ Άρθρα 3.1, 3.2 και 8.2 της συμφωνίας κοινοπραξίας.

- (319) Λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων που εκτέθηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 314 έως 318, η Επιτροπή εκτιμά ότι, εάν οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση συνεπάγονται επιλεκτικό πλεονέκτημα, η κοινοπραξία θα επωφελήθηκε του εν λόγω πλεονεκτήματος.

6.1.3.2.2. Επιλεκτικό πλεονέκτημα

- (320) Μετά τη διαπίστωση ότι η ενιαία επιχείρηση —και, επομένως, και η κοινοπραξία— θα επωφελούνταν του πλεονεκτήματος που θεσπίστηκε με τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση (αιτιολογική σκέψη 319), η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει τις φορολογικές υποχρεώσεις της A/S Øresund οι οποίες απορρέουν από τις δραστηριότητες της κοινοπραξίας. Προκειμένου να διαπιστωθεί αν οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση θεσπίζουν τέτοιο πλεονέκτημα, οι φορολογικές υποχρεώσεις που απορρέουν από τους εν λόγω κανόνες πρέπει να συγκριθούν με τις φορολογικές υποχρεώσεις που η A/S Øresund θα υπείχε δυνάμει των κανονικών κανόνων φορολογίας, δηλαδή χωρίς τους εν λόγω ειδικούς κανόνες.
- (321) Προκειμένου ένα μέτρο να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ πρέπει, στο πλαίσιο δεδομένου νομικού συστήματος, να ευνοεί «ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένους κλάδους παραγωγής» έναντι άλλων που τελούν, από πλευράς του επιδιωκόμενου με το σύστημα αναφοράς σκοπού, σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση ⁽¹⁶⁷⁾ (το κριτήριο αυτό ονομάζεται συνήθως «κριτήριο τριών σταδίων» και εξηγείται περαιτέρω στην επόμενη αιτιολογική σκέψη). Ωστόσο, όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 312, όταν τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα που ωφελούν συγκεκριμένες οντότητες, ο προσδιορισμός πλεονεκτήματος καθιστά, καταρχήν, δυνατό να τεκμαίρεται ο επιλεκτικός χαρακτήρας του μέτρου. Στην παρούσα υπόθεση, δεδομένου ότι οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση αφορούν ειδικά την A/S Øresund και την κοινοπραξία, στο μέτρο που οι εν λόγω κανόνες συνιστούν πλεονέκτημα, το συγκεκριμένο πλεονέκτημα έχει επιλεκτικό χαρακτήρα.
- (322) Ωστόσο, προκειμένου να εξακριβώσει αν η ενιαία επιχείρηση απολαύει επιλεκτικού πλεονεκτήματος δυνάμει των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, η Επιτροπή αξιολόγησε τα συγκεκριμένα μέτρα βάσει της τυποποιημένης ανάλυσης τριών σταδίων που έχει καθιερώσει ο δικαστής της Ένωσης ⁽¹⁶⁸⁾. Πρώτον, πρέπει να προσδιοριστεί το σύστημα αναφοράς, δηλαδή οι «κανονικοί» κανόνες φορολογίας ⁽¹⁶⁹⁾. Δεύτερον, πρέπει να προσδιοριστεί κατά πόσον ένα συγκεκριμένο μέτρο αποτελεί παρέκκλιση από το εν λόγω σύστημα στο μέτρο που διαφοροποιεί οικονομικούς φορείς οι οποίοι, υπό το πρίσμα των στόχων που είναι συμφυείς με το σύστημα, βρίσκονται σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση. Εάν το μέτρο αποτελεί παρέκκλιση από το σύστημα αναφοράς, και ως εκ τούτου είναι εκ πρώτης όψεως επιλεκτικό, θα πρέπει να διαπιστωθεί κατά το τρίτο στάδιο της ανάλυσης αν η παρέκκλιση δικαιολογείται από τη φύση ή από την εν γένει οικονομία του συστήματος. Στο πλαίσιο αυτό, απόκειται στο κράτος μέλος να αποδείξει ότι η διαφοροποιημένη φορολογική μεταχείριση απορρέει ευθέως από τις θεμελιώδεις ή κατευθυντήριες αρχές του εν λόγω συστήματος ⁽¹⁷⁰⁾.

6.1.3.2.2.1. Επιλεκτικό πλεονέκτημα: ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών

- (323) Όπως υπομνήσθηκε στην αιτιολογική σκέψη 322, προκειμένου να χαρακτηρίσει ένα εθνικό φορολογικό μέτρο ως «επιλεκτικό», η Επιτροπή πρέπει να προσδιορίσει καταρχάς το σύστημα αναφοράς, δηλαδή το «κανονικό» φορολογικό σύστημα που εφαρμόζεται στο οικείο κράτος μέλος. Ο καθορισμός του συστήματος αναφοράς έχει αυξημένη σπουδαιότητα στις περιπτώσεις φορολογικών μέτρων, δεδομένου ότι η ύπαρξη οικονομικού πλεονεκτήματος, κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, μπορεί να προσδιοριστεί μόνο σε σχέση με την αποκαλούμενη «κανονική» φορολογία. Ως εκ τούτου, για να προσδιορισθεί το σύνολο των

⁽¹⁶⁷⁾ Βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Δεκεμβρίου 2023, Engie κατά Επιτροπής, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-451/21 P και C-454/21 P, ECLI:EU:C:2023:948, σκέψη 106, και απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Φεβρουαρίου 2023, Ισπανία, Lico κ.λπ. κατά Επιτροπής, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-649/20 P, C-658/20 P και C-662/20 P, ECLI:EU:C:2023:60, σκέψη 46 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· βλ. επίσης απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Δεκεμβρίου 2016, Επιτροπή κατά World Duty Free Group κ.λπ., C-20/15 P και C-21/15 P, ECLI:EU:C:2016:981, σκέψη 54 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία.

⁽¹⁶⁸⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551, σκέψη 62· απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 2001, Adria-Wien Pipeline, C-143/99, ECLI:EU:C:2001:598.

⁽¹⁶⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2018, Andres κατά Ιταλίας, C-203/16 P, ECLI:EU:C:2018:505, σκέψη 88.

⁽¹⁷⁰⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, Paint Graphos κ.λπ., συνεκδικασθείσες C-78/08 έως C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, σκέψη 49 και επ.· απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, GIL Insurance, C-308/01, ECLI:EU: C:2004:252.

επιχειρήσεων οι οποίες βρίσκονται σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση πρέπει προηγουμένως να καθοριστεί ποιο είναι το νομικό καθεστώς του οποίου ο σκοπός αποτελεί το πρίσμα υπό το οποίο πρέπει να εξεταστεί ενδεχομένως η συγκρισιμότητα της πραγματικής και νομικής κατάστασης των επιχειρήσεων που ευνοούνται από το ως άνω μέτρο και των λοιπών επιχειρήσεων.

- (324) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 118, στο άρθρο 1 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών απαριθμούνται οι νομικές οντότητες που υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, όπως η A/S Øresund, περιλαμβάνονται στην εν λόγω απαρίθμηση. Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 135 και 136, οι κρίσιμοι κανόνες για τις μεταφορές ζημιών περιέχονται στον δανικό νόμο περί βεβαιώσεως φόρου (άρθρο 15) για τις περιόδους από το 1991 έως το 2012 και στον δανικό νόμο περί φόρου εισοδήματος εταιρειών (άρθρο 12) για τις επακόλουθες περιόδους (αιτιολογικές σκέψεις 138 και 139). Οι εν λόγω κανόνες καθορίζουν τις προϋποθέσεις και τα όρια της μεταφοράς ζημιών για φορολογικούς σκοπούς για νομικές οντότητες που υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης). Όπως προεκτέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 117, ο δανικός νόμος περί βεβαιώσεως φόρου θεσπίζει κανόνες σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των φορολογικών νόμων τόσο σε φυσικά πρόσωπα όσο και σε εταιρείες, ο δε δανικός νόμος περί φορολογίας εισοδήματος εταιρειών καθορίζει τις οντότητες που υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος εταιρειών, τον συντελεστή και άλλους κανόνες για τη φορολογία εταιρειών.

Κανόνας LCF 1991-2001

- (325) Πρώτον, όπως επισήμανε η Δανία (αιτιολογική σκέψη 267), για τον κανόνα LCF 1991-2001, ο γενικά εφαρμοστέος κανόνας σχετικά με τη μεταφορά ζημιών προβλεπόταν στο άρθρο 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου. Ο εν λόγω νόμος περιέχει κανόνες για τον φόρο εισοδήματος τόσο φυσικών προσώπων όσο και εταιρειών και εντάσσεται στο σύστημα φορολογίας εισοδήματος εταιρειών (μαζί με τις σχετικές πράξεις για τη φορολογία εισοδήματος, ειδικότερα τον δανικό νόμο περί φόρου εισοδήματος εταιρειών). Συγκεκριμένα, ο δανικός νόμος περί φόρου εισοδήματος εταιρειών καθορίζει τις οντότητες οι οποίες πρέπει να καταβάλλουν φόρο εισοδήματος εταιρειών, ο δε δανικός νόμος περί βεβαιώσεως φόρου προβλέπει τις παραμέτρους βάσει των οποίων καθορίζεται το πληρωτέο από τις οντότητες ποσό. Ένας από τους παράγοντες που καθορίζουν το εν λόγω ποσό είναι το αν η φορολογητέα οντότητα διαθέτει μεταφερθείσες ζημίες τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιήσει για να μειώσει τη φορολογητέα βάση της. Το άρθρο 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου προέβλεπε ότι, για την περίοδο ισχύος του κανόνα LCF 1991-2001, οι ζημίες μπορούσαν να μεταφερθούν στο φορολογητέο εισόδημα του φορολογουμένου κατά τα πέντε επόμενα έτη (αιτιολογική σκέψη 135). Ο περιορισμός των πέντε ετών ήταν αναπόσπαστο μέρος του γενικά εφαρμοστέου κανόνα για τη μεταφορά ζημιών (γενικού μέτρου, εφαρμοστέου χωρίς διαφοροποιήσεις σε όλους τους οικονομικούς φορείς) και όχι εξαίρεση από ευρύτερο νομοθετικό πλαίσιο⁽¹⁷¹⁾. Συναφώς, επισημαίνεται ότι ο περιορισμός των πέντε ετών είναι αδιαχώριστος από το γενικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών, το οποίο προβλέπει τη μεταφορά φορολογικών ζημιών, καθώς οι εν λόγω κανόνες είναι κρίσιμοι για τον καθορισμό της φορολογητέας βάσης. Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το κρίσιμο σύστημα αναφοράς για την αξιολόγηση του κανόνα LCF 1991-2001 είναι το δανικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών, συμπεριλαμβανομένου, ειδικότερα, του άρθρου 1 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών και του άρθρου 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου, τα οποία προέβλεπαν ότι, για τον σκοπό της εκτίμησης του ποσού του φόρου εισοδήματος εταιρειών που είναι πληρωτέο από νομική οντότητα υποκειμένη στον εν λόγω φόρο (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης), οι ζημίες μπορούσαν να μεταφερθούν για μέγιστο χρονικό διάστημα πέντε ετών. Οι φορολογικές διατάξεις που περιέχονται στον νόμο περί κατασκευής, συμπεριλαμβανομένου του κανόνα LCF 1991-2001, δεν αποτελούν μέρος του ως άνω συστήματος, καθώς εφαρμόζονται μόνον σε ένα συγκεκριμένο έργο. Σχετικός στόχος του δανικού συστήματος φόρου εισοδήματος εταιρειών είναι η θέσπιση ενός γενικού συστήματος φορολόγησης των εταιρειών επί των κερδών τους και, ειδικότερα, η θέσπιση κανόνων σχετικά με τον καθορισμό της φορολογητέας βάσης, συμπεριλαμβανομένων κανόνων που επιτρέπουν τη μεταφορά ζημιών (και την απόσβεση στοιχείων ενεργητικού) για όλες τις εταιρείες, χωρίς διαφοροποιήσεις. Κατά συνέπεια, ο κανόνας LCF 1991-2001 πρέπει να αξιολογηθεί, στο πλαίσιο του δεύτερου σταδίου της ανάλυσης τριών σταδίων, ως προς τις διατάξεις αναφοράς τόσο του άρθρου 1 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών όσο και του άρθρου 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου καθώς και υπό το πρίσμα του ανωτέρω στόχου (αιτιολογικές σκέψεις 326 και 327).

⁽¹⁷¹⁾ Βλ., για παράδειγμα, απόφαση του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 2018, Andres κατά Επιτροπής, C-203/16 P, ECLI:EU:C:2018:505, σκέψεις 103 και 104.

- (326) Δεύτερον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, δυνάμει του άρθρου 11 του νόμου περί κατασκευής, η A/S Øresund μπορούσε να μεταφέρει τις ζημιές της επί 15 φορολογικά έτη ή τις ζημιές που πραγματοποίησε πριν από τη θέση σε λειτουργία της μόνιμης ζεύξης επί 30 φορολογικά έτη. Τούτο ίσχυε επίσης για το 50 % των ζημιών της κοινοπραξίας, λαμβανομένου υπόψη του ποσοστού συμμετοχής 50 % της A/S Øresund στην κοινοπραξία. Εάν η A/S Øresund υπέκειτο στους κανονικούς κανόνες του συστήματος αναφοράς (συμπεριλαμβανομένου του άρθρου 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου), η δυνατότητα μεταφοράς των ζημιών της θα είχε εκπνεύσει νωρίτερα και οι εν λόγω ζημιές δεν θα ήταν πλέον διαθέσιμες για συμψηφισμό με τα κέρδη στις φορολογικές δηλώσεις της A/S Øresund⁽¹⁷²⁾. Επομένως, το άρθρο 11 του νόμου περί κατασκευής συνιστούσε παρέκκλιση από το σύστημα αναφοράς, η οποία παρείχε πλεονέκτημα στην A/S Øresund σε σύγκριση με άλλες νομικές οντότητες (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης) υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών, καθώς η A/S Øresund μπορούσε να μεταφέρει τις ζημιές της για να μειώσει τη φορολογική επιβάρυνσή της για διάστημα μεγαλύτερο από εκείνο που θα ήταν διαθέσιμο στις εν λόγω οντότητες. Όπως επισήμανε η Επιτροπή στις αιτιολογικές σκέψεις 314 έως 319, τούτο ήταν επίσης επωφελές για την κοινοπραξία, στο μέτρο που μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της A/S Øresund συνεπάγεται μείωση της χρηματοοικονομικής επιβάρυνσης της κοινοπραξίας.
- (327) Επιπλέον, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι θα πρέπει να θεωρηθεί ότι η A/S Øresund, η οποία, για σκοπούς εφαρμογής των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, αποτελεί ενιαία επιχείρηση με την κοινοπραξία (αιτιολογική σκέψη 315), βρίσκεται στην ίδια πραγματική και νομική κατάσταση με άλλες νομικές οντότητες (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης) υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών, υπό το πρίσμα των στόχων που είναι συμφυείς με το σύστημα αναφοράς. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 325, σχετικός στόχος του εν λόγω συστήματος αναφοράς είναι η θέσπιση ενός γενικού συστήματος φορολόγησης των εταιρειών επί των κερδών τους και, ειδικότερα, η θέσπιση κανόνων σχετικά με τον καθορισμό της φορολογητέας βάσης, συμπεριλαμβανομένων κανόνων που επιτρέπουν τη μεταφορά ζημιών (και την απόσβεση στοιχείων ενεργητικού) για όλες τις εταιρείες, χωρίς διαφοροποιήσεις· τούτο δε ανεξάρτητα από το αν συμμετέχουν ή όχι σε ορισμένα έργα. Η Δανία επιβεβαίωσε ότι οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση καταρτίστηκαν για την A/S Øresund και εφαρμόζονται λόγω της ιδιότητάς της ως εταιρού της κοινοπραξίας (αιτιολογική σκέψη 233). Από τις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής προκύπτει ότι ο κανόνας LCF 1991-2001 θεοπίστηκε κατ' αναλογία προς τον κανόνα που εφαρμόστηκε στη γέφυρα Great Belt. Κατά το στάδιο της προκαταρκτικής εξέτασης, οι δανικές αρχές είχαν εξηγήσει ότι τούτο οφειλόταν στον έκτακτο χαρακτήρα του κατασκευαστικού έργου, το οποίο συνοδευόταν από σημαντικό κόστος για παρατεταμένο χρονικό διάστημα σε συνδυασμό με εύλογες προοπτικές μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας. Ωστόσο, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το δανικό φορολογικό σύστημα (συμπεριλαμβανομένου του κανονικού κανόνα για τη μεταφορά ζημιών που προβλέπεται στο άρθρο 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου) δεν διαφοροποιεί μεταξύ οντοτήτων ανάλογα με το μέγεθος του έργου που αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν. Μολονότι είναι αληθές ότι η A/S Øresund είναι υπεύθυνη για μια μεγάλη επένδυση, δεν αποκλείεται άλλες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης να μπορούσαν να αναλάβουν την υλοποίηση παρόμοιων σημαντικών επενδύσεων ή επενδύσεων σε σχέση με τις οποίες μπορούν να αναμένονται ζημιές για διάστημα πέραν της πενταετίας. Επομένως, το αντικείμενο του έργου της μόνιμης ζεύξης δεν μεταβάλλει το γεγονός ότι, υπό το πρίσμα του στόχου της φορολόγησης των κερδών, η A/S Øresund βρίσκεται στην ίδια νομική και πραγματική κατάσταση με άλλες νομικές οντότητες (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης) υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Με άλλα λόγια, το γεγονός ότι η A/S Øresund είναι υπεύθυνη —μεταξύ άλλων μέσω της συμμετοχής της στην κοινοπραξία σε ποσοστό 50 %— για μια μεγάλη επένδυση σε υποδομές δεν διαφοροποιεί την κατάστασή της, από νομικής ή πραγματικής απόψεως, για τους σκοπούς του συστήματος αναφοράς, από την κατάσταση άλλων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης που υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ο κανόνας LCF 1991-2001, όπως εφαρμόστηκε στην A/S Øresund, παρέκκλινε σαφώς από το γενικό σύστημα που εφαρμόζονταν στη Δανία, καθώς καθιέρωσε διαφοροποίηση μεταξύ οικονομικών φορέων που βρίσκονται σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση υπό το πρίσμα του στόχου που επιδιώκεται από το οικείο φορολογικό σύστημα.
- (328) Τρίτον, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η παρέκκλιση που επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 327 δεν δικαιολογείται από τη φύση ή την οικονομία του συστήματος. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι μπορεί ακόμη να διαπιστωθεί ότι ένα εκ πρώτης όψεως επιλεκτικό μέτρο δεν έχει επιλεκτικό χαρακτήρα, εάν δικαιολογείται από τη φύση ή την οικονομία του συστήματος. Αυτό ισχύει σε περιπτώσεις όπου ένα μέτρο απορρέει άμεσα από τις εγγενείς θεμελιώδεις ή κατευθυντήριες αρχές του συστήματος αναφοράς ή όταν είναι το αποτέλεσμα των εγγενών μηχανισμών που απαιτούνται για τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα του συστήματος⁽¹⁷³⁾. Δεν είναι δυνατή η επίκληση, για τον σκοπό αυτό, στόχων εξωτερικής πολιτικής, οι οποίοι δεν είναι συμφυείς με το γενικό φορολογικό σύστημα⁽¹⁷⁴⁾. Απόκειται στο ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να αποδείξει ότι ένα μέτρο, το οποίο είναι εκ πρώτης όψεως επιλεκτικό, δικαιολογείται από τη φύση ή την οικονομία του φορολογικού συστήματός του⁽¹⁷⁵⁾.

⁽¹⁷²⁾ Στην πράξη, η Sund & Bælt υποβάλλει τις δηλώσεις φόρου εισοδήματος εταιρειών για τα μέλη του ομίλου της. Επιπλέον των χωριστών φορολογικών δηλώσεων που υποβάλλει για τα μέλη του ομίλου της, η Sund & Bælt υποβάλλει εννοποιημένη δήλωση φόρου εισοδήματος εταιρειών για τον όμιλο. Χάριν ευαναγνωσίας και στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης, η Επιτροπή αναφέρεται στις φορολογικές δηλώσεις της A/S Øresund και στην υποβολή φορολογικών δηλώσεων από την A/S Øresund.

⁽¹⁷³⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, Paint Graphos κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-78/08 έως C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, σκέψη 69.

⁽¹⁷⁴⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, Paint Graphos κ.λπ., συνεκδικασθείσες C-78/08 έως C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, σκέψεις 69 και 70· απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511, σκέψη 81· απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, C-279/08 P, ECLI:EU:C:2011:551· απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Δεκεμβρίου 2008, British Aggregates κατά Επιτροπής, C-487/06 P, ECLI:EU:C:2008:757· απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουλίου 2013, P Oy, C-6/12, ECLI:EU:C:2013:525, σκέψη 27 και επ.

⁽¹⁷⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Νοεμβρίου 2011, Επιτροπή και Ισπανία κατά Government of Gibraltar και Ηνωμένου Βασιλείου, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-106/09 P και C-107/09 P, ECLI:EU:C:2011:732, σκέψη 146· απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, C-159/01, ECLI:EU:C:2004:246, σκέψη 43· απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, C-88/03, ECLI:EU:C:2006:511.

(329) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης, οι δανικές αρχές είχαν ισχυριστεί ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση δικαιολογούνται από την οικονομία του συστήματος λόγω του έκτακτου χαρακτήρα του συνολικού έργου της μόνιμης ζεύξης, όσον αφορά το μέγεθος και τον σκοπό του, ο οποίος καθιστά το έργο μη συγκρίσιμο με οποιοδήποτε άλλο έργο υποδομής υποκείμενο στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Συναφώς, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι στόχος του συστήματος αναφοράς είναι η θέσπιση ενός γενικού συστήματος φορολόγησης των εταιρειών επί των κερδών τους και, ειδικότερα, η θέσπιση κανόνων σχετικά με τον καθορισμό της φορολογητέας βάσης, συμπεριλαμβανομένων κανόνων που επιτρέπουν τη μεταφορά ζημιών για όλες τις εταιρείες, χωρίς διαφοροποιήσεις (αιτιολογική σκέψη 325). Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 327, το σύστημα αναφοράς δεν διαφοροποιεί μεταξύ οντοτήτων βάσει του μεγέθους των έργων που αναλαμβάνουν να υλοποιήσουν και δεν αποκλείεται άλλες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης να μπορούν να αναλάβουν την υλοποίηση παρόμοιων σημαντικών επενδύσεων ή επενδύσεων σε σχέση με τις οποίες μπορούν να αναμένονται ζημιές για διάστημα πέραν της πενταετίας. Υπό τις ανωτέρω συνθήκες, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι ο χαρακτήρας του έργου της μόνιμης ζεύξης θα δικαιολογούσε διαφορετική μεταχείριση της A/S Øresund, λαμβανομένων υπόψη της φύσης και της οικονομίας του συγκεκριμένου συστήματος. Με άλλα λόγια, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι τέτοια διαφορετική μεταχείριση θα ήταν συνεπής, αναγκαία και ανάλογη υπό το πρίσμα των κατευθυντήριων αρχών του δανικού φορολογικού συστήματος. Στην αιτιολογική σκέψη 90 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή επισήμανε ότι οι δανικές αρχές δεν είχαν καταδείξει επαρκώς τους λόγους για τους οποίους, και το μέτρο στο οποίο, το μέγεθος και ο σκοπός ενός έργου θα επαρκούσαν για να δικαιολογήσουν διαφορετική φορολογική μεταχείριση. Μετά την έκδοση της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, οι δανικές αρχές δεν υπέβαλαν στην Επιτροπή οποιοδήποτε νέο αποδεικτικό στοιχείο, το οποίο θα μετέβαλλε την άποψη της Επιτροπής, και, επομένως, δεν ανταποκρίθηκαν στο βάρος απόδειξης του τρίτου σταδίου ⁽¹⁷⁹⁾. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το μέτρο δεν συνιστά δικαιολογημένη παρέκκλιση από την εφαρμογή του συστήματος αναφοράς, η οποία απορρέει ευθέως από τις θεμελιώδεις ή κατευθυντήριες αρχές του συγκεκριμένου φορολογικού συστήματος.

(330) Συνεπώς, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ο κανόνας LCF 1991-2001 ήταν απόρροια επιλεκτικού πλεονεκτήματος υπέρ της A/S Øresund, σχετιζόμενου με την οικονομική δραστηριότητα της μόνιμης ζεύξης. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 319, η κοινοπραξία θα επωφελούνταν κάθε επιλεκτικού πλεονεκτήματος που θεσπίστηκε από τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, δεδομένου ότι η A/S Øresund και η κοινοπραξία αποτελούν ενιαία επιχείρηση για τον σκοπό της οικονομικής δραστηριότητας της μόνιμης ζεύξης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο κανόνας LCF 1991-2001 είχε ως αποτέλεσμα την παροχή επιλεκτικού πλεονεκτήματος στην κοινοπραξία.

Κανόνας LCF 2002-2012

(331) Όσον αφορά τον κανόνα LCF 2002-2012, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 136, ο δανικός νόμος περί βεβαιώσεως φόρου (άρθρο 15) τροποποιήθηκε την 21η Μαΐου 2002 και κατέργησε κάθε περιορισμό στη δυνατότητα των νομικών οντοτήτων (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης) που υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών να μεταφέρουν ζημιές. Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι η συγκεκριμένη νομοθετική τροποποίηση είχε αντίκτυπο είτε i) στο πεδίο εφαρμογής του συστήματος αναφοράς για τον κανόνα LCF 2002-2012, σε σύγκριση με τον κανόνα LCF 1991-2001, είτε ii) στον στόχο του συγκεκριμένου συστήματος αναφοράς. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, για την περίοδο ισχύος του κανόνα LCF 2002-2012, το σύστημα αναφοράς προέβλεπε ότι νομικές οντότητες (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης) υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών δικαιούνταν να μεταφέρουν ζημιές, χωρίς κανέναν περιορισμό όσον αφορά το χρονικό διάστημα δυνατότητας μεταφοράς των ζημιών. Συνεπώς, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το κρίσιμο σύστημα αναφοράς για την αξιολόγηση του κανόνα LCF 2002-2012 είναι το δανικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών, συμπεριλαμβανομένου, ειδικότερα, του άρθρου 1 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών και του άρθρου 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου, τα οποία προέβλεπαν ότι, για τον σκοπό της εκτίμησης του ποσού του φόρου εισοδήματος εταιρειών που είναι πληρωτέο από νομική οντότητα υποκείμενη στον εν λόγω φόρο (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης), οι ζημιές μπορούσαν να μεταφερθούν χωρίς χρονικό περιορισμό.

⁽¹⁷⁹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Σεπτεμβρίου 2011, Paint Graphos κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-78/08 έως C-80/08, ECLI:EU:C:2011:550, σκέψη 65.

- (332) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, όπως και στην περίπτωση του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου, ο νόμος περί κατασκευής τροποποιήθηκε για την κατάργηση του περιορισμού των 15 ετών που είχε εφαρμοστεί στην A/S Øresund δυνάμει του κανόνα LCF 1991-2001. Υπό τις συνθήκες αυτές, για ζημίες πραγματοποιηθείσες από το φορολογικό έτος 2002, η A/S Øresund υπέκειτο στον ίδιο κανόνα με εκείνον που προβλεπόταν στους γενικά εφαρμοστέους κανόνες (δηλαδή κανένας χρονικός περιορισμός για τη μεταφορά ζημιών). Με άλλα λόγια, η A/S Øresund δεν αποτελούσε αντικείμενο παρέκκλισης από το σύστημα αναφοράς.
- (333) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο κανόνας LCF 2002-2012 δεν είχε ως αποτέλεσμα την παροχή επιλεκτικού πλεονεκτήματος στην A/S Øresund. Συνεπώς, ο κανόνας LCF 2002-2012 δεν είχε επίσης ως αποτέλεσμα την παροχή επιλεκτικού πλεονεκτήματος στην κοινοπραξία. Επομένως, ο κανόνας LCF 2002-2012 δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση υπέρ της A/S Øresund ή της κοινοπραξίας.

Κανόνας LCF 2013-2015

- (334) Για την περίοδο ισχύος του κανόνα LCF 2013-2015, ο γενικά εφαρμοστέος κανόνας για τη μεταφορά ζημιών προβλέπεται στο άρθρο 12 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 138, ο νόμος αριθ. 591 της 18ης Ιουνίου 2012 κατέργησε το άρθρο 15 του δανικού νόμου περί βεβαιώσεως φόρου. Συγχρόνως, με τον νόμο αριθ. 591 της 18ης Ιουνίου 2012 προστέθηκε στον δανικό νόμο περί φόρου εισοδήματος εταιρειών το άρθρο 12, με το οποίο θεσπίστηκε νέος περιορισμός στη χρήση μεταφερθεισών ζημιών, που εφαρμόστηκε στα φορολογικά έτη από την 1η Ιουλίου 2012 και έπειτα. Δυνάμει των εν λόγω αλλαγών, νομικές οντότητες (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης) υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών μπορούσαν να μεταφέρουν ζημίες για απεριόριστο χρονικό διάστημα. Ωστόσο, σε δεδομένο φορολογικό έτος, επιτρεπόταν μόνον η αφαίρεση ζημίας ύψους έως 7 500 000 DKK (1 005 311 EUR), και, σε περίπτωση εναπομένουσας περαιτέρω ζημίας, η αφαίρεση ποσού έως το ανώτατο όριο του 60 % του φορολογητέου εισοδήματος πέραν των 7 500 000 DKK (1 005 311 EUR) (αιτιολογική σκέψη 139). Ο συγκεκριμένος περιορισμός ήταν αναπόσπαστο μέρος του γενικά εφαρμοστέου κανόνα για τη μεταφορά ζημιών και όχι εξαίρεση από ευρύτερο νομοθετικό πλαίσιο. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το κρίσιμο σύστημα αναφοράς για την αξιολόγηση του κανόνα LCF 2013-2015 είναι το δανικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών, συμπεριλαμβανομένων, ειδικότερα, των άρθρων 1 και 12 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών, το οποίο προέβλεπε ότι, για τον σκοπό της εκτίμησης του ποσού του φόρου εισοδήματος εταιρειών που είναι πληρωτέο από νομική οντότητα υποκείμενη στον εν λόγω φόρο (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης), οι ζημίες μπορούσαν μεν να μεταφερθούν χωρίς χρονικό περιορισμό, πλην όμως μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό με κέρδη μόνον υπό τους περιορισμούς που προβλέπονταν στο άρθρο 12. Όπως προεκτέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 325, στόχος του δανικού συστήματος φόρου εισοδήματος εταιρειών είναι η θέσπιση ενός γενικού συστήματος φορολόγησης των εταιρειών επί των κερδών τους και, ειδικότερα, η θέσπιση κανόνων σχετικά με τον καθορισμό της φορολογητέας βάσης, συμπεριλαμβανομένων κανόνων που επιτρέπουν τη μεταφορά ζημιών και την απόσβεση στοιχείων ενεργητικού (για όλες τις εταιρείες, χωρίς διαφοροποιήσεις).
- (335) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, πριν από την τροποποίηση του νόμου Sund & Bælt της 4ης Μαΐου 2015 (αιτιολογική σκέψη 134), οι περιορισμοί όσον αφορά το ύψος των ζημιών που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν οι οποίοι εφαρμόζονταν, δυνάμει του συστήματος αναφοράς, σε νομικές οντότητες υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης) δεν εφαρμόζονταν στην A/S Øresund. Επομένως, σε σχέση με τα φορολογικά έτη 2013, 2014 και 2015, η A/S Øresund μπορούσε να συμψηφίσει το σύνολο της βάσης του κέρδους μέσω της χρησιμοποίησης μεταφερθεισών ζημιών, κάτι το οποίο δεν θα μπορούσε να πράξει εάν υπέκειτο στους κανονικούς κανόνες του συστήματος αναφοράς. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 327, η A/S Øresund βρίσκεται σε παρόμοια πραγματική και νομική κατάσταση με άλλες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης οι οποίες υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Συνεπώς, η Επιτροπή εκτιμά ότι, κατά την εφαρμογή του κανόνα LCF 2013-2015, η A/S Øresund έτυχε παρέκκλισης από τους κανονικούς φορολογικούς κανόνες, τούτο δε την περιήγαγε σε ευνοϊκότερη θέση σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις που βρίσκονταν σε παρόμοια νομική και πραγματική κατάσταση όσον αφορά τον στόχο του συστήματος αναφοράς. Συναφώς, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, αντίθετα προς ό,τι συνέβη με τον κανόνα LCF 2002-2012, δεν πραγματοποιήθηκε καμία τροποποίηση του νόμου Sund & Bælt η οποία να αντικατοπτρίζει την τροποποίηση του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών. Επομένως, αρνούμενες να προβούν σε τέτοια τροποποίηση, οι δανικές αρχές παρέιχαν στην A/S Øresund τη δυνατότητα να βρίσκεται σε ευνοϊκότερη θέση σε σχέση με άλλες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Ως εκ τούτου, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο συνδυασμός της τροποποίησης του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών και της ανυπαρξίας αντίστοιχης τροποποίησης του νόμου Sund & Bælt συνιστά παρέκκλιση από το σύστημα αναφοράς, η οποία παρέχει πλεονέκτημα στην A/S Øresund σε σχέση με άλλες νομικές οντότητες (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης) υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών, καθώς η A/S Øresund μπορούσε να χρησιμοποιήσει τις ζημίες της για να μειώσει τη φορολογική υποχρέωσή της, χωρίς τους περιορισμούς που εφαρμόζονταν στις εν λόγω άλλες οντότητες. Οι συγκεκριμένες άλλες οντότητες βρίσκονταν σε παρόμοια νομική και πραγματική κατάσταση με την A/S Øresund, υπό το πρίσμα του φορολογικού συστήματος αναφοράς, στόχος του οποίου ήταν η θέσπιση γενικού συστήματος φορολόγησης των εταιρειών και των κερδών τους.

- (336) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 329, κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης, οι δανικές αρχές είχαν ισχυριστεί ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση δικαιολογούνται από την οικονομία του συστήματος αναφοράς λόγω του έκτακτου χαρακτήρα του έργου της μόνιμης ζεύξης, όσον αφορά το μέγεθος και τον σκοπό του, ο οποίος καθιστά το έργο μη συγκρίσιμο με οποιοδήποτε άλλο έργο υποκείμενο στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 329, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι ο χαρακτήρας του έργου της μόνιμης ζεύξης θα δικαιολογούσε διαφορετική μεταχείριση της A/S Øresund, λαμβανομένων υπόψη της φύσης και της οικονομίας του συστήματος αναφοράς. Μετά την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, οι δανικές αρχές δεν υπέβαλαν περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία τα οποία θα μετέβαλλαν την άποψη της Επιτροπής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο κανόνας LCF 2013-2015 δεν συνιστά δικαιολογημένη παρέκκλιση από την εφαρμογή του συστήματος αναφοράς, η οποία απορρέει ευθέως από τις θεμελιώδεις ή κατευθυντήριες αρχές του δανικού συστήματος φόρου εισοδήματος εταιρειών.
- (337) Συνεπώς, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ο κανόνας LCF 2013-2015 είχε ως αποτέλεσμα την παροχή επιλεκτικού πλεονεκτήματος στην A/S Øresund. Δεδομένου ότι η κοινοπραξία και η A/S Øresund αποτελούν ενιαία επιχείρηση για τον σκοπό της οικονομικής δραστηριότητας της μόνιμης ζεύξης (αιτιολογική σκέψη 315), η ενιαία επιχείρηση επωφελείται του επιλεκτικού πλεονεκτήματος που θεσπίστηκε με τον κανόνα LCF 2013-2015, και, συνεπώς, ο κανόνας LCF 2013-2015 είχε ως αποτέλεσμα την παροχή επιλεκτικού πλεονεκτήματος στην κοινοπραξία.
- (338) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών καταργήθηκαν με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2016, χρονικό σημείο από το οποίο η A/S Øresund υπόκειται στο κανονικό δανικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών (αιτιολογική σκέψη 134). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, από την προαναφερθείσα ημερομηνία, δεν παρασχέθηκε περαιτέρω επιλεκτικό πλεονέκτημα υπέρ της A/S Øresund ή της κοινοπραξίας σε σχέση με τους κανόνες για τη μεταφορά ζημιών.

6.1.3.2.2.2. Επιλεκτικό πλεονέκτημα: ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με την απόσβεση

- (339) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 118, στο άρθρο 1 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών απαριθμούνται οι νομικές οντότητες που υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, όπως η A/S Øresund, περιλαμβάνονται στην εν λόγω απαρίθμηση. Η Δανία επισημάνει ότι, καθ' όλο το υπό εξέταση χρονικό διάστημα, οι κανονικοί κανόνες για τις φορολογικές αποσβέσεις περιέχονται στον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων (αιτιολογική σκέψη 268), με τον οποίο καθορίζονται οι ανώτατοι συντελεστές απόσβεσης, οι μέθοδοι απόσβεσης και οι ενδεχόμενοι περιορισμοί για τις διαφορετικές κατηγορίες αποσβέσιμων στοιχείων ενεργητικού, για φορολογικούς σκοπούς, για οντότητες υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Συγκεκριμένα, ο δανικός νόμος περί φόρου εισοδήματος εταιρειών καθορίζει τις οντότητες οι οποίες πρέπει να καταβάλλουν φόρο εισοδήματος εταιρειών, ο δε δανικός νόμος περί φορολογικών αποσβέσεων καθορίζει τους συντελεστές και τα όρια βάσει των οποίων οι εν λόγω οντότητες μπορούν να αποσβένουν τα στοιχεία ενεργητικού τους, προκειμένου να συμψηφίζουν την εν λόγω απόσβεση με τη φορολογητέα βάση τους.

Κανόνας DEP 1991-1998

- (340) Για την περίοδο 1991-1998, το άρθρο 22 του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων όριζε ότι ο κανονικός συντελεστής απόσβεσης για κτίρια και εγκαταστάσεις ήταν, για το χρονικό διάστημα έως και το φορολογικό έτος 1998⁽¹⁷⁷⁾, 6 % βάσει γραμμικής απόσβεσης έως ότου το συνολικό ποσό των αποσβέσεων να ανέλθει στο 60 % του κόστους κτήσης και, στη συνέχεια, περιοριζόταν στο 2 % του κόστους κτήσης, ετησίως (αιτιολογική σκέψη 144). Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το σύστημα αναφοράς για τον κανόνα DEP 1991-1998 είναι το δανικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών, συμπεριλαμβανομένου, ειδικότερα, του άρθρου 1 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών, σε συνδυασμό με τους γενικά εφαρμοστέους κανόνες του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων, ο οποίος προβλέπει τους συντελεστές, τις μεθόδους και τους ενδεχόμενους περιορισμούς για την απόσβεση πάγιων στοιχείων ενεργητικού. Όσον αφορά κτίρια και εγκαταστάσεις, το συγκεκριμένο σύστημα αναφοράς προέβλεπε, κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου, συντελεστή απόσβεσης 6 % (περιοριζόμενο στο 2 %, όταν η σωρευτική απόσβεση είχε ανέλθει στο 60 %). Όπως προεκτέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 325, σχετικός στόχος του δανικού συστήματος φόρου εισοδήματος εταιρειών είναι η θέσπιση ενός γενικού συστήματος φορολόγησης των εταιρειών επί των κερδών τους και, ειδικότερα, η θέσπιση κανόνων σχετικά με τον καθορισμό της φορολογητέας βάσης, συμπεριλαμβανομένων κανόνων που επιτρέπουν τη μεταφορά ζημιών και την απόσβεση στοιχείων ενεργητικού, για όλες τις εταιρείες, χωρίς διαφοροποιήσεις. Επομένως, το σύστημα αναφοράς προέβλεπε ότι κτίρια και εγκαταστάσεις μπορούσαν να αποσβεστούν, για φορολογικούς σκοπούς, με συντελεστή έως 6 % (με τον προαναφερθέντα περιορισμό). Σύμφωνα με τον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων, σε άλλες κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού εφαρμόζονταν υψηλότεροι ανώτατοι συντελεστές απόσβεσης στο συγκεκριμένο σύστημα αναφοράς.

⁽¹⁷⁷⁾ Τουλάχιστον από το 1991 —το προγενέστερο χρονικό διάστημα είναι αλυσitteλές για την παρούσα εκτίμηση.

(341) Όπως προεκτέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 143, με τον νόμο περί κατασκευής ο συντελεστής απόσβεσης ορίστηκε σε 6 % / 2 % του αρχικού κόστους κτήσης, τούτο δε σήμαινε ότι εφαρμόζονταν ενιαίος γενικός κανόνας για την απόσβεση σε όλα τα στοιχεία ενεργητικού της A/S Øresund, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου της (50 %) στα στοιχεία ενεργητικού της κοινοπραξίας. Σύμφωνα με τις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής, ο συγκεκριμένος συντελεστής αντιστοιχούσε σε ανάλογες διατάξεις οι οποίες εφαρμόζονταν σε κτίρια και εγκαταστάσεις δυνάμει του τότε ισχύοντος δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων. Η Δανία εξήγησε ότι ο κανόνας που εφαρμόστηκε στην A/S Øresund έπρεπε να θεωρηθεί ως πρακτικός κανόνας, ο οποίος καθιστούσε δυνατή την εφαρμογή ομοιόμορφου καθεστώτος για όλα τα στοιχεία ενεργητικού και ήταν αρχικά, αν μη τι άλλο, επίσημος για την A/S Øresund, καθώς στο σύνολο του έργου εφαρμόζονταν ο λιγότερο ευνοϊκός συντελεστής απόσβεσης (άλλα στοιχεία, όπως μηχανήματα, μπορούσαν κανονικά να αποσβεστούν με συντελεστή υψηλότερο από τον 6 % / 2 %, αλλά για την A/S Øresund εφαρμόζονταν πάγιος συντελεστής) (αιτιολογική σκέψη 268). Επομένως, λόγω των διατάξεων του νόμου περί κατασκευής, η A/S Øresund μπορούσε μεν να εφαρμόσει ενιαίο συντελεστή απόσβεσης, πλην όμως δεν μπορούσε, για καμία από τις κατηγορίες στοιχείων ενεργητικού, να προβεί σε απόσβεση με ρυθμό ταχύτερο από ό,τι άλλες νομικές οντότητες υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών.

(342) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ο κανόνας DEP 1991-1998 δεν συνιστούσε παρέκκλιση ικανή να παράσχει επιλεκτικό πλεονέκτημα στην A/S Øresund ή, κατ' επέκταση, στην κοινοπραξία, σε σύγκριση την «κανονική» φορολογία που προβλεπόταν στο σύστημα αναφοράς. Επομένως, ο κανόνας DEP 1991-1998 δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση υπέρ της A/S Øresund ή υπέρ της κοινοπραξίας.

Κανόνας DEP 1999-2007 και κανόνας DEP 2008-2015

(343) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, στις 26 Ιουνίου 1998, ο δανικός νόμος περί φορολογικών αποσβέσεων τροποποιήθηκε με αποτέλεσμα, από το φορολογικό έτος 1999, ο κανονικός συντελεστής απόσβεσης για κτίρια και εγκαταστάσεις να μειωθεί σε ανώτατο ποσοστό 5 % (άρθρο 17 του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων). Συγχρόνως, καταργήθηκε ο κανόνας σύμφωνα με τον οποίο, μετά την παρέλευση δέκα ετών, εφαρμόζονταν συντελεστής απόσβεσης 2 %. Στις 6 Ιουνίου 2007 ο δανικός νόμος περί φορολογικών αποσβέσεων τροποποιήθηκε εκ νέου με αποτέλεσμα, από το φορολογικό έτος 2008, ο κανονικός συντελεστής απόσβεσης για κτίρια και εγκαταστάσεις να μειωθεί σε ανώτατο ποσοστό 4 % (αιτιολογική σκέψη 145). Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι το σύστημα αναφοράς για τον κανόνα DEP 1999-2007 είναι το δανικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών, συμπεριλαμβανομένου, ειδικότερα, του άρθρου 1 του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών, σε συνδυασμό με τους γενικά εφαρμοστέους κανόνες του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων, ο οποίος προβλέπει τους συντελεστές, τις μεθόδους και τους ενδεχόμενους περιορισμούς για την απόσβεση πάγιων στοιχείων ενεργητικού. Οι ανωτέρω κανόνες προέβλεπαν ότι, για τον σκοπό της εκτίμησης του ποσού του φόρου εισοδήματος εταιρειών που έπρεπε να καταβληθεί από νομική οντότητα υποκείμενη στον συγκεκριμένο φόρο (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης), κτίρια και εγκαταστάσεις μπορούσαν να αποσβένονται με συντελεστή 5 % κατά την περίοδο ισχύος του κανόνα DEP 1999-2007 και με συντελεστή 4 % κατά την περίοδο ισχύος του κανόνα DEP 2008-2015. Η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι οι νομοθετικές τροποποιήσεις της 26ης Ιουνίου 1998 και της 6ης Ιουνίου 2007 είχαν αντίκτυπο στον στόχο του συγκεκριμένου πλαισίου σε σύγκριση με την περίοδο ισχύος του κανόνα DEP 1991-1998.

(344) Δεύτερον, οι ανωτέρω αλλαγές δεν μεταφέρθηκαν στον νόμο περί κατασκευής (ή, αργότερα, στον νόμο Sund & Bælt), ο οποίος διατήρησε τον συντελεστή 6 % / 2 % για το σύνολο της βάσης στοιχείων ενεργητικού. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή ανέλυσε, καταρχάς, το αποτέλεσμα του συντελεστή 2 % που εφαρμόζεται στην A/S Øresund, όταν η σωρευτική απόσβεση ανέλθει στο 60 %, και το αποτέλεσμα της μη διαφοροποιημένης απόσβεσης της συνολικής βάσης στοιχείων ενεργητικού. Επί του πρώτου ζητήματος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, για το συνολικό διάστημα από τη σύσταση της A/S Øresund και της κοινοπραξίας έως το φορολογικό έτος 2016, ο συντελεστής 2 % δεν είχε οποιαδήποτε πρακτική σημασία, δεδομένου ότι το συνολικό ποσό των στοιχείων ενεργητικού της κοινοπραξίας που η A/S Øresund μπορούσε να αποσβέσει δεν είχε ανέλθει ακόμη στο 60 % (αιτιολογική σκέψη 271). Επί του δεύτερου ζητήματος, η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο συντελεστής απόσβεσης 6 % εφαρμόζονταν στο σύνολο της βάσης στοιχείων ενεργητικού της κοινοπραξίας που υπέκειτο στους δανικούς φορολογικούς κανόνες (δηλαδή το 50 % που ανήκει στην A/S Øresund), χωρίς διαφοροποίηση μεταξύ, αφενός, «κτιρίων και εγκαταστάσεων» και, αφετέρου, άλλων στοιχείων ενεργητικού που θα μπορούσαν δυνητικά να υπάγονται σε ευνοϊκότερο καθεστώς απόσβεσης βάσει του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων. Στο πλαίσιο αυτό, οι δανικές αρχές αναφέρθηκαν, ειδικότερα, στις σιδηροδρομικές εγκαταστάσεις, όπως σιδηρογραμμές, σηματοδότες και εναέρια σύρματα (αιτιολογική σκέψη 144 και υποσημείωση 79), αλλά επισήμαναν επίσης ότι το αποτέλεσμα της εφαρμογής ταχύτερου ρυθμού απόσβεσης στα εν λόγω στοιχεία ενεργητικού δεν είχε ποτέ εξεταστεί ούτε εκτιμηθεί αναλυτικά. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, ακόμη και αν δεν εφαρμόζονταν ευνοϊκότερα καθεστώτα απόσβεσης για ορισμένα στοιχεία ενεργητικού της A/S Øresund και, επομένως, για την απόσβεση των συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού, για τη μεγάλη πλειονότητα των στοιχείων ενεργητικού της (το έργο συνίστατο, κατ' ουσία, στην κατασκευή μιας γέφυρας και μιας σήραγγας), η A/S Øresund δικαιούνταν να προβαίνει σε απόσβεση με υψηλότερο συντελεστή από εκείνον που θα μπορούσε να εφαρμόζει δυνάμει των κανονικών φορολογικών κανόνων. Ένας υψηλότερος συντελεστής απόσβεσης μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την ταχύτερη απόσβεση ενός στοιχείου ενεργητικού, τούτο δε καθιστά δυνατή τη μεγαλύτερη μείωση της φορολογητέας βάσης κατά τα πρώτα έτη της ζωής ενός στοιχείου ενεργητικού· επομένως, το φορολογικό αποτέλεσμα της συγκεκριμένης απόσβεσης επί της συνολικής διάρκειας ζωής του στοιχείου ενεργητικού μπορούσε να είναι ανάλογο της χορήγησης

άτοκου δανείου. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επισημαίνει ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη μόνον το χρονικό διάστημα έως το φορολογικό έτος 2016, δεδομένου ότι, από το έτος αυτό, η A/S Øresund υπέκειτο στους κανονικούς κανόνες. Αρνούμενες να τροποποιήσουν τον νόμο περί κατασκευής, ή τον νόμο Sund & Bælt, και να θέσουν παρόμοιο περιορισμό στον ανώτατο συντελεστή απόσβεσης για την A/S Øresund με εκείνον που ίσχυε δυνάμει των κανονικών κανόνων, οι δανικές αρχές έδωσαν τη δυνατότητα στην A/S Øresund να περιέλθει σε ευνοϊκότερη θέση σε σχέση με άλλες νομικές οντότητες υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Ως εκ τούτου, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο συνδυασμός των τροποποιήσεων του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων και της ανυπαρξίας αντίστοιχων τροποποιήσεων στον νόμο περί κατασκευής, ή στον νόμο Sund & Bælt, συνιστά μέτρο υπέρ της A/S Øresund. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η A/S Øresund έτυχε παρέκκλισης από το σύστημα αναφοράς, καθώς, για τους λόγους που εκτέθηκαν στην αιτιολογική σκέψη 327, ο κανόνας DEP 1999-2007 και ο κανόνας DEP 2008-2015 εισήγαγαν διαφοροποίηση μεταξύ οικονομικών φορέων που βρίσκονται σε συγκρίσιμη πραγματική και νομική κατάσταση υπό το πρίσμα του στόχου του συστήματος αναφοράς.

- (345) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 329, κατά τη διάρκεια της προκαταρκτικής εξέτασης, οι δανικές αρχές είχαν ισχυριστεί ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση δικαιολογούνται από την οικονομία του συστήματος αναφοράς λόγω του έκτακτου χαρακτήρα του έργου της μόνιμης ζεύξης, όσον αφορά το μέγεθος και τον σκοπό του, ο οποίος καθιστά το έργο μη συγκρίσιμο με οποιοδήποτε άλλο έργο υποκείμενο στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 329, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι ο χαρακτήρας του έργου της μόνιμης ζεύξης θα δικαιολογούσε διαφορετική μεταχείριση της A/S Øresund, λαμβανομένων υπόψη της φύσης και της οικονομίας του συστήματος αναφοράς. Μετά την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, οι δανικές αρχές δεν υπέβαλαν περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία τα οποία θα μετέβαλλαν την άποψη της Επιτροπής. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο κανόνας LCF 2013-2015 δεν συνιστά δικαιολογημένη παρέκκλιση από την εφαρμογή του συστήματος αναφοράς, η οποία απορρέει ευθέως από τις θεμελιώδεις ή κατευθυντήριες αρχές του δανικού συστήματος φόρου εισοδήματος εταιρειών.
- (346) Συνεπώς, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο κανόνας DEP 1999-2007 και ο κανόνας DEP 2008-2015 είχαν ως αποτέλεσμα την παροχή επιλεκτικού πλεονεκτήματος στην A/S Øresund. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 319, η κοινοπραξία θα επωφελούνταν κάθε επιλεκτικού πλεονεκτήματος που θεσπίστηκε από τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, δεδομένου ότι η A/S Øresund και η κοινοπραξία αποτελούν ενιαία επιχείρηση για τον σκοπό της οικονομικής δραστηριότητας της μόνιμης ζεύξης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο κανόνας DEP 1999-2007 και ο κανόνας DEP 2008-2015 είχαν ως αποτέλεσμα την παροχή επιλεκτικού πλεονεκτήματος στην κοινοπραξία.
- (347) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με την απόσβεση καταργήθηκαν με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2016, χρονικό σημείο από το οποίο η A/S Øresund υπόκειται στο κανονικό δανικό σύστημα φόρου εισοδήματος εταιρειών (αιτιολογική σκέψη 134). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, από την προαναφερθείσα ημερομηνία, δεν παρασχέθηκε περαιτέρω επιλεκτικό πλεονέκτημα υπέρ της A/S Øresund ή της κοινοπραξίας σε σχέση με τους κανόνες για την απόσβεση.

6.1.4. Στρέβλωση του ανταγωνισμού και επιπτώσεις στις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών

- (348) Ενίσχυση η οποία χορηγείται από κράτος μέλος και ενισχύει τη θέση μιας επιχείρησης έναντι άλλων ανταγωνιστριών της στο ενδοενοσιακό εμπόριο, πρέπει να θεωρείται ότι επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών⁽¹⁷⁸⁾. Ένα μέτρο που χορηγείται από το κράτος θεωρείται ότι νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό όταν είναι ικανό να βελτιώσει την ανταγωνιστική θέση της δικαιούχου επιχείρησης σε σχέση με τις ανταγωνίστριές της.
- (349) Στην αιτιολογική σκέψη 97 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή συμπέρανε προκαταρκτικώς ότι, χωρίς να απαιτείται να εκτιμηθεί αν τα μέτρα μπορούσαν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό και να επηρεάσουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών στην αγορά κατασκευής και εκμετάλλευσης (διασυνωριακών) γεφυρών, είναι σαφές ότι η παροχή επιλεκτικού πλεονεκτήματος μπορεί να ενισχύσει τη θέση της κοινοπραξίας στην αγορά υπηρεσιών μεταφορών για τη διέλευση του στενού του Øresund σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις, όπως ειδικότερα τους φορείς εκμετάλλευσης πορθμείων.

⁽¹⁷⁸⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιανουαρίου 2015, Eventech κατά The Parking Adjudicator, C-518/13, ECLI:EU:C:2015:9, σκέψη 66· απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Μαΐου 2013, Libert κ.λπ., συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-197/11 και C-203/11, ECLI:EU:C:2013:288, σκέψη 77· απόφαση του Πρωτοδικείου της 4ης Απριλίου 2001, Friuli Venezia Giulia, T-288/97, ECLI:EU:T:2001:115, σκέψη 41.

- (350) Η κοινοπραξία δραστηριοποιείται στην αγορά κατασκευής και εκμετάλλευσης ⁽¹⁷⁹⁾ (διασυνωριακών) γεφυρών και στην αγορά υπηρεσιών μεταφορών για τη διέλευση του στενού του Øresund. Στη δεύτερη προαναφερθείσα αγορά, η κοινοπραξία τελεί σε σχέση ανταγωνισμού, όσον αφορά τις συναλλαγές μεταξύ κρατών μελών, με επιχειρήσεις που παρέχουν εναλλακτικές υπηρεσίες μεταφορών, ειδικότερα υπηρεσίες θαλάσσιες συγκοινωνίας.
- (351) Από τις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής προκύπτει σαφώς ότι η κυκλοφορία στη μόνιμη ζεύξη θα περιλάμβανε, επιπλέον της νεοδημιουργηθείσας κυκλοφορίας, την υφιστάμενη κυκλοφορία στα νότια δρομολόγια πορθμείων στο στενό του Øresund, τη μετατόπιση κυκλοφορίας από άλλα δρομολόγια πορθμείων στο στενό του Øresund καθώς και δρομολόγια πορθμείων στον πορθμό του Κατεγάτη και τη Βαλτική θάλασσα. Επιπλέον, ο Δανός υπουργός Μεταφορών εξουσιοδοτήθηκε να καταργήσει την υφιστάμενη υπηρεσία θαλάσσιας συγκοινωνίας που παρείχε η Δανική Κρατική Αρχή Σιδηροδρόμων για τη διέλευση του στενού του Øresund (πλην της υπηρεσίας μεταξύ Helsingør, στη Δανία, και Helsingborg, στη Σουηδία), μετά την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης. Στο νομοσχέδιο της Κυβέρνησης 1990/91:158 επισημαίνονταν ότι θεωρήθηκε ότι η υπηρεσία θαλάσσιας συγκοινωνίας μεταξύ Helsingør και Helsingborg θα εξακολουθήσει να παρέχεται, έστω και αν μέρος της κυκλοφορίας θα μεταφερόταν στη μόνιμη ζεύξη. Ωστόσο, θεωρήθηκε ότι κάθε άλλη υπηρεσία θαλάσσιας συγκοινωνίας για τη διέλευση του στενού του Øresund δεν θα παρέχονταν πλέον. Στο νομοσχέδιο της Κυβέρνησης 1990/91:158 γινόταν επίσης αναφορά στον ανταγωνισμό από τις υπηρεσίες θαλάσσιες συγκοινωνίας σε άλλα δρομολόγια μεταξύ της Σουηδίας, της Γερμανίας και της Γιουτλάνδης, στη Δανία.
- (352) Επιπλέον, οι ετήσιες εκδόσεις της κοινοπραξίας περιέχουν στοιχεία για τα μερίδια αγοράς, τα οποία συνιστούν καθεαυτά ισχυρή ένδειξη ύπαρξης ανταγωνισμού. Στην ετήσια έκδοση του 2005 περιέχονται στοιχεία για την εξέλιξη της κυκλοφορίας επιβατών για τη διέλευση του στενού του Øresund στο διάστημα από το 1999 έως το 2005. Από τα στοιχεία προκύπτει ότι το τελευταίο έτος λειτουργίας της υπηρεσίας Dragør-Limhamn ήταν το 1999, κατά το οποίο μεταφέρθηκε 1,6 εκατομμύριο επιβάτες. Ο αριθμός επιβατών που εξυπηρετήθηκαν από την «Hydrofoils Copenhagen — Skåne» μειώθηκε από 3,6 εκατομμύρια το 1999 σε 1 50 000 το 2002, χρονικό σημείο μετά το οποίο η υπηρεσία έπαυσε να παρέχεται. Ο αριθμός επιβατών που εξυπηρετήθηκαν από την καταγελλούσα μειώθηκε από 14,3 εκατομμύρια το 1999 σε 13,3 εκατομμύρια το 2000 και περαιτέρω σε 11,5 εκατομμύρια το 2001.
- (353) Η Επιτροπή εκτιμά ότι τα στοιχεία που περιγράφηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 351 και 352 αποδεικνύουν τον δυνητικό ανταγωνισμό που υφίσταται μεταξύ της μόνιμης ζεύξης και των φορέων εκμετάλλευσης πορθμείων που εκτελούν δρομολόγια για τη διέλευση του στενού του Øresund. Τα μέτρα που παρέχουν επιλεκτικό πλεονέκτημα στην κοινοπραξία μπορούσαν να ενισχύσουν την οικονομική θέση της κοινοπραξίας και, κατά συνέπεια, να στρεβλώσουν τον προαναφερθέντα ανταγωνισμό. Δεδομένου ότι η κοινοπραξία και οι φορείς εκμετάλλευσης πορθμείων δραστηριοποιούνται σε μια αγορά παροχής υπηρεσιών μεταφορών για τη διέλευση του στενού του Øresund, μεταξύ Δανίας και Σουηδίας, ο εν λόγω ανταγωνισμός επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.
- (354) Υπό το πρίσμα των προεκτεθέντων, η Επιτροπή εκτιμά ότι μπορεί να θεωρηθεί ότι τα μέτρα που συνεπάγονται επιλεκτικό πλεονέκτημα επηρεάζουν το ενδοενοσιακό εμπόριο και μπορούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό.

6.1.5. Συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη ενίσχυσης

- (355) Βάσει της εκτίμησής της στις αιτιολογικές σκέψεις 287 έως 354, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, με το οποίο τα κράτη ανέλαβαν διαρκή δέσμευση να εγγυώνται τα χρηματοδοτικά μέσα για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης και το οποίο η Δανία και η Σουηδία εφάρμοσαν υπέρ της κοινοπραξίας, συνιστά κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Η Επιτροπή συμπεραίνει επίσης ότι ο κανόνας LCF 1991-2001, ο κανόνας LCF 2013-2015, ο κανόνας DEP 1999-2007 και ο κανόνας DEP 2008-2015, που η Δανία θέσπισε υπέρ της A/S Øresund και που συνεπάγονται την παροχή πλεονεκτήματος στην A/S Øresund και, επομένως, στην κοινοπραξία, ως μέρος της ίδιας ενιαίας επιχείρησης για τον σκοπό της οικονομικής δραστηριότητας της μόνιμης ζεύξης (αιτιολογική σκέψη 319), συνιστούν κρατική ενίσχυση υπέρ της κοινοπραξίας κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ. Ο κανόνας LCF 2002-2012 και ο κανόνας DEP 1991-1998 δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση υπέρ της κοινοπραξίας κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.

6.2. Χαρακτηρισμός της ενίσχυσης ως καθεστώτος ενισχύσεων ή μεμονωμένης ενίσχυσης

- (356) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας (αιτιολογική σκέψη 108), η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες σχετικά με το αν οι κρατικές εγγυήσεις έπρεπε να θεωρηθούν ως καθεστώτος ενισχύσεων, ως μεμονωμένη ενίσχυση χορηγηθείσα κατά τη σύσταση της κοινοπραξίας ή ως μεμονωμένη ενίσχυση χορηγηθείσα κάθε φορά που οι εθνικές αρχές ενέκριναν χρηματοοικονομική συναλλαγή της κοινοπραξίας. Στην αιτιολογική σκέψη 107 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε την προκαταρκτική άποψη ότι η διαχείριση των εγγυήσεων σε σχέση με συγκεκριμένες χρηματοοικονομικές συναλλαγές δεν μπορεί να εξεταστεί χωριστά από τις κρατικές εγγυήσεις

⁽¹⁷⁹⁾ Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, στην αιτιολογική σκέψη 301, διαπίστωσε ότι η κατασκευή της μόνιμης ζεύξης δεν μπορεί να διαχωριστεί από τη μελλοντική εκμετάλλευσή της.

που χορηγήθηκαν το 1992, στη δε αιτιολογική σκέψη 109 η Επιτροπή παρατήρησε ότι ο προκαταρκτικός χαρακτηρισμός των εγγυήσεων ως μεμονωμένων ενισχύσεων θα πρέπει να εφαρμοστεί επίσης στα φορολογικά μέτρα. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν μπόρεσε να καταλήξει σε συμπέρασμα σχετικά με το αν τα μέτρα στήριξης συνιστούν καθεστώς ενισχύσεων ή μεμονωμένη ενίσχυση, η Επιτροπή δεν μπόρεσε επίσης να καταλήξει σε συμπέρασμα όσον αφορά την ημερομηνία χορήγησης των εγγυήσεων και των φορολογικών μέτρων καθώς και όσον αφορά τον αριθμό τους.

- (357) Προκειμένου να διαπιστωθεί αν τα μέτρα ενίσχυσης μπορούν να χαρακτηριστούν ως καθεστώς ενισχύσεων ή ως μεμονωμένη ενίσχυση, η Επιτροπή πρέπει να εξετάσει τη φύση των μέτρων ενίσχυσης βάσει των ορισμών που παρατίθενται στον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1589.
- (358) Κατά το άρθρο 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, ως «καθεστώς ενισχύσεων» νοείται «κάθε πράξη βάσει της οποίας, χωρίς να απαιτούνται περαιτέρω μέτρα εκτέλεσης, μπορούν να χορηγούνται ατομικές ενισχύσεις σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται στην εν λόγω πράξη κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο και κάθε πράξη βάσει της οποίας μπορεί να χορηγείται ενίσχυση μη συνδεδεμένη με συγκεκριμένο σχέδιο σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις για αόριστο χρονικό διάστημα ή/και για απροσδιόριστο ποσό».
- (359) Αντιθέτως, κατά το άρθρο 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, ως «μεμονωμένη ενίσχυση» ορίζεται «ενίσχυση η οποία δεν χορηγείται με βάση καθεστώς ενισχύσεων ή η οποία χορηγείται με βάση καθεστώς ενισχύσεων αλλά πρέπει να κοινοποιηθεί».

6.2.1. Το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων

6.2.1.1. Καθεστώς ενισχύσεων ή μεμονωμένη ενίσχυση

- (360) Στην αιτιολογική σκέψη 103 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εκτίμησε ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η πρώτη περίπτωση που προβλέπεται στον ορισμό του καθεστώτος ενισχύσεων έχει εφαρμογή στο μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, καθώς το εν λόγω μοντέλο δεν στοχεύει «επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο», αλλά την κοινοπραξία ειδικώς. Ούτε τα κράτη ούτε οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο μέρος πρόβαλε επιχειρήματα περί του αντιθέτου. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 169, η καταγγέλλουσα και οι Scandlines κ.ά. παρέπεμψαν στην απόφαση Øresund προκειμένου να στηρίξουν την άποψή τους ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων δεν μπορεί να συνιστά καθεστώς ενισχύσεων. Κατά την καταγγέλλουσα, η Επιτροπή δεν θα πρέπει να εκτιμήσει καν αν το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων θα μπορούσε να συνιστά καθεστώς ενισχύσεων (αιτιολογική σκέψη 169). Ωστόσο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η διενέργεια της σχετικής ανάλυσης είναι απαραίτητη, δεδομένου ότι το Γενικό Δικαστήριο ακύρωσε την απόφαση του 2014 σε σχέση με τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση καθώς και τις κρατικές εγγυήσεις που χορηγήθηκαν στην κοινοπραξία (αιτιολογική σκέψη 12). Η Επιτροπή εκτέλεσε την απόφαση Øresund μέσω απόφασης κίνησης της επίσημης διαδικασίας έρευνας, στην οποία η φύση των μέτρων ως μεμονωμένης ενίσχυσης ή ως καθεστώτος ενισχύσεων αναφέρεται ρητώς ως λόγος κίνησης της εν λόγω διαδικασίας (αιτιολογική σκέψη 155).
- (361) Μετά την επίσημη έρευνα, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η κρατική ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων δεν μπορεί να θεωρηθεί ως καθεστώς ενισχύσεων, όπως εξηγείται στις αιτιολογικές σκέψεις 362 και 363.
- (362) Πρώτον, η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων δεν χορηγείται βάσει πράξης η οποία προβλέπει τη χορήγηση μεμονωμένων ενισχύσεων σε επιχειρήσεις που ορίζονται με γενικό και αφηρημένο τρόπο. Ο νόμος περί κατασκευής προβλέπει έναν ειδικό κανόνα ο οποίος εφαρμόζεται ειδικώς στην κοινοπραξία. Ως εκ τούτου, το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων δεν πληροί την πρώτη προϋπόθεση του ορισμού του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (363) Δεύτερον, ο νόμος περί κατασκευής προσδιορίζει ρητώς το οικείο έργο ως τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Τόσο τα κράτη όσο και τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων συνδέεται με το συγκεκριμένο αυτό έργο. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι στο άρθρο 2 της διακυβερνητικής συμφωνίας προσδιορίζεται ότι η μόνιμη ζεύξη κατασκευάζεται ως ζεύξη συνδυασμένης οδικής και σιδηροδρομικής κυκλοφορίας, αποτελούμενη από σιδηρόδρομο διπλής σιδηροδρομικής γραμμής και αυτοκινητόδρομο τεσσάρων λωρίδων κυκλοφορίας, και ότι εκτείνεται από τεχνητή χερσόνησο στον αερολιμένα Kastруп, διέρχεται το στενό του Øresund μέσω υποθαλάσσιας σήραγγας, καταλήγει σε τεχνητή νήσο και συνεχίζει από εκεί νότια του Linhamn, στη Σουηδία, ως συνδυασμένη υψηλή και χαμηλή γέφυρα. Επιπλέον, στο παράρτημα 1 της διακυβερνητικής συμφωνίας παρέχεται λεπτομερής περιγραφή του τεχνικού σχεδιασμού της μόνιμης ζεύξης. Επομένως, κατά τον χρόνο κατάρτισης του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων και ενσωμάτωσής του εν λόγω μοντέλου στη συμφωνία κοινοπραξίας, το έργο ήταν ορισμένο πολύ συγκεκριμένα και με μεγάλη σαφήνεια, από την άποψη τόσο της γεωγραφικής τοποθεσίας όσο και του τεχνικού σχεδιασμού. Επιπλέον,

με την απόφαση Øresund, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε σαφώς ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση που αφορά τις κρατικές εγγυήσεις συνδέεται με συγκεκριμένο έργο ⁽¹⁸⁰⁾. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων συνδέεται με συγκεκριμένο έργο και ότι, επομένως, το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων δεν πληροί τη δεύτερη προϋπόθεση του ορισμού του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

(364) Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων δεν πληροί τον ορισμό του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

(365) Ως εκ τούτου, η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων θα πρέπει να χαρακτηριστεί ως ένα ή περισσότερα μέτρα μεμονωμένης ενίσχυσης, κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

6.2.1.2. Ημερομηνία χορήγησης

(366) Απομένει να εξακριβωθεί αν το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων συνιστά μεμονωμένη ενίσχυση, η οποία χορηγήθηκε κατά τη σύσταση της κοινοπραξίας, ή σειρά μέτρων μεμονωμένης ενίσχυσης, τα οποία χορηγούνται κάθε φορά που τα κράτη εγγυώνται μια χρηματοοικονομική συναλλαγή της κοινοπραξίας.

(367) Κατά πάγια νομολογία των δικαστηρίων της Ένωσης ⁽¹⁸¹⁾, η ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης είναι η ημερομηνία κατά την οποία το έννομο δικαίωμα λήψης της ενίσχυσης αναγνωρίζεται στον δικαιούχο δυνάμει του εφαρμοστέου εθνικού καθεστώτος.

(368) Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 85, η από κοινού και εις ολόκληρον εγγύηση όλων των δανείων και των λοιπών χρηματοδοτικών μέσων που η κοινοπραξία χρησιμοποιεί σε σχέση με τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης, θεσπίστηκε το 1991, με το άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας, η οποία κυρώθηκε από τη Σουηδία στις 8 Αυγούστου 1991 και από τη Δανία στις 24 Αυγούστου 1991 (αιτιολογική σκέψη 61). Η υποχρέωση εγγύησης που απορρέει από τη διακυβερνητική συμφωνία μεταφέρθηκε στη δανική και τη σουηδική εθνική νομοθεσία το 1991, μέσω του νόμου περί κατασκευής και της απόφασης του σουηδικού κοινοβουλίου, αντιστοίχως (αιτιολογική σκέψη 63). Στη συμφωνία κοινοπραξίας υπενθυμίζεται η υποχρέωση εγγύησης που τα κράτη υπέχουν έναντι της κοινοπραξίας. Το άρθρο 4 παράγραφος 3 της συμφωνίας κοινοπραξίας παρέχει τη νομική βάση για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης: «[ο]ι κεφαλαιακές απαιτήσεις της κοινοπραξίας για τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό του έργου και την κατασκευή της [μόνιμης ζεύξης], συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για την εξυπηρέτηση των δανείων, καθώς και για την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων που απορρέουν από τις λογιστικές ζημιές που προβλέπονται για ορισμένα έτη αφού του δοθεί στην κυκλοφορία η μόνιμη ζεύξη πρέπει, σύμφωνα με τους όρους της διακυβερνητικής συμφωνίας, να ικανοποιηθούν με τη λήψη δανείων ή την έκδοση χρηματοπιστωτικών μέσων στην ανοιχτή αγορά με εξασφαλίσεις υπό τη μορφή εγγυήσεων από τη σουηδική και τη δανική κυβέρνηση» (αιτιολογική σκέψη 90).

(369) Βάσει των διατάξεων της συμφωνίας κοινοπραξίας, η κοινοπραξία μπορούσε να συνάπτει δάνεια εγγυημένα από το Δημόσιο για τη χρηματοδότηση των σταδίων του προγραμματισμού και της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης. Η κοινοπραξία μπορούσε να αυξήσει περαιτέρω το χρέος της με εγγυημένα δάνεια κατά τα πρώτα έτη μετά την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης. Η πρόβλεψη αυτή ήταν αναγκαία, καθώς αναμενόταν ότι η μόνιμη ζεύξη θα κατέγραφε ζημιές κατά τα πρώτα έτη. Τούτο σημαίνει ότι, κατά τα πρώτα έτη, τα κέρδη εκμετάλλευσης δεν θα επαρκούσαν ώστε η κοινοπραξία να καλύπτει το κόστος χρηματοδότησης του χρέους που θα είχε συσσωρεύσει κατά τα στάδια του προγραμματισμού και της κατασκευής. Συνεπώς, κατά τα πρώτα έτη, η κοινοπραξία θα χρειαζόταν να επιβαρυνθεί με περαιτέρω χρέος. Ωστόσο, η συμφωνία κοινοπραξίας δεν προέβλεπε δικαίωμα σε περαιτέρω εγγυήσεις για τη χρηματοδότηση των εργασιών της μόνιμης ζεύξης. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη επιβεβαίωσαν ότι δεν παρασχέθηκε καμία κρατική εγγύηση για τη χρηματοδότηση των εργασιών της μόνιμης ζεύξης. Από τις ετήσιες εκθέσεις της κοινοπραξίας προκύπτει σαφώς ότι, από το πρώτο έτος εκμετάλλευσης, τα έσοδα ξεπέρασαν τις λειτουργικές δαπάνες και ότι υπήρχαν κέρδη εκμετάλλευσης. Έως και το 2003, τα κέρδη εκμετάλλευσης, μολονότι υπαρκτά, ήταν κατώτερα του κόστους χρηματοδότησης και, επομένως, το χρέος αυξήθηκε. Από το 2004, τα κέρδη εκμετάλλευσης επαρκούσαν για να συμβάλουν στη μείωση του χρέους και, ως εκ τούτου, το συνολικό χρέος μειώθηκε από έτος σε έτος.

⁽¹⁸⁰⁾ Απόφαση Øresund, σκέψη 80.

⁽¹⁸¹⁾ Απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 25ης Ιανουαρίου 2018, BSCA κατά Επιτροπής, T-818/14, ECLI:EU:T:2018:33, σκέψη 72 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

- (370) Ωστόσο, ανεξάρτητα από την ανάλυση που εκτέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 369, η κοινοπραξία μπορούσε, βάσει των διατάξεων της συμφωνίας κοινοπραξίας, να χρησιμοποιήσει τις κρατικές εγγυήσεις για να αναχρηματοδοτήσει το χρέος της (που αφορούσε τα στάδια του προγραμματισμού και της κατασκευής), κατά τη διάρκεια του σταδίου εκμετάλλευσης. Τούτο δεν σημαίνει, όμως, ότι η συμφωνία κοινοπραξίας προέβλεπε τη δυνατότητα των κρατών να χρηματοδοτήσουν τις εργασίες της μόνιμης ζεύξης. Τούτο προκύπτει επίσης σαφώς από το άρθρο 6 της συμφωνίας κοινοπραξίας, σύμφωνα με το οποίο το συνολικό κόστος προγραμματισμού, σχεδιασμού του έργου, χρηματοδότησης, κατασκευής, εκμετάλλευσης και συντήρησης της μόνιμης ζεύξης επρόκειτο να καλυφθεί από τα λειτουργικά έσοδα. Με άλλα λόγια, τα λειτουργικά έσοδα δεν πρέπει μόνο να επαρκούν για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών, αλλά πρέπει να επαρκούν για την κάλυψη του συνολικού κόστους της μόνιμης ζεύξης, συμπεριλαμβανομένων του κόστους κατασκευής και του σχετικού χρηματοδοτικού κόστους της μόνιμης ζεύξης (και των συνδέσεων με την ενδοχώρα). Η Επιτροπή επισημαίνει ότι το ζήτημα αυτό δεν ήταν σαφές στην απόφαση του 2014. Στην αιτιολογική σκέψη 50 της απόφασης του 2014 αναφέρονταν δύο κρατικές εγγυήσεις «για δάνεια τα οποία η κοινοπραξία έλαβε προκειμένου να χρηματοδοτήσει την κατασκευή και την εκμετάλλευση του έργου υποδομής της [μόνιμης ζεύξης]». Βάσει της διατύπωσης αυτής, το Γενικό Δικαστήριο εκτίμησε, με την απόφαση Øresund⁽¹⁸²⁾, ότι οι κρατικές εγγυήσεις μπορούσαν να καλύπτουν λειτουργικές δαπάνες οι οποίες πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια του σταδίου εκμετάλλευσης. Το ζήτημα αυτό αποσαφηνίστηκε περαιτέρω κατά τη διάρκεια της επίσημης διαδικασίας έρευνας.
- (371) Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Επιτροπή εκτιμά ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, συμπεριλαμβανομένων των υποκείμενων συμφωνιών εγγύησης, δεν καλύπτει τις εργασίες της μόνιμης ζεύξης. Αντιθέτως, το εν λόγω μοντέλο εγγυάται τη χρηματοδότηση των επενδύσεων στον προγραμματισμό και την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης.
- (372) Τα κράτη παρείχαν περαιτέρω διευκρινίσεις σχετικά με τη διαχείριση της υποχρέωσης κρατικής εγγύησης. Στη Σουηδία, η αρμοδιότητα και η υποχρέωση από κοινού χορήγησης εγγυήσεων για κάθε χρηματοδότηση την οποία χρειάζεται η κοινοπραξία σε σχέση με τον προγραμματισμό και την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης έχει ανατεθεί στο Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους (αιτιολογική σκέψη 91). Στη Δανία, η ίδια αρμοδιότητα και υποχρέωση έχει ανατεθεί στη Δανική Εθνική Τράπεζα (αιτιολογική σκέψη 95). Το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους και η Δανική Εθνική Τράπεζα καθορίζουν το γενικό πλαίσιο της πολιτικής χρηματοδότησης της κοινοπραξίας και εποπτεύουν την εκπλήρωση της υποχρέωσης κρατικών εγγυήσεων, όταν η κοινοπραξία συνάπτει νέες συμφωνίες δανεισμού ή χρησιμοποιεί άλλα χρηματοδοτικά μέσα για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Η συμφωνία συνεργασίας του 1997 και η συμφωνία συνεργασίας του 2004 (αιτιολογικές σκέψεις 97 έως 102) περιέχουν ορισμένους τυπικούς όρους και προβλέπουν δικαιώματα και υποχρεώσεις των μερών. Οι συμφωνίες συνεργασίας παρέχουν στα κράτη τη δυνατότητα να παρακολουθούν και να επηρεάζουν τη χρηματοδοτική πολιτική της κοινοπραξίας, ώστε να διασφαλίζουν ότι η κοινοπραξία δεν υπερβαίνει την εντολή της και ότι εφαρμόζει χρηματοδοτική πολιτική η οποία ελαχιστοποιεί τον μακροπρόθεσμο κίνδυνο για τα κράτη. Σύμφωνα με τα κράτη, ο εν λόγω μηχανισμός έδωσε περαιτέρω τη δυνατότητα στα κράτη να διασφαλίσουν ότι η ενίσχυση που χορηγείται στην κοινοπραξία δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο.
- (373) Όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 74, στην πράξη, η κοινοπραξία συνάπτει τακτικά δάνεια για να αναχρηματοδοτήσει το κόστος προγραμματισμού και κατασκευής, συχνά μέσω της έκδοσης ομολόγων στο πλαίσιο προϋφιστάμενων προγραμμάτων, όπως το πρόγραμμα EMTN. Εγγυήσεις υπάρχουν σε διάφορα επίπεδα. Το πρόγραμμα EMTN και το σουηδικό πρόγραμμα MTN περιέχουν το καθένα πράξη εγγύησης. Όπως προεκτέθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 103 έως 108, πρόκειται για μια πράξη η οποία καταρτίζεται υπέρ των κατόχων χρεωστικών τίτλων (δηλαδή των ομολογιούχων επενδυτών), βάσει της οποίας η Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους έχουν συμφωνήσει να εγγυώνται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον κάθε ποσό για το οποίο η κοινοπραξία υπέχει νόμιμη υποχρέωση πληρωμής. Στις αιτιολογικές σκέψεις 107 και 108 αποσαφηνίστηκε ότι, όταν η κοινοπραξία εκδίδει ομόλογα στο πλαίσιο του προγράμματος EMTN, η Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους επιβεβαιώνουν ότι το συγκεκριμένο ομόλογο υπόκειται στην αντίστοιχη πράξη παροχής εγγύησης. Στο πλαίσιο του σουηδικού προγράμματος MTN, τα ομόλογα εγκρίνονται από τη Δανική Εθνική Τράπεζα και το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους, χωρίς επιβεβαίωση της αντίστοιχης πράξης εγγύησης (αιτιολογική σκέψη 108). Όσον αφορά τις συμφωνίες αυτοτελών δανείων, όπως προεκτέθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 109 και 110, η κοινοπραξία συνάπτει συμβάσεις χρηματοδότησης με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Σε κάθε σύμβαση χρηματοδότησης προσαρτάται έγγραφο συμφωνίας εγγύησης. Επιπλέον, συμφωνίες εγγύησης συνάπτονται επίσης για πιστωτικές διευκολύνσεις (αιτιολογική σκέψη 111) και για συμβάσεις-πλαίσια ISDA (αιτιολογική σκέψη 112). Σύμφωνα με τα ενδιαφερόμενα μέρη, κάθε τέτοια συμφωνία εγγύησης, επιβεβαίωση, έγκριση ομολόγου ή συμφωνία εγγύησης θα πρέπει να θεωρηθεί ως μεμονωμένη ενίσχυση, η οποία χορηγήθηκε κατά τον χρόνο σύναψης της οικείας συμφωνίας εγγύησης, διότι η κοινοπραξία υποχρεούται να λάβει επιμέρους έγκριση από τους εγγυητές για κάθε συγκεκριμένη συναλλαγή χρέους. Επιπλέον, οι πράξεις εγγύησης περιέχουν διατάξεις που προβλέπουν ότι τα κράτη έχουν το δικαίωμα να ανακαλέσουν την εγγύηση.

⁽¹⁸²⁾ Απόφαση Øresund, σκέψεις 107 και 108.

- (374) Ωστόσο, τα κράτη διευκρίνισαν ότι το γεγονός ότι οι επιμέρους χρηματοοικονομικές συναλλαγές απαιτούν επακόλουθες πράξεις διαχείρισης από το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους ή τη Δανική Εθνική Τράπεζα δεν σημαίνει ότι το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους και η Δανική Εθνική Τράπεζα ή τα κράτη μπορούν να επιλέξουν να αρνηθούν να εγγυηθούν τέτοιες συναλλαγές (βλ. αιτιολογική σκέψη 245). Μολονότι θα μπορούσαν να αρνηθούν να εγγυηθούν ένα συγκεκριμένο δάνειο ή ομόλογο (για παράδειγμα, λόγω των κινδύνων που συνδέονται με το εν λόγω δάνειο ή ομόλογο), το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους και η Δανική Εθνική Τράπεζα θα εξακολουθούσαν να υπέχουν υποχρέωση παροχής κάθε αναγκαίας εγγύησης για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης. Σε τέτοια περίπτωση, θα έπρεπε να εγγυηθούν μια άλλη συναλλαγή ώστε η κοινοπραξία να μπορέσει να εξασφαλίσει την απαιτούμενη εγγυημένη χρηματοδότηση.
- (375) Κατά τη γνώμη της Επιτροπής, το πλεονέκτημα υπέρ της κοινοπραξίας το οποίο απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων έγκειται, κατ' ουσία, στο γεγονός ότι η κοινοπραξία επωφελείται της από κοινού και εις ολόκληρον υποχρέωσης των κρατών να εγγυώνται τον δανεισμό της σε σχέση με το έργο της μόνιμης ζεύξης. Βάσει του γράμματος του άρθρου 4 παράγραφος 3 της συμφωνίας κοινοπραξίας, η εν λόγω συμφωνία αναγνώρισε στην κοινοπραξία το έννομο δικαίωμα να χρηματοδοτεί τον προγραμματισμό και την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης μέσω χρεωστικών τίτλων που επωφελούνταν εγγυήσεων του Δημοσίου, κατά τη σύσταση της κοινοπραξίας στις 13 Φεβρουαρίου 1992. Την κοινοπραξία σύστησαν η A/S Øresund και η SVEDAB, αμφότερες πλήρως (100 %) ελεγχόμενες από το Δημόσιο των αντίστοιχων κρατών, μετά την έγκριση της συμφωνίας κοινοπραξίας από τις κυβερνήσεις της Δανίας και της Σουηδίας στις 13 Φεβρουαρίου 1992 (αιτιολογική σκέψη 66). Η οργανωτική ρύθμιση που επιλέχθηκε για την υλοποίηση της χορήγησης των εγγυήσεων, η οποία απαιτεί την εκ των προτέρων έγκριση του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους και της Δανικής Εθνικής Τράπεζας για τις επιμέρους συναλλαγές, δεν αποσκοπεί στον περιορισμό ή στην ουσιαστική μεταβολή της ευθύνης των κρατών να εγγυηθούν το οικείο κόστος χρηματοδότησης, όπως εξηγείται αναλυτικότερα στις ακόλουθες αιτιολογικές σκέψεις.
- (376) Επομένως, η Επιτροπή εκτιμά ότι η συμφωνία κοινοπραξίας είναι η νομική πράξη με την οποία χορηγήθηκε οριστικά στην κοινοπραξία η ενίσχυση υπό μορφή κρατικών εγγυήσεων. Βάσει της διακυβερνητικής συμφωνίας, η Δανία και η Σουηδία ανέλαβαν, με τη συμφωνία κοινοπραξίας, έννομη υποχρέωση να εγγυώνται δάνεια και χρηματοδοτικά μέσα τα οποία η κοινοπραξία χρησιμοποιεί για τον σκοπό της χρηματοδότησης του προγραμματισμού και της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης. Η κοινοπραξία συστάθηκε επίσημα με τη συμφωνία κοινοπραξίας, στην οποία υπενθυμίστηκε ότι η κοινοπραξία είχε δικαίωμα στις κρατικές εγγυήσεις. Υπό τις συνθήκες αυτές, μπορεί να θεωρηθεί ότι η κοινοπραξία έχει το έννομο δικαίωμα να επωφελείται των κρατικών εγγυήσεων από τη σύστασή της, με την οποία υλοποιήθηκε η υποχρέωση εγγύησης των κρατών που προβλεπόταν στη διακυβερνητική συμφωνία. Δεδομένου ότι το εν λόγω έννομο δικαίωμα παρέμεινε συνεχώς σε ισχύ έκτοτε και το αντικείμενό του δεν μεταβλήθηκε (βλ. επίσης συναφώς αιτιολογική σκέψη 387), η Επιτροπή εκτιμά ότι οι κρατικές εγγυήσεις χορηγήθηκαν οριστικά στις 13 Φεβρουαρίου 1992⁽¹⁸³⁾. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, για τους λόγους που εκτίθενται κατωτέρω, οι ρυθμίσεις για την υλοποίηση των κρατικών εγγυήσεων δεν αναιρούν την ανωτέρω διαπίστωση.
- (377) Μολονότι τα κράτη, μέσω του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους ή της Δανικής Εθνικής Τράπεζας, μπορεί να είναι σε θέση να αρνηθούν να εγγυηθούν μια συγκεκριμένη νέα σύμβαση χρέους την οποία η κοινοπραξία επιθυμεί να συνάψει, τα κράτη διατηρούν την υποχρέωση να εγγυηθούν κάθε αναγκαία χρηματοδότηση για τη μόνιμη ζεύξη (αιτιολογική σκέψη 374). Τούτο ισχύει επίσης σε σχέση με το επιχείρημα της καταγγέλλουσας ότι οι πράξεις εγγύησης περιείχαν διατάξεις που προέβλεπαν τη δυνατότητα ανάκλησης των πράξεων (αιτιολογική σκέψη 174). Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, έστω και αν επιμέρους πράξεις εγγύησης μπορεί να ανακληθούν, τούτο δεν σημαίνει ότι η υποχρέωση των κρατών να εγγυώνται την αναγκαία χρηματοδότηση για τη μόνιμη ζεύξη θα παύσει να υφίσταται. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να καταρτιστεί συναφώς άλλη πράξη εγγύησης ή η χρηματοδότηση θα μπορούσε να διασφαλιστεί μέσω επιμέρους, αυτοτελών εγγυημένων δανείων.
- (378) Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι εγκρίσεις ή οι επιβεβαιώσεις της Δανικής Εθνικής Τράπεζας ή του Σουηδικού Γραφείου Δημόσιου Χρέους (αιτιολογική σκέψη 373) δεν μπορούν να θεωρηθούν ως νέες χορηγήσεις ενίσχυσης, δεδομένου ότι οι εν λόγω συναλλαγές αποτελούν απλώς και μόνον εκπλήρωση της υποχρέωσης εγγύησης την οποία τα κράτη ανέλαβαν με τη συμφωνία κοινοπραξίας.

⁽¹⁸³⁾ Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η δέσμευση των κρατών να διασφαλίσουν ότι η κοινοπραξία θα χρηματοδοτήσει νέο χρέος και θα αναχρηματοδοτήσει υφιστάμενο χρέος υπό όρους της αγοράς (αιτιολογική σκέψη 265) δεν αναιρεί την ανωτέρω διαπίστωση.

- (379) Η Επιτροπή επισημαίνει περαιτέρω ότι, ενόψει σημαντικών επενδύσεων, ειδίσιαι οι επενδυτές να απαιτούν κάποιον βαθμό σταθερότητας στον χρηματοοικονομικό προγραμματισμό της επένδυσης. Εάν οι επενδυτές δεν είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν εύλογες εκτιμήσεις σχετικά με τις χρηματοοικονομικές προϋποθέσεις που θα εφαρμοστούν στην επένδυση, δεν είναι πιθανό ότι θα αναλάβουν τον κίνδυνο διάθεσης του χρόνου και των πόρων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση του έργου. Συναφώς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η οικονομική λογική του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων ήταν η ελαχιστοποίηση του συνολικού κόστους χρηματοδότησης του έργου (αιτιολογική σκέψη 255). Το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων είχε ήδη περιγραφεί στη διακυβερνητική συμφωνία και, επομένως, είχε οριστεί πριν από την έναρξη της επένδυσης. Επομένως, θα πρέπει να θεωρηθεί ως μια από τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις που εφαρμόζονται στην επένδυση, βάσει των οποίων καταρτίστηκε ο χρηματοοικονομικός προγραμματισμός της επένδυσης. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων ήταν εξαρχής σαφής και αποτελούσε εγγενές στοιχείο του χρηματοοικονομικού μοντέλου βάσει του οποίου η κοινοπραξία ανέλαβε να πραγματοποιήσει μια σημαντική επένδυση.
- (380) Η Επιτροπή επισημαίνει τον ισχυρισμό της καταγγέλλουσας στην αιτιολογική σκέψη 170 ότι, σύμφωνα με το τμήμα 2.1 της ανακοίνωσης του 2008 για τις εγγυήσεις, το ύψος της κρατικής ενίσχυσης σε μια εγγύηση πρέπει να εκτιμάται κατά τον χρόνο χορήγησης της εγγύησης. Η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι τούτο σημαίνει ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι η εγγύηση χορηγείται όταν ο κίνδυνος που συνδέεται με αυτήν αναλαμβάνεται από το κράτος. Η καταγγέλλουσα υποστηρίζει ότι δεν υφίσταται κίνδυνος ο οποίος να συνδέεται με το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων μέσω της διακυβερνητικής συμφωνίας και της συμφωνίας κοινοπραξίας και ότι το άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας δεν συνιστά νομικά ισχυρό δικαίωμα. Επιπλέον, η καταγγέλλουσα εκτιμά ότι, προκειμένου να θεωρηθεί ότι μια εγγύηση χορηγήθηκε, πρέπει να είναι δυνατόν να μετρηθεί η εμβέλειά της, κάτι το οποίο δεν είναι δυνατό βάσει της διακυβερνητικής συμφωνίας ή της συμφωνίας κοινοπραξίας, δεδομένου ότι δεν υπάρχει χρονικός και ποσοτικός περιορισμός. Προς στήριξη του ως άνω ισχυρισμού, η καταγγέλλουσα παραπέμπει επίσης στο τμήμα 3.2 της ανακοίνωσης του 2008 για τις εγγυήσεις. Η καταγγέλλουσα θεωρεί περαιτέρω ότι, έστω και αν μπορεί να θεωρηθεί ότι η διακυβερνητική συμφωνία αναγνωρίζει έννομο δικαίωμα σε ενίσχυση με τη μορφή των κρατικών εγγυήσεων, οι προϋποθέσεις των εν λόγω εγγυήσεων έχουν μεταβληθεί ουσιωδώς έκτοτε, για παράδειγμα, μέσω των προγραμμάτων MTN που μετέβαλαν τις δεσμεύσεις των κρατών από δευτερεύουσες σε προσωπικές εγγυήσεις (αιτιολογική σκέψη 175).
- (381) Η Επιτροπή δεν συμφωνεί με τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας.
- (382) Πρώτον, όπως αναφέρθηκε στην αιτιολογική σκέψη 367, η κρατική ενίσχυση θεωρείται ότι χορηγείται την ημερομηνία κατά την οποία αναγνωρίζεται στον δικαιούχο το ανεπιφύλακτο έννομο δικαίωμα λήψης της βάσει του εφαρμοστέου εθνικού καθεστώτος. Στην αιτιολογική σκέψη 376, η Επιτροπή συμπέρανε ότι το συγκεκριμένο δικαίωμα αναγνωρίστηκε στην κοινοπραξία κατά την ημερομηνία σύστασής της.
- (383) Δεύτερον, κατά το τμήμα 2.1 της ανακοίνωσης του 2008 για τις εγγυήσεις, η κρατική ενίσχυση που συνδέεται με εγγύηση χορηγείται «όταν παρέχεται η εγγύηση, και όχι όταν η εγγύηση καταπίπτει ή όταν πραγματοποιούνται οι πληρωμές σύμφωνα με τους όρους της εγγύησης». Όπως εξήγησαν τα κράτη (αιτιολογική σκέψη 227), από την ημερομηνία σύστασης της κοινοπραξίας, τα κράτη υποχρεούνται να εγγυώνται τα δάνεια και άλλα χρηματοδοτικά μέσα που η κοινοπραξία αναλαμβάνει για τη χρηματοδότηση της μόνιμης ζεύξης· το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους και η Δανική Εθνική Τράπεζα δεν έχουν αρμοδιότητα να αρνηθούν να χορηγήσουν στην κοινοπραξία τις αναγκαίες εγγυήσεις για τη χρηματοδότηση του έργου. Ως εκ τούτου, θα πρέπει να θεωρηθεί ότι η εγγύηση χορηγήθηκε κατά την ημερομηνία σύστασης της κοινοπραξίας.
- (384) Τρίτον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, κατά την καταγγέλλουσα, πρέπει να θεωρηθεί ότι η εγγύηση χορηγείται όταν ο κίνδυνος που συνδέεται με αυτήν αναλαμβάνεται από το κράτος και ότι δεν υφίσταται κανένας κίνδυνος ο οποίος να συνδέεται με το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων μέσω της διακυβερνητικής συμφωνίας και της συμφωνίας κοινοπραξίας. Συναφώς, στο τμήμα 2.1 της ανακοίνωσης του 2008 για τις εγγυήσεις επισημαίνεται ότι το πλεονέκτημα μιας κρατικής εγγύησης είναι «ότι ο κίνδυνος που συνδέεται με την εγγύηση αναλαμβάνεται από το [Δ]ημόσιο». Η Επιτροπή εκτιμά ότι, δεδομένου ότι τα κράτη υποχρεώθηκαν να εγγυηθούν τη χρηματοδότηση του χρέους της κοινοπραξίας σε σχέση με τη μόνιμη ζεύξη από τη σύστασή της, η κοινοπραξία απαλλάχθηκε από τους κινδύνους που συνδέονται με την εν λόγω υποχρέωση εγγύησης και την επακόλουθη εκπλήρωσή της από την ημερομηνία σύστασής της.

- (385) Τέταρτον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται ότι το άρθρο 12 της διακυβερνητικής συμφωνίας δεν συνιστά νομικά ισχυρό δικαίωμα, ειδικότερα, λόγω της δυσιστικής προσέγγισης που εφαρμόζεται στα νομικά συστήματα των κρατών (αιτιολογική σκέψη 176). Σε ένα νομικό σύστημα που εφαρμόζει τη δυσιστική προσέγγιση, το διεθνές δίκαιο αποκτά ισχύ σε εθνικό επίπεδο μόνον μετά την ενσωμάτωσή του στο εθνικό δίκαιο. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι δεν θεωρεί ότι η διακυβερνητική συμφωνία δημιούργησε, αυτοτελώς, ένα νομικά ισχυρό δικαίωμα, αλλά μάλλον ότι η κοινοπραξία απέκτησε το δικαίωμα στις κρατικές εγγυήσεις από την ημερομηνία της συμφωνίας κοινοπραξίας (αιτιολογική σκέψη 376). Επιπλέον, η Σουηδία κύρωσε τη διακυβερνητική συμφωνία στις 8 Αυγούστου 1991 και η Δανία στις 24 Αυγούστου 1991 (αιτιολογική σκέψη 61). Τα κράτη τη μετέφεραν στην εθνική έννομη τάξη τους, μέσω της απόφασης του σουηδικού κοινοβουλίου και του νόμου περί κατασκευής. Οι εν λόγω εθνικές νομοθετικές πράξεις δημιούργησαν νομικά ισχυρά δικαιώματα στα κράτη, τα οποία, σε συνδυασμό με τη συμφωνία κοινοπραξίας, είχαν ως αποτέλεσμα την εκτελεστική υποχρέωση εγγύησης υπέρ της κοινοπραξίας.
- (386) Πέμπτον, η Επιτροπή δεν συμφωνεί με τον ισχυρισμό της καταγγέλλουσας ότι μια εγγύηση μπορεί να θεωρηθεί ως χορηγηθείσα μόνον εφόσον η εμβέλεια της μπορεί να μετρηθεί. Κατά το τμήμα 2.1 της ανακοίνωσης του 2008 για τις εγγυήσεις, «[η] εκτίμηση του κατά πόσο μία εγγύηση συνιστά κρατική ενίσχυση, και, αν ναι, ο προσδιορισμός του ποσού της κρατικής ενίσχυσης, πρέπει να πραγματοποιείται κατά τη στιγμή που παρέχεται η εγγύηση». Η Επιτροπή παρατηρεί ότι από τη δομή της ως άνω φράσης προκύπτει ότι i) η εξακρίβωση του αν η εγγύηση συνιστά κρατική ενίσχυση και, ii) αν ναι, ο προσδιορισμός του ποσού της εν λόγω εγγύησης, μπορεί να είναι δύο διακριτά, διαδοχικά στάδια. Επομένως, στο ανωτέρω τμήμα της ανακοίνωσης του 2008 για τις εγγυήσεις προβλέπεται ότι η Επιτροπή θα πρέπει, πρώτον, να εξακριβώσει αν μια εγγύηση συνιστά κρατική ενίσχυση και, μόνον εφόσον επιβεβαιώσει ότι συνιστά όντως κρατική ενίσχυση, θα πρέπει, δεύτερον, να προσδιορίσει το ποσό της εν λόγω ενίσχυσης. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι ορθό να υποστηρίζεται ότι μια εγγύηση μπορεί να θεωρηθεί ως χορηγηθείσα μόνον εφόσον η εμβέλεια της μπορεί να μετρηθεί, καθώς ο προσδιορισμός του ποσού της ενίσχυσης θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνον όταν έχει ήδη διαπιστωθεί ότι η ενίσχυση έχει χορηγηθεί. Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το τμήμα 3.2 της ανακοίνωσης του 2008 για τις εγγυήσεις. Στο εν λόγω τμήμα παρατίθενται κατάλογος σωρευτικών προϋποθέσεων, οι οποίες, εφόσον πληρούνται, καθιστούν δυνατό τον αποκλεισμό της ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης όσον αφορά μεμονωμένη κρατική εγγύηση. Στο σημείο β) του ως άνω τμήματος επισημαίνεται ότι μια από τις εν λόγω προϋποθέσεις είναι η «εμβέλεια της εγγύησης [να] μπορεί να μετρηθεί ορθά κατά το χρόνο παροχής της». Ωστόσο, τούτο δεν σημαίνει ότι η εν λόγω μέτρηση πρέπει να είναι δυνατή προκειμένου να υφίσταται ενίσχυση· αντιθέτως, μπορεί να καθιστά δυνατή τη διαπίστωση της ανυπαρξίας ενίσχυσης.
- (387) Τέλος, όσον αφορά τον ισχυρισμό της καταγγέλλουσας ότι η φύση των εγγυήσεων έχει μεταβληθεί ουσιαστικά, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, για τον σκοπό του προσδιορισμού της ημερομηνίας κατά την οποία χορηγήθηκε στην κοινοπραξία η κρατική ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, κρίσιμο στοιχείο είναι ο προσδιορισμός της ημερομηνίας κατά την οποία η κοινοπραξία απέκτησε νομικά ισχυρό δικαίωμα στην εν λόγω ενίσχυση. Σύμφωνα με το συμπέρασμα στην αιτιολογική σκέψη 375, η κοινοπραξία έχει το εν λόγω δικαίωμα από τη σύστασή της. Από την ημερομηνία αυτή, τα κράτη υποχρεούνται, έναντι της κοινοπραξίας, να εγγυώνται το συνολικό κόστος χρηματοδότησης της μόνιμης ζεύξης. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 384, το πλεονέκτημα που απορρέει για την κοινοπραξία από την υποχρέωση εγγύησης συνίσταται στο γεγονός ότι τα κράτη είναι υποχρεωμένα να αναλάβουν τους κινδύνους που συνδέονται με τη χρηματοδότηση του προγραμματισμού και της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης. Το εν λόγω πλεονέκτημα, και το σχετικό δικαίωμα, δεν έχει μεταβληθεί από τη σύστασή της κοινοπραξίας. Όπως εξήγησαν τα κράτη (αιτιολογική σκέψη 249), η νομική ρύθμιση που βασίζεται στη διακυβερνητική συμφωνία, την απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου, την απόφαση της σουηδικής κυβέρνησης της 1ης Απριλίου 1993 (K91/1443/3, K93/202/3) και την απόφαση της σουηδικής κυβέρνησης της 23ης Ιουνίου 1994 (K91/1443/3, K94/1680/3) δεν περιέχει στοιχεία σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού των όρων των επιμέρους συμφωνιών εγγύησης. Αντιθέτως, οι όροι επρόκειτο να αποφασιστούν και να εφαρμόζονται από το Σουηδικό Γραφείο Δημόσιου Χρέους. Δεν υπάρχει επακόλουθη απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου στο πλαίσιο αυτό, ούτε οποιαδήποτε απόφαση της σουηδικής κυβέρνησης, η οποία να μετέβαλε την υποχρέωση κρατικής εγγύησης που θεσπίστηκε με την απόφαση του σουηδικού κοινοβουλίου. Οι επιμέρους πράξεις εγγύησης και συμφωνίες εγγύησης υλοποιούν το δικαίωμα το οποίο είχε ήδη παρασχεθεί στην κοινοπραξία. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 250, στη Δανία, δεν υπάρχουν λεπτομέρειες σχετικά με τις προϋποθέσεις κατάπτωσης στον νόμο περί κατασκευής, με τον οποίο εφαρμόζεται η διακυβερνητική συμφωνία. Οι εν λόγω προϋποθέσεις κατάπτωσης προσδιορίζονται μόνον στις συμφωνίες εγγύησης που καταρτίζονται στο πλαίσιο των διαφόρων χρηματοδοτικών συναλλαγών. Όπως αναγνώρισαν τα κράτη, οι πράξεις εγγύησης και οι επιμέρους συμφωνίες εγγύησης πρέπει όντως να θεωρούνται ως προσωπικές εγγυήσεις («selvskyldnerkaution» στο δανικό δίκαιο). Τούτο δεν μεταβάλλει, όμως, την υποχρέωση από κοινού και εις ολόκληρον εγγύησης και δεν βαινει πέραν των δικαιωμάτων που παρασχέθηκαν στην κοινοπραξία με τη συμφωνία κοινοπραξίας, η οποία εφαρμόζει τη διακυβερνητική συμφωνία. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, μολονότι το ζήτημα του αν η εγγύηση είναι προσωπική ή δευτερεύουσα εγγύηση (ή «simpelkaution» έναντι «selvskyldnerkaution») μπορεί να επηρεάζει την έννομη σχέση μεταξύ της κοινοπραξίας και των πιστωτών της, ή μεταξύ των εν λόγω πιστωτών και των κρατών, δεν μεταβάλλει τη θεμελιώδη έννομη υποχρέωση των κρατών να χορηγούν εγγυήσεις για τις δραστηριότητες της κοινοπραξίας που σχετίζονται με τη μόνιμη ζεύξη. Όπως επισημάνθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 311 και 375, το πλεονέκτημα που παρασχέθηκε στην κοινοπραξία με το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων και, επομένως, η ενίσχυση που απορρέει από αυτό, είναι εγγενή στην εν λόγω έννομη υποχρέωση, στοιχείο το οποίο δεν έχει μεταβληθεί από τη σύσταση της κοινοπραξίας στις 13 Φεβρουαρίου 1992.

- (388) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η κρατική ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων πρέπει να θεωρηθεί ως μία μεμονωμένη ενίσχυση, την οποία τα δύο κράτη χορήγησαν στην κοινοπραξία στις 13 Φεβρουαρίου 1992.

6.2.2. Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση

- (389) Με την απόφαση κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή εκτίμησε, στην αιτιολογική σκέψη 109, ότι ο ορισμός των υπό εξέταση δανικών φορολογικών μέτρων στις σχετικές νομικές πράξεις φαίνεται ότι ήταν μεν ανοικτός από απόψεως ποσού και διάρκειας, πλην όμως συνδεόταν ειδικώς με τη δραστηριότητα της κοινοπραξίας σε σχέση με το έργο. Δεδομένου ότι τα εν λόγω μέτρα φαίνεται ότι λήφθηκαν για τον ίδιο σκοπό και με το ίδιο αντικείμενο όπως και οι κρατικές εγγυήσεις, οι παρατηρήσεις της Επιτροπής στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας σχετικά με τον χαρακτηρισμό των εν λόγω εγγυήσεων ως μεμονωμένων ενισχύσεων έπρεπε να ισχύουν επίσης όσον αφορά τα φορολογικά μέτρα.

6.2.2.1. Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών

6.2.2.1.1. Κανόνας LCF 1991-2001

- (390) Ο νόμος περί κατασκευής όρισε εξ αρχής ότι η A/S Øresund θα υπόκειται σε κανόνες μεταφοράς ζημιών ευνοϊκότερους από τους προβλεπόμενους στον γενικό δανικό νόμο περί βεβαιώσεως φόρου. Ήδη το 1991 ήταν σαφές ότι η γενική πενταετής περίοδος για τη μεταφορά ζημιών δεν θα ήταν επαρκής για τη χρησιμοποίηση των πραγματοποιηθεισών ζημιών για συμψηφισμό με τα κέρδη του έργου. Στις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής, ο Δανός νομοθέτης ανέφερε ρητώς ότι ο λόγος χορήγησης μεγαλύτερης περιόδου μεταφοράς ζημιών το 1991 ήταν ότι η A/S Øresund δεν θα ήταν σε θέση να επωφεληθεί των γενικά εφαρμοστέων κανόνων για τη μεταφορά ζημιών (με όριο πέντε ετών), λόγω των σημαντικών δαπανών που θα πραγματοποιούνταν κατά την περίοδο κατασκευής, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η A/S Øresund δεν θα ήταν σε θέση, κατά το ίδιο διάστημα, να παραγάγει οποιαδήποτε κέρδη (αιτιολογική σκέψη 267).

6.2.2.1.1.1. Κανόνας LCF 1991-2001: καθεστώς ενισχύσεων ή μεμονωμένη ενίσχυση

- (391) Η Επιτροπή εκτιμά ότι η κρατική ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως καθεστώς ενισχύσεων.
- (392) Πρώτον, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 δεν χορηγείται βάσει πράξης η οποία προβλέπει τη χορήγηση μεμονωμένων ενισχύσεων σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται με γενικό και αφηρημένο τρόπο. Αντιθέτως, ο νόμος περί κατασκευής προβλέπει έναν ειδικό κανόνα ο οποίος εφαρμόζεται ειδικώς στην A/S Øresund.
- (393) Δεύτερον, ο νόμος περί κατασκευής προσδιορίζει ρητώς το έργο το οποίο αφορά ως την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτιμά ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 συνδέεται με συγκεκριμένο έργο, καθώς το πλεονέκτημα που είναι εγγενές στην ενίσχυση συνδέεται αποκλειστικά και μόνον με τις ζημίες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του έργου της μόνιμης ζεύξης, αποκλεισμένων άλλων έργων ή δραστηριοτήτων. Συνεπώς, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 δεν πληροί τον ορισμό του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (394) Ως εκ τούτου, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 θα πρέπει να χαρακτηριστεί ως μία ή περισσότερες μεμονωμένες ενισχύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

6.2.2.1.1.2. Κανόνας LCF 1991-2001: ημερομηνία χορήγησης

- (395) Ο κανόνας LCF 1991-2001 συνιστά κρατική ενίσχυση με τη μορφή φορολογικού πλεονεκτήματος. Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι έχει διαπιστώσει στο παρελθόν ότι κρατική ενίσχυση η οποία απορρέει από ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση χορηγείται σε ετήσια βάση, από την αποδοχή της φορολογικής δήλωσης του δικαιούχου από τις φορολογικές αρχές⁽¹⁸⁴⁾, καθώς τούτο είναι το χρονικό σημείο κατά το οποίο το πλεονέκτημα υλοποιείται συνήθως σε σχέση με τη συγκεκριμένη κρατική ενίσχυση. Επομένως, η Επιτροπή εκτιμά ότι θα πρέπει να διαπιστωθεί, ομοίως, ότι οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση χορηγούνται σε ετήσια βάση, εκτός εάν συντρέχουν σαφείς λόγοι για τη μη εφαρμογή της συγκεκριμένης προσέγγισης.

⁽¹⁸⁴⁾ Βλ., για παράδειγμα, απόφαση (ΕΕ) 2018/859 της Επιτροπής, της 4ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την κρατική ενίσχυση SA.38944 (2014/C) (πρώην 2014/NN) που έδωσε σε εφαρμογή το Λουξεμβούργο για την Amazon (ΕΕ L 153 της 15.6.2018, σ. 1). Ο δικαστής της Ένωσης έχει δεχθεί την προσέγγιση αυτή —βλ., για παράδειγμα, απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 12ης Μαΐου 2021, Λουξεμβούργο κατά Επιτροπής, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-816/17 και T-318/18, ECLI:EU:T:2021:252, σκέψεις 153 και 339.

- (396) Η Επιτροπή εκτιμά ότι, όσον αφορά τον κανόνα LCF 1991-2001 συντρέχουν σαφείς λόγοι μη εφαρμογής της ανωτέρω προσέγγισης, όπως εκτίθεται αναλυτικότερα στις αιτιολογικές σκέψεις 397 έως 403.
- (397) Η Επιτροπή παρατηρεί ότι οι δανικές αρχές εξήγησαν (αιτιολογική σκέψη 267) ότι οι ζημίες που η κοινοπραξία πραγματοποίησε πριν από την έναρξη λειτουργίας της μόνιμης ζεύξης οφειλόνταν, κατ' ουσία, στους τόκους των δανείων, τα οποία ήταν αναγκαία για την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης. Όπως εξήγησε η Δανία (αιτιολογική σκέψη 267), λαμβανομένων υπόψη της σημαντικής αρχικής δαπάνης για την επένδυση και της ανυπαρξίας κερδών για τη μόνιμη ζεύξη κατά τη διάρκεια της περιόδου κατασκευής της, ο γενικά εφαρμοστέος κανόνας για τη μεταφορά ζημιών, με πενταετή περιορισμό, δεν θα ήταν επαρκής για τη χρησιμοποίηση των εν λόγω ζημιών για σκοπούς συμψηφισμού με τα κέρδη. Με άλλα λόγια, για την υλοποίηση της επένδυσης στη μόνιμη ζεύξη, η κοινοπραξία ήταν υποχρεωμένη να πραγματοποιήσει σημαντικές ζημίες και, χωρίς την εφαρμογή ειδικού κανόνα, δεν θα ήταν δυνατό οι εν λόγω ζημίες να μεταφερθούν λυσιτελώς, ώστε να συμψηφιστούν με κέρδη σε επόμενα έτη. Κατά συνέπεια, στο πλαίσιο των προϋποθέσεων για την επένδυση της κοινοπραξίας στη μόνιμη ζεύξη και του καθορισμού του μακροπρόθεσμου προγραμματισμού της χρηματοδότησης της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης, ο Δανός νομοθέτης θέσπισε τον κανόνα LCF 1991-2001.
- (398) Οι δανικές αρχές επισημαίνουν ότι, σε συνδυασμό με την υποχρέωση κρατικής εγγύησης, ο κανόνας LCF 1991-2001 θεσπίστηκε εξ αρχής προκειμένου να διασφαλιστεί η χρηματοδότηση της σημαντικής επένδυσης στη μόνιμη ζεύξη με το ελάχιστο κόστος (αιτιολογική σκέψη 269). Ο κανόνας LCF 1991-2001 έδωσε στην A/S Øresund τη δυνατότητα να συμψηφίσει μελλοντικά κέρδη με δαπάνες οι οποίες μπορούσαν ακόμη να χρησιμοποιηθούν και με τον τρόπο αυτό μείωσε τη φορολογητέα βάση της. Τούτο είχε ως αποτέλεσμα την παροχή πλεονεκτήματος στην κοινοπραξία. Συγχρόνως, ωστόσο, ο κανόνας LCF 1991-2001 κατέστησε δυνατή την ύπαρξη υψηλότερης βάσης ρευστότητας, με στόχο τη μείωση της δανειακής επιβάρυνσης. Χαμηλότερη συνολική δανειακή επιβάρυνση σήμαινε επίσης χαμηλότερο συνολικό εγγυημένο ποσό και, επομένως, λιγότερη κρατική ενίσχυση με τη μορφή εγγυήσεων.
- (399) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 379, ενόψει σημαντικών επενδύσεων, είθισται οι επενδυτές να απαιτούν κάποιον βαθμό σταθερότητας στον χρηματοοικονομικό προγραμματισμό της επένδυσης. Εάν οι επενδυτές δεν είναι σε θέση να πραγματοποιήσουν εύλογες εκτιμήσεις σχετικά με τις χρηματοοικονομικές προϋποθέσεις που θα εφαρμοστούν στην επένδυση, δεν είναι πιθανό ότι θα αναλάβουν τον κίνδυνο διάθεσης του χρόνου και των πόρων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση του έργου. Συναφώς, η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο κανόνας LCF 1991-2001 θεσπίστηκε με στόχο συγκεκριμένη φορολογική μεταχείριση της επένδυσης στη μόνιμη ζεύξη, προκειμένου να διευκολυνθεί ο μακροπρόθεσμος χρηματοοικονομικός προγραμματισμός της και να ελαχιστοποιηθεί το συνολικό κόστος της επένδυσης. Η εν λόγω φορολογική μεταχείριση καθορίστηκε με τον νόμο περί κατασκευής πριν από την έναρξη της επένδυσης και, επομένως, θα πρέπει να θεωρηθεί ως μια από τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις που εφαρμόζονται στην επένδυση (μαζί με την υποχρέωση κρατικής εγγύησης και το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων), βάσει των οποίων καταρτίστηκε ο χρηματοοικονομικός προγραμματισμός της επένδυσης. Επομένως, η εφαρμογή του κανόνα LCF 1991-2001 ήταν σαφής εξ αρχής και αποτελούσε εγγενές στοιχείο του χρηματοοικονομικού μοντέλου βάσει του οποίου η κοινοπραξία θα αναλάμβανε να πραγματοποιήσει μια σημαντική επένδυση. Ειδικότερα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, όπως προκύπτει από τις προπαρασκευαστικές σημειώσεις του νόμου περί κατασκευής, βούληση του νομοθέτη για τη θέσπιση του κανόνα LCF 1991-2001 ήταν να καταστήσει δυνατή την ουσιαστική χρησιμοποίηση των ζημιών που θα πραγματοποιούνταν ως αποτέλεσμα της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης.
- (400) Όπως διαπιστώθηκε στην αιτιολογική σκέψη 330, η Επιτροπή παρατηρεί επίσης ότι το δικαίωμα της A/S Øresund να μεταφέρει ζημίες για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το επιτρεπόμενο βάσει των κανονικών δανικών φορολογικών κανόνων συνιστούσε πλεονέκτημα από τη θέσπιση του εν λόγω δικαιώματος. Το πλεονέκτημα της δυνατότητας μεταφοράς ζημιών για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ήταν εξ αρχής σαφές ότι θα πραγματοποιούνταν σημαντικές ζημίες οι οποίες θα διασφάλιζαν τη χρήση του εν λόγω μεγαλύτερου χρονικού διαστήματος, σήμαινε ότι το σχετικό με τον κανόνα LCF 1991-2001 πλεονέκτημα ήταν εξ αρχής πρόδηλο. Η κατάσταση αυτή διαφέρει από εκείνη στην απόφαση *France Télécom* ⁽¹⁸⁵⁾, για παράδειγμα, στην οποία το πλεονέκτημα που απέρρεε από ειδική φορολογική μεταχείριση μπορούσε να επιβεβαιωθεί μόνον σε ετήσια βάση κατά τον καθορισμό του συντελεστή του φόρου επιτηδεύματος που εφαρμόζονταν δυνάμει των κανονικών φορολογικών κανόνων ⁽¹⁸⁶⁾.

⁽¹⁸⁵⁾ Βλ. υποσημείωση 99 ανωτέρω.

⁽¹⁸⁶⁾ Απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Νοεμβρίου 2009, Γαλλία κατά Επιτροπής, συνεκδικασθείσες υποθέσεις T-427/04 και T-17/05, ECLI:EU:T:2009:474, σκέψεις 321-323.

- (401) Από το 1991 το άρθρο 11 του νόμου περί κατασκευής θέσπισε έναν προνομιακό κανόνα για την A/S Øresund, στο μέτρο που είχε το δικαίωμα να μεταφέρει τις ζημιές της για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από εκείνο που ίσχυε για άλλες νομικές οντότητες υποκείμενες στον φόρο εισοδήματος εταιρειών. Κατά τη θέσπιση του νόμου περί κατασκευής, η Δανία δεσμεύτηκε να παράσχει στην A/S Øresund τη δυνατότητα να ασκεί το έννομο δικαίωμα στην προαναφερθείσα μεγαλύτερη περίοδο μεταφοράς ζημιών. Το άρθρο 6 του νόμου περί κατασκευής προέβλεπε ότι η μόνιμη ζεύξη επρόκειτο να κατασκευαστεί από κοινοπραξία μεταξύ εταιρείας περιορισμένης ευθύνης που επρόκειτο να συσταθεί από τη Δανία (μέσω μητρικής εταιρείας) και εταιρείας περιορισμένης ευθύνης που επρόκειτο να συσταθεί από τη Σουηδία. Η A/S Øresund συστάθηκε ως εταιρεία περιορισμένης ευθύνης στις 9 Δεκεμβρίου 1991 (αιτιολογική σκέψη 64), η δε κοινοπραξία συστάθηκε, με τη συμφωνία κοινοπραξίας, στις 13 Φεβρουαρίου 1992 (αιτιολογική σκέψη 66). Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι το πλεονέκτημα που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 ωφελεί την κοινοπραξία, καθώς μειώνει τη φορολογική υποχρέωση για την εκπλήρωση της οποίας πρέπει να χρησιμοποιηθεί το εισόδημά της (αιτιολογική σκέψη 317). Το γεγονός ότι το πλεονέκτημα θα παρεχόταν στην κοινοπραξία μέσω του κανόνα LCF 1991-2001 ήταν εξαρχής πρόδηλο (αιτιολογική σκέψη 400). Το έννομο δικαίωμα της κοινοπραξίας στο εν λόγω πλεονέκτημα θεσπίστηκε διά νόμου, με τον νόμο περί κατασκευής, πριν ακόμη συσταθεί η κοινοπραξία.
- (402) Βάσει των ανωτέρω στοιχείων (αιτιολογικές σκέψεις 397 έως 401), η Επιτροπή εκτιμά ότι το πλεονέκτημα που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 θεσπίστηκε προκειμένου να διευκολυνθεί η χρηματοδότηση της επένδυσης της μόνιμης ζεύξης (η οποία θα συνεπαγόταν προφανώς σημαντικές ζημιές που δεν θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν εντός της πενταετούς περιόδου) και να υποστηριχθεί η εν λόγω επένδυση. Το πλεονέκτημα απέρρεε από τον ίδιο τον νόμο περί κατασκευής και συνιστούσε μια από τις προϋποθέσεις της επένδυσης. Από το χρονικό σημείο της σύστασης της κοινοπραξίας και της δυνατότητάς της να ασκήσει το έννομο δικαίωμα στο πλεονέκτημα που θεσπίστηκε με τον νόμο περί κατασκευής, ο κανόνας LCF 1991-2001 μπορούσε να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό και να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, μέσω της ενίσχυσης της θέσης της κοινοπραξίας στην αγορά, η οποία είναι ανοικτή στον ανταγωνισμό και στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι συντρέχουν σαφείς λόγοι για να διαπιστώσει ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 δεν χορηγήθηκε σε ετήσια βάση, αλλά χορηγήθηκε μάλλον εφάπαξ, κατά τη σύσταση της κοινοπραξίας.
- (403) Επιπλέον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η υλοποίηση του πλεονεκτήματος που απορρέει από το έννομο δικαίωμα στη μεγαλύτερη περίοδο μεταφοράς ζημιών επήλθε αυτομάτως, χωρίς οποιαδήποτε επιλογή εκ μέρους της A/S Øresund, της κοινοπραξίας ή των δανικών αρχών. Για τον προσδιορισμό της ετήσιας υποχρέωσης φόρου εισοδήματος εταιρειών, η A/S Øresund υπόκειται στην ίδια διαδικασία στην οποία υπόκειται κάθε άλλη νομική οντότητα (συμπεριλαμβανομένων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης) η οποία υπόκειται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Όπως προεκτέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 127, δυνάμει του υποχρεωτικού καθεστώτος κοινής φορολογίας της Δανίας, κάθε έτος η επικεφαλής επιχείρηση του ομίλου κοινής φορολόγησης υποβάλλει πληροφορίες σχετικά με το φορολογητέο εισόδημα και τις φορολογικές ζημιές για όλα τα μέλη του εν λόγω ομίλου. Στη φορολογική δήλωση αναγράφονται, για κάθε μέλος του ομίλου, το φορολογητέο εισόδημα, η χρήση ιδίων μεταφερθεισών ζημιών, η χρήση ζημιών άλλων μελών του ομίλου και οι εναπομένουσες φορολογικές ζημιές. Οι νομικές οντότητες που υπόκεινται στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών δεν μπορούν να επιλέξουν αν θα κάνουν χρήση των μεταφερθεισών ζημιών. Σύμφωνα με το δανικό νόμο περί βεβαιώσεως φόρου και, από τις 18 Ιουνίου 2012, σύμφωνα με τον δανικό νόμο περί φόρου εισοδήματος εταιρειών, μεταφερθείσα φορολογική ζημία η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε δεδομένο φορολογικό έτος πρέπει να χρησιμοποιηθεί στο συγκεκριμένο έτος· διαφορετικά, χάνεται. Οι μεταφερθείσες φορολογικές ζημιές πρέπει να χρησιμοποιούνται σύμφωνα με την αρχή FIFO, υπό την έννοια ότι πρέπει να χρησιμοποιηθούν πρώτα οι παλαιότερες φορολογικές ζημιές. Η ετήσια βεβαίωση φόρου παράγεται αυτομάτως από τις φορολογικές αρχές. Στη συνέχεια, κάθε έτος οι φορολογικές αρχές επιλέγουν οντότητες των οποίων οι φορολογικές δηλώσεις ελέγχονται με μη ηλεκτρονικό τρόπο. Υπό τις συνθήκες αυτές, λαμβανομένης υπόψη της ανυπαρξίας δυνατότητας επιλογής κατά τον χρόνο της κατάρτισης της φορολογικής δήλωσης του δικαιούχου και της αποδοχής της φορολογικής δήλωσης από τις αρχές, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η υποβολή των ετήσιων φορολογικών δηλώσεων δεν μεταβάλλει τη διαπίστωση ότι η ενίσχυση είχε ήδη χορηγηθεί το 1992. Συνεπώς, η υποβολή των φορολογικών δηλώσεων είναι απλώς και μόνον μια τυπική ενέργεια αναγκαία για τη λήψη της ήδη χορηγηθείσας ενίσχυσης και όχι αίτηση ετήσιας χορήγησης ενίσχυσης.
- (404) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο κανόνας LCF 1991-2001 συνιστά μία μεμονωμένη ενίσχυση, με σκοπό τη στήριξη σημαντικής επένδυσης, την οποία η Δανία χορήγησε στην κοινοπραξία στις 13 Φεβρουαρίου 1992.

6.2.2.1.2. Κανόνας LCF 2013-2015

- (405) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 333, η Επιτροπή συμπεράνε ότι κανένα πλεονέκτημα δεν παρασχέθηκε στην A/S Øresund ή στην κοινοπραξία με τον κανόνα LCF 2002-2012 καθώς, κατά το εν λόγω χρονικό διάστημα, η A/S Øresund υπέκειτο στους ίδιους κανόνες για τη μεταφορά ζημιών οι οποίοι εφαρμόζονταν σε άλλες επιχειρήσεις στη Δανία. Επομένως, ο κανόνας LCF 2002-2012 δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση υπέρ της A/S Øresund ή, κατ' επέκταση, υπέρ της κοινοπραξίας (αιτιολογικές σκέψεις 333 και 355).
- (406) Όπως προεκτέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 138, ο νόμος αριθ. 591 της 18ης Ιουνίου 2012 θέσπισε, για τις επιχειρήσεις στη Δανία, περιορισμό στην πρόσβαση στη μεταφορά ζημιών. Ωστόσο, ο εν λόγω περιορισμός δεν εφαρμοζόταν στην A/S Øresund, καθώς οι διατάξεις του νόμου περί κατασκευής, όπως τροποποιήθηκαν το 2002 και ενσωματώθηκαν στον νόμο Sund & Bælt, παρέμειναν σε ισχύ έως το 2016. Ο νόμος αριθ. 581 της 4ης Μαΐου 2015 κατάργησε το άρθρο 12 του νόμου Sund & Bælt με ισχύ μόλις από την 1η Ιανουαρίου 2016 και η A/S Øresund υπάχθηκε στους κανονικούς κανόνες του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεράνε, στην αιτιολογική σκέψη 337, ότι ο κανόνας LCF 2013-2015 συνιστούσε πλεονέκτημα υπέρ της A/S Øresund και, επομένως, επίσης, υπέρ της κοινοπραξίας. Το μέτρο ενίσχυσης συνίσταται σε συνδυασμό στοιχείων (αιτιολογική σκέψη 334), καθώς η A/S Øresund απέκτησε το δικαίωμα σε ένα επιλεκτικό πλεονέκτημα σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις σε παρόμοια κατάσταση, δυνάμει του γεγονότος ότι οι κανόνες που εφαρμόζονταν στην A/S Øresund προέβλεπαν παρέκκλιση από το σύστημα αναφοράς, με αποτέλεσμα την παροχή επιλεκτικού πλεονεκτήματος.

6.2.2.1.2.1. Κανόνας LCF 2013-2015: καθεστώς ενισχύσεων ή μεμονωμένη ενίσχυση

- (407) Η Επιτροπή εκτιμά ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως καθεστώς ενισχύσεων.
- (408) Πρώτον, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 δεν χορηγείται βάσει πράξης η οποία προβλέπει τη χορήγηση μεμονωμένων ενισχύσεων σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται με γενικό και αφηρημένο τρόπο. Αντιθέτως, ο κανόνας LCF 2013-2015 προβλέπει έναν ειδικό κανόνα ο οποίος εφαρμόζεται ειδικώς στην A/S Øresund. Ως εκ τούτου, η συγκεκριμένη ενίσχυση δεν πληροί την πρώτη προϋπόθεση του ορισμού του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (409) Δεύτερον, ο νόμος περί κατασκευής, όπως τροποποιήθηκε το 2002 και ενσωματώθηκε στον νόμο Sund & Bælt, προσδιορίζει ρητώς το έργο το οποίο αφορά ως την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτιμά ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 συνδέεται με συγκεκριμένο έργο, καθώς το πλεονέκτημα που είναι εγγενές στην ενίσχυση συνδέεται αποκλειστικά και μόνον με τις ζημιές που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του έργου της μόνιμης ζεύξης, αποκλεισμένων άλλων έργων ή δραστηριοτήτων. Συνεπώς, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 δεν πληροί τη δεύτερη προϋπόθεση του ορισμού του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (410) Επομένως, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 δεν εμπίπτει στον ορισμό του «καθεστώτος ενισχύσεων» κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589. Ως εκ τούτου, πρέπει να χαρακτηριστεί ως μία ή περισσότερες μεμονωμένες ενισχύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

6.2.2.1.2.2. Κανόνας LCF 2013-2015: ημερομηνία χορήγησης

- (411) Όπως προεκτέθηκε στην αιτιολογική σκέψη 395, η κρατική ενίσχυση που απορρέει από φορολογικά πλεονεκτήματα θεωρείται συνήθως ότι χορηγείται σε ετήσια βάση, εκτός εάν συντρέχει λόγος για να διαπιστωθεί ότι το πλεονέκτημα που συνδέεται με την εν λόγω ενίσχυση υλοποιήθηκε σε διαφορετικό χρόνο. Όσον αφορά τον κανόνα LCF 2013-2015, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι συντρέχουν σαφείς λόγοι για τη μη εφαρμογή της ως άνω προσέγγισης. Η κατάσταση στην οποία εφαρμόστηκε ο κανόνας LCF 1991-2001, όπως περιγράφηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 396 έως 404, διαφέρει θεμελιωδώς από την κατάσταση στην οποία εφαρμόστηκε ο κανόνας LCF 2013-2015, όπως περιγράφεται στις αιτιολογικές σκέψεις 412 έως 417.
- (412) Η Επιτροπή συμπεράνε ότι ο κανόνας LCF 1991-2001 συνιστά μία μεμονωμένη ενίσχυση, με σκοπό τη στήριξη σημαντικής επένδυσης, την οποία η Δανία χορήγησε στην κοινοπραξία στις 13 Φεβρουαρίου 1992 (αιτιολογική σκέψη 404). Ειδικότερα, με το συμπέρασμα αυτό, η Επιτροπή επισήμανε ότι ο κανόνας LCF 1991-2001 θεσπίστηκε με σκοπό τη διευκόλυνση του μακροπρόθεσμου προγραμματισμού της επένδυσης της μόνιμης ζεύξης, το δε πλεονέκτημα προέκυψε από τον ίδιο τον νόμο περί κατασκευής και ήταν μια από τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις βάσει των οποίων καταρτίστηκε ο χρηματοοικονομικός προγραμματισμός της επένδυσης (αιτιολογική σκέψη 399).

- (413) Η Επιτροπή επισημαίνει, καταρχάς, ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 χορηγήθηκε πριν από τις 18 Ιουνίου 2012, όταν τροποποιήθηκε μεν ο δανικός νόμος περί φόρου εισοδήματος εταιρειών (αιτιολογική σκέψη 138) όχι όμως και ο νόμος Sund & Bælt. Πριν από την εφαρμογή της εν λόγω τροποποίησης, η A/S Øresund και η κοινοπραξία δεν μπορούσαν να επωφεληθούν από οποιοδήποτε πλεονέκτημα το οποίο απέρρεε από τη συγκεκριμένη τροποποίηση.
- (414) Η Επιτροπή επισημαίνει περαιτέρω ότι η μόνιμη ζεύξη άρχισε να λειτουργεί τον Ιούλιο του 2000. Η απόφαση επένδυσης στη μόνιμη ζεύξη και ο χρηματοοικονομικός προγραμματισμός της επένδυσης είναι γεγονότα προγενέστερα.
- (415) Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή εκτιμά ότι ο κανόνας LCF 2013-2015 πρέπει να διακρίνεται από τον κανόνα LCF 1991-2001, στο μέτρο που δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι θεσπίστηκε με σκοπό τη στήριξη της χρηματοδοτικής επένδυσης στη μόνιμη ζεύξη, ούτε ότι υπήρξε προϋπόθεση για την εν λόγω επένδυση, ούτε ότι διασφάλισε την εφικτότητα του μακροπρόθεσμου χρηματοοικονομικού προγραμματισμού της επένδυσης, δεδομένου ότι η απόφαση επένδυσης και, βεβαίως, η επένδυση είχαν ολοκληρωθεί πολύ πριν από την έναρξη εφαρμογής του κανόνα LCF 2013-2015. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι δεν έχουν εφαρμογή στον κανόνα LCF 2013-2015 οι λόγοι για τους οποίους έκρινε ότι το πλεονέκτημα που συνδέεται με την ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 χορηγήθηκε σε μία περίπτωση, καθώς οι λόγοι αυτοί βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι ο μακροπρόθεσμος προγραμματισμός της επένδυσης της μόνιμης ζεύξης βασίστηκε στον κανόνα LCF 1991-2001, στη βεβαιότητα ότι είχε χορηγηθεί και στην ανάγκη βεβαιότητας ότι μπορούσε να ληφθεί υπόψη κατά τον χρηματοοικονομικό προγραμματισμό.
- (416) Επιπλέον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, μεταξύ του κανόνα LCF 1991-2001 και του κανόνα LCF 2013-2015, εφαρμόστηκε ο κανόνας LCF 2002-2012, για τον οποίο η Επιτροπή συμπέρανε ότι δεν συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ της A/S Øresund ή της κοινοπραξίας (αιτιολογικές σκέψεις 333 και 355). Με τον κανόνα LCF 2013-2015 θεσπίστηκε εκ νέου ευνοϊκή μεταχείριση, παρά το γεγονός ότι δεν απαιτούνταν πλέον για τον προγραμματισμό της επένδυσης. Συναφώς, ο κανόνας LCF 2013-2015 θα είχε ως αποτέλεσμα τη στήριξη των καθημερινών εργασιών της A/S Øresund ή της κοινοπραξίας και όχι την αρχική επένδυση στη μόνιμη ζεύξη.
- (417) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι συντρέχουν σαφείς λόγοι για τη μη εφαρμογή της συνήθους προσέγγισης κατά την οποία τα φορολογικά πλεονεκτήματα χορηγούνται σε ετήσια βάση. Επομένως, μπορεί να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 χορηγήθηκε οριστικά κατά τον χρόνο αποδοχής από τις φορολογικές αρχές των φορολογικών δηλώσεων της A/S Øresund σχετικά με τα φορολογικά έτη που περιλαμβάνονται στην περίοδο εφαρμογής του κανόνα LCF 2013-2015, κατά την οποία μπορούσε να χρησιμοποιηθεί μεγαλύτερο ποσό ζημιών.
- (418) Συνεπώς, η Επιτροπή εκτιμά ότι η κρατική ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 συνιστά πλείονες χορηγήσεις μεμονωμένης ενίσχυσης, χορηγηθείσας από το 2014 ⁽¹⁸⁷⁾ και έπειτα, σε ετήσια βάση, κατά τον χρόνο αποδοχής από τις αρχές των φορολογικών δηλώσεων της A/S Øresund, και έως την αποδοχή της φορολογικής δήλωσης για το φορολογικό έτος 2015. Ο κανόνας LCF 2013-2015 καταργήθηκε με τον νόμο αριθ. 581 της 4ης Μαΐου 2015, ο οποίος εφαρμόζεται από το φορολογικό έτος 2016.

6.2.2.2. Ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με την απόσβεση

6.2.2.2.1. Κανόνας DEP 1999-2007 και κανόνας DEP 2008-2015

- (419) Όπως προεκτίθηκε στην αιτιολογική σκέψη 145, ο κανονικός ανώτατος συντελεστής απόσβεσης για κτίρια και εγκαταστάσεις, ο οποίος προβλεπόταν στον δανικό φόρο περί φορολογικών αποσβέσεων, μειώθηκε στο 5 %, με τον νόμο αριθ. 433 της 26ης Ιουνίου 1998, και στο 4 %, με τον νόμο αριθ. 540 της 6ης Ιουνίου 2007. Ωστόσο, ο συντελεστής απόσβεσης παρέμεινε 6 % / 2 % για την A/S Øresund, δυνάμει των άρθρων 12 και 13 του νόμου περί κατασκευής και των αντίστοιχων άρθρων 13 και 14 του νόμου Sund & Bælt, ο οποίος παρέμεινε σε ισχύ έως το 2016. Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 344, αρνούμενη να μεταβάλει τους κανόνες που εφαρμόζονταν στην A/S Øresund προκειμένου να αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές που πραγματοποιήθηκαν στους κανονικούς φορολογικούς κανόνες, η Δανία περιήγαγε την A/S Øresund σε θέση ευνοϊκότερη από εκείνη άλλων νομικών οντοτήτων υποκείμενων στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών. Τα άρθρα 13 και 14 του νόμου Sund & Bælt καταργήθηκαν μόλις με τον νόμο αριθ. 581 της 4ης Μαΐου 2015, ο οποίος άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2016, με αποτέλεσμα η A/S Øresund να υπόκειται στους

⁽¹⁸⁷⁾ Δεδομένου ότι η φορολογική δήλωση για το φορολογικό έτος 2013 υποβλήθηκε το 2014.

κανονικούς κανόνες του δανικού νόμου περί φόρου εισοδήματος εταιρειών και του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων. Τα μέτρα ενίσχυσης συνίστανται σε συνδυασμό στοιχείων (αιτιολογική σκέψη 344), καθώς η A/S Øresund περιήλθε σε ευνοϊκότερη θέση σε σχέση με άλλες επιχειρήσεις σε παρόμοια κατάσταση, λόγω του γεγονότος ότι ο νόμος Sund & Bælt προέβλεπε ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση και, επομένως, συνιστούσε παρέκκλιση από τον τροποποιημένο δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων, ο οποίος ήταν πιο περιοριστικός και ο οποίος δεν εφαρμόζονταν στην A/S Øresund, αλλά εφαρμόζονταν σε άλλες επιχειρήσεις οι οποίες βρίσκονταν σε συγκρίσιμη νομική και πραγματική κατάσταση. Όπως διαπιστώθηκε στην αιτιολογική σκέψη 319, κάθε πλεονέκτημα υπέρ της A/S Øresund το οποίο δημιουργήθηκε από τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση είναι, επίσης, πλεονέκτημα υπέρ της κοινοπραξίας.

6.2.2.2.2. Κανόνες DEP 1999-2007 και κανόνες DEP 2008-2015: καθεστώς ενισχύσεων ή μεμονωμένη ενίσχυση

- (420) Η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η κρατική ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 χορηγείται βάσει καθεστώτος ενισχύσεων.
- (421) Πρώτον, η ανωτέρω ενίσχυση δεν χορηγείται βάσει πράξης η οποία προβλέπει τη χορήγηση μεμονωμένων ενισχύσεων σε επιχειρήσεις οι οποίες ορίζονται με γενικό και αφηρημένο τρόπο. Στον νόμο περί κατασκευής, όπως ενσωματώθηκε στον νόμο Sund & Bælt, αναφέρεται ρητώς ότι η A/S Øresund δικαιούται να υπαχθεί στον ειδικό δανικό κανόνα σχετικά με την απόσβεση. Συνεπώς, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 δεν πληροί την πρώτη προϋπόθεση του ορισμού του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (422) Δεύτερον, πρέπει να θεωρηθεί ότι ο κανόνας DEP 1999-2007 και ο κανόνας DEP 2008-2015 συνδέονται με συγκεκριμένο έργο, δεδομένου ότι η ενίσχυση που απορρέει από τα εν λόγω μέτρα καλύπτει ένα πλεονέκτημα το οποίο συνδέεται με την απόσβεση του επενδυτικού κόστους της μόνιμης ζεύξης, αποκλεισμένων άλλων έργων ή δραστηριοτήτων. Τούτο συμβαίνει επειδή ο νόμος περί κατασκευής και ο νόμος Sund & Bælt προσδιορίζουν ρητώς το οικείο έργο ως την κατασκευή και την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης. Επομένως, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 δεν πληροί τη δεύτερη προϋπόθεση του ορισμού του καθεστώτος ενισχύσεων που προβλέπεται στο άρθρο 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (423) Συνεπώς, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και από τον κανόνα DEP 2008-2015 δεν εμπίπτει στον ορισμό του «καθεστώτος ενισχύσεων» κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589. Ως εκ τούτου, πρέπει να χαρακτηριστεί ως μία ή περισσότερες μεμονωμένες ενισχύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

6.2.2.2.3. Κανόνες DEP 1999-2007 και κανόνες DEP 2008-2015: ημερομηνίες χορήγησης

- (424) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 395, στην περίπτωση κρατικής ενίσχυσης που απορρέει από φορολογικά πλεονεκτήματα, το εν λόγω πλεονέκτημα υλοποιείται συνήθως σε ετήσια βάση, εκτός εάν συντρέχουν λόγοι για να θεωρείται ότι δικαιολογείται άλλη άποψη. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, όσον αφορά την ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και από τον κανόνα DEP 2008-2015, φαίνεται ότι η ενίσχυση θα χορηγούνταν, θεωρητικά, σε ετήσια βάση. Ωστόσο, καθώς η A/S Øresund μπορούσε να επιλέξει πότε θα αποσβέσει τα στοιχεία ενεργητικού της στις φορολογικές δηλώσεις της (αιτιολογική σκέψη 125), στην πράξη, το πλεονέκτημα υλοποιήθηκε σε λιγότερο συχνή βάση (αιτιολογικές σκέψεις 425 έως 428).
- (425) Η Επιτροπή παρατηρεί καταρχάς ότι δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το πλεονέκτημα που είναι εγγενές στην ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 χορηγήθηκε πριν από τις 26 Ιουνίου 1998, όταν ο κανονικός συντελεστής απόσβεσης για κτίρια και εγκαταστάσεις του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων μειώθηκε στο 5 %, αλλά δεν εφαρμόστηκε παρόμοια μεταβολή στους κανόνες περί απόσβεσης που εφαρμόζονταν στην A/S Øresund. Ομοίως, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι το πλεονέκτημα που είναι εγγενές στην ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 2008-2015 χορηγήθηκε πριν από τις 6 Ιουνίου 2007, όταν ο κανονικός συντελεστής απόσβεσης για κτίρια και εγκαταστάσεις του δανικού νόμου περί φορολογικών αποσβέσεων μειώθηκε στο 4 %, αλλά δεν εφαρμόστηκε παρόμοια μεταβολή στους κανόνες περί απόσβεσης που εφαρμόζονταν στην A/S Øresund. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι, επειδή ο εφαρμοστέος στην A/S Øresund κανόνας περιλαμβανόταν ήδη στον νόμο περί κατασκευής, θα πρέπει να θεωρηθεί επίσης ότι η ενίσχυση χορηγήθηκε με τον νόμο περί κατασκευής.
- (426) Η Επιτροπή παρατηρεί περαιτέρω ότι η κατάσταση στην οποία εφαρμόστηκε ο κανόνας LCF 1991-2001, όπως περιγράφηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 396 έως 404, διαφέρει θεμελιωδώς από την κατάσταση στην οποία εφαρμόστηκαν ο κανόνας DEP 1999-2007 και ο κανόνας DEP 2008-2015. Όταν ο δανικός νόμος περί φορολογικών αποσβέσεων τροποποιήθηκε στις 26 Ιουνίου 1998 και στις 6 Ιουνίου 2007, η απόφαση επένδυσης στην κατασκευή της μόνιμης ζεύξης είχε ήδη ληφθεί και, στην πραγματικότητα, η μόνιμη ζεύξη ήταν σχεδόν έτοιμη να τεθεί σε λειτουργία. Επομένως, αντίθετα προς τον κανόνα LCF 1991-2001 (αιτιολογική σκέψη 399), δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η απόφαση της Δανίας να παράσχει στην A/S Øresund ευνοϊκότερες προϋποθέσεις φορολογικής απόσβεσης από

εκείνες που ίσχυαν για άλλες νομικές οντότητες υποκείμενες στον δανικό φόρο εισοδήματος εταιρειών είναι μια από τις θεμελιώδεις προϋποθέσεις στις οποίες στηρίζονταν ο χρηματοοικονομικός προγραμματισμός της επένδυσης. Ειδικότερα, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, κατά τον χρόνο κατάρτισης του εν λόγω χρηματοοικονομικού προγραμματισμού, οι δανικές αρχές δεν θεώρησαν αναγκαίο να παράσχουν στην A/S Øresund ευνοϊκή μεταχείριση σε σύγκριση με άλλες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης υποκείμενες στον φόρο εισοδήματος εταιρειών όσον αφορά τους κανόνες για την απόσβεση στοιχείων ενεργητικού —στην πραγματικότητα, οι δανικές αρχές θεώρησαν, μάλιστα, ότι ο κανόνας DEP 1991-1998 ήταν επίζημιος για την A/S Øresund / την κοινοπραξία (αιτιολογική σκέψη 268). Επομένως, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ενίσχυση η οποία χορηγήθηκε για τη στήριξη της επένδυσης στη μόνιμη ζεύξη. Υπό τις συνθήκες αυτές, οι παράγοντες που οδήγησαν την Επιτροπή στο συμπέρασμα ότι ο κανόνας LCF 1991-2001 θεσπίστηκε ως μία μεμονωμένη ενίσχυση με τη σύσταση της κοινοπραξίας, μεταξύ άλλων, λόγω της αναγκαιότητας του κανόνα LCF 1991-2001 για τον χρηματοοικονομικό σχεδιασμό της επένδυσης στη μόνιμη ζεύξη, δεν έχουν εφαρμογή στον κανόνα DEP 1999-2007 ή στον κανόνα DEP 2008-2015. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι θα είναι, επομένως, ορθότερο να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και από τον κανόνα DEP 2008-2015 στηρίζει τις καθημερινές εργασίες της A/S Øresund και της κοινοπραξίας και όχι την αρχική επένδυση στη μόνιμη ζεύξη.

- (427) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η A/S Øresund θα στηρίχθηκε στους κανόνες που εφαρμόζονταν σε αυτήν κατά τον χρόνο υποβολής των φορολογικών δηλώσεών της, προκειμένου να προσδιορίσει τις φορολογικές υποχρεώσεις της για ένα δεδομένο έτος. Αντίθετα προς τη χρήση της μεταφοράς φορολογικών ζημιών, η οποία πραγματοποιείται αυτομάτως (αιτιολογική σκέψη 127), στη Δανία, οι νομικές οντότητες που υπόκεινται στον φόρο εισοδήματος εταιρειών μπορούν να επιλέξουν πότε θα αποσβέσουν τα στοιχεία ενεργητικού τους, και με ποιο συντελεστή, στις φορολογικές δηλώσεις τους, εντός των ορίων που προβλέπονται από την εφαρμοστέα νομοθεσία (αιτιολογική σκέψη 125). Ως εκ τούτου, η A/S Øresund μπορούσε να επιλέξει το χρονικό σημείο κατά το οποίο επιθυμούσε να αποσβέσει τα στοιχεία ενεργητικού της με συντελεστή απόσβεσης υψηλότερο από τον προβλεπόμενο από τον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων. Κατά συνέπεια, το πλεονέκτημα που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 δεν θα υλοποιούνταν αυτομάτως κάθε έτος κατά την ετήσια αποδοχή των φορολογικών δηλώσεων, εάν δεν είχε εφαρμοστεί συντελεστής απόσβεσης υψηλότερος από τον διαθέσιμο βάσει των κανονικών δανικών φορολογικών κανόνων.
- (428) Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή εκτιμά ότι το πλεονέκτημα που συνδέεται με τον υψηλότερο συντελεστή απόσβεσης που ήταν διαθέσιμος στην A/S Øresund, λαμβανομένης υπόψη της μη τροποποίησης των κανόνων που εφαρμόζονταν σε αυτήν ώστε να αντικατοπτρίζουν τους περιορισμούς του γενικού νόμου, θα υλοποιούνταν κατά τον χρόνο αποδοχής των φορολογικών δηλώσεων στις οποίες η A/S Øresund εφάρμοσε τον εν λόγω υψηλότερο συντελεστή απόσβεσης (αιτιολογική σκέψη 129). Κατά το ίδιο χρονικό σημείο, επίσης, η κρατική ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και από τον κανόνα DEP 2008-2015 θα μπορούσε να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό ή να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.
- (429) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτιμά ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και από τον κανόνα DEP 2008-2015 συνιστά πλείονες μεμονωμένες ενισχύσεις, τις οποίες η Δανία χορήγησε από το 2000 ⁽¹⁸⁸⁾ και έπειτα, κατά το χρονικό σημείο αποδοχής από τις αρχές των φορολογικών δηλώσεων της A/S Øresund στις οποίες η A/S Øresund εφάρμοσε συντελεστή απόσβεσης υψηλότερο από τον προβλεπόμενο στον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων, έως την αποδοχή της φορολογικής δήλωσης για το φορολογικό έτος 2015. Ο κανόνας DEP 2008-2015 καταργήθηκε, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2016, με τον νόμο αριθ. 581 της 4ης Μαΐου 2015, ο οποίος εφαρμόζεται από το φορολογικό έτος 2016.

6.3. Χαρακτηρισμός της ενίσχυσης ως νέας ενίσχυσης ή υφιστάμενης ενίσχυσης

- (430) Μετά τη διαπίστωση ότι τα μέτρα ενίσχυσης συνιστούν μεμονωμένη ενίσχυση η οποία δεν χορηγείται βάσει καθιεστώτος ενισχύσεων, και τον προσδιορισμό των ημερομηνιών χορήγησής τους, η Επιτροπή πρέπει να εξακριβώσει, για καθένα από τα μέτρα ενίσχυσης, αν συνιστούν νέα ή υφιστάμενη ενίσχυση.
- (431) Δυνάμει του άρθρου 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, ως νέα ενίσχυση νοείται κάθε ενίσχυση η οποία δεν αποτελεί υφιστάμενη ενίσχυση, καθώς και οι μεταβολές υφιστάμενων ενισχύσεων.

⁽¹⁸⁸⁾ Δεδομένου ότι η φορολογική δήλωση για το φορολογικό έτος 1999 υποβλήθηκε το 2000. Στην πράξη, η πρώτη ημερομηνία χορήγησης δεν θα ήταν προγενέστερη της αποδοχής της φορολογικής δήλωσης για το φορολογικό έτος 2004, δεδομένου ότι η Δανία επιβεβαιώνει ότι η A/S Øresund δεν προέβη σε απόσβεση για προηγούμενα φορολογικά έτη (αιτιολογική σκέψη 271).

(432) Κατά το άρθρο 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, ως «υφιστάμενη ενίσχυση» νοούνται:

- «i) με την επιφύλαξη των άρθρων 144 και 172 της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας (...), όλες οι ενισχύσεις οι οποίες υφίσταντο πριν από την έναρξη ισχύος της ΣΛΕΕ στα οικεία κράτη μέλη, δηλαδή καθεστώτα ενισχύσεων και μεμονωμένες ενισχύσεις που είχαν τεθεί σε εφαρμογή πριν και συνεχίζουν να εφαρμόζονται μετά την έναρξη ισχύος της ΣΛΕΕ στα οικεία κράτη μέλη·
- ii) κάθε εγκεκριμένη ενίσχυση, δηλαδή τα καθεστώτα ενισχύσεων και οι μεμονωμένες ενισχύσεις που έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή ή από το Συμβούλιο·
- iii) κάθε ενίσχυση που θεωρείται ότι έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 ή το άρθρο 4 παράγραφος 6 του [κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589] ή πριν από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999 αλλά σύμφωνα με τη διαδικασία αυτή·
- iv) κάθε ενίσχυση που θεωρείται ότι είναι υφιστάμενη ενίσχυση σύμφωνα με το άρθρο 17 του [κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589]·
- v) κάθε ενίσχυση που θεωρείται ως υφιστάμενη ενίσχυση εφόσον μπορεί να αποδειχθεί ότι όταν τέθηκε σε ισχύ δεν αποτελούσε ενίσχυση, αλλά στη συνέχεια έγινε ενίσχυση λόγω της εξέλιξης της εσωτερικής αγοράς και χωρίς να μεταβληθεί από το κράτος μέλος. Όταν ορισμένα μέτρα μετατρέπονται σε ενισχύσεις λόγω της ελευθέρωσης μιας δραστηριότητας από τη νομοθεσία της Ένωσης, τα μέτρα αυτά δεν θεωρούνται ως υφιστάμενη ενίσχυση μετά την ταχθείσα ημερομηνία ελευθέρωσης·.

(433) Σε συνδυασμό με το άρθρο 1 στοιχείο β) σημείο iv) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, το άρθρο 17 παράγραφος 3 του κανονισμού 2015/1589 προβλέπει ότι κάθε ενίσχυση της οποίας η δεκαετής προθεσμία παραγραφής έχει εκπνεύσει θεωρείται ως υφιστάμενη ενίσχυση. Κατά το άρθρο 17 παράγραφος 2, η προθεσμία παραγραφής αρχίζει να προσμετράται από την ημέρα κατά την οποία η παράνομη ενίσχυση χορηγήθηκε στον αποδέκτη της είτε ως μεμονωμένη ενίσχυση είτε ως ενίσχυση βάσει καθεστώτος ενισχύσεων. Κάθε ενέργεια της Επιτροπής ή κράτους μέλους που ενεργεί κατόπιν αίτησης της Επιτροπής, σε σχέση με την παράνομη ενίσχυση, διακόπτει την περίοδο παραγραφής. Η παραγραφή αρχίζει εκ νέου ύστερα από κάθε διακοπή.

6.3.1. Κρατικές εγγυήσεις: νέα ή υφιστάμενη ενίσχυση

(434) Στην αιτιολογική σκέψη 388, η Επιτροπή συμπέρανε ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων χορηγήθηκε οριστικά στην κοινοπραξία μέσω της συμφωνίας κοινοπραξίας και από την ημερομηνία σύστασής της στις 13 Φεβρουαρίου 1992. Υπό το πρίσμα του συμπεράσματος αυτού, πρέπει να εξακριβωθεί αν η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων εμπίπτει σε οποιονδήποτε από τους ορισμούς της υφιστάμενης ενίσχυσης του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

(435) Πρώτον, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η καταγγέλλουσα υπέβαλε την καταγγελία της στην Επιτροπή στις 16 Απριλίου 2013, ισχυριζόμενη ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων συνιστά παράνομη κρατική ενίσχυση. Στις 13 Μαΐου 2013, η Επιτροπή απέστειλε, σε σχέση με την εν λόγω καταγγελία, αίτημα παροχής πληροφοριών στη Δανία και τη Σουηδία. Η Επιτροπή θεωρεί ότι το εν λόγω αίτημα παροχής πληροφοριών συνιστά ενέργεια της Επιτροπής σε σχέση με την ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, η οποία, δυνάμει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, θα διέκοπτε την προθεσμία παραγραφής σε σχέση με την ενίσχυση που χορηγήθηκε από τις 13 Μαΐου 2003 (δηλαδή δέκα έτη πριν από το αίτημα παροχής πληροφοριών).

(436) Η Επιτροπή επισημαίνει, όμως, ότι η προθεσμία παραγραφής που σχετίζεται με την ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων εξπνεύσε στις 13 Φεβρουαρίου 2002, δηλαδή δέκα έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Επομένως, η εν λόγω προθεσμία παραγραφής είχε εκπνεύσει όταν το αίτημα παροχής πληροφοριών που η Επιτροπή απέστειλε στις 13 Μαΐου 2013 θα μπορούσε να την έχει διακόψει.

(437) Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, που η Δανία και η Σουηδία χορήγησαν στην κοινοπραξία, συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο iv) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

(438) Δεύτερον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι σουηδικές αρχές ισχυρίζονται ότι οποιαδήποτε ενδεχόμενη ενίσχυση χορηγήθηκε από τη Σουηδία σε σχέση με τη μόνιμη ζεύξη χορηγήθηκε πριν από την προσχώρηση στην Ένωση και πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας για τον ΕΟΧ, την 1η Ιανουαρίου 1994.

- (439) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 432, δυνάμει του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο ι) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, ενίσχυση η οποία υφίστατο πριν από την έναρξη ισχύος της ΣΛΕΕ στη Σουηδία θεωρείται υφιστάμενη ενίσχυση. Τούτο ισχύει, όμως, με την επιφύλαξη των άρθρων 144 και 172 της πράξης προσχώρησης της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας. Σύμφωνα με το άρθρο 144 της εν λόγω πράξης, «μεταξύ των εφαρμοζόμενων στα νέα κράτη μέλη ενισχύσεων πριν από την προσχώρηση, μόνον όσες έχουν ανακοινωθεί στην Επιτροπή πριν από τις 30 Απριλίου 1995 θα θεωρηθούν ως “υφιστάμενες” ενισχύσεις».
- (440) Στην αιτιολογική σκέψη 113 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή επισήμανε ότι, εάν θα πρέπει να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, την οποία η Σουηδία χορήγησε στην κοινοπραξία, χορηγήθηκε το 1992, δεδομένου ότι δεν κοινοποιήθηκε τότε στην Επιτροπή, δεν θα μπορεί να θεωρηθεί ως υφιστάμενη ενίσχυση βάσει του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο ι) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (441) Ωστόσο, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, κατά τον χρόνο θέσπισης του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων στη Σουηδία, η σαφής πρακτική της Επιτροπής συνίστατο στη διαπίστωση ότι η κατασκευή και η εκμετάλλευση υποδομών μεταφορών δεν συνιστούσαν οικονομική δραστηριότητα ⁽¹⁸⁹⁾. Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή θεωρεί κατανοητή τη μη κοινοποίηση στην Επιτροπή του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων ως ενίσχυσης υφιστάμενης πριν από την έναρξη ισχύος της ΣΛΕΕ διότι, τότε, δεν θεωρούνταν γενικά ότι ένα τέτοιο μέτρο συνιστούσε κρατική ενίσχυση.
- (442) Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή παρατηρεί ότι το έργο της μόνιμης ζεύξης εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, τον Δεκέμβριο του 1994, ως έργο προτεραιότητας στο πλαίσιο του ΔΕΔ-Μ (αιτιολογική σκέψη 58). Πριν από την έγκριση του Συμβουλίου για τη συμπερίληψη του έργου στον σχετικό κατάλογο, τα κράτη είχαν κοινοποιήσει στην Επιτροπή τη γενική περιγραφή του έργου, καθώς και την πρόθεσή τους να το χρηματοδοτήσουν μέσω του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων. Επομένως, μολονότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων δεν μπορούσε να χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση πριν από την προσχώρηση της Σουηδίας της Ένωσης, είχε παρ' όλα αυτά κοινοποιηθεί στην Επιτροπή πριν από τις 30 Απριλίου 1995, στο πλαίσιο της προετοιμασίας για τη συμπερίληψή του στον κατάλογο έργων προτεραιότητας του ΔΕΔ-Μ.
- (443) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτιμά ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, που η Σουηδία χορήγησε στην κοινοπραξία, συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο ι) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (444) Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 387, το πλεονέκτημα που απορρέει για την κοινοπραξία από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων συνίσταται στο γεγονός ότι τα κράτη είναι υποχρεωμένα να αναλάβουν τους κινδύνους που συνδέονται με τη χρηματοδότηση του προγραμματισμού και της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης —το εν λόγω πλεονέκτημα, και το σχετικό δικαίωμα, δεν έχει μεταβληθεί από τη σύσταση της κοινοπραξίας. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η αντικατάσταση του άρθρου 8 του νόμου περί κατασκευής από το άρθρο 11 του νόμου Sund & Bælt είναι αλυσιτελής στο συγκεκριμένο πλαίσιο, καθώς οι δύο διατάξεις είναι ουσιαστικά πανομοιότυπες (αιτιολογική σκέψη 87).
- (445) Λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων που εκτέθηκαν στις αιτιολογικές σκέψεις 434 έως 444, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων, που η Δανία και η Σουηδία χορήγησαν στην κοινοπραξία, συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο ιν) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589. Επιπλέον, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από την εν λόγω ενίσχυση, την οποία η Σουηδία χορήγησε στην κοινοπραξία, συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο ι) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

6.3.2. Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών: νέα ή υφιστάμενη ενίσχυση

6.3.2.1. Κανόνας LCF 1991-2001: νέα ή υφιστάμενη ενίσχυση

- (446) Στην αιτιολογική σκέψη 404, η Επιτροπή συμπέρανε ότι η Δανία χορήγησε στην κοινοπραξία την ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 στις 13 Φεβρουαρίου 1992. Υπό το πρίσμα του συμπεράσματος αυτού, πρέπει να εξακριβωθεί αν η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 εμπίπτει σε οποιονδήποτε από τους ορισμούς της υφιστάμενης ενίσχυσης του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

⁽¹⁸⁹⁾ Βλ. απόφαση Øresund, σκέψη 308.

- (447) Πρώτον, όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 435, στις 16 Απριλίου 2013 η καταγγέλλουσα υπέβαλε την καταγγελία της, ισχυριζόμενη ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων συνιστά παράνομη κρατική ενίσχυση, η δε Επιτροπή απέστειλε σχετικό αίτημα παροχής πληροφοριών στα κράτη στις 13 Μαΐου 2013. Κατά το συγκεκριμένο χρονικό σημείο, οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση δεν αναφέρονταν ούτε στην καταγγελία ούτε στο αίτημα παροχής πληροφοριών της Επιτροπής. Η Επιτροπή συμπέρανε ότι το εν λόγω αίτημα παροχής πληροφοριών διέκοψε οποιαδήποτε προθεσμία παραγραφής σε σχέση την εν λόγω ενίσχυση, η οποία δεν είχε εκπνεύσει έως τις 13 Μαΐου 2003 (αιτιολογικές σκέψεις 434 έως 437). Στις 8 Ιανουαρίου 2014 η καταγγέλλουσα υπέβαλε περαιτέρω έγγραφα, ισχυριζόμενη ότι η κοινοπραξία επωφελήθηκε επίσης ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση. Την 21η Φεβρουαρίου 2014 η Επιτροπή απέστειλε στα κράτη αίτημα παροχής πληροφοριών όσον αφορά τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση (αιτιολογική σκέψη 3).
- (448) Η Επιτροπή θεωρεί ότι το αίτημα παροχής πληροφοριών της 21ης Φεβρουαρίου 2014 συνιστά ενέργεια της Επιτροπής σε σχέση με τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση, συμπεριλαμβανομένης της ενίσχυσης που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001, η οποία, δυνάμει του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, θα διέκοπτε την προθεσμία παραγραφής σε σχέση με την ενίσχυση που χορηγήθηκε από την 21η Φεβρουαρίου 2004 (δηλαδή δέκα έτη πριν από το αίτημα παροχής πληροφοριών).
- (449) Η Επιτροπή επισημαίνει, όμως, ότι η προθεσμία παραγραφής που σχετίζεται με την ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 εξέπνευσε στις 13 Φεβρουαρίου 2002, δηλαδή δέκα έτη από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Επομένως, η εν λόγω προθεσμία παραγραφής είχε εκπνεύσει όταν το αίτημα παροχής πληροφοριών που η Επιτροπή απέστειλε την 21η Φεβρουαρίου 2014 θα μπορούσε να την έχει διακόψει.
- (450) Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001, την οποία η Δανία χορήγησε στην κοινοπραξία, συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο iv) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

6.3.2.2. Κανόνας LCF 2013-2015: νέα ή υφιστάμενη ενίσχυση

- (451) Στην αιτιολογική σκέψη 418, η Επιτροπή συμπέρανε ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 χορηγήθηκε από τη Δανία στην κοινοπραξία σε ετήσια βάση, κατά τον χρόνο αποδοχής από τις αρχές των φορολογικών δηλώσεων της A/S Øresund, έως την αποδοχή της φορολογικής δήλωσης για το φορολογικό έτος 2015. Υπό το πρίσμα του συμπεράσματος αυτού, πρέπει να εξακριβωθεί αν η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 εμπίπτει σε οποιονδήποτε από τους ορισμούς της υφιστάμενης ενίσχυσης του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (452) Πρώτον, όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 447, την 21η Φεβρουαρίου 2014 η Επιτροπή απέστειλε στα κράτη αίτημα παροχής πληροφοριών σχετικά με την εικαζόμενη ενίσχυση που απορρέει από τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση. Στην αιτιολογική σκέψη 448, η Επιτροπή συμπέρανε ότι το εν λόγω αίτημα παροχής πληροφοριών συνιστούσε «ενέργεια» της Επιτροπής σε σχέση με τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση. Ο κανόνας LCF 2013-2015 αποτελεί μέρος των εν λόγω κανόνων. Συνεπώς, κάθε ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 χορηγήθηκε μετά την ενέργεια της Επιτροπής και, επομένως, δεν συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο iv) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (453) Δεύτερον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 δεν πληροί τις προϋποθέσεις οποιουδήποτε εκ των λοιπών σημείων του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (454) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, την οποία η Δανία χορήγησε στην κοινοπραξία, συνιστά νέα ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

6.3.3. Οι ειδικοί δανικοί κανόνες σχετικά με την απόσβεση: νέα ή υφιστάμενη ενίσχυση

6.3.3.1. Κανόνας DEP 1999-2007: νέα ή υφιστάμενη ενίσχυση

- (455) Στην αιτιολογική σκέψη 429, η Επιτροπή συμπέρανε ότι η κρατική ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 χορηγήθηκε από το 2000 και έπειτα, κατά το χρονικό σημείο αποδοχής από τις αρχές των φορολογικών δηλώσεων της A/S Øresund στις οποίες η A/S Øresund εφάρμοσε συντελεστή απόσβεσης υψηλότερο από τον προβλεπόμενο στον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων. Υπό το πρίσμα του συμπεράσματος αυτού, πρέπει να εξακριβωθεί αν η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 εμπίπτει σε οποιονδήποτε από τους ορισμούς της υφιστάμενης ενίσχυσης του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

- (456) Πρώτον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι, όπως προεκτέθηκε σε σχέση με τον κανόνα LCF 1991-2001 (αιτιολογική σκέψη 452), το αίτημα παροχής πληροφοριών που απέστειλε την 21η Φεβρουαρίου 2014 συνιστούσε «ενέργεια» της Επιτροπής σε σχέση με τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση.
- (457) Επομένως, η προθεσμία παραγραφής για οποιαδήποτε ενίσχυση χορηγήθηκε από την 21η Φεβρουαρίου 2004 διακόπηκε την 21η Φεβρουαρίου 2014 και, συνεπώς, η συγκεκριμένη ενίσχυση δεν συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο iv) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (458) Ωστόσο, η προθεσμία παραγραφής για οποιαδήποτε ενίσχυση χορηγήθηκε πριν από την 21η Φεβρουαρίου 2004 είχε εκπνεύσει έως το χρονικό σημείο κατά το οποίο μπορούσε να έχει διακοπεί και, συνεπώς, η συγκεκριμένη ενίσχυση συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο iv) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, στην αιτιολογική σκέψη 271, η Δανία επιβεβαίωσε ότι, στην πράξη, η A/S Øresund δεν προέβη σε απόσβεση στις φορολογικές δηλώσεις της πριν από την 21η Φεβρουαρίου 2004 και, επομένως, δεν χορηγήθηκε, στην πραγματικότητα, καμία ενίσχυση η οποία θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως υφιστάμενη ενίσχυση δυνάμει του προαναφερθέντος άρθρου.
- (459) Δεύτερον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 δεν πληροί τις προϋποθέσεις οποιουδήποτε εκ των λοιπών σημείων του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (460) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007, την οποία η Δανία χορήγησε στην κοινοπραξία, συνιστά νέα ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, στο μέτρο που χορηγήθηκε μετά την 21η Φεβρουαρίου 2004.

6.3.3.2. Κανόνας DEP 2008-2015: νέα ή υφιστάμενη ενίσχυση

- (461) Στην αιτιολογική σκέψη 429, η Επιτροπή συμπέρανε ότι η κρατική ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 2008-2015 χορηγήθηκε κατά το χρονικό σημείο αποδοχής από τις αρχές των φορολογικών δηλώσεων της A/S Øresund στις οποίες η A/S Øresund εφάρμοσε συντελεστή απόσβεσης υψηλότερο από τον προβλεπόμενο στον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων, έως την αποδοχή της φορολογικής δήλωσης για το φορολογικό έτος 2015. Υπό το πρίσμα του συμπεράσματος αυτού, πρέπει να εξακριβωθεί αν η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 2008-2015 εμπίπτει σε οποιονδήποτε από τους ορισμούς της υφιστάμενης ενίσχυσης του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (462) Όπως και για τον κανόνα DEP 1999-2007 (αιτιολογική σκέψη 456), το αίτημα παροχής πληροφοριών που η Επιτροπή απέστειλε την 21η Φεβρουαρίου 2014 συνιστούσε «ενέργεια» της Επιτροπής και, επομένως, και για τον κανόνα DEP 2008-2015, η προθεσμία παραγραφής θα είχε διακοπεί την 21η Φεβρουαρίου 2014. Επομένως, η προθεσμία παραγραφής για οποιαδήποτε ενίσχυση χορηγήθηκε από την 21η Φεβρουαρίου 2004 θα είχε διακοπεί την 21η Φεβρουαρίου 2014 και η συγκεκριμένη ενίσχυση δεν συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο iv) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (463) Συναφώς, η Επιτροπή παρατηρεί ότι οποιαδήποτε ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 2008-2015 χορηγήθηκε κατ' ανάγκη μετά την 21η Φεβρουαρίου 2004 και, επομένως, δεν συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο β) σημείο iv) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (464) Δεύτερον, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 2008-2015 δεν πληροί τις προϋποθέσεις οποιουδήποτε εκ των λοιπών σημείων του άρθρου 1 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.
- (465) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 2008-2015, την οποία η Δανία χορήγησε στην κοινοπραξία, συνιστά νέα ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589.

6.4. Νομιμότητα της ενίσχυσης

- (466) Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ενημερώνουν την Επιτροπή εγκαίρως περί των σχεδίων που αποβλέπουν στην θέσπιση ενισχύσεων, ώστε να δύναται να υποβάλει τις παρατηρήσεις της. Επιπλέον, η υποχρέωση αναστολής της εφαρμογής που προβλέπεται στο ίδιο άρθρο απαγορεύει σε ένα κράτος μέλος να θέσει σε εφαρμογή το προτεινόμενο μέτρο πριν η Επιτροπή εκδώσει τελική απόφαση.
- (467) Κατά το άρθρο 1 στοιχείο στ) του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589, νέα ενίσχυση, η οποία εφαρμόζεται κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, είναι παράνομη.

- (468) Στις αιτιολογικές σκέψεις 454, 460 και 465, η Επιτροπή συμπέρανε ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 συνιστά νέα ενίσχυση. Η Επιτροπή παρατηρεί ότι η Δανία έδωσε σε εφαρμογή τα ανωτέρω μέτρα χωρίς να τα κοινοποιήσει πρώτα στην Επιτροπή και να αναμείνει την απόφαση της Επιτροπής σχετικά με τα εν λόγω μέτρα. Επομένως, η Δανία έδωσε σε εφαρμογή τα εν λόγω νέα μέτρα ενίσχυσης κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.
- (469) Χάριν πληρότητας, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η κοινοπραξία είχε ενημερώσει την Επιτροπή σχετικά με την ύπαρξη του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων σε σχέση με το έργο της μόνιμης ζεύξης με την επιστολή της 1ης Αυγούστου 1995 (αιτιολογική σκέψη 149).
- (470) Ακόμη και αν θα μπορούσε ενδεχομένως να θεωρηθεί ότι η ως άνω επιστολή κάλυπτε επίσης τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση καθώς περιέχονταν στον νόμο περί κατασκευής το 1991 [βλ. αναλυτικότερα αιτιολογική σκέψη 504 υπό γ)], με αποτέλεσμα να μπορεί να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή είχε ενημερωθεί για τα σχέδια χορήγησης της ενίσχυσης που απορρέει από τα εν λόγω μέτρα, τούτο δεν θα αναιρούσε το συμπέρασμα ότι η Δανία έδωσε τα εν λόγω μέτρα σε εφαρμογή κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, δεδομένου ότι δεν ανέμενε την απόφαση της Επιτροπής προτού πράξει κάτι τέτοιο.
- (471) Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή εκτιμά ότι η επιστολή της 1ης Αυγούστου 1995 δεν μπορούσε να θεωρηθεί ως κοινοποίηση των νέων μέτρων ενίσχυσης (αιτιολογικές σκέψεις 454, 460 και 465) τα οποία χορηγήθηκαν το νωρίτερο από την αποδοχή της φορολογικής δήλωσης της A/S Øresund για το φορολογικό έτος 2004 (αιτιολογικές σκέψεις 418 και 429), δηλαδή σχεδόν δέκα έτη μετά την αποστολή στην Επιτροπή της επιστολής της 1ης Αυγούστου 1995.
- (472) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 συνιστά παράνομη ενίσχυση.

6.5. Εκτίμηση της συμβατότητας

6.5.1. Κρατικές εγγυήσεις και κανόνας LCF 1991-2001

- (473) Η Επιτροπή συμπέρανε, στις αιτιολογικές σκέψεις 388 και 404, αντιστοίχως, ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων και τον κανόνα LCF 1991-2001 συνιστά μεμονωμένη ενίσχυση και, στις αιτιολογικές σκέψεις 445 και 450, αντιστοίχως, ότι συνιστά «υφιστάμενη ενίσχυση».
- (474) Το άρθρο 22 του κανονισμού 2015/1589 προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να προτείνει κατάλληλα μέτρα στο οικείο κράτος μέλος, εάν συμπέρανε ότι το υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων δεν είναι συμβιβάσιμο ή δεν είναι πλέον συμβιβάσιμο με την εσωτερική αγορά. Τούτο δεν ισχύει, όμως, για τις μεμονωμένες υφιστάμενες ενισχύσεις. Επομένως, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να προτείνει κατάλληλα μέτρα σε σχέση με το μεμονωμένη υφιστάμενη ενίσχυση, η εκτίμηση της συμβατότητας της με την εσωτερική αγορά δεν είναι αναγκαία.
- (475) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι δεν είναι αναγκαίο να εξακριβώσει αν η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων ή από τον κανόνα LCF 1991-2001 συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά.
- (476) Ωστόσο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η κοινοπραξία συμφώνησε να μην ασκήσει πλέον το δικαίωμά της σε κρατικές εγγυήσεις χωρίς προμήθεια υπό όρους ελεύθερης αγοράς για τη χρηματοδότηση νέου χρέους ή την αναχρηματοδότηση υφιστάμενου χρέους. Προς τούτο, τα κράτη δεσμεύθηκαν (αιτιολογική σκέψη 265) να διασφαλίσουν ότι η κοινοπραξία θα χρηματοδοτήσει νέο χρέος και θα αναχρηματοδοτήσει υφιστάμενο χρέος υπό όρους της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση υπέρ της κοινοπραξίας η οποία απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων θα καταργηθεί σταδιακά καθώς θα λήγουν οι ανεξόφλητοι χρεωστικοί τίτλοι της κοινοπραξίας. Τα κράτη υπέβαλαν στην Επιτροπή επισκόπηση της μετάβασης σε όρους της αγοράς για το εναπομένον χρέος καθώς και την αναμενόμενη πορεία της αποπληρωμής (αιτιολογική σκέψη 265). Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη επιβεβαίωσαν ότι η κοινοπραξία δεν έχει λάβει οποιαδήποτε νέα χρηματοδότηση ή αναχρηματοδότηση εγγυημένη από το Δημόσιο μετά την απόφαση Øresund (αιτιολογική σκέψη 265).
- (477) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η καταγγέλλουσα ισχυρίζεται (αιτιολογική σκέψη 222) ότι οι ευνοϊκότεροι όροι χρηματοδότησης που εξασφαλίζουν επιχειρήσεις των οποίων η νομική μορφή συνεπάγεται εξαίρεση από τους κανονικούς κανόνες περί πτώχευσης ή άλλες διαδικασίες αφερεγγυότητας μπορεί να συνιστούν κρατική ενίσχυση και, επομένως, η κοινοπραξία θα συνεχίσει να απολαύει σημαντικού πλεονεκτήματος, ακόμη όταν τα κράτη θα παύσουν να χορηγούν συγκεκριμένες κρατικές εγγυήσεις. Χωρίς να εξακριβώσει αν όντως η κοινοπραξία εξαιρείται από τέτοιους κανόνες και τέτοιες διαδικασίες (κάτι το οποίο τα κράτη αρνούνται), η Επιτροπή επισημαίνει ότι

τέτοια εξαίρεση θα ήταν, πρώτον, εγγενής στη σύσταση της ίδιας της κοινοπραξίας και, δεύτερον, εάν η εν λόγω εξαίρεση συνιστούσε κρατική ενίσχυση, η συγκεκριμένη κρατική ενίσχυση δεν θα ενέπιπτε, εν πάση περιπτώσει, στο αντικείμενο της επίσημης διαδικασίας έρευνας το οποίο περιορίζεται στο μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων και στους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση.

6.5.2. Κανόνας LCF 2013-2015, κανόνας DEP 1999-2007 και κανόνας DEP 2008-2015

- (478) Η Επιτροπή συμπεράνει ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 συνιστά νέα ενίσχυση (αιτιολογική σκέψη 454), χορηγούμενη σε ετήσια βάση, όταν οι αρχές αποδέχονται τις φορολογικές δηλώσεις της A/S Øresund (αιτιολογική σκέψη 418). Η Επιτροπή συμπεράνει επίσης ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και από τον κανόνα DEP 2008-2015 συνιστά νέα ενίσχυση (αιτιολογικές σκέψεις 460 και 465), η οποία χορηγήθηκε μετά την 21η Φεβρουαρίου 2004, κατά το χρονικό σημείο αποδοχής από τις αρχές των φορολογικών δηλώσεων της A/S Øresund στις οποίες η A/S Øresund εφάρμοσε συντελεστή απόσβεσης υψηλότερο από τον προβλεπόμενο στον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων, έως την αποδοχή της φορολογικής δήλωσης για το φορολογικό έτος 2015 (αιτιολογική σκέψη 429).
- (479) Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προκαταρκτικής εξέτασης, η Δανία και η Σουηδία είχαν υποστηρίξει ότι, εάν η Επιτροπή θεωρήσει ότι τα μέτρα στήριξης συνιστούν ενίσχυση, θα πρέπει να εκτιμήσει τη συμβατότητά τους βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, το οποίο επιτρέπει τις ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικού έργου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
- (480) Στην ανακοίνωση ΣΕΚΕΕ ⁽¹⁹⁰⁾ καθορίζονται οι αρχές σύμφωνα με τις οποίες η Επιτροπή εκτιμά τη δημόσια χρηματοδότηση τέτοιων έργων. Κατά το σημείο 52 της ανακοίνωσης ΣΕΚΕΕ, «στην περίπτωση μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων, η Επιτροπή θα εφαρμόζει την [ανακοίνωση ΣΕΚΕΕ] αν η ενίσχυση χορηγήθηκε μετά την έναρξη ισχύος της, και, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τους κανόνες που ίσχυαν κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης». Η ανακοίνωση ΣΕΚΕΕ άρχισε να ισχύει την 1η Ιουλίου 2014.
- (481) Από την αιτιολογική σκέψη 429 προκύπτει ότι η ενίσχυση που χορηγήθηκε βάσει του κανόνα DEP 1999-2007 χορηγήθηκε πριν από την 1η Ιουλίου 2014 και ότι τουλάχιστον μέρος της ενίσχυσης που χορηγήθηκε βάσει του κανόνα LCF 2013-2015 και του κανόνα LCF 2008-2015 χορηγήθηκε μετά τη συγκεκριμένη ημερομηνία. Ωστόσο, δεδομένου ότι με την ανακοίνωση ΣΕΚΕΕ ενοποιήθηκε η πρακτική της Επιτροπής όσον αφορά την εκτίμηση της συμβατότητας των ενισχύσεων βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ ⁽¹⁹¹⁾, οι βασικές κατευθυντήριες αρχές που διατυπώνονται σε αυτήν είναι επίσης χρήσιμες για την εκτίμηση από την Επιτροπή της ενίσχυσης που χορηγήθηκε πριν από τη έναρξη ισχύος της.
- (482) Μια από τις προαναφερθείσες βασικές κατευθυντήριες αρχές είναι η αρχή της αναλογικότητας, κατά την οποία τα μέτρα ενίσχυσης δεν υπερβαίνουν το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη των στόχων τους. Κατά συνέπεια, εάν η κατασκευή και η εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης μπορούσαν να επιτευχθούν με μικρότερη ενίσχυση, η ενίσχυση δεν θα μπορούσε να θεωρηθεί ανάλογη. Η αρχή αυτή αναφέρεται επίσης στο σημείο 28 της ανακοίνωσης ΣΕΚΕΕ.
- (483) Στο τμήμα 5.4.4 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα των μέτρων στήριξης, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών φορολογικών μέτρων. Στην αιτιολογική σκέψη 151 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή επισήμανε ότι δεν διέθετε όλα τα στοιχεία προκειμένου να εξακριβώσει τα όρια, όσον αφορά το ποσό και τη διάρκεια των κρατικών εγγυήσεων και των φορολογικών πλεονεκτημάτων, τα οποία θα μπορούσαν να θεωρηθούν εύλογα. Από την αιτιολογική σκέψη 152 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας συνάγεται ότι ήταν απαραίτητο να προβλεφθεί κατάλληλη μέθοδος ποσοτικού προσδιορισμού της σχετικής ενίσχυσης και των ορίων της. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή διατύπωσε αμφιβολίες όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα των υπό εξέταση μέτρων.

⁽¹⁹⁰⁾ Στις 25 Νοεμβρίου 2021 η Επιτροπή εξέδωσε αναθεωρημένη ανακοίνωση σχετικά με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις για σημαντικά έργα κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΕΕ C 528 της 30.12.2021, σ. 10). Δεδομένου ότι η συγκεκριμένη ανακοίνωση άρχισε να εφαρμόζεται μόνον από την 1η Ιανουαρίου 2022, είναι αλυστελής για οποιαδήποτε ενίσχυση χορηγήθηκε πριν από την ημερομηνία αυτή. Εν πάση περιπτώσει, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι διατάξεις σχετικά με την αξιολόγηση της αναλογικότητας στην ανακοίνωση ΣΕΚΕΕ του 2014 και στην αναθεωρημένη ανακοίνωση του 2021 είναι ουσιαστικά παρόμοιες.

⁽¹⁹¹⁾ Βλ., για παράδειγμα, απόφαση της Επιτροπής της 17ης Μαρτίου 2009, στην υπόθεση N 157/2009 — Δανία — Χρηματοδότηση του σταδίου προγραμματισμού της μόνιμης ζεύξης Fehmarn Belt (ΕΕ C 202 της 27.8.2009, σ. 1)· απόφαση της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 1996, για τη χορήγηση φορολογικών ενισχύσεων υπό μορφή αποσβέσεων υπέρ γερμανικών αεροπορικών εταιρειών (ΕΕ L 146 της 20.6.1996, σ. 42)· απόφαση της Επιτροπής της 22ας Δεκεμβρίου 1998, N 576/98 στην υπόθεση N 576/98 — Ηνωμένο Βασίλειο — Σιδηροδρομική σύνδεση μέσω της σήραγγας της Μάγχης («CTRL») (ΕΕ C 56 της 26.2.1999, σ. 6)· και απόφαση της Επιτροπής της 13ης Μαΐου 2009 στην υπόθεση N 420/08 — Ηνωμένο Βασίλειο — Αναδιάρθρωση της London & Continental Railways (ΕΕ C 183 της 5.8.2009, σ. 2).

- (484) Τα κράτη δεν υπέβαλαν περαιτέρω πληροφορίες, ως απάντηση στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, οι οποίες θα παρείχαν στην Επιτροπή τη δυνατότητα να εξακριβώσει την ύπαρξη τυχόν ορίων στο ποσό και στη διάρκεια της ενίσχυσης που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015, τα οποία θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως αναλογικά, ή να προσδιορίσει ποσοτικά τη σχετική ενίσχυση. Ειδικότερα, τα κράτη δεν υπέβαλαν ανάλυση ελλείμματος χρηματοδότησης, όπως απαιτείται από το σημείο 31 της ανακοίνωσης ΣΕΚΕΕ, όπου αναφέρεται ότι «[τ]ο μέγιστο επίπεδο της ενίσχυσης θα καθορίζεται αναφορικά με το εντοπιζόμενο έλλειμμα χρηματοδότησης σε σχέση με τις επιλέξιμες δαπάνες. Η ένταση της ενίσχυσης μπορεί να ανέλθει έως το 100 % των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον αυτό δικαιολογείται από την ανάλυση του ελλείμματος χρηματοδότησης. Το έλλειμμα χρηματοδότησης αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ θετικών και αρνητικών ταμειακών ροών κατά τη διάρκεια ζωής της επένδυσης, προεξοφλημένων με βάση την παρούσα αξία τους, με βάση το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανάκλα το ποσοστό απόδοσης που είναι αναγκαίο για να υλοποιηθεί το έργο ο δικαιούχος, κυρίως λόγω των ενεχόμενων κινδύνων. Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι εκείνες που ορίζονται στο παράρτημα [...]».
- (485) Τα κράτη υποστήριξαν ότι θα αντιμετώπιζαν διάφορες μεθοδολογικές δυσκολίες κατά την κατάρτιση του εν λόγω μοντέλου ελλείμματος χρηματοδότησης και επισήμαναν τον κίνδυνο οι σχετικοί με τον έλλειμμα χρηματοδότησης υπολογισμοί να αναδείξουν υπεραντιστάθμιση της κοινοπραξίας.
- (486) Επιπλέον, τα κράτη δεν θεώρησαν σκόπιμο ή αναγκαίο να υποβάλουν περαιτέρω παρατηρήσεις σχετικά με τη συμβατότητα κάθε ενδεχόμενης ενίσχυσης υπέρ της κοινοπραξίας, λαμβανομένης υπόψη της θέσης τους σχετικά με τον χαρακτηρισμό ως υφιστάμενης ενίσχυσης του μοντέλου των κρατικών εγγυήσεων και τον μη χαρακτηρισμό ως ενίσχυσης των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση. Επιπροσθέτως, τα κράτη δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις σχετικά με την οικονομική εκτίμηση της μόνιμης ζεύξης που εκπονήθηκε κατόπιν σχετικής ανάθεσης από την καταγγέλλουσα (αιτιολογικές σκέψεις 191, 193 και 201 έως 206), η οποία διαβιβάστηκε στα κράτη (αιτιολογικές σκέψεις 30 και 38).
- (487) Βάσει των ανωτέρω, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι τα κράτη δεν κατέδειξαν ότι η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 είχε αναλογικό χαρακτήρα.
- (488) Δεδομένου ότι τα κράτη δεν απέδειξαν τον αναλογικό χαρακτήρα της ενίσχυσης που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 1999-2007 ή τον κανόνα DEP 2008-2015, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι η εν λόγω ενίσχυση δεν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, δεν είναι αναγκαίο να εξακριβωθεί αν η μόνιμη ζεύξη αφορά έργο το οποίο είναι επιλέξιμο σύμφωνα με την ανακοίνωση ΣΕΚΕΕ ή αν τα μέτρα είναι αναγκαία και δεν συνεπάγονται αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού οι οποίες δεν μπορούν να αντισταθμιστούν από τα θετικά αποτελέσματά τους.

7. ΑΝΑΚΤΗΣΗ

- (489) Σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ και την πάγια νομολογία των δικαστηρίων της Ένωσης, η Επιτροπή είναι αρμόδια να αποφασίσει αν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να τροποποιήσει ή να καταργήσει ενίσχυση εφόσον διαπιστωθεί ότι δεν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά ⁽¹⁹²⁾. Από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει επίσης ότι η υποχρέωση για το κράτος μέλος να καταργήσει ενίσχυση την οποία η Επιτροπή θεωρεί ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά αποσκοπεί στην επαναφορά στην πρότερη κατάσταση ⁽¹⁹³⁾.
- (490) Στο πλαίσιο αυτό, τα δικαστήρια της Ένωσης έχουν αποφανθεί ότι ο ανωτέρω στόχος επιτυγχάνεται όταν ο αποδέκτης αποδώσει τα ποσά που χορηγήθηκαν υπό μορφή παράνομων ενισχύσεων, χάνοντας έτσι το πλεονέκτημα που απολάμβανε στην εσωτερική αγορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές του, και τα πράγματα επανέλθουν στην προ της καταβολής κατάσταση ⁽¹⁹⁴⁾.
- (491) Σύμφωνα με τη νομολογία, το άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 ορίζει ότι «[σ]ε περίπτωση αρνητικής απόφασης για υπόθεση παράνομων ενισχύσεων, η Επιτροπή αποφασίζει την εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ανάκτηση της ενίσχυσης από τον δικαιούχο».

⁽¹⁹²⁾ Απόφαση της 12ης Ιουλίου 1973, Επιτροπή κατά Γερμανίας, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, σκέψη 13.

⁽¹⁹³⁾ Απόφαση της 21ης Μαρτίου 1990, Βέλγιο κατά Επιτροπής, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, σκέψη 66· απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2022, Fossil κατά Commissioner of Income Tax, υπόθεση C-705/20, ECLI:EU:C:2022:680, σκέψη 42.

⁽¹⁹⁴⁾ Απόφαση της 17ης Ιουνίου 1999, Βέλγιο κατά Επιτροπής, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, σκέψεις 64 και 65· απόφαση της 8ης Δεκεμβρίου 2011, Residex Capital IV κατά Gemeente Rotterdam, υπόθεση C-275/10, ECLI:EU:C:2011:814, σκέψη 34.

- (492) Ωστόσο, το άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 ορίζει επίσης ότι «[η] Επιτροπή δεν απαιτεί ανάκτηση της ενίσχυσης εάν αυτό αντίκειται σε κάποια γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης». Συναφώς, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι η Επιτροπή υποχρεούται να λάβει αυτοδικαίως υπόψη τις εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν, σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 16 παράγραφος 1, την παραίτηση από την ανάκτηση των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν παράνομα όταν η συγκεκριμένη ανάκτηση αντίκειται σε κάποια γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης ⁽¹⁹⁵⁾. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή πρέπει, πρώτον, να αξιολογήσει τη συνδρομή τέτοιων περιστάσεων (τμήμα 7.1) και, δεύτερον, να αποφασίσει σχετικά με τη μεθοδολογία ανάκτησης της ενίσχυσης (τμήμα 7.2).

7.1. Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη

- (493) Τα κράτη ισχυρίζονται ότι η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης θα πρέπει να εμποδίσει την ανάκτηση. Η αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης είναι γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης ⁽¹⁹⁶⁾, η οποία χορηγεί δικαιώματα στους ιδιώτες ⁽¹⁹⁷⁾. Κατά πάγια νομολογία, το δικαίωμα να προβάλλουν την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έχουν όλοι οι πολίτες στους οποίους κάποιο από τα όργανα της Ένωσης έχει δημιουργήσει βάσιμες προσδοκίες ⁽¹⁹⁸⁾.
- (494) Για είναι δυνατή η επίκληση του δικαιώματος προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά τρεις προϋποθέσεις. Πρώτον, πρέπει να έχουν δοθεί στον ενδιαφερόμενο συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις, προερχόμενες από αρμόδιες και αξιόπιστες πηγές. Δεύτερον, οι διαβεβαιώσεις αυτές πρέπει να είναι ικανές να δημιουργήσουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στο πρόσωπο προς το οποίο απευθύνονται. Τρίτον, οι παρασχεθείσες διαβεβαιώσεις πρέπει να είναι σύμφωνες προς τους ισχύοντες κανόνες ⁽¹⁹⁹⁾.
- (495) Το Δικαστήριο έχει επανειλημμένως κρίνει ότι το δικαίωμα επίκλησης της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης παρέχεται σε κάθε πρόσωπο στο οποίο ένα θεσμικό όργανο έχει δημιουργήσει βάσιμες προσδοκίες. Επιπλέον, το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι δικαιολογημένη εμπιστοσύνη μπορεί να δημιουργηθεί μόνον όταν το ίδιο το θεσμικό όργανο παρείχε συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις ότι το επίμαχο μέτρο δεν συνιστά κρατική ενίσχυση ⁽²⁰⁰⁾. Καταρχήν, λήπτες ενίσχυσης που χορηγήθηκε παράνομα δεν έχουν επίσης δικαίωμα να επικαλεστούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ⁽²⁰¹⁾.
- (496) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι έχει διαπιστώσει παλαιότερα ⁽²⁰²⁾ ότι —τουλάχιστον έως την έκδοση της απόφασης *Aéroports de Paris* στις 12 Δεκεμβρίου 2000— η Δανία, η Σουηδία και η κοινοπραξία διατηρούσαν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι τα σχετικά με τη μόνιμη ζεύξη μέτρα δεν συνιστούσαν κρατική ενίσχυση. Τούτο επιβεβαιώθηκε από το Γενικό Δικαστήριο με την απόφαση *Øresund* ⁽²⁰³⁾.
- (497) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, κατά την άποψη της καταγγέλλουσας και των *Scandlines* κ.ά., η απόφαση *Øresund* απέκλεισε την ύπαρξη δικαιολογημένης εμπιστοσύνης της κοινοπραξίας και των κρατών μετά την απόφαση *Aéroports de Paris* (αιτιολογικές σκέψεις 213 και 214). Η Επιτροπή δεν συμφωνεί με τη θέση αυτή.

⁽¹⁹⁵⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Νοεμβρίου 1987, *Rijn-Schelde-Verolme (RSV) Machinefabrieken en Scheepswerven NV* κατά Επιτροπής, C-223/85, ECLI:EU:C:1987:502.

⁽¹⁹⁶⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Μαΐου 1978, *August Töpfer & Co. GmbH* κατά Επιτροπής, C-112/77, ECLI:EU:C:1978:94, σκέψη 19.

⁽¹⁹⁷⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Μαΐου 1992, *Mulder* κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-104/89 και C-37/90, ECLI:EU:C:1992:217, σκέψη 15.

⁽¹⁹⁸⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Μαρτίου 1987, *Van den Bergh en Jurgens* και *Van Dijk Food Products (Lopik)* κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, C-265/85, ECLI:EU:C:1987:121, σκέψη 44 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

⁽¹⁹⁹⁾ Απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Ιουνίου 2005, *Branco* κατά Επιτροπής, T-347/03, ECLI:EU:T:2005:265, σκέψη 102 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· απόφαση του Πρωτοδικείου της 23ης Φεβρουαρίου 2006, *Cementbouw Handel & Industrie* κατά Επιτροπής, T-282/02, ECLI:EU:T:2006:64, σκέψη 77· απόφαση του Πρωτοδικείου της 30ής Ιουνίου 2009, *CPEM* κατά Επιτροπής, T-444/07, ECLI:EU:T:2009:227, σκέψη 126.

⁽²⁰⁰⁾ Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 2006, *Belgium* και *Forum 187 ASBL* κατά Επιτροπής, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-182/03 και C-217/03, ECLI:EU:C:2006:416, σκέψη 147· απόφαση του Δικαστηρίου της 24ης Νοεμβρίου 2005, *Γερμανία* κατά Επιτροπής, C-506/03, ECLI:EU:C:2005:715, σκέψη 58.

⁽²⁰¹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 2004, *Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa)* και *Territorio Histórico de Álava – Diputación Foral de Álava* κατά Επιτροπής, συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-183/02 P και C-187/02 P, ECLI:EU:C:2004:701, σκέψεις 44 και 45 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία.

⁽²⁰²⁾ Απόφαση του 2014, αιτιολογικές σκέψεις 140 έως 153, και απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογικές σκέψεις 169 έως 179.

⁽²⁰³⁾ Απόφαση *Øresund*, σκέψεις 297-328.

- (498) Στη σκέψη 322 της απόφασης Øresund, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή ακυρώσεως της απόφασης 2014 στο μέτρο που αφορούσε τη διαπίστωση της Επιτροπής ότι η κοινοπραξία και τα κράτη μπορούσαν να επικαλεστούν το ευεργέτημα της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης για το διάστημα πριν από την απόφαση Aéroports de Paris. Σε σχέση με το επακόλουθο διάστημα, στις σκέψεις 327 και 328, το Γενικό Δικαστήριο παρατήρησε ότι η απόφαση του 2014 δεν περιέχει οριστική διαπίστωση. Το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι δεν συνέτρεχε λόγος να αποφανθεί επί των σχετικών επιχειρημάτων.
- (499) Υπό τις συνθήκες αυτές, η Επιτροπή εκτιμά ότι το Γενικό Δικαστήριο κατέλειπε στην κρίση της Επιτροπής το ζήτημα του βαθμού στον οποίο η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης έχει εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση. Επομένως, στο τμήμα 6 (το συμπέρασμα της απόφασης κίνησης της διαδικασίας), η Επιτροπή επισήμανε ότι θα εξετάσει το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο λήπτης της ενίσχυσης, η Σουηδία και/ή Δανία μπορούσαν να επικαλεστούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, στην περίπτωση που διαπίστωνε ότι τα μέτρα συνιστούν μη συμβιβάσιμη κρατική ενίσχυση.
- (500) Όπως διαπιστώθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 454, 460, 465 και 472, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 2008-2015 και τον κανόνα DEP 1999-2007 συνιστά παράνομη νέα κρατική ενίσχυση η οποία δεν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά (αιτιολογική σκέψη 488). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή πρέπει να εξακριβώσει το χρονικό σημείο μέχρι το οποίο τα μέρη μπορούσαν να διατηρούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη όσον αφορά τη συγκεκριμένη ενίσχυση.
- (501) Πριν από την απόφαση Aéroports de Paris, ήταν σαφής πρακτική της Επιτροπής να διαπιστώνει ότι η κατασκευή και η εκμετάλλευση υποδομών μεταφορών δεν συνιστά οικονομική δραστηριότητα ⁽²⁰⁴⁾. Ωστόσο, με την απόφαση Aéroports de Paris, το Γενικό Δικαστήριο δέχθηκε ότι η εκμετάλλευση αεροδρομίου μπορούσε να θεωρηθεί οικονομική δραστηριότητα.
- (502) Επομένως, όπως επισημαίνεται στην ανακοίνωση σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης, η παραδοσιακή άποψη ότι η δημόσια χρηματοδότηση της κατασκευής και της εκμετάλλευσης πολλών υποδομών δεν εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων μεταβλήθηκε με την απόφαση Aéroports de Paris. Στο σημείο 209 της εν λόγω ανακοίνωσης διαλαμβάνονται τα εξής:
- «[Λ]όγω της αβεβαιότητας που υπήρχε πριν από την απόφαση στην υπόθεση Aéroports de Paris, οι δημόσιες αρχές θα μπορούσαν ευλόγως να θεωρούν ότι η δημόσια χρηματοδότηση των υποδομών που είχε χορηγηθεί πριν από την απόφαση αυτή δεν συνιστούσε κρατική ενίσχυση και ότι, ως εκ τούτου, τα μέτρα αυτά δεν ήταν αναγκαίο να κοινοποιηθούν στην Επιτροπή. Επομένως, η Επιτροπή δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση τα μέτρα χρηματοδότησης αυτού του είδους που είχαν εγκριθεί οριστικά πριν από την έκδοση της απόφασης Aéroports de Paris βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Αυτό δεν συνεπάγεται ότι δημιουργείται τεκμήριο για την ύπαρξη ή απουσία κρατικής ενίσχυσης ή δικαιολογημένης εμπιστοσύνης όσον αφορά μέτρα χρηματοδότησης που δεν είχαν εγκριθεί πριν από την απόφαση στην υπόθεση Aéroports de Paris, η οποία θα πρέπει να εξακριβώνεται σε κάθε περίπτωση χωριστά».
- (503) Όπως επισημάνθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 418 και 429, η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 αφορά ενίσχυση η οποία δεν χορηγήθηκε οριστικά πριν από τις 12 Δεκεμβρίου 2000. Επομένως, πρέπει να εξακριβωθεί αν η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη που διατηρούσαν η Δανία, η Σουηδία και η κοινοπραξία εκτεινόταν, στην παρούσα υπόθεση, πέραν της ανωτέρω ημερομηνίας.

⁽²⁰⁴⁾ Βλ. απόφαση Øresund, σκέψη 308.

(504) Στο πλαίσιο της εξακρίβωσης αυτής, η Επιτροπή υπενθυμίζει, καταρχάς, τις περιστάσεις που την οδήγησαν να συμπεράνει, στην απόφαση του 2014 και στην απόφαση κίνησης της διαδικασίας, ότι στην παρούσα υπόθεση δημιουργήθηκε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη, όπως αναφέρεται στις αιτιολογικές σκέψεις 144 έως 153 της απόφασης του 2014 και στις αιτιολογικές σκέψεις 170 έως 179 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας:

- α) πριν από την απόφαση Aéroports de Paris, όταν το έργο της μόνιμης ζεύξης τελούσε υπό προγραμματισμό και κατασκευή, η θέση της Επιτροπής ήταν να θεωρεί τη δημόσια χρηματοδότηση υποδομών ως χρηματοδότηση δημόσιων αγαθών και όχι ως οικονομική δραστηριότητα. Η θέση αυτή εκτέθηκε σαφώς σε διάφορες πράξεις ήπιου δικαίου ⁽²⁰⁵⁾, καθώς και σε ορισμένες αποφάσεις της Επιτροπής ⁽²⁰⁶⁾ (βλ. αιτιολογική σκέψη 144 της απόφασης του 2014 και αιτιολογική σκέψη 170 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας).
- β) την 1η Αυγούστου 1995, η κοινοπραξία απέστειλε στην Επιτροπή επιστολή με την οποία ζήτησε διευκρινίσεις όσον αφορά το αν οι εγγυήσεις θα συνιστούν κρατική ενίσχυση. Στο πλαίσιο αυτό, όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 148 της απόφασης του 2014 και στην αιτιολογική σκέψη 174 της απόφασης κίνησης της διαδικασίας, η Επιτροπή έκρινε σημαντικό να επισημάνει ότι η επιστολή της κοινοπραξίας εστάλη στην Επιτροπή πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής ⁽²⁰⁷⁾, με τον οποίο θεσπίστηκαν νέες διατυπώσεις για τις κοινοποιήσεις κρατικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων εντύπων κοινοποίησης, και ηλεκτρονική υποβολή μέσω του συστήματος SANI, με επικύρωση από τις Μόνιμες Αντιπροσωπείες των κρατών μελών ⁽²⁰⁸⁾.
- γ) με τις επιστολές του 1995 προς τη Δανία και τη Σουηδία, οι υπηρεσίες της Επιτροπής επιβεβαίωσαν ότι η κατασκευή της μόνιμης ζεύξης δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις και ότι δεν χρειαζόταν να κοινοποιηθεί στην Επιτροπή. Τούτο ήταν απολύτως σύμφωνο με την τότε πρακτική της Επιτροπής (βλ. απόφαση του 2014, αιτιολογική σκέψη 150, και απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 176). Έστω και αν η επιστολή της κοινοπραξίας της 1ης Αυγούστου 1995 αφορούσε μόνον τις εγγυήσεις, η απάντηση δημιούργησε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη σε σχέση με τους ειδικούς δανικούς κανόνες σχετικά με τη μεταφορά των ζημιών και την απόσβεση και το στάδιο εκμετάλλευσης του έργου, καθώς το σύνολο της δραστηριότητας της κοινοπραξίας, δηλαδή τόσο η κατασκευή όσο και η εκμετάλλευση, τέθηκε εκτός του πεδίου εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, ανεξαρτήτως της μορφής της κρατικής χρηματοδότησης (απόφαση του 2014, αιτιολογική σκέψη 152, και απόφαση κίνησης της διαδικασίας, αιτιολογική σκέψη 177, η οποία επικυρώθηκε από το Γενικό Δικαστήριο με την απόφαση Øresund, σκέψη 313) και
- δ) επιπλέον, η μόνιμη ζεύξη εγκρίθηκε ως έργο ΔΕΔ-Μ και έλαβε ενωσιακή χρηματοδότηση, στοιχεία που καταδεικνύουν περαιτέρω ότι η Επιτροπή είχε ενημερωθεί δεόντως για την επικείμενη εφαρμογή του μέτρου υπό μορφή κρατικών εγγυήσεων (αιτιολογικές σκέψεις 58 και 442) (απόφαση του 2014, αιτιολογική σκέψη 151).

⁽²⁰⁵⁾ Βλ., για παράδειγμα, κοινοτικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 61 της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ στις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα των αεροπορικών μεταφορών (ΕΕ C 350 της 10.12.1994, σ. 5). Το σημείο 12 αναφέρεται ρητώς στις γέφυρες: «Η κατασκευή ή η επέκταση έργων υποδομής (όπως, για παράδειγμα, αεροδρόμια, αυτοκινητόδρομοι, γέφυρες κ.λπ.) αποτελεί ένα γενικό μέτρο οικονομικής πολιτικής το οποίο δεν μπορεί να ελεγχθεί από την Επιτροπή σύμφωνα με τους κανόνες της συνθήκης όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις.» Λευκή Βίβλος της Επιτροπής με τίτλο «Δίκαιη πληρωμή για τη χρήση της υποδομής: Μία σταδιακή θέσπιση ενός κοινού πλαισίου για την χρέωση του κόστους της υποδομής των μεταφορών στην ΕΕ» [COM(1998) 466 τελικό της 22ας Ιουλίου 1998], παράγραφος 43· Πράσινη Βίβλος σχετικά με τους θαλάσσιους λιμένες και τις ναυτιλιακές υποδομές [COM(1997) 678 τελικό της 10ης Δεκεμβρίου 1997], παράγραφος 42· ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο με τίτλο «Βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών στους θαλάσσιους λιμένες: Βασικό στοιχείο των ευρωπαϊκών μεταφορών» [COM(2001) 35 τελικό της 13ης Φεβρουαρίου 2001].

⁽²⁰⁶⁾ Βλ. απόφαση της Επιτροπής της 14ης Σεπτεμβρίου 2000 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 208/2000 — Κάτω Χώρες — Καθεστώς ενισχύσεων των χερσαίων δημοσίων τερματικών σταθμών (ΕΕ C 315 της 4.11.2000, σ. 22)· απόφαση της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2002 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 356/2002 — Ηνωμένο Βασίλειο — Σιδηροδρομικό δίκτυο (ΕΕ C 232 της 28.9.2002, σ. 2)· απόφαση της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2001 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 649/2001 — Ηνωμένο Βασίλειο — Επιχορηγήσεις για εγκαταστάσεις διακίνησης φορτίων, αιτιολογική σκέψη 45 (ΕΕ C 45 της 19.2.2002, σ. 2)· απόφαση της Επιτροπής της 8ης Μαρτίου 2006 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 284/2005 — Ιρλανδία — Περιφερειακό Ευρυζωνικό Πρόγραμμα: Φάσεις II και III του προγράμματος Metropolitan Area Network (MAN), αιτιολογική σκέψη 34 (ΕΕ C 207 της 30.8.2006, σ. 2)· απόφαση της Επιτροπής της 2ας Αυγούστου 2002 σχετικά με την κρατική ενίσχυση C 42/2001 — Ισπανία — Terra Mítica SA, αιτιολογικές σκέψεις 64 και 65 (ΕΕ L 91 της 8.4.2003, σ. 23)· απόφαση της Επιτροπής της 20ής Απριλίου 2005 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 355/2004 — Βέλγιο — Εταιρική σχέση δημόσιου-ιδιωτικού τομέα στον διεθνή αερολιμένα Αμβέρσας, αιτιολογική σκέψη 34 (ΕΕ C 176 της 16.7.2005, σ. 11)· απόφαση της Επιτροπής της 11ης Δεκεμβρίου 2001 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 550/2001 — Βέλγιο — Εταιρική σχέση δημόσιου-ιδιωτικού τομέα για εγκαταστάσεις φόρτωσης και εκφόρτωσης, αιτιολογική σκέψη 24 (ΕΕ C 24 της 26.1.2002, σ. 2)· απόφαση της Επιτροπής της 20ής Δεκεμβρίου 2001 σχετικά με την κρατική ενίσχυση N 649/2001 — Ηνωμένο Βασίλειο — Επιχορηγήσεις για εγκαταστάσεις διακίνησης φορτίων, (ΕΕ C 45 της 19.2.2002, σ. 2). Βλ. επίσης σημείο 201 της ανακοίνωσης σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης.

⁽²⁰⁷⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1).

⁽²⁰⁸⁾ Ό.π., άρθρα 2 και 3.

- (505) Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι, όπως επισημάνθηκε στις αιτιολογικές σκέψεις 371 και 399, η κρατική ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων και από τον κανόνα LCF 1991-2001 χορηγήθηκε για τη στήριξη της επένδυσης στον προγραμματισμό και την κατασκευή της μόνιμης ζεύξης. Η κρατική ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 θα πρέπει να θεωρηθεί ότι στηρίζει την εκμετάλλευση της μόνιμης ζεύξης (αιτιολογικές σκέψεις 416 και 426).
- (506) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι λόγοι για τους οποίους εκτίμησε αρχικώς ότι δημιουργήθηκε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη σε σχέση με το έργο της μόνιμης ζεύξης (αιτιολογική σκέψη 504) ανάγονται στο γεγονός ότι οι επιστολές του 1995 επιβεβαίωσαν ρητώς την τότε πρακτική να θεωρείται ότι τα έργα υποδομής δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Οι εν λόγω επιστολές εστίασαν ως απάντηση στην επιστολή της κοινοπραξίας της 1ης Αυγούστου 1995 προς την Επιτροπή, με την οποία ζήτησε διευκρινίσεις σχετικά με το αν το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων για τη στήριξη της κατασκευής της μόνιμης ζεύξης θα μπορούσε να χαρακτηριστεί κρατική ενίσχυση.
- (507) Με την απόφαση Aéroports de Paris, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι η εκμετάλλευση δημόσιων υποδομών μπορεί να συνιστά κρατική ενίσχυση ⁽²⁰⁹⁾.
- (508) Όπως επισημάνθηκε στην αιτιολογική σκέψη 471, η Επιτροπή δεν θεωρεί ότι η επιστολή της κοινοπραξίας της 1ης Αυγούστου 1995 θα μπορούσε να θεωρηθεί ως κοινοποίηση των νέων μέτρων ενίσχυσης, τα οποία χορηγήθηκαν για πρώτη φορά σχεδόν δέκα έτη μετά την αποστολή της εν λόγω επιστολής και τα οποία δεν μπορεί να θεωρηθεί ευλόγως ότι μπορούσαν να έχουν περιληφθεί στην εν λόγω επιστολή από την κοινοπραξία, δεδομένου ότι και τα τρία μέτρα απορρέουν από μελλοντική τροποποίηση των κανονικών φορολογικών κανόνων, που δεν εφαρμοζόταν στην A/S Øresund. Ομοίως, κατά την Επιτροπή, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η επιστολή του 1995, με την οποία επιβεβαιώθηκε η μη εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στην επένδυση που επρόκειτο να πραγματοποιηθεί τότε, κάλυπτε επίσης την ενίσχυση για καθημερινές εργασίες η οποία χορηγήθηκε μετά την απόφαση Aéroports de Paris και μετά την αποπεράτωση της κατασκευής.
- (509) Πέραν των επιστολών του 1995, εξ όσων γνωρίζει η Επιτροπή, η κοινοπραξία ή τα κράτη δεν έλαβαν οποιεσδήποτε διαβεβαιώσεις οι οποίες θα πληρούσαν τις τρεις σωρευτικές προϋποθέσεις οι οποίες είναι αναγκαίες για τη δημιουργία δικαιολογημένης εμπιστοσύνης (αιτιολογική σκέψη 494).
- (510) Ως εκ τούτου, η Επιτροπή εκτιμά ότι δεν συντρέχει κανένας λόγος για να θεωρηθεί ότι τα κράτη ή η κοινοπραξία μπορούσαν να διατηρούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι τα νέα μέτρα ενίσχυσης, τα οποία κάλυπταν τις καθημερινές εργασίες της μόνιμης ζεύξης και τα οποία χορηγήθηκαν μετά την απόφαση Aéroports de Paris, δεν θα συνιστούσαν κρατική ενίσχυση.
- (511) Κατά συνέπεια, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι, από τις 12 Δεκεμβρίου 2000 —ημερομηνία της απόφασης Aéroports de Paris— τα κράτη και η κοινοπραξία δεν μπορούσαν πλέον να διατηρούν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ότι η στήριξη για τις καθημερινές εργασίες του έργου δεν συνιστά κρατική ενίσχυση.
- (512) Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η περίπτωση της ενίσχυσης που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων και από τον κανόνα LCF 1991-2001 μπορεί να μην είναι κατ' ανάγκη ίδια με την περίπτωση της ενίσχυσης που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015, δεδομένου ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων και από τον κανόνα LCF 1991-2001 χορηγήθηκε οριστικά στην κοινοπραξία στις 13 Φεβρουαρίου 1992 προκειμένου να καταστεί δυνατή η επένδυση στη μόνιμη ζεύξη (αιτιολογικές σκέψεις 388 και 404 και αιτιολογικές σκέψεις 371 και 399), πριν από την αποστολή των επιστολών του 1995. Ωστόσο, δεδομένου ότι η ενίσχυση που απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων και από τον κανόνα LCF 1991-2001 συνιστά κρατική ενίσχυση μη υποκείμενη σε ανάκτηση (αιτιολογικές σκέψεις 473 έως 475), η Επιτροπή δεν υποχρεούται να διαπιστώσει αν η κοινοπραξία ή τα κράτη μπορούσαν να έχουν διατηρήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη μετά την απόφαση Aéroports de Paris όσον αφορά την ενίσχυση για τη στήριξη της επένδυσης στην κατασκευή της μόνιμης ζεύξης.
- (513) Συνεπώς, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι, λόγω της χορήγησής της μετά τις 12 Δεκεμβρίου 2000, η ανάκτηση της νέας ενίσχυσης που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 δεν αποκλείεται δυνάμει της εφαρμογής της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Ως εκ τούτου, η συγκεκριμένη ενίσχυση πρέπει να ανακτηθεί.

⁽²⁰⁹⁾ Σκέψη 123.

7.2. Μεθοδολογία ανάκτησης

- (514) Όταν διατάσσει την ανάκτηση ενίσχυσης που κηρύχθηκε μη συμβατή με την εσωτερική αγορά, η απόφαση της Επιτροπής θα πρέπει να περιέχει στοιχεία βάσει των οποίων ο αποδέκτης της να μπορεί να καθορίσει ο ίδιος, χωρίς υπερβολικές δυσχέρειες, το ύψος της ενίσχυσης που πρέπει να ανακτηθεί ⁽²¹⁰⁾. Για την αποκατάσταση της κατάστασης που υπήρχε στην εσωτερική αγορά πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, η ανάκτηση καλύπτει το χρονικό διάστημα που ξεκινά από την ημερομηνία κατά την οποία η ενίσχυση τέθηκε στη διάθεση του λήπτη έως την πραγματική ανάκτηση. Το προς ανάκτηση ποσό παράγει τόκους μέχρι την πραγματική ανάκτησή του.
- (515) Παράνομη ενίσχυση η οποία κρίθηκε μη συμβατή με την εσωτερική αγορά πρέπει να ανακτάται από τους λήπτες της ⁽²¹¹⁾. Για την αποκατάσταση της κατάστασης που υπήρχε στην εσωτερική αγορά πριν από τη χορήγηση της ενίσχυσης, ο λήπτης πρέπει να επιστρέψει την ενίσχυση ώστε να χάσει το πλεονέκτημα το οποίο απολάμβανε στην αγορά σε σχέση με τους ανταγωνιστές του. Στις αιτιολογικές σκέψεις 314 έως 319, η Επιτροπή επισήμανε ότι η A/S Øresund και η κοινοπραξία συνιστούν ενιαία επιχείρηση για τον σκοπό της οικονομικής δραστηριότητας της μόνιμης ζεύξης· ότι κάθε πλεονέκτημα το οποίο παρέχεται στην ενιαία επιχείρηση για τη συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα ωφελεί επίσης την κοινοπραξία ως μέρος της επιχείρησης· και ότι κάθε μείωση του κόστους που συνδέεται με τη δραστηριότητα της μόνιμης ζεύξης ωφελεί την κοινοπραξία, καθώς, για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της κοινοπραξίας, χρησιμοποιείται το εισόδημα της κοινοπραξίας. Υπό τις συνθήκες αυτές και προκειμένου να αποκατασταθεί η κατάσταση που υπήρχε στην εσωτερική αγορά πριν από τη χορήγηση των μέτρων ενίσχυσης, η ενίσχυση θα μπορούσε να ανακτηθεί είτε από την κοινοπραξία είτε από την A/S Øresund, ως μέρος της ενιαίας επιχείρησης, δεδομένου ότι κάθε μείωση ή αύξηση του κόστους που σχετίζεται με την μόνιμη ζεύξη αποδίδεται στην κοινοπραξία.
- (516) Η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 χορηγήθηκε σε ετήσια βάση, κατά το χρονικό σημείο αποδοχής από τις αρχές των φορολογικών δηλώσεων της A/S Øresund. Η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 και από τον κανόνα DEP 2008-2015 χορηγήθηκε κατά το χρονικό σημείο αποδοχής από τις αρχές των φορολογικών δηλώσεων της A/S Øresund στις οποίες η A/S Øresund εφάρμοσε συντελεστή απόσβεσης υψηλότερο από τον προβλεπόμενο στον δανικό νόμο περί φορολογικών αποσβέσεων. Για τον ποσοτικό προσδιορισμό του προς ανάκτηση ποσού, πρέπει να πραγματοποιηθεί σύγκριση μεταξύ του φόρου που πραγματικά κατέβαλε η A/S Øresund και του ποσού του φόρου που θα είχε καταβάλει εάν οι γενικά εφαρμοστέοι κανόνες για τη μεταφορά ζημιών και την απόσβεση είχαν εφαρμοστεί, υπολογισμένου στις ημερομηνίες κατά τις οποίες ο φόρος που εξοικονομήθηκε θα ήταν πληρωτέος σε κάθε φορολογικό έτος. Η εν λόγω σύγκριση, μεταξύ του πραγματικά καταβληθέντος φόρου και του ποσού του φόρου που έπρεπε να έχει καταβληθεί, απαιτείται για κάθε φορολογική δήλωση που υποβλήθηκε ⁽²¹²⁾ και έγινε δεκτή από τις φορολογικές αρχές μετά την 21η Φεβρουαρίου 2004.
- (517) Η Επιτροπή επισημαίνει, περαιτέρω, ότι το αποτέλεσμα των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με τη μεταφορά ζημιών και των ειδικών δανικών κανόνων σχετικά με την απόσβεση δεν μπορεί να ξεταστεί χωριστά, δεδομένου ότι η απόσβεση έχει αντίκτυπο στο φορολογητέο εισόδημα των φορολογουμένων και μπορεί να έχει αντίκτυπο στις μεταφερόμενες ζημιές. Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπόψη το συνολικό διάστημα, από την πρώτη αποδοχή φορολογικής δήλωσης μετά την 21η Φεβρουαρίου 2004 έως την ημερομηνία ανάκτησης, καθώς οι μεταφερόμενες ζημιές μπορούν να έχουν αντίκτυπο στους φόρους που καταβάλλονται πραγματικά σε επόμενα έτη.
- (518) Όσον αφορά, ειδικότερα, τον κανόνα DEP 2008-2015, η Επιτροπή επισημαίνει ότι η A/S Øresund μπορούσε, σε κάθε φορολογική δήλωση, να αποφασίσει αν θα αποσβείσει ή όχι μέρος των στοιχείων ενεργητικού της. Οι πραγματικές αυτές επιλογές πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη σύγκριση του φόρου που κατέβαλε η A/S Øresund με τον φόρο τον οποίο θα έπρεπε να έχει καταβάλει, εάν οι γενικοί κανόνες περί απόσβεσης είχαν εφαρμογή και είχαν εφαρμοστεί (στο εξής: αντιστροφή φορολογική δήλωση). Εάν, σε ένα δεδομένο έτος, η A/S Øresund απόσβεσε με συντελεστή υψηλότερο από τον επιτρεπόμενο δυνάμει των γενικά εφαρμοστέων κανόνων, η συγκεκριμένη επιπλέον απόσβεση θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στην αντιστροφή φορολογική δήλωση του πρώτου έτους κατά το οποίο η A/S Øresund επέλεξε να μην αποσβείσει τα στοιχεία ενεργητικού της μόνιμης ζεύξης (ή απόσβεσε με τα εν λόγω στοιχεία ενεργητικού, πλην όμως με συντελεστή χαμηλότερο από τον προβλεπόμενο στον γενικά εφαρμοστέο κανόνα), και μόνον έως τον επιτρεπόμενο δυνάμει των γενικών κανόνων συντελεστή απόσβεσης. Κάθε εναπομένουσα επιπλέον απόσβεση θα πρέπει, για τον σκοπό του υπολογισμού, να ληφθεί υπόψη στην αντιστροφή φορολογική δήλωση του επόμενου έτους έως ότου το σωρευτικό αποσβεσμένο ποσό στις φορολογικές δηλώσεις της A/S Øresund να εξισωθεί με το αντίστοιχο ποσό στις αντίστροφες φορολογικές δηλώσεις.

⁽²¹⁰⁾ Βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Οκτωβρίου 2007, Επιτροπή κατά Γαλλίας, C-441/06, ECLI:EU:C:2007:616, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία.

⁽²¹¹⁾ Απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Απριλίου 2004, Γερμανία κατά Επιτροπής, C-277/00, ECLI:EU:C:2004:238, σκέψη 75.

⁽²¹²⁾ Όπου συντρέχει περίπτωση, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη διόρθωση από τη δανική φορολογική αρχή στο πλαίσιο φορολογικού ελέγχου.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

- (519) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων που θέσπισαν τα κράτη για τα δάνεια που η κοινοπραξία συνήψε για τη χρηματοδότηση του κόστους προγραμματισμού και κατασκευής της μόνιμης ζεύξης συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ της κοινοπραξίας, κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
- (520) Το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων χορηγήθηκε ως μία ad hoc μεμονωμένη ενίσχυση στις 13 Φεβρουαρίου 1992, κατά τη σύσταση της κοινοπραξίας. Το συγκεκριμένο μέτρο συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση. Ωστόσο, η Επιτροπή επισημαίνει ότι τα κράτη δεσμεύθηκαν να διασφαλίσουν ότι η κοινοπραξία θα χρηματοδοτήσει νέο χρέος και θα αναχρηματοδοτήσει υφιστάμενο χρέος υπό όρους της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση υπέρ της κοινοπραξίας η οποία απορρέει από το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων θα καταργηθεί σταδιακά καθώς θα λήγουν οι ανεξόφλητοι χρεωστικοί τίτλοι της κοινοπραξίας.
- (521) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι ο κανόνας LCF 2002-2012 και ο κανόνας DEP 1991-1998 δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ.
- (522) Η Επιτροπή συμπεραίνει ότι τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τον κανόνα LCF 1991-2001, τον κανόνα LCF 2013-2015, τον κανόνα DEP 1999-2007 και τον κανόνα DEP 2008-2015 συνιστούν κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, την οποία η Δανία χορήγησε υπέρ της ενιαίας επιχείρησης της A/S Øresund και της κοινοπραξίας και, επομένως, υπέρ της κοινοπραξίας, σε μεμονωμένη ad hoc βάση. Η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 1991-2001 συνιστά μία μεμονωμένη ad hoc ενίσχυση η οποία χαρακτηρίζεται ως υφιστάμενη ενίσχυση. Η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 1999-2007 συνιστά χορήγηση μεμονωμένης ad hoc ενίσχυσης, η οποία θα χαρακτηριστεί ως υφιστάμενη ενίσχυση εάν χορηγήθηκε πριν από την 21η Φεβρουαρίου 2004, και η οποία χαρακτηρίζεται ως νέα παράνομη ενίσχυση στο μέτρο που χορηγήθηκε μετά την 21η Φεβρουαρίου 2004. Η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα LCF 2013-2015 και η ενίσχυση που απορρέει από τον κανόνα DEP 2008-2015 συνιστούν μεμονωμένες ad hoc ενισχύσεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται ως νέα ενίσχυση που η Δανία χορήγησε παράνομως. Τα ανωτέρω μέτρα ενίσχυσης τα οποία χαρακτηρίζονται ως νέες ενισχύσεις δεν συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Δεδομένου ότι καμία ενίσχυση δεν χορηγήθηκε, βάσει των ανωτέρω μέτρων, πριν από τις 12 Δεκεμβρίου 2000, η ανάκτηση δεν αποκλείεται λόγω εφαρμογής της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Η Δανία πρέπει να ανακτήσει την παράνομη και ασυμβίβαστη ενίσχυση που χορήγησε δυνάμει του κανόνα LCF 2013-2015, του κανόνα DEP 1999-2007 και του κανόνα DEP 2008-2015,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Ο κανόνας LCF 2002-2012 και ο κανόνας DEP 1991-1998 δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 2

Το μοντέλο των κρατικών εγγυήσεων που χορήγησαν τα κράτη καθώς και ο κανόνας LCF 1991-2001 που θέσπισε η Δανία συνιστούν κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπέρ της ενιαίας επιχείρησης της A/S Øresund και της κοινοπραξίας και, επομένως, υπέρ της κοινοπραξίας. Η συγκεκριμένη ενίσχυση συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση.

Άρθρο 3

Τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τον κανόνα DEP 1999-2007 που θέσπισε η Δανία συνιστούν κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπέρ της ενιαίας επιχείρησης της A/S Øresund και της κοινοπραξίας και, επομένως, υπέρ της κοινοπραξίας. Η συγκεκριμένη ενίσχυση συνιστά υφιστάμενη ενίσχυση κατά το μέτρο που χορηγήθηκε πριν από την 21η Φεβρουαρίου 2004.

Άρθρο 4

Τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τον κανόνα DEP 1999-2007, στο μέτρο που χορηγήθηκαν μετά την 21η Φεβρουαρίου 2004, τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τον κανόνα DEP 2008-2015 και τα πλεονεκτήματα που απορρέουν από τον κανόνα LCF 2013-2015 συνιστούν κρατική ενίσχυση, κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπέρ της ενιαίας επιχείρησης της A/S Øresund και της κοινοπραξίας και, επομένως, υπέρ της κοινοπραξίας. Η συγκεκριμένη ενίσχυση συνιστά νέα ενίσχυση, την οποία η Δανία έθεσε σε εφαρμογή παρανόμως κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η οποία δεν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά.

Άρθρο 5

- 1) Η Δανία ανακτά την ενίσχυση που αναφέρεται στο άρθρο 4 από την ενιαία επιχείρηση της A/S Øresund και της κοινοπραξίας.
- 2) Τα προς ανάκτηση ποσά περιλαμβάνουν τόκους από την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκαν στη διάθεση της ενιαίας επιχείρησης της A/S Øresund και της κοινοπραξίας μέχρι τον χρόνο της πραγματικής ανάκτησής τους.
- 3) Οι τόκοι υπολογίζονται με τη μέθοδο του ανατοκισμού σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου V του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 271/2008, ο οποίος τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004.

Άρθρο 6

- 1) Η ανάκτηση της χορηγηθείσας ενίσχυσης που αναφέρεται στο άρθρο 4 είναι άμεση και πραγματική.
- 2) Η Δανία διασφαλίζει την εκτέλεση της παρούσας απόφασης εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία κοινοποίησής της.

Άρθρο 7

- 1) Εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, η Δανία υποβάλλει τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) το συνολικό ποσό της ενίσχυσης, που αναφέρεται στο άρθρο 4, το οποίο έλαβαν η ενιαία επιχείρηση της A/S Øresund και της κοινοπραξίας·
 - β) το συνολικό ποσό (κεφάλαιο και τόκοι ανάκτησης) που πρόκειται να ανακτηθεί από την ενιαία επιχείρηση της A/S Øresund και της κοινοπραξίας·
 - γ) λεπτομερή περιγραφή των μέτρων που έχει ήδη λάβει και προγραμματίζει ώστε να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση·
 - δ) έγγραφα τα οποία καταδεικνύουν ότι η ενιαία επιχείρηση της A/S Øresund και της κοινοπραξίας διατάχθηκε να επιστρέψει την ενίσχυση.
- 2) Η Δανία ενημερώνει την Επιτροπή για την πρόοδο των εθνικών μέτρων που λαμβάνονται για την εκτέλεση της παρούσας απόφασης μέχρι την ολοκλήρωση της ανάκτησης της χορηγηθείσας ενίσχυσης που αναφέρεται άρθρο 4. Υποβάλλει αμέσως, έπειτα από απλό αίτημα της Επιτροπής, πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που έχει ήδη λάβει και προγραμματίζει για να συμμορφωθεί με την παρούσα απόφαση. Διαβιβάζει επίσης λεπτομερείς πληροφορίες για τα ποσά της ενίσχυσης και των τόκων ανάκτησης που έχουν ήδη ανακτηθεί από την ενιαία επιχείρηση της A/S Øresund και της κοινοπραξίας.

Άρθρο 8

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Βασίλειο της Δανίας και στο Βασίλειο της Σουηδίας.

Βρυξέλλες, 13 Φεβρουαρίου 2024.

Για την Επιτροπή
Margrethe VESTAGER
Εκτελεστική Αντιπρόεδρος
